

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket
Stockholm 2014-02-18

D nr 565/2013

Enligt sändlista

REMISS

Förslag till ändring av Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets föreskrifter och allmänna råd (TLVFS 2008:1) om statligt tandvårdsstöd, till den 1 september 2014

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV), översänder härmed förslag till ändring av föreskrifter och allmänna råd om statligt tandvårdsstöd.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 september 2014.

Samråd har skett med Försäkringskassan, Socialstyrelsen och Läkemedelsverket.

Synpunkter på förslaget ska vara Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket tillhanda senast den **21 mars 2014**.

Skicka gärna ert yttrande med e-post till registrator@tlv.se. Vi är tacksamma om ni kan skicka ert yttrande i Word-format för att underlätta vårt sammanställningsarbete. Om ni önskar kan ni även skicka en pdf-fil eller ett undertecknat exemplar per post. Var vänlig och ange vårt diarienummer i svaret.

Frågor under remisstiden kan ställas till TLV, för kontaktinformation se konsekvensutredningen.

På Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets vägnar

Leif Lundquist
Chefsjurist

Bilagor:

- Konsekvensutredning rörande förslagen ändring i TLVFS 2008:1
- Bilaga 1, med separat konsekvensutredning för respektive förslag
- Bilaga 2, förslag till omtryckt föreskrift
- Bilaga 3, förslag till omtryckt föreskrift med synliga ändringsmarkeringar

Sändlista

Datainspektionen	datainspektionen@datainspektionen.se
Föreningen svensk dentalhandel	fsd@branschkansliet.se
Försäkringskassan	huvudkontoret@forsakringskassan.se birgitta.rosengren@forsakringskassan.se
Inspektionen för vård och omsorg (IVO)	registrator@ivo.se
Handikappförbundens samarbetsorgan	hso@hso.se
Konsumentverket	konsumentverket@konsumentverket.se
Läkemedelsverket	registrator@mpa.se
Myndigheten för vårdanalys	registrator@vardanalys.se
Odontologiska högskolor	
Institutionen för odontologi Göteborg	registrator@gu.se
Institutionen för odontologi Stockholm	registrator@ki.se
Institutionen för odontologi Umeå	umea.universitet@diarie.umu.se
Tandhygienistutbildningen Jönköping	registrator@hhj.hj.se
Tandhygienistutbildningen Karlstad	registrator@kau.se
Tandhygienistutbildningen Kristianstad	registrator@hkr.se
Tandvårdshögskolan Malmö	registrator@mah.se
Privattandläkarna	info@ptl.se
PRO	info@pro.se
Regelrådet	regelradet@regelradet.se
SKL	info@skl.se
Socialstyrelsen	socialstyrelsen@socialstyrelsen.se
Specialistföreningar:	
Svensk förening för bettfysiologi	anders.wanman@odont.umu.se
Svensk Förening för Cariologi	pia.gabre@lul.se
Svensk förening för odontologisk radiologi	sara.lofthag-hansen@vgregion.se
Svensk förening för oral protetik	victoria.stenport@odontologi.gu.se
Svensk käkkirurgisk förening	mikael.magnusson@akademiska.se
Svenska Endodontiföreningen	charlotte.uln@ptj.se
Svenska ortodontiföreningen	heidrun.kjellberg@gmail.com
Svenska Parodontologföreningen	bjorn.klinge@ki.se
Sveriges Privata Specialisttandläkare	per@karlakliniken.se
SPF	info@spfpension.se
Statens beredning för medicinsk utvärdering	registrator@sbu.se
Strålsäkerhetsmyndigheten	registrator@ssm.se
Svensk Förening för Orofacial Medicin	bengt.hasseus@odontologi.gu.se
Svensk samhällsodontologisk förening	elisabeth.warnberg.gerdin@lio.se
Svenska tandsköterskeförbundet	exp@svetf.se
Sveriges folktandvårdsförening	bent.petersen@vgregion.se
Sveriges Konsumenter	info@sverigeskonsumenter.se
Sveriges tandhygienistförening	info@tandhygienistforening.se

Sveriges tandläkarförbund	kansli@tandlakarforbundet.se
Sveriges tandteknikerförbund	dental.drs@telia.com
Tandläkare - Egen verksamhet TEV	peter.franzen@ptj.se
Tjänstetandläkarna	kansliet@tjanstetandlakarna.se
Vårdföretagarna	info@vardforetagarna.se

För kännedom till systemleverantörerna

Valda remittenter

Konsekvensutredning rörande ändring i Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets föreskrifter och allmänna råd (TLVFS 2008:1) om statligt tandvårdsstöd, för ikraftträdande den 1 september 2014

Innehållsförteckning

<i>Inledning</i>	2
<i>Bilagor</i>	2
<i>Kontaktpersoner vid frågor</i>	3
EN BESKRIVNING AV PROBLEMET SAMT VAD TLV VILL UPPNÅ MED FÖRESLAGNA ÄNDRINGAR	3
<i>Ändringar i tillstånd och åtgärder för statligt tandvårdsstöd</i>	5
<i>Översyn av referenspriser och beloppsgränser för högkostnadsskydd</i>	10
<i>Vad TLV vill uppnå med samtliga förslag</i>	10
BESKRIVNING AV ALTERNATIVA LÖSNINGAR FÖR DET TLV VILL UPPNÅ OCH VILKA EFFEKTERNA BLIR OM NÅGON REGLERING INTE KOMMER TILL STÅND	11
UPPGIFTER OM VILKA SOM BERÖRS AV REGLERINGEN	11
UPPGIFTER OM KOSTNADSMÄSSIGA OCH ANDRA KONSEKVENSER REGLERINGEN MEDFÖR	12
<i>Kostnadmässiga konsekvenser</i>	12
<i>Andra konsekvenser för företagen/behandlaren</i>	14
<i>Andra konsekvenser för Försäkringskassan och datajournalleverantörer</i>	14
<i>Andra konsekvenser för patienten</i>	14
BEDÖMNING AV OM REGLERINGEN ÖVERENSSTÄMMER MED ELLER GÅR UTÖVER DE SKYLDIGHETER SOM FÖLJER AV SVERIGES ANSLUTNING TILL EUROPEISKA UNIONEN	15
BEDÖMNING AV OM SÄRSKILDA HÄNSYN BEHÖVER TAS NÄR DET GÄLLER TIDPUNKTEN FÖR IKRAFTTRÄDANDE OCH OM DET FINNS BEHOV AV SPECIELLA INFORMATIONSINSATSER	15

Inledning

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) arbetar fortlöpande med att se över och utveckla regelverket för det statliga tandvårdsstödet. I denna konsekvensutredning föreslås utökningar av stödet så att fler behandlingar blir ersättningsberättigande för patienterna. Vidare föreslås förbättringar och justeringar och allt sammantaget medför förenkling av regelverket för det statliga tandvårdsstödet.

Förslagen beräknas att öka utnyttjandet av anslaget till det statliga tandvårdsstödet.

Det statliga tandvårdsstödet har på en övergripande nivå två mål; att bibehålla en god tandhälsa hos individer med inga eller små tandvårdsbehov, samt att möjliggöra för individer med stora tandvårdsbehov att få tandvård till en rimlig kostnad.

Förslagen till ändringar i tandvårdsstödet syftar till att uppfylla dessa målsättningar på flera sätt. Det förebyggande tandhälsoarbetet förbättras bland annat genom att tandhygienisterna får förbättrade diagnostiska möjligheter och det blir ökade möjligheter till fluorbehandling för att förhindra utveckling av karies. Ersättning lämnas också för fler sjukdomsbehandlande åtgärder med stöd i Socialstyrelsens Nationella riktlinjer för vuxentandvård. Exempel på detta är regenerativa metoder vid parodontala sjukdomar, fler åtgärder vid bettfysiologiska behandlingar samt beteendemedicinsk behandling vid munhälsoproblem. Patienter med större tandvårdsbehov får möjlighet till fler ersättningar inom tandvårdsstödet både inom reparativ och rehabiliterande vård. Detta syftar till att i ännu större utsträckning uppfylla målsättningen att förbättra för individer med stora tandvårdsbehov att få tandvård till en rimlig kostnad.

Flera föreslagna förändringar syftar också till enklare och mer konsekventa tillämpningar av tandvårdsstödet som gör det lättare att förstå för patienten och enklare att tillämpa för behandlarna genom tydligare skrivningar och färre restriktioner. Tandvårdens aktörer har efterfrågat vissa ändringar i tandvårdsstödet vilket också har beaktats.

Ändringarna planeras träda i kraft den 1 september 2014, vilket är samtidigt som den årliga översynen av tandvårdsstödet referenspriser och högkostnadsnivåer. Beslut rörande föreslagna ändringar fattas av Nämnden för statligt tandvårdsstöd. Beslutande möte är planerat till april 2014.

TLV har valt att även vid detta tillfälle göra ett omtryck av föreskriften (TLVFS 2008:1) om statligt tandvårdsstöd. Föreskriften är ett arbetsredskap för tandvården och ändringstryck skulle försvåra hanteringen i vardagen för tandvården.

Bilagor

I bilaga 1 till denna konsekvensutredning presenteras varje ändringsförslag mer ingående, uppdelat per ändringsområde, med en särskild konsekvensutredning för varje förslag.

Bilaga 2 visar hur föreskriften kan komma att se ut om förslagen beslutas i enlighet med nu remitterade förslag och med ny text färgmarkerad. *Denna bifogas ej, men kan rekvireras från TLV vid behov.*

Bilaga 3 är ett utkast av föreskriftsförslaget, med samtliga ändringar markerade i färg, såväl borttagen text som ny text återfinns.

Kontaktpersoner vid frågor

Odontologiska kontaktpersoner:

Barbro Hjärpe, barbro.hjarpe@tlv.se

Lena Jonsson, lena.jonsson@tlv.se

Juridiska kontaktpersoner:

Marie Forssell, marie.forssell@tlv.se

Ulrika Ternby, ulrika.ternby@tlv.se

En beskrivning av problemet samt vad TLV vill uppnå med föreslagna ändringar

Utdrag ur Prop. 2007/08:49 Statligt tandvårdsstöd

Bestämmelserna om det statliga tandvårdsstödet ska tydligt definiera vad som är ersättningsberättigande tandvård. Ett av syftena med regelverket är att åstadkomma en högre grad av enkelhet, enhetlighet och förutsägbarhet för vårdgivarna och patienterna genom att dessa själva i högre utsträckning kan bedöma om en behandling är ersättningsberättigande eller inte. (s 50)

Ersättningssystemet måste vara flexibelt, så att nya behandlingsmetoder som har god evidens och är kostnadseffektiva kan tillkomma samtidigt som andra åtgärder kan tas bort. Vidare kan bestämmelserna behöva förtydligas. Ändringar kan också behöva göras till följd av oförutsedda och icke önskvärda effekter. Dessa bedömningar ska göras löpande efter att det nya tandvårdsstödet har införts.(s 61)

I grunden innebär en definition av ersättningsberättigande tandvård en prioritering, där staten anger vilken tandvård som är så angelägen att den bör få ett statligt stöd. (s 51)

Definitionen av vad som är ersättningsberättigande tandvård ska grundas på vetenskap och beprövad erfarenhet och strävan bör vara att reglerna ska bygga på evidensbaserad tandvård. Detta betyder att Socialstyrelsens ansvar för att utveckla heltäckande nationella riktlinjer för att definiera tandvård förenlig med vetenskap och beprövad erfarenhet blir av central betydelse. Kostnadseffektivitet och samhällsekonomisk effektivitet är viktiga utgångspunkter. Utöver detta ska en bedömning också göras av vad som, givet nyss nämnda krav, är en rimlig nivå på statens åtagande med beaktande av de befintliga ekonomiska ramarna. (s 84)

Förslag till ändringar i det statliga tandvårdsstödet kan initieras utav flera anledningar:

Enligt 5 b § TLV:s instruktion¹ ska Nämnden för statligt tandvårdsstöd vid beslutande av vilken tandvård som ska vara ersättningsberättigande även beakta att tandvårdsstödet ryms inom anslagen ram i statsbudgeten. Försäkringskassan prognosticerar löpande hur det statliga tandvårdsstödet nyttjande kommer att utvecklas. Senare prognoser indikerar att det finns ett outnyttjat utrymme i den anslagna ramen.

I och med de förslag som nu remitteras slutför TLV den genomgång av Socialstyrelsens *Nationella riktlinjer för vuxentandvård* som utförts för att anpassa tandvårdsstödet regler till

¹ Förordning (2007:1206) med instruktion för Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket

riktlinjerna. Arbetet initierades under 2011-2012 och implementerades i stort redan från den 1 januari 2013, men några områden återstod.

TLV har regelbundet kontakt med tandvården, såväl behandlare som patienter. Vissa inkomna frågor kan kräva utredning, som i sin tur kan medföra att regelverket behöver justeras för att tydliggöra och förbättra, för såväl patient som behandlare.

TLV:s arbete för att ta fram förslag till förbättringar av det statliga tandvårdsstödet

TLV får löpande synpunkter från tandvårdens aktörer, både från Försäkringskassan, från specialistföreningar och från enskilda tandläkare och tandhygienister på möjliga förbättringar av tandvårdsstödet. Tillsammans med sådana områden som TLV själv har identifierat presenteras förslag för Nämnden för statligt tandvårdsstöd som prioriterar vilka områden myndigheten ska arbeta vidare med under nästkommande år. Under utredningsarbetet tar myndigheten vanligen hjälp av arbetsgrupper med externa sakkunniga från berörda delar av tandvården för att tillsammans med dem arbeta fram förslag till förbättringar i regelverket. Förslagen stäms sedan av med Försäkringskassan, Socialstyrelsen och Läkemedelsverket innan de remitteras.

Dialog med branschen, synpunkter ifrån tandvården

För att förslagen ska bli väl utredda och ur behandlarens synvinkel väl anpassade till deras behov, vill TLV ha dialog med representanter ifrån branschen. Inbjudningar skickades därför, även inför detta ändringstillfälle, ut till Sveriges tandhygienistförening, branschorganisationen Privattandläkarna, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och Sveriges Folktandvårdsförening för att under december månad informera om och diskutera preliminära förslag till ändringar i regelverket. Önskemål från TLV:s sida var att organisationerna tog med sig personer som i det dagliga kliniska arbetet tillämpar regelverket för det statliga tandvårdsstödet. Gärna allmäntandläkare och tandhygienister med ett brett vårdpanorama inom vuxentandvård.

Mötet hölls den 12 december 2013 hos TLV. Vid mötet deltog tre personer från Sveriges Folktandvårdsförening, två personer från Tandhygienistförbundet och en person från Privattandläkarna. TLV:s ändringsförslag, så långt de var färdigberedda, presenterades och synpunkter som inkom vid mötet har TLV därefter försökt inarbeta i förslagen i största möjliga mån. Vid mötet ställdes även frågan om representanterna såg några angelägna ändringar som bör genomföras i tandvårdsstödet framöver.

Ett annat sätt att nå tandvården är att TLV lägger ut de remitterade ändringarna inklusive konsekvensutredningar på TLV:s webbplats. Möjlighet finns således för den intresserade att inkomma med remissynpunkter på förslagen till myndigheten.

Nedan följer en övergripande sammanfattning av konsekvenser med anledning av de ändringar som föreslås i föreskriften.

Ändringar i tillstånd och åtgärder för statligt tandvårdsstöd

Ändringsförslagen avser följande delområden:

1. Stödet utökas för patienter med rehabiliteringsbehov och regelverket förenklas.
2. Ändringar med anledning av Socialstyrelsens Nationella riktlinjer för vuxentandvård.
3. Övriga justeringar och förbättringar av regelverket.
4. Ändringar med anledning av strukturell genomgång av referenspriserna.

Dessa delområden redovisas översiktligt nedan. För närmare beskrivningar se bilaga 1.

Stödet utökas för patienter med rehabiliteringsbehov och regelverket förenklas

Försäkringskassans prognoser för anslagets utnyttjande visar på att det finns en möjlighet att utöka den ersättningsberättigande vården. TLV har därför under december månad utrett olika åtgärder som kan medföra förenklingar av dagens föreskrift.

Vanligt förekommande frågor till myndigheten, både från behandlare och patienter, har rört begränsningar i regelverket avseende

- regel E.2, i vilka situationer som implantat kan placeras i tandposition 6 vid rehabiliterande vård,
- regel D.3, om krona är ersättningsberättigande i tandposition 7 vid reparativ vård, och
- regel E.4, utbytesregler avseende implantat.

Ovanstående begränsningar medför att patienter får betala en betydande del av behandlingen själv, även i fall när det inte finns annat alternativ inom stödet om det aktuella bettet ska kunna behållas.

Avsikten med tandvårdsstödet regler är att bestämmelserna ska bli så tydliga att vårdgivaren normalt inte ska ställas inför komplicerade bedömningar av om en behandling utgör ersättningsberättigande tandvård eller inte.²

Av dessa anledningar föreslår TLV följande:

- Implantat blir ersättningsberättigande tandvård i tandposition 1-6,
- Krona blir ersättningsberättigande vid kavitet, fraktur, förlust av tandsubstans/fyllningsmaterial, tandslitage eller skada på krona som är omfattande för tandposition 1-7.
- Implantat blir ersättningsberättigande behandling i tvåtandslucka.

Dessa förslag medför betydande regelförenklingar. Reglerna blir tydligare utan tillämpningsundantag samtidigt som mer tandvård blir ersättningsberättigande. Patienter erhåller tandvårdsstöd för behandlingar de idag måste betala helt eller delvis själva.

² Proposition 2007/08:49 Statligt tandvårdsstöd s.61

Ändringar med anledning av Socialstyrelsens Nationella riktlinjer för vuxentandvård

Bettfysiologi – översyn av ämnesområdet (NR)

TLV har gjort en översyn av ersättningsregler och åtgärder för bettfysiologisk behandling inom tandvårdsstödet. I de nationella riktlinjerna för vuxentandvård finns ett riktlinjeområde för behandling av smärta och funktionsstörningar i mun, ansikte och käkar. Den genomförda översynen har gjorts bland annat för att anpassa ersättningsregler och åtgärdslista till riktlinjerna³.

Översynen har utförts tillsammans med en arbetsgrupp med sakkunniga bettfysiologer från offentlig och privat vård ifrån olika delar av landet. Vid jämförelsen mellan de nationella riktlinjerna och föreskriften kunde arbetsgruppen konstatera att dagens tillstånd och åtgärder måste kompletteras för att de behandlingar som fått goda rekommendationer i riktlinjerna ska inrymmas i det statliga stödet. Det är också viktigt att beskriva tillämpning av tillstånd och åtgärder för bettfysiologisk behandling i handboken för statligt tandvårdsstöd.

Förslaget till ändringar innebär att ett nytt tillstånd för *instabil ocklusion* och två nya åtgärder för *motorisk aktivering* och *bettslipning för ocklusal stabilisering* införs, åtgärd 605 för hård bettskena tas bort och delas upp i tre nya åtgärder. Följdändringar föreslås i tillstånd 5042 samt i åtgärd 201, 301-303, 311, 446 och 448.

Regenerativa metoder vid parodontit (NR)

Användning av regenerativa metoder som tillägg vid lambåoperation av djupa benfickor vid parodontit (tandlossning) får goda rekommendationer i de nationella riktlinjerna för vuxentandvård. Det bör därför vara möjligt att erhålla sådan behandling inom tandvårdsstödet.

TLV har tillsammans med en sakkunnig expert inom området och vetenskapligt råd tagit fram ett förslag till tilläggsåtgärder för behandling med regenerativa metoder vid parodontit.

I utredningen har även krav på vetenskaplig dokumentation tagits fram för att kunna identifiera vilka material som ska utgöra grund för referensprisberäkning för de nya åtgärderna.

Förslaget innebär att tre tilläggsåtgärder för rekonstruktiv behandling vid parodontit tillförs; rekonstruktiv behandling med membran (GTR) eller emaljmatrixprotein, rekonstruktiv behandling med benersättningsmaterial, och fritt bindvävstransplantat vid lambåoperation. Tilläggsåtgärderna som ska användas tillsammans med lambåoperation blir endast ersättningsberättigande när de utförs av specialist i parodontologi eller ST-tandläkare inom ämnesområdet vid godkänd utbildningsklinik. Skälen till det är att det finns risker för komplikationer vid felanvändning och att det är behandling som vanligtvis remitteras till specialistmottagning.

Beteendemedicinsk behandling (NR)

Beteendepåverkan får mycket goda rekommendationer i de nationella riktlinjerna för vuxentandvård. Det bör därför vara möjligt att erhålla sådan behandling inom tandvårdsstödet.

I ett samarbete mellan Socialstyrelsen, Sveriges tandhygienistförening, Sveriges tandläkarförbund, Svensk förening för samhällsodontologi och lärosätena har en utbildningsplan tagits

³ i enlighet med prop. 2007/08:49 Statligt tandvårdsstöd s 59.

fram motsvarande 15 högskolepoäng för en påbyggnadsutbildning i Beteendemedicinsk prevention och behandling.

Tillsammans med en arbetsgrupp med sakkunniga inom ämnesområdet har TLV tagit fram ett förslag till nya åtgärder för beteendepåverkan inom tandvårdsstödet.

Förslaget innebär att två nya åtgärder för beteendemedicinsk behandling införs. Dessa blir ersättningsberättigande i tillstånd för parodontal sjukdom, kariessjukdom, tandslitage och käkfunktionsstörning. Följdändring sker i åtgärder för information och de nya åtgärderna tillförs även 6 § för att det särskilda tandvårdsbidraget ska kunna användas för betalning av dessa åtgärder.

Övriga justeringar och förbättringar i regelverket

Övriga justeringar och förbättringar föreslås för att regelverket ska bli mer tydligt, ändamålsenligt, enhetligt och komplett. De grundar sig i stor utsträckning på synpunkter som har inkommit från tandvårdens aktörer. Dessa ändringar förbättrar för både patienter och behandlare.

Förtydligande av 2 § och allmänna råd om tillstånd

Det statliga tandvårdsstödet är uppbyggt så att behandlaren fastställer ett tillstånd som motsvarar patientens diagnos. Därefter kan tandläkaren se vilka behandlingar (tandvårdsåtgärder) som ingår inom det statliga stödet för aktuellt tillstånd. Trots detta omnämns inte denna hanteringsordning i någon författning rörande tandvårdsstödet.

De generella allmänna råden kring tillstånd flyttas till föreskriftens andra paragraf. Samtidigt införs ett tillägg i de allmänna råden som förtydligar tillämpningen kring när nytt tillstånd kan behöva fastställas under en behandling.

Undersökning, diagnostik

Inom området för undersökning och diagnostik föreslås bland annat nya åtgärder för tandhygienister. Numera utför allt fler patienter sina undersökningar hos tandhygienist. Idag finns det endast en undersökningsåtgärd för fullständig undersökning hos tandhygienist. Patienter har dock varierande vårdbehov och det bör liksom för tandläkaren vara möjligt även för tandhygienisten att anpassa de diagnostiska åtgärderna efter detta.

TLV föreslår därför fler åtgärder för undersökning och diagnostik som utförs av tandhygienist och att dessa åtgärder ligger i en egen åtgärdsserie.

Upprepade fluorbehandlingar

Idag finns två åtgärder för fluorbehandling, åtgärd 205; *Fluorbehandling inklusive professionell tandrengöring i kombination med undersökningsåtgärd* och åtgärd 206; *Fluorbehandling inklusive professionell tandrengöring*. I enlighet med de "Nationella riktlinjer för vuxentandvård" har frekventa fluorbehandlingar vid risk för karies god effekt.

Det har kommit in synpunkter på att för patienter som behöver komma ofta bara för fluorbehandling sätts det ibland av en kortare behandlingstid än dagens åtgärd 206. Det finns då ingen åtgärd som är tillämplig.

Förslaget innebär att restriktionerna för åtgärd 205 ändras så att den kan kombineras med alla åtgärder utom de som också innehåller fluorbehandling.

Övriga åtgärder för sjukdomsbehandling

Förutom de justeringar inom åtgärder för sjukdomsbehandling som beskrivits med anledning av översyn av bettfysiologiområdet föreslås ytterligare endast några mindre justeringar och förtydliganden såsom vid behandling av ilningar och avlägsnande av broled.

Kirurgiska åtgärder

En översyn har gjorts av samtliga åtgärder för kirurgisk behandling. Förslagen innebär att åtgärd 441 delas upp (åtgärd 441 kvarstår för parodontalkirurgi och åtgärd 407 tillförs för mindre dentoalveolär kirurgi). Några åtgärder förtydligas (åtgärd 402 komplicerad tanduttagning och 430 peri-operativ kirurgi vid implantatkirurgi). Restriktionerna för de kirurgiska åtgärderna blir mer enhetliga.

Endodonti

Förslaget innebär en ny tilläggsåtgärd 542 när apikal kirurgi utförs vid flera tänder vid samma tillfälle eller apikalkirurgin utförs i samband med annan operation. Dessutom har några mindre justeringar gjorts av restriktioner med anledning av översynen av de kirurgiska åtgärderna.

Reparativ vård

TLV föreslår att tillstånd 4881 för lossnad fasad eller lossnat inlägg tas bort. Detta innefattas även i tillstånd 4882 varför reglerna blir enklare och mer tydliga.

Till regel D.3, som anger hur stor en skada ska vara för att inte bara en fyllning utan även en krona är ersättningsberättigande, tillförs att krona kan vara ersättningsberättigande vid omfattande rotkaries, även om incisala skäret är intakt. Vi får allt fler äldre personer i landet och en större andel av dessa har fler tänder kvar i munnen än tidigare generationer. Med åldern ökar risken för omfattande rotkaries, en vanlig orsak till detta är bland annat muntorrhet orsakad av medicinering.

Rehabilitering och habilitering

Villkoren för dokumentation tydliggörs, men är oförändrade i sak. Ytterligare några förtydliganden görs inom tillstånd och åtgärder där frågor uppkommit ifrån behandlare. I några tillstånd tillförs åtgärder som saknats och i några regler görs mindre justeringar. Åtgärderna för när tandstödd eller implantatstödd protetik ska repareras har setts över.

TLV föreslår också att åtgärd för distans ska rapporteras separat när implantatkronor och implantatbroar utförs. Den information TLV fått via besök på tandvårdskliniker och tandtekniska laboratorier samt genom en enkätundersökning till tandläkare om bl.a. arbetsmetoder visar att idag utförs en stor andel av implantatkonstruktionerna på fixturnivå. Åtgärderna för implantatkonstruktioner inom tandvårdsstödet inkluderar idag distanser. Det betyder att referenspriserna för implantatkonstruktioner inkluderar kostnaden och ersättning lämnas för distanser även om sådana inte används. Stödet bör vara neutralt och ersättning lämnas för den vård som utförs. TLV föreslår därför en egen åtgärd för distanser som rapporteras separat när sådana används vid behandling med implantatkronor och implantatbroar. Däremot föreslås distanser även fortsättningsvis ingå i åtgärderna för täckproteser.

Åtgärden för distans tillförs tillstånd 5450 och 5451 för långtidstemporära och semipermanenta konstruktioner på implantat. Den tillförs även i tillstånd 5042 för de fall betthöjd eller

oklusionsplan ska förändras när en långtidstemporär konstruktion ska utföras i ett nytt oklusionsläge och den befintliga distansen måste bytas för att det ska vara möjligt.

När distanser tas bort ur åtgärderna för implantatkrona och implantatbroar kan åtgärd 864 och 867 tas bort. Det innebär en förenkling av regelverket vid reparation och omgörning när nya implantatbroar utförs på befintliga implantat. Däremot behålls åtgärd 890 för implantatkrona som används bland annat vid reparation eller omgörning av annan orsak, till exempel vid dysfunktionell okklusion. Det förenklar också omgörningsreglerna.

Ortodonti

Rubriktexten för de ortodontiska åtgärderna förtydligas, men förslaget innebär ingen ändring i sak.

Övergångsregler

Övergångsregler behövs för sådana åtgärder som utförs under en längre tid och där ändringar som medför restriktioner införs. Då kan åtgärden ha påbörjats under de äldre förutsättningarna och måste kunna slutföras enligt dessa. TLV föreslår tre övergångsregler som berör åtgärd 604, åtgärd 858, 850, 852, 861-863, 865 samt utbytesåtgärderna 943 och 944.

Ändringar efter strukturell genomgång av referenspriserna

Tidmätningar visar att det är en betydande skillnad i tidsåtgång per krona, både för såväl tandläkaren som tandteknikern, när endast en (1) krona utförs, jämfört med när flera kronor utförs i samma käke vid samma tillfälle. Det gäller kronor såväl inom tandstöd som inom implantatstöd protetik.

Referenspriserna ska vara kostnadsbaserade och varje åtgärd ska bära sina egna kostnader så långt det är möjligt. Det finns inom varje åtgärd alltid vissa skillnader i hur omfattande eller komplicerad behandlingen inom åtgärden är. Till exempel kan tidsåtgången för en fyllning eller extraktion skilja mellan olika tillfällen av olika skäl. Det kan det även göra när en krona ska utföras.

Men när det gäller kronor är det dessutom alltid en betydande skillnad per krona om en eller flera utförs samtidigt i samma käke. När flera kronor utförs samtidigt blir det till exempel mer rationellt vid avtryckstagning och cementering för tandläkare och hela det tandtekniska arbetet kan utföras på en modell. Kostnaderna för att framställa en eller flera kronor vid samma tillfälle skiljer så mycket att en uppdelning av åtgärderna bör ske för att referenspriserna ska vara kostnadsbaserade. Exempel: i dagens åtgärd för en krona ingår tre modeller, en inslagning och material för 1,3 avtryck. Om det endast finns en (1) åtgärd för krona, innebär det att totalt för en bro med sex kronor ingår: 18 modeller, 6 inslagningar och 8 definitivavtryck och det är enligt TLV:s mening inte rimligt.

Förslaget innebär att åtgärden för tandstöd krona och åtgärden för implantatkrona delas upp i två: en åtgärd när endast en (1) krona utförs vid samma tillfälle i en käke och en åtgärd när flera kronor eller hängande led utförs vid samma tillfälle i samma käke.

Samtliga förslag presenteras mer detaljerat i bilaga 1 till konsekvensutredningen.

Översyn av referenspriser och beloppsgränser för högkostnadsskydd

Inför tandvårdsreformens införande diskuterades referensprisernas funktion och dess metod för beräkning: *”Referenspriset bör vara ett normalpris för respektive åtgärd och spegla vad en åtgärd normalt bör kosta. Patienten kan därigenom få en bild av en rimlig kostnad för en viss behandling. Referenspriserna ska inte fastställas som ett genomsnitt av vårdgivarnas priser utan bör baseras på en beräkning utifrån tidsåtgång för olika moment, materialåtgång, normala overheadkostnader (indirekta kostnader) osv.”*⁴

Under år 2012 påbörjades en strukturell omräkning av referenspriserna vilken har fortsatt under 2013-2014. I detta pågående arbete ser TLV över tidsåtgång för respektive åtgärd, ingående komponenter i form av direkt material (material som används vid behandlingstillfället) och dentalt material (material som stannar i munnen) samt övriga indirekta kostnader som en tandläkarmottagning har i form av kostnader för hyra, städning, investeringar etc. Till grund för beräkningar används bland annat tandvårdsmottagningars inlämnade resultat- och balansräkningar, erhållna utförda tidsstudier, enkäter och intervjuer.

TLV har även låtit utföra en tidsstudie vid tandtekniska laboratorier samt en genomgång av de tandtekniska laboratoriernas övriga kostnader för material och verksamhet, på motsvarande sätt som görs för tandvårdsmottagningarna.

Beslut om referenspriser och beloppsgränser för högkostnadsskyddet fattas av Nämnden för statligt tandvårdsstöd under slutet av maj 2014.

Vad TLV vill uppnå med samtliga förslag

Avsikten med föreslagna ändringar är att

- patienter med tandvårdsbehov kan få tandvårdsstöd för fler behandlingar eftersom det finns möjlighet inom tandvårdsstödet anslag.
- ge ett tydligare och enklare regelverk som medför färre tveksamheter vid tillämpningen för vårdgivarna och som är lättare att förstå för patienterna.

Föreslagna ändringar med anledning av nationella riktlinjer för vuxentandvård är med anledning av regeringens krav att dessa ska vara grundläggande kriterier för vilken tandvård som ska vara ersättningsberättigande.⁵

Föreslagna ändringar med anledning av de strukturella omräkningarna av referenspriser hänförs till att referenspriserna ska uppfylla ställda krav i förarbetena inför tandvårdsreformen.

Föreskriften kommer att tryckas och publiceras i mitten av juni.

⁴ Prop. 2007/08:49 Statligt tandvårdsstöd, sid 64

⁵ Prop. 2007/08:49, sid 59, 84

Beskrivning av alternativa lösningar för det TLV vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Regelverket för det statliga tandvårdsstödet beslutades av regering och riksdag när detta tandvårdsstöd infördes vid halvårsskiftet 2008. TLV har i uppgift att utveckla och förbättra tandvårdsstödet utifrån de intentioner som regering och riksdag har beslutat. TLV bedömer att förslagen som nu presenteras är i linje med dessa intentioner. TLV har inte bemyndigande att förändra grunderna i tandvårdsstödet och det finns därmed inte något alternativ till att utveckla det befintliga regelverket.

Däremot kan man ibland tänka sig fler sätt att utforma varje enskild bestämmelse i föreskrifterna. TLV har en lång beredningsprocess för att arbeta fram förslagen och bedömer att det är de bästa alternativen som föreslås i varje enskild ändring. Att redovisa samtliga möjliga alternativ (olika behandlingsalternativ eller behandlingsmetoder) är inte en möjlig väg att gå, eftersom denna konsekvensutredning skulle bli alltför omfattande. I det fall ett annat möjligt alternativ har övervägts redovisas detta i bilaga 1 under respektive ändringsförslag.

Om någon ändring inte utförs, dvs. ingen ny reglering kommer till stånd

- uppfyller inte TLV ställda krav på myndigheten om att följa nationella riktlinjer och att effektivt hantera bedömningen av vilka behandlingar som ska ersättas och under vilka förutsättningar det ska ske,
- kan patienter i vissa fall inte få det tandvårdsstöd som de annars vore berättigade till,
- fungerar inte åtgärdernas referenspriser såsom jämförelsepriser,
- kan vårdgivare förlora tandvårdsersättning vid en efterhandskontroll på grund av att denne inte förstått regelverket som avsett. Om vårdgivaren förlorar tandvårdsersättningen försvinner denna del av patientens karensbelopp, vilket negativt påverkar patientens högstkostnadsskydd.

Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Alla vårdgivare inom tandvården, såväl offentliga (21 landsting uppdelat på 891 mottagningar) som privata (1 989 vårdgivare eller 3 549 mottagningar), bedöms bli berörda av de föreslagna förändringarna men i varierande grad.

I våra beräkningar har vi beaktat kliniskt verksam personal.⁶

Tabell 1

Antal behandlare	Offentlig	Privat	Totalt
Allmäntandläkare	3491	3264	6755
Specialister	652	197	849
Tandhygienister	2186	1643	3829

⁶ enligt uppgifter givna av Socialstyrelsen

Eftersom föreskriften reglerar villkoren för vilken tandvård som omfattas av det statliga högkostnadsskyddet berörs även de enskilda patienterna. Under år 2013 var det drygt 1,2 miljoner patienter vars kostnader översteg 3 000 kr och som därmed tog del av högkostnadsskyddet.⁷ Antalet individer som besökte tandvården under 2013 uppgick till 4,5 miljoner (60 % av befolkningen) vilket är en ihållande trend. Numera är det vanligt att revisionsintervallet för en patient utan större tandvårdsbehov, och det är majoriteten av den vuxna befolkningen, är mellan 18-24 månader. Det innebär att det blir betydligt fler patienter som kommer att beröras av ändringsförslagen.

Uppgifter om kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför

Nedanstående stycken beskriver de sammantagna effekterna av samtliga föreslagna ändringar. Konsekvenser per föreslagen ändring finns istället angivna i bilaga 1 till denna konsekvensutredning.

Kostnadsmässiga konsekvenser

För tandvårdsstödet

Föreslagna ändringar beräknas öka nyttjandet av tandvårdsanslaget med uppskattningsvis 235-339 miljoner kronor årligen.

Tabell 2

Beräknade kostnadsökningar med anledning av remitterade förslag	Skattad kostnad (mnkr)
Krona blir ersättningsberättigande i tandposition 7 vid reparativ vård	50-80
Tvåtandslucka, implantat blir ersättningsberättigande behandling	50-60
Implantat blir ersättningsberättigande inom tandposition 6-6	100-150
Bettfysiologi översyn av ämnesområdet	1-2
Regenerativa metoder vid parodontit	3-5
Fluorbehandling	30-40
Övriga justeringar i regelverket	1-2
<i>Summa</i>	<i>235-339 mnkr</i>

För år 2013 fanns drygt 5 miljarder kronor avsatta för tandvårdsanslaget. Prognosen för helåret 2013 pekar på att högkostnadsskyddet kommer att utnyttjas till cirka 4,1 miljarder kronor. Årsbeloppen har legat i stort sett oförändrade under 2010-2012.

De ändringar i tandvårdsstödet som infördes till år 2013 medför en dynamisk effekt som inte fullt ut slagit igenom i anslagsutnyttjandet. Detta medför att anslagets oförbrukade medel inte kan in-tecknas fullt ut, TLV fortsätter följa utvecklingen.

⁷ Enligt uttag ifrån Försäkringskassans databas för tandvårdsstödet.

Tidsåtgång samt administrativa kostnader för företagen

Enligt förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska förvaltningsmyndigheter under regeringen, innan beslut om föreskrifter fattas, utreda föreskrifternas kostnadsmässiga och andra konsekvenser. Bland annat ska myndigheten enligt 7 § 2 p skatta vilken tidsåtgång som regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader.

Administrativa kostnader initialt

De administrativa kostnaderna har beräknats som en engångskostnad för den tidsåtgång som alla vårdgivare inom tandvården bedöms lägga på att tillgodogöra sig förändringarna i föreskriften.

Vi har utgått från att allmäntandläkare, specialisttandläkare och tandhygienister tillgodogör sig ändringarna i föreskriften på olika sätt. För allmäntandläkarna baseras beräkningarna på antagandet att hälften av tandläkarna lägger 45 minuter på att läsa om ändringarna medan den andra hälften ringer Försäkringskassans stödfunktion, Kundcenter för partners, fyra gånger à fem minuter angående föreslagna ändringar. Specialisttandläkarna bedöms lägga mellan 5-30 minuter på de delar som berör deras specialistområde och tandhygienister bedöms lägga 30 minuter på att läsa om ändringarna.

Den sammantagna skattade administrativa kostnaden uppgår till 2,4 mnkr. Se tabell 3 nedan.

Tidsåtgång medför besparing av administrativ kostnad på sikt

TLV:s bedömning är att regelverket kring det statliga stödet för tandvård har, med de föreslagna förändringarna, förbättrats ytterligare genom förtydligande och förenklingar. När tandläkaren väl satt sig in i förändringarna åtgår mindre tid för att använda tandvårdsstödet på ett korrekt sätt. I och med att flera begränsningar tas bort och fler åtgärder blir ersättningsberättigade så blir det enklare att utforma kostnadsförslag, planera vård och rapportera utförd vård. Mindre tid behöver läggas på att rådfråga kollegor i hur regelverket ska hanteras, ringa Försäkringskassans kundcenter för partners och att förklara villkoren för patienter. Därigenom bör det administrativa arbetet bli mer tidseffektivt.

Tabell 3

Antal (år 2011)		Skattad kostnad (kr)	Skattad besparing (kr)	
Allmäntandläkare ¹	Privat	3 264	841 765	5 335 498
	Offentligt	3 491	900 307	5 706 563
Spec tandläkare ²	Privat	197	46 189	429 918
	Offentligt	652	94 391	1 422 876
Tandhygienist ³	Privat	1 643	240 426	
	Offentligt	2 186	319 886	
Totalt	Privat	5 104	1 128 381	5 765 416
	Offentligt	6 329	1 314 584	7 129 439
	Totalt	11 433	2 442 964	12 894 855

¹ Antagande att hälften av tandläkarna läser förändringarna i föreskriften i 45 minuter medan den andra hälften ringer FKs support 4 ggr à 5 minuter.

² Antagande att varje specialist lägger mellan 5-30 minuter på att lära sig de delar som berör aktuellt specialistområde.

³ Antagande att alla tandhygienister läser förändringarna i föreskriften i 30 minuter.

Vi har i beräkningen skattat att varje tandläkare (allmän och specialist) kan spara en minut varje dag. Detta blir 5 minuter i veckan eller 3,5 timme på ett år. Besparingen på mindre administrativ tid beräknas till knappt 13 mnkr. Se tabell 1.

Andra konsekvenser för företagen/behandlaren

För behandlare och företag innebär förslagen bland annat

- betydande regelförenklingar, reglerna avseende kronterapi och implantatbehandling blir tydligare utan tillämpningsundantag samtidigt som mer tandvård blir ersättningsberättigande.
- fler möjligheter för behandling av smärta och sjukdom inom tandvårdsstödet. Det blir därmed tydligare vad som ingår i stödet och det blir lättare att lämna behandlings- och kostnadsförslag till patienter.
- ökade möjligheter för specialister inom parodontologi att inom tandvårdsstödet använda regenerativa metoder när de opererar patienter med parodontit.
- ökade möjligheter för behandling med beteendepåverkan inom tandvårdsstödet.
- Ökade möjligheter till fluorbehandling av karies inom tandvårdsstödet.
- åtgärderna för undersökning hos tandhygienister inom tandvårdsstödet blir bättre anpassade till hur vården bedrivs.
- regelförenklingarna innebär att det går fortare och enklare för behandlaren att
 - o sammanställa kostnadsförslag
 - o vårdplanera inom stödet
 - o registrera utförd vård
 - o avgöra om vården är ersättningsberättigande, det blir färre frågor till kollegor och Försäkringskassan
 - o förklara för patienten aktuella ersättningsfrågor inom tandvårdsstödet.

Andra konsekvenser för Försäkringskassan och datajournalleverantörer

Flertalet av de föreslagna ändringarna medför programmering i IT-stödet. Med programmering avses både programmering av Försäkringskassans IT-stöd samt programmering av datajournalleverantörernas olika system.

Försäkringskassan har sedan september 2013 vid flertalet möten fått information om de ändringar som TLV planerar.

Datajournalleverantörerna har inbjudits till ett möte den 3 mars för detaljerad genomgång av alla ändringsförslag. Remissen skickas även för kännedom till samtliga leverantörer.

Andra konsekvenser för patienten

De föreslagna ändringarna innebär bland annat att patienter

- i behov av reparation med krona i tandposition 7, implantat i tvåtandslucka eller implantat i tandposition 6 får tandvårdsstöd för behandlingar de idag måste betala helt eller delvis själva.
- med stora behov kan få fler behandlingar av smärta och sjukdom i käkled och käkmuskulatur inom tandvårdsstödet

- får möjlighet att erhålla tandvårdsersättning vid behandling med regenerativa material som tillägg vid lambåoperation av djupa benfickor vid tandlossningssjukdom. Idag drabbar kostnaderna för denna tilläggsbehandling helt och hållet patienten.
- med tandsjukdomar och käkfunktionsstörning kan få tandvårdsersättning vid beteendemedicinsk behandling.
- som är i behov av upprepade fluorlackningar vid ett flertal tillfällen behöver inte betala merkostnaden utanför tandvårdsstödet utan ersättning kan lämnas för behandlingen.
- får tydligare och mindre komplicerade kostnadsförslag

Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regleringen rörande det statliga tandvårdsstödet är en nationell angelägenhet och bedöms inte beröra EU-rätten.

Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Datum för ikraftträdande föreslås vara den 1 september 2014. Föreskriften planeras att utkomma från tryckeriet i mitten av juni månad, vilket ger tandvården en god möjlighet att hinna sätta sig in i nya och ändrade tillstånd och åtgärder.

Förslagen till ändringar remitteras och offentliggörs i mitten av februari.

I samband med remitteringen publicerar Tandläkartidningen en artikel om pågående remiss.

Efter Nämnden för statligt tandvårdsstöds beslut kring föreslagna ändringar skickas ett meddelande ut till berörda målgrupper enligt framtagna kommunikationsplan och TLV:s webbplats tydliggör de beslutade ändringarna.

Bilaga till konsekvensutredning om föreskriftsändringar i det statliga tandvårdsstödet till den 1 september 2014

STÖDET UTÖKAS FÖR PATIENTER MED REHABILITERINGSBEHOV OCH REGELVERKET FÖRENKLAS.....	3
<i>Krona ersättningsberättigande i tandposition 7-7 vid reparativ vård.....</i>	<i>3</i>
<i>Tvåtandslucka, utbyte tas bort, implantat blir ersättningsberättigande</i>	<i>5</i>
<i>Implantat blir ersättningsberättigande inom tandposition 6-6</i>	<i>9</i>
ÖVERSYN MED ANLEDNING AV NATIONELLA RIKTLINJER.....	14
BETTFYSIOLOGI – ÖVERSYN AV ÄMNESOMRÅDET (NR)	14
<i>Nytt tillstånd 3162.....</i>	<i>16</i>
<i>Nya åtgärder 601-603, 606-607. Åtgärd 605 tas bort.....</i>	<i>16</i>
<i>Justering åtgärd 846, 848 och tillstånd 5042</i>	<i>17</i>
<i>Justering 200-åtgärder</i>	<i>18</i>
<i>Justering 300-åtgärder</i>	<i>18</i>
REGENERATIVA METODER VID PARODONTIT (NR).....	19
<i>Tilläggsåtgärder för regenerativa metoder.....</i>	<i>20</i>
BETEENDEMEDICINSK BEHANDLING (NR).....	21
<i>Beteendemedicinsk behandling, två nya åtgärder 313, 314</i>	<i>22</i>
ÖVRIGA JUSTERINGAR OCH FÖRBÄTTRINGAR I REGELVERKET	24
ÄNDRING I FÖRESKRIFTEN	24
<i>Förtydligande av 2 §, Allmänna råd om tillstånd flyttas till 2 § och förtydligas.....</i>	<i>24</i>
UNDERSÖKNING, DIAGNOSTIK	25
<i>Inledande text 100-åtgärder</i>	<i>25</i>
<i>Röntgenåtgärder</i>	<i>26</i>
<i>Åtgärder för tandhygienister, 102 och 105 ersätts av åtgärd 111-114.....</i>	<i>28</i>
SJUKDOMSFÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER	31
<i>Åtgärd 205, 206 vid upprepad fluorbehandling, nya restriktioner</i>	<i>31</i>
SJUKDOMSBEHANDLING	32
<i>Åtgärd 301-302, behandling av känsliga tandhalsar, borttagande av hängande led.....</i>	<i>32</i>
KIRURGISKA ÅTGÄRDER	34
<i>Åtgärd 441 delas upp, ny åtgärd 407, åtgärd 402 och 430 förtydligas samt översyn av text och restriktioner för samtliga kirurgiska åtgärder.....</i>	<i>34</i>
ENDODONTI.....	40
<i>Ny åtgärd 542 för apikalkirurgi av ytterligare tand, restriktioner förtydligas för åtgärd 541 och inledande texten för 500-åtgärderna förtydligas.....</i>	<i>40</i>
<i>Inledande text 500-åtgärder</i>	<i>41</i>
REPARATIV VÅRD	41
<i>Tillstånd 4881, Lossnad fasad på krona eller lossnat inlägg tas bort, komplettering i tillstånd 4882, Lossnad permanent eller semipermanent tandstödd konstruktion.....</i>	<i>41</i>
<i>Regel D.3, rotkaries</i>	<i>42</i>
REHABILITERING OCH HABILITERING	44
<i>Inledning 5000-regler, om dokumentation.....</i>	<i>44</i>
<i>Tillstånd 5016 språklig ändring</i>	<i>46</i>
<i>Tillstånd 5031, 5036, förtydligas om separerad molar i tandposition 6 genom allmänna råd</i>	<i>47</i>
<i>Tillstånd 5041 och 5051 förtydligas</i>	<i>48</i>

<i>Tillstånd 5443, åtgärd 836 tillförs</i>	<i>49</i>
<i>Inledande text 800- och 850- åtgärder.....</i>	<i>49</i>
<i>Åtgärd 811 och regel D.5, E.5.....</i>	<i>50</i>
<i>Åtgärd 811–814, tillstånd 5445, 4882 och 5447</i>	<i>51</i>
<i>Åtgärd 871, 873, 863 och 865, rubrikerna förtydligas</i>	<i>53</i>
<i>Åtgärd 881-883 förtydligas, restriktioner läggs in, ny åtgärd 880 för av- och återmontering av implantatkonstruktioner på ett till två implantat</i>	<i>55</i>
<i>Regel E.7 förtydligas samt tas bort ur tillstånd 5448-5449 Justering i regel E.6 och E.7.....</i>	<i>57</i>
<i>Åtgärd för distans rapporteras separat vid implantatkrona (852) och implantatbroar (åtgärd 861-863, 865)</i>	<i>59</i>
ORTODONTI.....	64
<i>900-åtgärder – förenklad rubriktext.....</i>	<i>64</i>
ÄNDRINGAR EFTER STRUKTURELL GENOMGÅNG AV REFERENSPRISERNA	65
<i>Åtgärd 801 och 852 delas upp i enstaka och flera samma dag.....</i>	<i>65</i>
ÖVERGÅNGSREGLER	68

Stödet utökas för patienter med rehabiliteringsbehov och regelverket förenklas

Krona ersättningsberättigande i tandposition 7-7 vid reparativ vård

Tandvårdsstödet utvidgas och förenklas med att krona i tandposition 7 alltid är ersättningsberättigande när tanden har en omfattande skada, det vill säga samma regler för alla tänder i position 1-7.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Vid reparativ vård är en krona ersättningsberättigande när en tand har en omfattande skada. Vid mindre skador lämnas endast ersättning för en fyllning. Vad som avses med en omfattande skada och vilka tandpositioner som innefattas regleras i regel D.3 i föreskriften.

I regel D.3 framgår att krona är ersättningsberättigande för tänder i position 1–6 och för tand i position 7 endast om tand i position 6 saknas på samma sida. Det vill säga, om en patient har alla tänder kvar på den aktuella sidan lämnas idag inte tandvårdsersättning för en krona i tandposition 7 oavsett hur stor skada tanden har. I de fall en krona inte är ersättningsberättigande, men patienten ändå vill ha en krona, lämnas tandvårdsersättning för en utbytesåtgärd vilken motsvarar kostnaden för en treytsfyllning.

Det kommer en hel del frågor om krona i position 7, både från patienter och från behandlare. Patienter undrar ofta varför de inte får tandvårdsstöd i de fall de tidigare haft en krona på en tand i position 7 som nu måste göras om och det inte är ett alternativ med fyllning (eftersom tanden redan är tillslipad för en krona).

Efterhandskontroller visar att det fortfarande finns tandläkare som inte korrekt tillämpar reglerna för krona i tandposition 7. Ibland sker även behandling i annan ordning är vad som i vissa fall är den odontologiskt bästa, detta för att patienten ska erhålla tandvårdsersättning för kronan (exempel: kronan på tand 7 görs innan bro för tandlucka i position 6 i motstående käke utförs).

Om kronor blir ersättningsberättigande vid omfattande skador för samtliga tänder i tandposition 1-7 skulle det medföra en betydande regelförenkling för behandlarna och enklare för patienterna att förstå regelverket.

Föreslagen ändring:

Regel D.3 justeras så att krona blir ersättningsberättigande i tandposition 1-7 vid omfattande skador.

Motsvarande justering sker i tillstånd 4076 och 4882.

För övriga ändringar i tillstånd 4076 och 4882 samt regel D.3 se beskrivning längre fram i dokumentet.

Konsekvenser:

Patient:

Patienter får tandvårdsstöd för behandling med krona vid alla omfattande skador på tänder i position 1-7. Idag får vissa patienter endast ersättning motsvarande en treytsfyllning via utbytesåtgärd, även i de fall enda möjliga behandlingsalternativet är en krona, om tanden ska behållas. Patienter kan få behandling i den ordning som är ur odontologisk synpunkt den bästa, utan att hänsyn behöver tas till om ersättning lämnas eller inte.

Behandlare och företag:

Betydligt enklare regler när krona är ersättningsberättigande, speciella villkor för tand 7 tas bort. Tandvården har vid ett flertal tillfällen framfört önskemål om denna regelförenkling.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Förenklingen att krona alltid är ersättningsberättigande i tandposition 1-7 vid omfattande skada på

tanden beräknas öka kostnaderna för högkostnadsskyddet med cirka 50-80 miljoner kronor.

IT-stöd:

Ändringarna medför ingen programmering.

D.3 Kronregel¹

Krona, åtgärd 8040–803, är ersättningsberättigande vid kavitet, fraktur, förlust av tandsubstans, förlust av fyllningsmaterial eller tandslitage, som är omfattande, för tand i position 1–7,

tand i position 1–6, eller

tand i position 7 för att kunna etablera ocklusionskontakt mot antagoniserande tand eller protetisk konstruktion när tand i position 6 saknas och inte är ersatt med implantatstödd krona eller hängande led i aktuell eller antagoniserande kvadrant.

Omfattande kavitet, omfattande fraktur, omfattande förlust av tandsubstans eller omfattande förlust av fyllningsmaterial innebär att

- kaviteten, frakturen, förlusten av tandsubstans eller förlusten av fyllningsmaterial omfattar minst fyra av fem ytor på premolar eller molar, eller tre av fyra ytor på framtand eller hörntand samt inbegriper incisalskåret, eller
- två tredjedelar av tandens kronans volym är förlorad.

Vid beräkningen inbegrips även ytor som har ersatts av fyllningsmaterial.

Omfattande kavitet vid sekundärkaries vid en ersättningsberättigande befintlig krona ersätts en ny krona innebär i stället att

- kariesangreppet inte kan åtgärdas utan att kronan avlägsnas, eller
- underliggande tandsubstans försvagats så mycket att kronan inte är långsiktigt hållbar.

Orsaken till varför en befintlig krona inte kan behållas ska dokumenteras i patientjournalen.

Omfattande kavitet vid rotkaries innebär istället att minst tre av fyra rotytor omfattas. I beräkningen inbegrips även rotytor som tidigare har ersatts med fyllningsmaterial.

Omfattande tandslitage vid abrasion eller attrition innebär att höjden på tandkronan reducerats med minst en tredjedel på lägsta stället eller att det finns dentinblottor på minst en tredjedel av buccal- eller lingualytan.

Omfattande tandslitage vid erosion innebär att det finns dentinblottor på minst en tredjedel av buccal-, lingual- eller ocklusalytan.

4076	Infraocklusion där minst en tredjedel av kronhöjden är under ocklusionsplanet.	D.1, D.4, D.5, D.6 Krona är ersättningsberättigande för tand i position 1–67- eller <u>tand i position 7 för att kunna etablera ocklusionskontakt mot antagoniserande tand eller protetisk konstruktion när tand i position 6 saknas och inte är ersatt med implantatstödd krona eller hängande led i aktuell eller antagoniserande kvadrant.</u>	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, eller b) 800, 801, 802, 803	922
------	--	--	--	-----

4882	Lossnad permanent eller semipermanent tandstödd protetisk konstruktion. Fraktur eller skada i permanent eller semipermanent tandstödd protetisk konstruktion.	D.1, D.2, D.4, D.5, D.6 Ny konstruktion är ersättningsberättigande för <u>tand i position 1–67- eller tand i position 7 för att kunna etablera ocklusionskontakt mot antagoniserande tand eller protetisk konstruktion när tand i position 6 saknas och inte är ersatt med implantatstödd krona eller hängande led i aktuell eller antagoniserande kvadrant</u> när reparation eller återcementering inte kan utföras. <u>Det ska av Förutom dokumentation enligt D.1 ska det beskrivas i patientjournalen framgå</u> varför reparation eller återcementering inte är möjlig.	301, 302, 303, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 523, och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, eller b) 708, 800, 801, 802, 803, 805, 806, 808, 811, 812, 815	921, 922
------	--	---	---	----------

¹ Senaste lydelse TLVFS 2011:2

Tvåtandslucka, utbyte tas bort, implantat blir ersättningsberättigande

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Vid behandling av en tvåtandslucka är idag den ersättningsberättigade behandlingen en tandstött bro med en krona på var sida om tandluckan och två hängande led för de båda saknade tänderna. Om något av brostöden är bräckligt ersätts ytterligare en krona på den aktuella sidan.

Om patienten istället för en tandstött bro vill att tandluckan ska behandlas med implantat används utbytesåtgärder. Tandvårdsersättningen för dessa beräknas på kostnaderna för en tandstött bro med två kronor och två hängande led och patienten får betala mellanskillnaden till implantatbehandlingen. Det finns även två utbytesåtgärder för behandling av tvåtandslucka med tandreglering, men dessa kan ytterst sällan tillämpas.

Utbytesåtgärder för implantat finns idag vid en- och tvåtandslucka. Vid en entandslucka är skillnaden i patientens kostnader om tandvårdsersättning beräknas på utbytesåtgärderna för implantat (=tandstött bro) eller på en implantatbehandling för en tand enligt referenspris mellan cirka 1 100 - 2 400 kr beroende på om behandlingen utförs med en- eller tvåstegsmetod och om den utförs av allmäntandläkare eller specialisttandläkare inom protetik. Vid tvåtandsluckan skiljer det betydligt mer. Den ökade kostnaden för patienten mellan utbytesåtgärderna och en implantatbehandling enligt referenspris är mellan 9 000-11 000 kr vid en tvåtandslucka. Detta kan innebära att ersättningsreglerna kan verka vårdstyrande vid behandling av en tvåtandslucka och det kan vara negativt särskilt i de fall granntänderna till tandluckan är intakta. När utbytesåtgärderna för tvåtandslucka tas bort innebär det en betydande minskning av kostnaderna för patienter som väljer implantatbehandling.

Å andra sidan medför upphörande av utbytesåtgärderna för tvåtandslucka att det inte längre finns begränsningar för vad den mest kostnadseffektiva behandlingen är i de fall granntänderna till luckan har så omfattande defekter att kronor måste utföras. Den mest kostnadseffektiva behandlingen är då vanligen en tandstött bro eftersom det endast tillkommer två hängande led till de två kronorna.

Åtgärder för implantatbehandling bör dock tillföras tvåtandsluckan när utbytesåtgärder tas bort och dessa inkluderar även åtgärd 853 för hängande led. En konstruktion med ett implantat och ett hängande led är i många fall inte en lämplig terapi. Vid vissa tillfällen kan denna behandling ändå vara lämplig till exempel vid en tvåtandslucka i underkäksfronten. TLV avser dock att se över ersättningsreglerna för hängande led inklusive extensionsled till nästkommande ändringstillfälle.

Föreslagen ändring:

Utbytesåtgärderna tas bort i tillstånd 5033 och 5036 för tvåtandslucka. Åtgärder för implantatbehandling tillförs. TLV väljer i detta skede att inte införa begränsning för om dessa åtgärder ska ersättas inom stödet, även när granntänderna till tvåtandsluckan måste kronföras, eftersom förenkling av regelverket eftersträvas.

Utbytesåtgärd 927, 930, 931, 932, 933, 934, 943 och 944 tas bort ur tandvårdsstödet. Det innebär att det inte längre lämnas tandvårdsersättning för tandregleringsbehandling av tvåtandslucka. Sådan behandling är ytterst ovanlig (3 patienter per år både 2012 och 2013 enligt Försäkringskassans databas) beroende på att det är oftast inte möjligt att sluta en så stor lucka som när två bredvidliggande tänder saknas. Vanligen kvarstår en entands-lucka efter tandregleringsbehandlingen vilken sedan kan behandlas med bro eller implantat. Tandregleringsbehandling för att sluta en del av en tandlucka är inte ersättningsberättigande vid större tandluckor, såvida inte villkoren för tillstånd 5914 uppfylls. Villkoren för två-, tre-, fyra- och flertandsluckor blir nu enhetliga. Övergångsregler kommer att tillföras för behandlingar som påbörjats med åtgärd 943 eller 944.

Följdändringar i tillstånd 5448 och 5449 samt i regel D.5, D.6, E.2, E.4, E.5, E.6, E.9, E.14 och E.15. Villkoren för tillstånd 5449 kan reduceras betydligt eftersom detta tillstånd endast kommer att tillämpas för skador gällande implantat i entandslucka.

Konsekvenser:*Patient:*

Patienter får tandvårdsstöd för behandling med implantat i tvåtandslucka. Det innebär väsentligt lägre kostnader för den enskilde patienten jämfört med nuvarande tillämpning med utbytesåtgärder.

Behandlare och företag:

Betydligt enklare regler för behandling av tvåtandslucka. Behandlingen blir ersättningsberättigande och utbytesåtgärderna, som kan vara komplicerade att förstå och även förklara för patienten, blir färre. Det blir enklare att göra kostnads- och behandlingsförslag och den administrativa tiden för tandvården minskar därmed.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Utökningen och förenklingen att implantat är ersättningsberättigande i tvåtandslucka beräknas ge ökade kostnader för högkostnadsskyddet med cirka 50-60 miljoner.

IT-stöd:

Ändringarna medför programmering.

För övriga ändringar i tillstånd 5033, 5037, 5448 och 5449 finns separat beskrivning längre fram i dokumentet, se även innehållsförteckningen.

5033	Tvåtandslucka. Avsaknad av två bredvidliggande tänder varav minst en inom position 56-56 .	<u>E.0</u> , E.2, E.4 , E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13; E.14 , E.15 Vid <u>tandstöd protetik med tandlöshet</u> i position <u>56</u> och <u>67</u> kan bron utsträckas till position <u>78</u> . <u>Vid tvåtandslucka i position 6-7 är ett implantat i position 6 ersättningsberättigande. Hängande led i tandposition 7 är inte ersättningsberättigande vid implantatstöd protetik.</u> Se bilaga 3 allmänna råd.	362, <u>420 (högst två)</u> , <u>421</u> , <u>422</u> , <u>423</u> , <u>424</u> , <u>425</u> , <u>426</u> , <u>427</u> , <u>428</u> , <u>430</u> , <u>480</u> , 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804 (högst två), 805 (högst två), <u>850 eller 852 (högst två)</u> , <u>853 (högst en)</u> , <u>858 (högst två)</u>	<u>925</u> , <u>926</u> , <u>927</u> , <u>928</u> , <u>929</u> , <u>930</u> , <u>931</u> , <u>932</u> , <u>933</u> , <u>934</u> , <u>943</u> , <u>944</u>
5037	Tvåtandslucka. Avsaknad av två bredvidliggande tänder varav minst en inom position 56-56 när ändstödet är bräckligt.	<u>E.0</u> , E.2, E.4 , E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13; E.14 , E.15 Bron kan utsträckas med ett stöd åt aktuell sida om något av brostöden inte bedöms ge tillräckligt god långsiktig prognos för konstruktionen på grund av – rotfyllt stöd med bräcklig rot, – kort rot, – ogynnsam rotanatomi, – paradontal nedbrytning, – ogynnsam påbitning, eller – kort eller bräcklig klinisk krona. <u>Vid Ersättningsberättigande åtgärd är tandstöd bro med är högst två stöd på var sida om tandluckan ersättningsberättigande. Vid tandlöshet i position 5 och 6 kan bron utsträckas till position 8.</u> <u>Förutom dokumentation enligt E.0 ska de skäl som föreligger för två stöd på aktuell sida ska dokumenteras/beskrivas i patientjournalen.</u> <u>Vid tvåtandslucka i position 6-7 är ett implantat i position 6 ersättningsberättigande. Hängande led i tandposition 7 är inte ersättningsberättigande vid implantatstöd protetik.</u> Se bilaga 3 allmänna råd.	362, <u>420 (högst två)</u> , <u>421</u> , <u>422</u> , <u>423</u> , <u>424</u> , <u>425</u> , <u>426</u> , <u>427</u> , <u>428</u> , <u>430</u> , <u>480</u> , 801 (högst fyra), 802 eller 803 (högst fyra totalt), 804 (högst två), 805 (högst fyra), <u>850 eller 852 (högst två)</u> , <u>853 (högst en)</u> , <u>858 (högst två)</u>	<u>925</u> , <u>926</u> , <u>927</u> , <u>928</u> , <u>929</u> , <u>930</u> , <u>931</u> , <u>932</u> , <u>933</u> , <u>934</u> , <u>943</u> , <u>944</u>
5448	Implantatkonstruktion i friändstandlöshet eller i två- , tre-, fyra- eller flertandslucka med – fraktur, annan skada eller slitage, – skadade komponenter, – bristfällig passform som orsakar periimplantit, – ny implantat- eller tandförlust när befintlig implantatkonstruktion ska byggas om eller byggas ut, eller – infraposition 2 mm eller mer i överkäken inom tandposition 3–3. Installerat implantat i friändstandlöshet eller i två- , tre-, fyra- eller flertandslucka med avsaknad av permanent	<u>E.0</u> , E.2, E.6, E.7 , E.9, E.13 Ny konstruktion är ersättningsberättigande vid – implantat-, distans- eller tandförlust som innebär att befintlig konstruktion inte kan behållas eller byggas om med ett långsiktigt hållbart resultat, – fraktur i broskelett som inte kan repareras med ett långsiktigt hållbart resultat, – bristfällig passform som medför att konstruktionen inte kan användas, – fraktur eller slitage av sådan grad att retention av fasad- eller ocklusalmaterial inte är möjlig, eller – vid infraposition när det inte går att bygga om befintlig konstruktion. <u>Det Förutom dokumentation enligt E.0 ska av dokumentation det beskrivas i patientjournalen framgå varför ombyggnad eller reparation inte är möjlig.</u>	301, 302, 303, 362, 429, 480, 811, 815, 853, <u>858</u> , <u>861</u> , <u>862</u> , <u>863</u> , <u>864</u> , <u>865</u> , <u>867</u> , <u>880</u> , 881, 882, 883, 884, 886 , 888, 889, 890	–

	suprakonstruktion när – implantat inte har installerats under pågående ersättningsperiod, eller – implantat har installerats med utbytesåtgärd.			
5449	Implantatkonstruktion i en- eller tvåtandslucka med – fraktur, annan skada eller slitage, – skadade komponenter, – bristfällig passform som orsakar periimplantit, eller – ny implantat- eller tandförlust bredvid ett befintligt implantat när befintlig implantatkonstruktion ska byggas om eller byggas ihop med tand, eller – infraposition 2 mm eller mer i överkäken inom tandposition 3–3.	E.0, E.2, E.6, E.7, E.9, E.13 Ny konstruktion är ersättningsberättigande vid – implantat-, distans- eller tandförlust som innebär att befintlig implantatkonstruktion inte kan behållas eller byggas om med ett långsiktigt hållbart resultat, – fraktur, skadade komponenter eller slitage av sådan grad att reparation inte är möjlig, – bristfällig passform som medför att konstruktionen inte kan användas, eller – vid infraposition när det inte går att bygga om befintlig konstruktion. Det Förutom dokumentation enligt E.0 ska av dokumentation det beskrivas i patientjournalen framgå varför ombyggnad eller reparation inte är möjlig	301, 302, 303, 362, 429, 480, 811, 853, 858, 880, 881, 883, 886, 888, 889, 890	–
5450	Installerade implantat utan suprakonstruktion i helt tandlös käke, två-, tre-, fyra- eller flertandslucka eller frändstandlöshet när utvärdering eller belastning behövs innan permanent implantatkonstruktion kan utföras.	E.0, E.2 Långtidstemporär konstruktion är ersättningsberättigande när utvärdering eller belastning av implantat behövs under minst sex månader på grund av – osäker prognos för implantat, – reoperation efter förlust av implantat som ska ingå i planerad konstruktion, – kompletterande operation av implantat som ska ingå i planerad konstruktion, eller – osäker prognos för granntand till den planerade konstruktionen. Förutom dokumentation enligt E.0 ska skälen för utvärdering eller belastning ska dokumenteras beskrivas i patientjournalen. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 856, 857, 858	–

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
<p>Utbytesåtgärder</p> <p>Utbytesåtgärder används när patienten väljer en annan behandling än den som är ersättningsberättigande för aktuellt tillstånd. En sådan annan behandling är i sig inte ersättningsberättigande men ersättning motsvarande de ersättningsberättigande åtgärderna ingår i tandvårdsstödet. För att rapportera utbytt behandling används utbytesåtgärder. Utbytesåtgärdernas referenspriser är detsamma som referenspriserna för respektive ersättningsberättigande åtgärd eller behandling.</p> <p>Om patienten väljer en krona när i stället en fyllning är ersättningsberättigande är referenspriset för utbytesåtgärden motsvarande en tretytsfyllning. För fram- eller hörntand innebär det åtgärd 703 och för premolar eller molar åtgärd 706.</p> <p>Om patienten väljer implantatbehandling eller ortodontisk slutning av en- eller tvåtandslucka i stället för den ersättningsberättigande behandlingen som är tandstödd protetik, är referenspriserna för utbytesåtgärderna motsvarande referenspriserna för två kronor och ett hängande led (åtgärd 801 x 2 och åtgärd 804) respektive för två kronor och två hängande led (åtgärd 801 x 2 och åtgärd 804 x 2).</p> <p>Utbytesåtgärderna för behandling med implantat är uppdelade i en kirurgisk och en protetisk åtgärd vilka avslutas var för sig. Samtliga åtgärder innefattar behandling och material, inklusive provisorium på implantat, fram till behandlingen är slutförd. Vidare ingår implantat och implantatkomponenter samt tandtekniskt arbete inklusive materialkostnad om inte annat anges. Även efterkontroller och justering ingår liksom, i förekommande fall, kontrollröntgen.</p> <p>I utbytesåtgärderna för ortodontisk slutning av tandlucka innefattas fotodokumentation, vid behov kefalometrisk mätning och analys, fullständig ortodontisk behandling, allt ortodontiskt material av standardkaraktär, retentionsapparat (fast eller avtagbar) samt besök för kontroll av retentionsapparat upp till ett år efter avslutad aktiv behandling tills behandlingen anses avslutad. Om ytterligare tandlucka skapas i terapeutiskt syfte för att kunna genomföra behandlingen ingår slutning av den terapeutiskt skapade luckan i behandlingen av den ursprungliga tandluckan.</p>			
921	Utbytesåtgärd. Krona i stället för ersättningsberättigande fyllning, fram- eller hörntand Utbyte sker mot åtgärd 703. Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 701, 702, 703 eller 708 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
922	Utbytesåtgärd. Krona i stället för ersättningsberättigande fyllning, molar eller premolar Utbyte sker mot åtgärd 706. Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 704, 705, 706, 707 eller 708 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
925	Utbytesåtgärd. Operation avseende ett käkbensförankrat implantat inklusive eventuell friläggning och distansanslutning vid tillstånd 5031 eller 5033, 5036 eller 5037. Implantat ingår Utbyte sker mot åtgärd 801. Åtgärden innefattar operation inklusive för- och efterbehandling, sederung med perorala läkemedel samt implantat. Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 404 eller 405 för samma patient och tandposition under samma dag.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
926	Utbytesåtgärd. En implantatförankrad krona på ett käkbensförankrat implantat vid tillstånd 5031, eller 5033 5036 eller 5037 Utbyte sker mot åtgärd 801 och åtgärd 804. Åtgärden innefattar implantatkrona inkluderande distans eller annan kopplingsdel mot implantatet samt protetisk cylinder och eventuell fästskruv. Åtgärden innefattar även förslutning.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
927	Utbytesåtgärd. En implantatförankrad krona och ett hängande led på ett käkbensförankrat implantat vid tillstånd 5033 eller 5037. Utbyte sker mot åtgärd 801 och två åtgärd 804. Åtgärden innefattar implantatkrona inkluderande distans eller annan kopplingsdel mot implantatet, protetisk cylinder och eventuell fästskruv samt ett hängande led. Åtgärden innefattar även förslutning.		
928	Utbytesåtgärd. Operation avseende ett käkbensförankrat implantat inklusive eventuell friläggning och distansanslutning vid tillstånd 5031 eller 5033 , 5036 eller 5037 när åtgärd 800 eller 801 har utförts inom två år på en eller båda stödtänderna som utbytet beräknas på. Implantat ingår Utbyte sker mot åtgärd 804. Åtgärden innefattar operation inklusive för- och efterbehandling, sedering med perorala läkemedel samt implantat. Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 404 eller 405 för samma patient och tandposition under samma dag.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
929	Utbytesåtgärd. En implantatförankrad krona på ett käkbensförankrat implantat vid tillstånd 5031, eller 5033 , 5036 eller 5037 när åtgärd 800 eller 801 har utförts inom två år på en av stödtänderna som utbytet beräknas på Utbyte sker mot åtgärd 801. Åtgärden innefattar implantatkrona inkluderande distans eller annan kopplingsdel mot implantatet vid singel- och delimplantat samt protetisk cylinder och fästskruv. Åtgärden innefattar även förslutning.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
930	Utbytesåtgärd. En implantatförankrad krona och ett hängande led på ett käkbensförankrat implantat vid tillstånd 5033 eller 5037 när åtgärd 801 har utförts inom två år på en av stödtänderna som utbytet beräknas på. Utbyte sker mot åtgärd 801 och åtgärd 804. Åtgärden innefattar implantatkrona inkluderande distans eller annan kopplingsdel mot implantatet, protetisk cylinder och eventuell fästskruv samt ett hängande led. Åtgärden innefattar även förslutning.		
931	Utbytesåtgärd. Operation avseende två käkbensförankrade implantat i tvåtandslucka vid tillstånd 5033 eller 5037 inklusive eventuell friläggning och distansanslutning. Implantaten ingår Utbyte sker mot åtgärd 801 och åtgärd 804. Åtgärden innefattar operation inklusive för- och efterbehandling, sedering med perorala läkemedel samt implantat. Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 404 eller 405 för samma patient och tandposition under samma dag.		
932	Utbytesåtgärd. Två implantatförankrade kronor på två käkbensförankrade implantat vid tillstånd 5033 eller 5037 Utbyte sker mot åtgärd 801 och åtgärd 804. Åtgärden innefattar två implantatkronor inkluderande distanser eller annan kopplingsdel mot implantaten samt protetiska cylindrar och fästskruvar. Åtgärden innefattar även förslutning.		
933	Utbytesåtgärd. Operation avseende två käkbensförankrade implantat i tvåtandslucka vid tillstånd 5033 eller 5037 inklusive eventuell friläggning och distansanslutning när åtgärd 801 har utförts inom två år på en eller båda stödtänderna som utbytet beräknas på. Implantaten ingår Utbyte sker mot två åtgärd 804. Åtgärden innefattar operation inklusive för- och efterbehandling, sedering med perorala läkemedel samt implantat. Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 404 eller 405 för samma patient och tandposition under samma dag.		
934	Utbytesåtgärd. Två implantatförankrade kronor på två käkbensförankrade implantat vid tillstånd 5033 eller 5037 när åtgärd 801 har utförts inom två år på en av stödtänderna som utbytet beräknas på Utbyte sker mot åtgärd 801. Åtgärden innefattar två implantatkronor inkluderande distanser eller annan kopplingsdel mot implantaten samt protetiska cylindrar och fästskruvar. Åtgärden innefattar även förslutning.		
940	Utbytesåtgärd. Ortodontisk slutning av entandslucka Utbyte sker mot åtgärd 804 och två åtgärd 801. Åtgärden innefattar ortodontisk behandling för att sluta luckan.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
941	Utbytesåtgärd. Ortodontisk slutning av entandslucka när åtgärd 800 eller 801 har utförts inom två år på en av stödtänderna som utbytet beräknas på Utbyte sker mot åtgärd 801 och åtgärd 804. Åtgärden innefattar ortodontisk behandling för att sluta luckan.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
943	Utbytesåtgärd. Ortodontisk slutning av tvåtandslucka Utbyte sker mot två åtgärd 801 och två åtgärd 804. Åtgärden innefattar ortodontisk behandling för att sluta luckan.		
944	Utbytesåtgärd. Ortodontisk slutning av tvåtandslucka när åtgärd 801 har utförts inom två år på en av stödtänderna som utbytet beräknas på Utbyte sker mot åtgärd 801 och två åtgärd 804. Åtgärden innefattar ortodontisk behandling för att sluta luckan.		
990	Har upphävts genom (TLVFS 2010:2).		

Följdändringar sker i regel D.5, D.6, E.2, E.4, E.5, E.6, E.9, E.14 och E.15. Se bifogad föreskriftsversion, bilaga 2 eller 3.

Exempel:

E.4 Utbytesåtgärd implantat

Om patienten vid tillstånd 5031 ~~eller 5033~~, 5036 ~~eller 5037~~ väljer en behandling i form av ett implantat används utbytesåtgärd 925 och 926. Tandvårdsersättning beräknas utifrån ett belopp som motsvarar det lägsta av följande belopp

- referenspriserna för åtgärd 801 x 2 och 804 x 1,
- vårdgivarens pris för de faktiskt utförda utbytesåtgärderna, eller
- referenspriserna för de faktiskt utförda utbytesåtgärderna.

~~Om patienten vid tvåtandslucka (tillstånd 5033 eller 5037) väljer en behandling i form av ett implantat med en implantatkrona och ett hängande led används utbytesåtgärd 925 och 927. Tandvårdsersättning beräknas utifrån ett belopp som motsvarar det lägsta av följande belopp~~

- ~~— referenspriserna för åtgärd 801 x 2 och 804 x 2,
— vårdgivarens pris för de faktiskt utförda utbytesåtgärderna, eller
— referenspriserna för de faktiskt utförda utbytesåtgärderna.~~

~~Om patienten vid tvåtandslucka (tillstånd 5033 eller 5037) väljer en behandling i form av två implantat används utbytesåtgärd 931 och 932. Tandvårdsersättning beräknas utifrån ett belopp som motsvarar det lägsta av följande belopp~~

- ~~— referenspriserna för åtgärd 801 x 2 och 804 x 2,
— vårdgivarens pris för de faktiskt utförda utbytesåtgärderna, eller
— referenspriserna för de faktiskt utförda utbytesåtgärderna.~~

Tandvårdsersättning för utbytesåtgärderna beräknas vid entandslucka för ett stöd på vardera sidan om luckan och ett hängande led. ~~Tandvårdsersättning för utbytesåtgärderna beräknas vid tvåtandslucka för ett stöd på vardera sidan om luckan och två hängande led.~~

Om åtgärd 800 eller 801 utförts inom två år på en av stödtänderna som utbytet beräknas på ska utbytesåtgärd 928 och 929 ~~eller 928 och 930~~ användas när ett implantat utförs ~~och utbytesåtgärd 933 och 934 när två implantat utförs~~. Om åtgärd 800 eller 801 har utförts på båda stödtänderna som utbytet beräknas på, lämnas tandvårdsersättning endast för utbytesåtgärd 928 när ett implantat utförs ~~och endast för utbytesåtgärd 933 när två implantat utförs~~.

När utbytesåtgärd tillämpas för tandluckor med en tand emellan lämnas tandvårdsersättning motsvarande en ~~eller tvåtandslucka~~ enligt första ~~andra respektive tredje~~ stycket för den första tandluckan. Tand som använts för beräkning av tandvårdsersättning i en tandlucka, kan inte användas för beräkning av tandvårdsersättning i ytterligare tandlucka.

Implantat blir ersättningsberättigande inom tandposition 6-6

Tandvårdsstödet utvidgas till att behandling med implantat blir ersättningsberättigande inom tandposition 6-6.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Idag är implantat ersättningsberättigande inom tandposition 5–5. Men det finns undantag från denna begränsning i regel E.2: *Om ett implantat inte kan placeras inom position 5–5 i partiellt tandlösa käkar ersätts i stället ett implantat med permanent, semipermanent eller långtidstemporär implantatkrona i position 6.*

Detta undantag har varit värdefullt för de patienter där ett implantat av någon anledning inte kan placeras inom tandposition 5–5. Men det har också varit otydligt, olika behandlare har tolkat begreppet ”*inte kan*” olika och vissa patienter kan ha gått miste om tandvårdsstöd för en behandling med ett implantat i position 6 för att tandläkaren tolkat regelverket stramt.

Även om tandläkaren tolkat regel E.2 så att om ett implantat inte kan placeras inom tandposition 5–5 och därför satt ett implantat i position 6, har patienten fått betala det extra hängande ledet utanför tandvårdsstödet.

Det har också kommit många frågor om varför tandvårdsersättning inte lämnas för utbytesåtgärder i entandslucka i tandposition 6 efter tidigare införd ändring som innebar att tandstödd protetik numera ersätts för nämnda tandlucka. Det finns en risk att sådan reglering kan vara vårdstyrande.

TLV menar att om implantat i tandposition 6 ska ersättas inom tandvårdsstödet bör det gälla för alla tandlöshetstillstånd. Entandsluckan är den minsta tandlösheten = minsta behovet och det är viktigt att regleringen är enhetlig och inte vårdstyrande.

Om reglerna i högkostnadsskyddet utvidgas så att implantat ersätts till och med tandposition 6 vid friändstandlöshet och tandluckor (tvåtandslucka och större) och med utbyte i entandslucka måste reglerna för tandstödd protetik också ses över. Vid en tvåtandslucka i tandposition 6–7 är det inte rimligt enligt TLVs mening, att enbart behandling med ett implantat i position 6 är ersättningsberättigande. För att regelverket inte ska vara vårdstyrande bör därför även tandstödd protetik vara ersättningsberättigande för nämnda tandlucka.

När implantat blir ersättningsberättigande inom position 6-6

- blir regel E.2 skarp, dvs. inget undantag om implantat *inte kan* placeras inom 6-6
- bör tandstödd protetik bli ersättningsberättigande vid tvåtandslucka 6-7
- bör ett nytt tillstånd tillföras för friändstandlöshet 6-8
- blir ett implantat i position 6 ersättningsberättigande vid tvåtandslucka 6-7
- kan tandvårdsersättning lämnas för utbytesåtgärder för implantat i entandslucka tandposition 6.

Justeringar av antal ersättningsberättigande implantat och hängande led måste göras i samtliga tillstånd för friändstandlöshet och tandluckor. TLV kommer framöver att utreda vidare om kopplade konstruktioner och om antalet hängande led inklusive extensionsled som bör ersättas inom tandvårdsstödet.

Föreslagen ändring:

Implantat blir ersättningsberättigande inom tandposition 6-6 vid friändstandlöshet och två-, tre-, fyra- och flertandsluckor.

Tandvårdsersättning lämnas för utbytesåtgärder vid entandslucka i tandposition 6.

Ett nytt tillstånd tillförs, 5010 för friändstandlöshet där samtliga tänder i position 6–8 saknas. Enbart implantatprotetik med ett implantat är ersättningsberättigande. Tandstödd bro med extensionsled har sämre rekommendation, enligt nationella riktlinjer, se ovan om vidare utredning.

Övriga tillstånd för friändstandlöshet och tre-, fyra och flertandslucka justeras avseende antal implantat och hängande led som är ersättningsberättigande. Den restriktion om hängande led som idag finns för tillstånd 5012 flyttas till tillstånd 5011.

Tillstånd 5033 och 5037 för tvåtandslucka utvidgas till att gälla även tvåtandslucka i tandposition 6–7.

Följdändring med anledning av nytt tillstånd 5010 sker i regel E.11 och E.12.

För övriga ändringar i aktuella tillstånd, se beskrivning längre fram i dokumentet.

Konsekvenser:**Patient:**

Mer vård omfattas inom tandvårdsstödet. Patienter kan erhålla tandvårdsstöd för behandling med implantat inom tandposition 6–6 istället för enbart inom tandposition 5–5. Patienter riskerar inte att gå miste om tandvårdsstöd på grund av hur deras tandläkare tolkar regel E.2. Patienter med tvåtandslucka i tandposition 6–7 får även tandvårdsstöd vid behandling av tandluckan med tandstött protetik.

Behandlare och företag:

Betydligt enklare regler för behandling med implantat. Enklare att ta fram och förklara kostnadsförslag. Den administrativa tiden minskar därmed.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Förenklingen att implantat är ersättningsberättigande i position 6-6 beräknas öka kostnaderna för högkostnadsskyddet med cirka 100-150 miljoner totalt varav utbyte i entandsluckan i position 6 står för nära hälften.

IT-stöd:

Ändringarna medför programmering.

För övriga ändringar i tillstånd 5010-5037 och regel E.2 finns separat beskrivning längre fram i dokumentet, se även innehållsförteckningen.

E. Rehabiliterande och habiliterande vård

5010	Enkelsidig frändstandlöshet där samtliga tänder i position 6-8 saknas.	E.0, E.2, E.6, E.9, E.11, E.12 Vid implantatstött protetik är ett implantat i position 6 ersättningsberättigande.	362, 420 (högst en), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 430, 480, 850 (högst en), 852 (högst en), 858 (högst en)	=
5011	Enkelsidig frändstandlöshet där samtliga tänder i position 5–8 saknas.	E.0, E.2, E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13 Behandling med tandstött bro med högst två stöd och ett hängande led distalt placerat är ersättningsberättigande. Vid implantatstött protetik är ett högst två implantat ersättningsberättigande. Hängande led (åtgärd 804) är inte en ersättningsberättigande åtgärd vid enbart implantatprotetik.	362, 420 (högst två), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 430, 480, 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804 (högst en), 808 (högst en), 850 eller 852 (högst två), 858 (högst två)	–
5012	Enkelsidig frändstandlöshet där samtliga tänder i position 4–8 saknas.	E.0, E.2, E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13 Behandling med tandstött bro med högst två stöd och ett hängande led är ersättningsberättigande. Vid implantatstött protetik är högst två implantat och ett hängande led (åtgärd 853) ersättningsberättigande. Hängande led (åtgärd 804) är inte en ersättningsberättigande åtgärd vid enbart implantatprotetik. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 420 (högst två), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 430, 480, 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804 (högst en), 808 (högst en), 850 eller 852 (högst två), 853 (högst en), 858 (högst två)	–
5013	Enkelsidig frändstandlöshet där samtliga tänder i position 3–8 saknas.	E.0, E.2, E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13 Vid implantatstött protetik är högst två implantat och ett hängande led (åtgärd 853) eller högst två implantat och två hängande led ersättningsberättigande. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 420 (högst två), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 430, 480, 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804 (högst en), 808 (högst en), 850 eller 852 (högst två), 853 (högst två), 858 (högst tre)	–
5014	Enkelsidig frändstandlöshet där samtliga tänder i position 2–8 saknas.	E.0, E.2, E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13 Vid implantatstött protetik är högst tre implantat och ett två hängande led (åtgärd 853) eller högst två implantat och två hängande led ersättningsberättigande. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 420 (högst tre enligt villkor), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 430, 480, 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804 (högst en), 808 (högst en), 850 eller 852 (högst tre enligt villkor), 853 (högst två enligt villkor), 858 (högst tre)	–
5015	Enkelsidig frändstandlöshet där samtliga tänder i position 1–8 saknas.	E.0, E.2, E.5, E.6, E.9, E.11, E.12 Vid implantatstött protetik är högst fyra implantat och två hängande led (åtgärd 853) eller högst tre implantat och två hängande led (åtgärd 853) eller högst två implantat och tre hängande led ersättnings-	362 och a) 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804 (högst en),	–

		berättigande. Se bilaga 3 allmänna råd.	eller b) 420 (högst fyra enligt villkor), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 430, 480, 850 eller 852 (högst fyra enligt villkor), 853 (högst tre enligt villkor), 858 (högst fyra)	
5016	Frändstandlöshet där samtliga tänder i position 1 och bakåt saknas samt tandlöshet som går över på motstående sida.	<u>E.0</u> , E.2, E.6, E.9, E.11, E.12 Implantatstött protetik ersätts <u>är ersättningsberättigande</u> enligt följande. <u>När sex tandluckor åtgärdas, räknat från position 5 och framåt, är högst fyra implantat och två hängande led (åtgärd 853) eller högst tre implantat och tre hängande led ersättningsberättigande.</u> – När sju <u>bredvidliggande tandluckor</u> positioner åtgärdas, räknat från position 56 och framåt, är högst fyra implantat och tre hängande led eller högst tre implantat och fyra hängande led ersättningsberättigande. – När åtta <u>bredvidliggande tandluckor</u> positioner åtgärdas, räknat från position 56 och framåt, är högst fem implantat och tre hängande led i överkäken eller fyra implantat och fyra hängande led, eller tre implantat och fem hängande led ersättningsberättigande. – När nio <u>bredvidliggande tandluckor</u> positioner åtgärdas, räknat från position 56 och framåt, är högst fem implantat och fyra hängande led i överkäken eller fyra implantat och fem hängande led ersättningsberättigande. – När tio, <u>elva eller tolv</u> bredvidliggande tänder saknas inom position 56-56 ersätts helkäksimplantat. Se bilaga 3 allmänna råd	362, 420 (enligt villkor), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 430, 480, 850 eller 852 (högst fem <u>totalt</u> enligt villkor), 853 (högst fem enligt villkor), 858 (högst sex), 861, 862, 863, 865	–
5031	Entandslucka inom position 6-6.	<u>E.0</u> , E.2, E.4, E.5, E.6, E.9, E.11, E.14, E.15 Tandvård ersättning för utbytesåtgärder lämnas inte för <u>tandlucka som uppkommer efter rotseparation i tandposition 6</u> . Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804 (högst en), 805 (högst två)	925, 926, 928, 929, 940, 941
5033	Tvåtandslucka. Avsaknad av två bredvidliggande tänder varav minst en inom position 56-56 .	<u>E.0</u> , E.2, E.4 , E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13, E.14 , E.15 Vid <u>tandstött protetik med</u> tandlöshet i position 56 och 67 kan bron utsträckas till position 78 . Vid <u>tvåtandslucka i position 6-7 är ett implantat i position 6 ersättningsberättigande. Hängande led i tandposition 7 är inte ersättningsberättigande vid implantatstött protetik.</u> Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 420 (högst två), 421 , 422 , 423 , 424 , 425 , 426 , 427 , 428 , 430 , 480 , 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804 (högst två), 805 (högst två), 850 eller 852 (högst två), 853 (högst en), 858 (högst två)	925 , 926 , 927 , 928 , 929 , 930 , 931 , 932 , 933 , 934 , 943 , 944
5034	Tretandslucka.	<u>E.0</u> , E.2, E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13 Vid tandstött bre -protetik är högst två brostöd på var sida om tandluckan ersättningsberättigande. Implantatstött protetik är ersättningsberättigande enligt följande. – När tre tänder saknas inom position 56-56 är högst två implantat och ett hängande led ersättningsberättigande. – När <u>tand i position 4, 5, 6 saknas är högst två implantat ersättningsberättigande.</u> – När tand i position 5, 6, 7 saknas är <u>ett två</u> implantat ersättningsberättigande. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 420 (högst två), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 430, 480, 801 (högst fyra totalt), 804 (högst tre), 805 (högst fyra), 808 (högst en), 850 eller 852 (högst två), 853 (högst en), 858 (högst två)	–
5035	Fyra- eller flertandslucka.	<u>E.0</u> , E.2, E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13 Vid tandstött protetik är högst fyra hängande led och högst två brostöd på var sida om tandluckan ersättningsberättigande. Implantatstött protetik är ersättningsberättigande enligt följande. Saknade tänder inom position 56-56 ersätts med högst – <u>två implantat när två bredvidliggande tänder saknas inom position 5-5,</u> – två implantat och ett hängande led när tre bredvidliggande tänder saknas inom position 65-56 , – tre implantat och ett hängande led eller två implantat och två hängande led när fyra bredvidliggande tänder saknas inom position 56-56 , – tre implantat och två hängande led eller två implantat och tre hängande led när fem bredvidliggande tänder saknas inom position 56-56 , – fyra implantat och två hängande led eller tre implantat och tre hängande led när sex bredvidliggande tänder saknas inom position 65-56 , – fyra implantat och tre hängande led eller tre	362, 420 (enligt villkor), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 430, 480, 801 (högst fyra), 802 eller 803 (högst fyra totalt), 804 (högst fyra), 805 (högst fyra), 808 (högst en), 850 eller 852 (högst fem enligt villkor), 853 (högst fem enligt villkor), 858 (högst sex), 861, 862, 863, 865	–

		implantat och fyra hängande led när sju bredvidliggande tänder saknas inom position 56-56 , – fem implantat och tre hängande led i överkäken eller fyra implantat och fyra hängande led eller tre implantat och fem hängande led när åtta bredvidliggande tänder saknas inom position 56-56 , eller – fem implantat och fyra hängande led i överkäken eller fyra implantat och fem hängande led när nio bredvidliggande tänder saknas inom position 56-56 . När tio, <u>elva eller tolv</u> bredvidliggande tänder saknas inom position 56-56 ersätts helkäksimplantat. Se bilaga 3 allmänna råd.		
5036	Entandslucka inom position 6-6 när ändstödet är bräckligt.	<u>E.0</u> , E.2, E.4, E.5, E.6, E.9, E.11, E.14, E.15 Bron kan utsträckas med ett stöd åt aktuell sida om något av brostöden inte bedöms ge tillräckligt god långsiktig prognos för konstruktionen på grund av – rotfyllt stöd med bräcklig rot, – kort rot, – ogynnsam rotanatomi, – parodontal nedbrytning, – ogynnsam påbitning, eller – kort eller bräcklig klinisk krona. Ersättningsberättigande åtgärd är tandstött bro med högst två stöd på var sida om tandluckan. <u>Förutom dokumentation enligt E.0 ska de skäl som föreligger för två stöd på aktuell sida ska dokumenteras beskrivas i patientjournalen.</u> Tandvårdsersättning för utbytesåtgärder lämnas inte för <u>tandlucka som uppkommer efter rotseparation i tandposition 6.</u> Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 801 (högst fyra), 802 eller 803 (högst fyra totalt), 804 (högst en), 805 (högst fyra)	925, 926, 928, 929, 940, 941
5037	Tvåtandslucka. Avsaknad av två bredvidliggande tänder varav minst en inom position 56-56 när ändstödet är bräckligt.	<u>E.0</u> , E.2, E.4 , E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13, E.14 , E.15 Bron kan utsträckas med ett stöd åt aktuell sida om något av brostöden inte bedöms ge tillräckligt god långsiktig prognos för konstruktionen på grund av – rotfyllt stöd med bräcklig rot, – kort rot, – ogynnsam rotanatomi, – parodontal nedbrytning, – ogynnsam påbitning, eller – kort eller bräcklig klinisk krona. <u>Vid Ersättningsberättigande åtgärd är tandstött bro är med högst två stöd på var sida om tandluckan ersättningsberättigande. Vid tandlöshet i position 5 och 6 kan bron utsträckas till position 8.</u> <u>Förutom dokumentation enligt E.0 ska de skäl som föreligger för två stöd på aktuell sida ska dokumenteras beskrivas i patientjournalen.</u> <u>Vid tvåtandslucka i position 6-7 är ett implantat i position 6 ersättningsberättigande. Hängande led i tandposition 7 är inte ersättningsberättigande vid implantatstött protetik.</u> Se bilaga 3 allmänna råd.	362, <u>420 (högst två), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 430, 480, 801</u> (högst fyra), 802 eller 803 (högst fyra totalt), 804 (högst två), 805 (högst fyra), <u>850 eller 852 (högst två), 853 (högst en), 858 (högst två)</u>	925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 943, 944

E.2 Begränsning implantatstött protetik

Under en ersättningsperiod ersätts högst sex implantat (åtgärd 420), ~~eller~~ sex implantatkronor (åtgärd 850, 852- eller 890) och sex distanser (åtgärd 858) i överkäken och högst fyra implantat, ~~eller~~ fyra implantatkronor och fyra distanser i underkäken.

För tandposition ~~6-7~~ eller 8 i partiellt tandlösa käkar är inte åtgärd 420-426, ~~8520-8578-886~~ eller 890 ersättningsberättigande, eller lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd ~~925-934~~29. Om ett implantat inte kan placeras inom position 5-5 i partiellt tandlösa käkar ersätts i stället ett implantat med permanent, semipermanent eller långtidstemporär implantatkrona i position 6. Vid tillämpning av utbytesåtgärd i tvåtandslucka tandposition 5 och 6 lämnas tandvårdsersättning för överkonstruktionen med utbytesåtgärd 926 eller 927, eller alternativt med utbytesåtgärd 929 eller 930 i de fall åtgärd 801 utförts inom två år på en av stödtänderna som utbytet beräknas på.

Endast operation avseende de implantat som är ersättningsberättigande för respektive tillstånd eller operation avseende utbytesåtgärder ingår.

Översyn med anledning av nationella riktlinjer

Bettfysiologi – översyn av ämnesområdet (NR)

Förslaget till ändringar innebär ett nytt tillstånd, två nya åtgärder, åtgärd 605 för hård bettskena delas upp i tre åtgärder och följdändringar i tillstånd 5042 samt i åtgärd 201, 301-303, 311, 446 och 448.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

TLV har gjort en översyn av ersättningsregler och åtgärder för bettfysiologisk behandling inom tandvårdsstödet. I de nationella riktlinjerna för vuxentandvård finns ett riktlinjeområde för behandling av smärta och funktionsstörningar i mun, ansikte och käkar. Den genomförda översynen har gjorts bland annat för att anpassa ersättningsregler och åtgärdslista till riktlinjerna.

Översynen har utförts tillsammans med en arbetsgrupp med externa sakkunniga bettfysiologer från såväl offentlig som privat vård och från olika delar av landet. Vid jämförelsen mellan de nationella riktlinjerna och föreskriften om statligt tandvårdsstöd (TLVFS) kunde arbetsgruppen konstatera att dagens tillstånd och åtgärder måste kompletteras för att de behandlingar som fått goda rekommendationer ska inrymmas i det statliga stödet. Det blir också viktigt att beskriva tillämpning av tillstånd och åtgärder för bettfysiologisk behandling i handboken för statligt tandvårdsstöd.

För att anpassa ersättningsreglerna och åtgärdslistan till de nationella riktlinjerna för behandling av patienter med smärta och sjukdom i käkled och käkmuskulatur behövs ytterligare ett tillstånd och några nya åtgärder. Dessutom behöver åtgärd 201, 311, 846 och 848 justeras, inledningstexten för 200-åtgärderna förtydligas och de sjukdomsbehandlande åtgärderna 301-303 kompletteras. En justering behövs även av tillstånd 5042. Restriktioner bör tillföras för antalet bettskenor som är ersättningsberättigande under en ersättningsperiod. Bland annat har Inspektionen för socialförsäkring visat att åtgärderna kan missbrukas.

Under arbetet har det blivit tydligt att det är viktigt att definiera gränsen för vilken behandling av smärta och sjukdom i käkled och käkmuskulatur som ingår i tandvård till hälso- och sjukvårdsavgift och vad som ska ingå i det statliga tandvårdsstödet. Det råder stor otydlighet om detta idag och tillämpas olika över landet. I tandvårdsförordningen (1998:1338) ingår *käkledskirurgi och utredningar och behandlingar av smärttillstånd i 2 § Oralkirurgisk behandling*). I 3 § *Tandvård som ett led i sjukdomsbehandling ingår defekt som orsakats av sjukdom i käkområdet eller ansiktet samt på patienter med långvariga och svåra smärtor i ansikts- eller käkregionen (orofaciala smärtsyndrom)*. TLV kan enbart reglera föreskriften om statligt tandvårdsstöd men har tillsammans med Socialstyrelsen gått igenom båda regelverken för att säkerställa att de föreslagna ändringarna ska tillhöra det statliga tandvårdsstödet.

Föreslagna ändringar:

Tillstånd:

Ett nytt tillstånd, 3162 tillförs:

Instabil ocklusion

- *vid käkledssmärta längre än tre månader.*
- *vid symtomatisk käkledsartros.*
- *på grund av otillräckligt antal tandpar i ocklusion samt med smärta från käksystemet, eller*
- *på grund av tvångsföring samt med smärta från käksystemet.*

De ersättningsberättigande åtgärderna inom tillstånd 3162 blir 607, 846 och 848, dvs bettslipning, uppbyggnad för ocklusal stabilisering och skena för bettstabilisering, se vidare nedan för åtgärdsbeskrivning.

Tillstånd 5042 förtydligas med att det kan tillämpas vid annan förberedande bettanpassning, till exempel ortodonti, och att skena eller plåt är ersättningsberättigande för behandling av instabil ocklusion.

Följdändring på grund av uppdelning av åtgärd 605 sker i tillstånd 2061 och 3062.

Åtgärder:

Åtgärd 605 för hård bettskena tas bort för att delas upp i tre åtgärder, 601 *Bettskena i hård akrylat i överkäke*, 602 *Bettskena i hård akrylat i underkäken* och 603 *Reponeringsskena*. Den senare är endast ersättningsberättigande när den utförs av specialist i bettfysiologi eller ST-tandläkare vid godkänd utbildningsklinik. Det beror på att den kräver speciell uppföljning och kan ge svåra negativa effekter i bettet och bedöms därför vara en åtgärd som kräver specialistkompetens. Restriktioner tillförs för hur många bettskenor som är ersättningsberättigande under en ersättningsperiod.

För åtgärd 604 *Mjukplastskena...* tillförs begränsning om att åtgärden är ersättningsberättigande två gånger per ersättningsperiod.

Ny åtgärd 606 *Motorisk aktivering* tillförs. Den innefattar instruktion och information till rörelseträning, koordinationsträning, hållningsträning, biofeedback eller tøjning. I åtgärden ingår även reponering.

Ny åtgärd 607 *Bettslipning för ocklusal stabilisering* tillförs. Vid smärtbehandling kan slipning behövas vid flera tillfällen, men av mindre omfattning per tillfälle. Den har inte riktigt samma innehåll som åtgärd 845 *Ocklusionkorrigering bettslipning* som är ersättningsberättigande inom tillstånd 5071 och 5072 och där hela bettslipningen avses ske vid ett tillfälle.

Språklig ändring av inledningstexten för 200-åtgärder, där ordet *tandsjukdom* ändras till *munhälsorelaterade sjukdomar eller problem*, vilket tydliggör att 200-åtgärder kan tillämpas vid risk för andra sjukdomar i munnen än de som är tandrelaterade.

Åtgärd 201 förtydligas med att den även inkluderar information vid *risk* för käkfunktionsstörning.

Åtgärd 301 kompletteras med *nervblockad vid orofaciala smärttillstånd (inkluderar inte anestesi vid odontologiska ingrepp), intramuskulär injektion, eller mindre korrigering av äldre laboratorieframställd hård bettskena*.

Åtgärd 302 kompletteras med *akupunktur* eller *annan* behandling av tillstånd i käkled eller käkmuskler som orsakat käkfunktionsstörning. Exempel på annan behandling kan vara, att en patient med smärta i käkarna får sin bettskena som inte använts på flera år basad så att den passar och kan användas igen. Exempel kommer att beskrivas i handboken.

Åtgärd 303 kompletteras med *ombyggnad av laboratorieframställd hård bettskena för annan funktion*. Till exempel kan en reponeringsskena byggas om till en stabiliseringsskena och tvärt om.

Åtgärd 311: text om rörelseträning tas bort eftersom ny åtgärd 606 istället tillförs. Åtgärd 311 förtydligas också med att den kan tillämpas för alla munhälsorelaterade sjukdomar eller problem.

Åtgärd 846 förtydligas: *Skena, hel eller cementerad i sektioner, för vertikal platsberedning eller bettstabilisering*. Den blir ersättningsberättigande *per käke*.

Åtgärd 848 förtydligas: *Betthöjning eller uppbyggnad för ocklusal stabilisering* med fyllningsmaterial, per *tandposition*. Att *tand* ändras till *tandposition* beror på att uppbyggnad kan ibland även behöva göras på *protestand*.

Handboken: Ett nytt avsnitt om bettfysiologisk behandling planeras i handboken.

Konsekvenser:**Patient:**

Patienter kan erhålla fler behandlingar av smärta och sjukdom i käkled och käkmuskulatur inom tandvårdsstödet.

Behandlare och företag:

Det finns fler möjligheter för behandling av smärta och sjukdom inom tandvårdsstödet. Det blir därmed tydligare vad som ingår och det blir lättare att lämna behandlings- och kostnadsförslag till patienter.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Översynen av området för bettfysiologi med fler ersättningsberättigande åtgärder inom tandvårdsstödet bedöms ge en liten ökning av kostnaderna för högkostnadsskyddet (1-2 miljoner kronor).

IT-stöd:

Ändringen medför programmering.

Nytt tillstånd 3162

3161	Käkfunktionsstörning.	–	301, 302, 303, 311, 312, 362, <u>601, 602, 603, 604, 605, 606</u>
<u>3162</u>	<u>Instabil okklusion</u> – vid käkledssmärta längre än tre månader. – vid symtomatisk käkledsartros, – på grund av otillräckligt antal tandpar i okklusion samt -med smärta från käkssystemet., eller – på grund av tvångsföring samt med smärta från käkssystemet.	<u>Behandling med okklusionskorrigerande är ersättningsberättigande när det krävs för att åtgärda instabil okklusion</u> – vid käkledssmärta längre än tre månader, – vid symtomatisk käkledsartros, – på grund av otillräckligt antal tandpar i okklusion samt med smärta från käkssystemet, eller – på grund av tvångsföring samt med smärta från käkssystemet. <u>I patientjournalen ska patientens symtom beskrivas samt varför behandling måste utföras.</u> <u>Oklusionsavvikelsen ska dokumenteras med foto eller modeller. Om detta inte är möjligt ska okklusionsavvikelsen beskrivas i patientjournalen tillsammans med orsaken till varför annan dokumentation inte kan utföras.</u> <u>Otillräckligt antal tandpar i okklusion</u> <u>Otillräckligt antal tandpar i okklusion föreligger när det</u> – på aktuell sida saknas okklusion mellan det sista tandparet, eller – vid frontalt öppna bett endast finns okklusionskontakt mellan de två mest distala tandparen eller färre.	<u>607, 846, 848</u>

Nya åtgärder 601-603, 606-607. Åtgärd 605 tas bort.**600 Bettfysiologiska åtgärder**

Samtliga åtgärder i 600-serien omfattar i förekommande fall tandtekniskt arbete inklusive materialkostnad.

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
<u>601</u>	<u>Bettskena i hård akrilat i överkäken, utförd på bettfysiologisk indikation, per skena</u> Åtgärden innefattar laboratoriefremställd bettskena (stabiliseringsskena, Shoreskena, molarstödsskena, Hawleyplåt/Dessnerplåt). Åtgärden innefattar avtryck, anpassning och inslipning samt uppföljning av skenans funktion upp till tre månader efter utlämnandet. Åtgärden är ersättningsberättigande högst två gånger per patient och ersättningsperiod.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
<u>602</u>	<u>Bettskena i hård akrilat i underkäken, utförd på bettfysiologisk indikation, per skena</u> Åtgärden innefattar laboratoriefremställd bettskena (stabiliseringsskena, molarstödsskena). Åtgärden innefattar avtryck, anpassning och inslipning samt uppföljning av skenans funktion upp till sex månader efter utlämnandet. Åtgärden är ersättningsberättigande högst två gånger per patient och ersättningsperiod.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
<u>603</u>	<u>Reponeringsskena, per skena</u> Åtgärden innefattar laboratoriefremställd reponeringsskena i överkäke. Åtgärden innefattar avtryck, anpassning och inslipning samt uppföljning av skenans funktion upp till sex månader efter utlämnandet. Åtgärden är endast ersättningsberättigande för tandläkare med bevis om specialistkompetens i bettfysiologi samt för tandläkare under specialistutbildning när behandlingen sker vid godkänd utbildningsklinik inom bettfysiologi. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och ersättningsperiod.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014

604	Mjukplastskena, laboratoriefremställd, <u>förförd på bettfysiologiska behandling</u>indikationer, per skena Åtgärden innefattar avtryck i båda käkar, index, anpassning och inslipning, samt uppföljning av skenans funktion och effekt upp till tre månader efter utlämnandet. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande högst två gånger per patient och ersättningsperiod.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
605	Bettskena i hård akrylat, utförd på bettfysiologiska indikationer, per skena Åtgärden innefattar laboratoriefremställd skena i form av stabiliseringssskena, shoreskena, molarstödsskena, avslappningssskena eller ledortopedisk skena. Åtgärden innefattar avtryck, anpassning och inslipning samt uppföljning av dess funktion och effekt upp till tre månader efter utlämnandet. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
606	Motorisk aktivering Åtgärden innefattar instruktion och information till rörelseträning, koordinationsträning, hållningsträning, biofeedback eller tøjning. I åtgärden ingår även reponering. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande högst sex gånger per patient och ersättningsperiod.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
607	Bettslipning för oklusal stabilisering Åtgärden innefattar slipning av tänder eller protetiska konstruktioner för att skapa stabilitet mellan över- och underkäke. Åtgärden innefattar puts, polering, fluorbehandling och uppföljning, samt i förekommande fall modeller för provslipning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande högst tre gånger per patient och ersättningsperiod.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014

Följdändring:

2061	Förhöjd risk för bettdysfunktion/käkfunktionsstörning.	B.1	201, 362, 601, 602, 604, 605, 606
3062	Gingival påbitning.	–	301, 302, 303, 362, 601, 602, 604, 605

845	Oklusionskorrigering bettslipning Åtgärden innefattar slipning av flera tänder eller protetiska konstruktioner för att utjämna oklusal interferenser eller anpassa oklusionsplanet. Åtgärden innefattar avtryck, anpassning och inslipning samt uppföljning, samt i förekommande fall modeller för provslipning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, ersättningsperiod och behandlare.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
-----	---	---------------------------------	---------------------------------

Justering åtgärd 846, 848 och tillstånd 5042

846	Skena, hel eller cementserad i sektioner, för vertikal platsberedning eller bettstabilisering Åtgärden innefattar laboratoriefremställd skena, hel eller i sektioner, (av typ Dahlskena). Åtgärden innefattar avtryck, anpassning och inslipning samt uppföljning av dess funktion och effekt upp till sex månader efter utlämnandet. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, ersättningsperiod och behandlare.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
848	Betthöjning eller uppbyggnad för oklusal stabilisering med fyllningsmaterial, per tandposition Åtgärden innefattar uppbyggnad med komposit- eller glasjonomer material inklusive inslipning och puts. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per tandposition och ersättningsperiod.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
5042	Förändringar i vertikal käkrelation eller omfattande abrasion, attrition eller erosion av flera tänder när skäl föreligger för att förändra betthöjd eller oklusionsplan genom preprotetisk eller annan förberedande bettanpassning.	E.0 Skena eller bettspärplåt för vertikal platsberedning är ersättningsberättigande vid vertikal utrymnesbrist eller instabil okklusion. När betthöjdsförändring behöver utföras är långtids-temporär krona eller bro ersättningsberättigande – för tänder med omfattande abrasion, attrition eller erosion när kronterapi är ersättningsberättigande enligt tillstånd 4072 eller 4073, eller – för tänder eller implantat när tillstånd 5071 eller 5072 föreligger. Förutom dokumentation enligt E.0 med foto eller modell ska behovet av att förändra betthöjd eller okklusionsplan beskrivas i patientjournalen.	362, 809, 846, 847, 848, 856, 857, 858

Justering 200-åtgärder

200 Sjukdomsförebyggande åtgärder

Åtgärderna i 200-serien innefattar information och förebyggande behandling vid risk för tandsjukdom munhälsorelaterade sjukdomar eller problem.

201	<p>Information och instruktion vid risk för karies, gingival eller parodontal sjukdom och eller käkfunktionsstörning munhälsorelaterade sjukdomar eller problem</p> <p>Åtgärden innefattar</p> <ul style="list-style-type: none"> – information till patienten om orsakssamband och om skötsel av munhygien i syfte att förebygga karies, parodontit, periimplantit, <u>tandslitage eller käkfunktionsstörning, samtel</u> – utförlig instruktion gällande egenvård. <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 402, 111, 112, 311, 312, <u>313, 314,</u> 321, 341, 342 eller 343 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
-----	--	---------------------------------	---------------------------------

Justering 300-åtgärder

För övriga ändringar i åtgärd 301-302 finns separat beskrivning längre fram i dokumentet, se innehållsförteckningen.

301	<p>Sjukdomsbehandlande åtgärder, mindre omfattande behandling</p> <p>Åtgärden innefattar sjukdoms- eller smärtbehandling av mindre omfattning, främst i form av justering vid dekubitus, enkel temporär fyllning, spolning vid perikoronit och andra infektioner, behandling av känsliga tandhalsar, <u>avlägsnande av vävnadsskadande extensionsled, avlägsnande av broled inför operation, nervblockad vid orofaciala smärttillstånd (inkluderar inte anestesi vid odontologiska ingrepp), intramuskulär injektion, eller</u> slipning av enstaka tand <u>eller mindre korrigering av äldre laboratoriefremställd hård bettskena.</u></p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 302, 303 eller ytterligare åtgärd 301 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
302	<p>Sjukdomsbehandlande åtgärder</p> <p>Åtgärden innefattar sjukdoms- eller smärtbehandling, främst i form av långtidstemporär fyllning, incision, spolning och tamponad vid abscess inklusive bedövning, temporär mjukrebasering av protes, en temporär krona, behandling av postoperativa besvär (<u>med villkoret att primäringreppet är utfört på annan mottagning när denna görs av annan än den som ursprungligen gjorde behandlingen</u>), behandling vid dry socket, smärtbehandling vid tandfrakturer inklusive temporära fyllningar, bonding av extraherad tand till grann tand, <u>behandling av ihållningar akupunktur</u> eller <u>annan</u> behandling av tillstånd i käkled eller käkmuskler <u>som orsakat käkfunktionsstörning.</u></p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande för behandling när separat åtgärd för denna finns inom aktuellt tillstånd.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 301, 303 eller ytterligare åtgärd 302 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
303	<p>Sjukdomsbehandlande åtgärder, omfattande behandling</p> <p>Åtgärden innefattar omfattande sjukdoms- eller smärtbehandling, främst i form av två eller flera långtidstemporära fyllningar, två eller flera temporära kronor, behandling av omfattande postoperativ blödning (med villkoret att primäringreppet är utfört på annan mottagning), <u>ombyggnad av laboratoriefremställd hård bettskena för annan funktion,</u> splinting vid parodontit när mobila tänder bondas till varandra samt vid trauma då tidskrävande åtgärder utförs, innefattande bonding till grann tänder eller när exartikulerads subluserad tand reponeras och splintas mot grann tänder.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande för behandling när separat åtgärd för denna finns inom aktuellt tillstånd.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 301, 302 eller ytterligare åtgärd 303 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014

311	<p>Information eller instruktion vid munhälsorelaterade sjukdomar eller problem</p> <p>Åtgärden innefattar</p> <ul style="list-style-type: none"> – information om orsakssamband och om skötsel av munhygien vid <u>munhälsorelaterade sjukdom och problem, eller</u> – utförlig instruktion gällande egenvård, <u>eller</u> – <u>patientundervisning rörande orsaker till knäppningar och spänningstillstånd i käksystemet samt instruktion i enkla avslappningsövningar och rörelseträning.</u> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 201, 205 <u>eller 312, 313 eller 314</u> för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
-----	---	---------------------------------	---------------------------------

Regenerativa metoder vid parodontit (NR)

Förslaget innebär tre nya tilläggsåtgärder för rekonstruktiv behandling i samband med lambåoperation vid parodontit.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Användning av regenerativa metoder som tillägg vid lambåoperation av djupa benfickor vid parodontit (tandlossning) får goda rekommendationer i de nationella riktlinjerna för vuxentandvård. Det bör därför vara möjligt att få sådan behandling inom tandvårdsstödet. TLV har tillsammans med en sakkunnig expert och vetenskapligt råd tagit fram ett förslag till tilläggsåtgärder för behandling med regenerativa metoder i samband med parodontalkirurgisk behandling med lambå. Tilläggsåtgärderna kan endast användas tillsammans med parodontalkirurgiska operationsåtgärder

I utredningen har även krav på vetenskaplig dokumentation tagits fram för att kunna identifiera vilka material som ska utgöra grund för referensprisberäkning för de nya åtgärderna.

Föreslagen ändring:

Tre tilläggsåtgärder för rekonstruktiv behandling vid parodontit tillförs
 446 - *Rekonstruktiv behandling med membran(GTR) eller emaljmatrixprotein, tilläggsåtgärd, per operationstillfälle.* Åtgärden blir ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 441–445
 447 - *Rekonstruktiv behandling med benersättningsmaterial, tilläggsåtgärd, per operationstillfälle.* Åtgärden blir ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 441–44.
 448 - *Fritt bindvävstransplantat vid lambåoperation, tilläggsåtgärd, per operationstillfälle.* Åtgärden blir ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 441, 442 och 444.

Tilläggsåtgärderna i samband med lambåoperation blir endast ersättningsberättigande när de utförs av specialist i parodontologi eller ST-tandläkare vid godkänd utbildningsklinik. Skälen för den begränsningen är att det finns risker för felanvändning och det är behandling som vanligen remitteras till specialistmottagning.

Åtgärderna 446-448 kan inte kombineras med varandra samma dag. Om behandlaren väljer att använda flera olika material vid samma behandlingstillfälle får denne välja att rapportera en av de tillämpliga åtgärderna.

Alla tre åtgärderna blir ersättningsberättigande inom tillstånd 3043, *Parodontit*.

Åtgärd 446 och 448 blir även ersättningsberättigande inom tillstånd 3046, *Andra sjukdomar och tillstånd i tandköttet och vävnaderna kring tänder och tandimplantat*.

Följdändring sker av rubrikerna för åtgärd 441, 442 och 444 samt med ett tillägg i åtgärdsrechten för dessa tre åtgärder att *Åtgärden innefattar även parodontal mjukvävnadskirurgi med lambå vid tand*.

Konsekvenser:

Patient:

Patienter kan få tandvårdsersättning vid behandling med regenerativa material som tillägg vid lambåoperation av djupa benfickor vid tandlossningssjukdom. Idag drabbar kostnaderna för denna tilläggsbehandling helt och hållet patienten.

Behandlare och företag:

Det blir ökade möjligheter för specialister inom parodontologi att använda regenerativa metoder eftersom tandvårdsersättning lämnas. Det blir mindre risk att patienter avstår behandling med regenerativa material av kostnadsskäl och enklare att förklara kostnadsförslag när även dessa åtgärder ingår i tandvårdsstödet.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Påverkan på tandvårdsstödet beräknas till en ökning med 3-5 miljoner kronor.

IT-stöd:

Ändringen medför programmering eftersom nya åtgärder tillkommer.

Tilläggsåtgärder för regenerativa metoder

446	<u>Rekonstruktiv behandling med membran(GTR) eller emaljmatrixprotein, tilläggsåtgärd, per operationstillfälle</u> Åtgärden tillämpas som tilläggsåtgärd vid lambåoperation av tand med djup bendefekt eller furkationsinvolvering. Åtgärden är även ersättningsberättigande för behandling med emaljmatrixprotein vid lokal mjukvävnadsretraktion vid tand. Rekonstruktiva material ingår i åtgärden. Åtgärden är endast ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 441-445. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 447 eller 448 för samma patient under samma dag. Åtgärden är endast ersättningsberättigande för tandläkare med bevis om specialistkompetens i parodontologi samt för tandläkare under specialistutbildning när behandlingen sker vid godkänd utbildningsklinik inom parodontologi. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.	Nytt pris fastställs våren 2014-	Nytt pris fastställs våren 2014
447	<u>Rekonstruktiv behandling med benersättningsmaterial, tilläggsåtgärd, per operationstillfälle</u> Åtgärden tillämpas som en tilläggsåtgärd vid lambåoperation av tand med djup bendefekt. Rekonstruktiva material ingår i åtgärden. Åtgärden är endast ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 441-445. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 446 eller 448 för samma patient under samma dag. Åtgärden är endast ersättningsberättigande för tandläkare med bevis om specialistkompetens i parodontologi samt för tandläkare under specialistutbildning när behandlingen sker vid godkänd utbildningsklinik inom parodontologi. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
448	<u>Fritt bindvävstransplantat vid lambåoperation, tilläggsåtgärd, per operationstillfälle</u> Åtgärden tillämpas som en tilläggsåtgärd vid lambåoperation vid lokal mjukvävnadsretraktion vid tand. Åtgärden är endast ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 441, 442 eller 444. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 446 eller 447 för samma patient under samma dag. Åtgärden är endast ersättningsberättigande för tandläkare med bevis om specialistkompetens i parodontologi samt för tandläkare under specialistutbildning när behandlingen sker vid godkänd utbildningsklinik inom parodontologi. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014

För övriga ändringar i tillstånd 3043 och 3046 finns separat beskrivning längre fram i dokumentet, se även innehållsförteckningen samt i bifogad föreskriftsbilaga.

3043	Parodontit.	Åtgärd 446 är ersättningsberättigande vid djup bendefekt och furkationsinvolvering. Vid lokal mjukvävnads retraktion är åtgärd 446 endast ersättningsberättigande för behandling med emaljmatrixprotein. Åtgärd 447 är endast ersättningsberättigande vid djup bendefekt. Åtgärd 448 är endast ersättningsberättigande vid lokal mjukvävnadsretraktion. Se bilaga 3 allmänna råd.	162, 301, 302, 303, 311, 312, 313, 314, 341, 342, 343, 362, 401, 402, 403, 404, 407, 441, 442, 444, 446, 447, 448, 480
3046	Andra sjukdomar och tillstånd i tandkötet och vävnaderna kring tänder och tandimplantat.	Åtgärd 446 är endast ersättningsberättigande för behandling med emaljmatrixprotein vid lokal mjukvävnadsretraktion vid tand. Åtgärd 448 är endast ersättningsberättigande vid lokal mjukvävnadsretraktion vid tand. Se bilaga 3 allmänna råd.	162, 163, 301, 302, 303, 311, 312, 341, 342, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 429, 435, 436, 441, 442, 443, 446, 448, 480, 880, 882

Följdändring:

441	<u>Plastik, enklare pParodontalkirurgisk behandling vid en eller två tänder eller kirurgisk behandling vid</u> <u>vid</u> <u>perimplantit vid ett</u> <u>enstaka</u> <u>implantat, per operationstillfälle</u> Åtgärden innefattar mekanisk infektionsbehandling med uppfällning av lambå. Åtgärden innefattar även parodontal mjukvävnadskirurgi med lambå vid tand. Åtgärden kan även användas för korrigerande mjukvävnadskirurgi, återställande av papill, benplastik, frenuloplastik, vid preprotetisk friläggning med lambå, eller separation och extraktion av del av molar vid behandling av fraktur, karies, parodontal eller apikal sjukdom inklusive tillputsning av kvarvarande rot. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 421-426 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401, 402, 403, 406, 435 eller 436 i	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
------------	---	---------------------------------	---------------------------------

	<p> samma kvadrant, det vill säga tänder eller implantat i position 1 till 8 på samma sida och i samma käke, för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p> <p> Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 407, 429, 442, 443, 444 eller 445 för samma patient under samma dag.</p> <p> Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>		
442	<p> Parodontalkirurgisk behandling av parodontit vid tre till sex tänder, per operationstillfälle</p> <p> Åtgärden avser omfattande operation vid tre till sex tänder med parodontal sjukdom och i förekommande fall samtidig operation vid periimplantit vid ett implantat.</p> <p> Åtgärden innefattar mekanisk infektionsbehandling med uppfällning av lambå samt i förekommande fall extraktion av tand eller borttagande av inte integrerat implantat. <u>Åtgärden innefattar även parodontal mjukvävnadskirurgi med lambå vid tand.</u></p> <p> Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 429, 435, 436, 441, 442, 443 eller 445 för samma patient under samma dag.</p> <p> Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
444	<p> Omfattande parodontalkirurgisk behandling av parodontit vid sju tänder eller fler, eller vid tre tänder eller fler i kombination med annan operation, per operationstillfälle</p> <p> Åtgärden avser mycket omfattande operation vid sju tänder eller fler med parodontal sjukdom i ena eller båda käkar och innefattar mekanisk infektionsbehandling med uppfällning av lambå samt i förekommande fall extraktion av tand eller borttagande av inte integrerat implantat. <u>Åtgärden innefattar även parodontal mjukvävnadskirurgi med lambå vid tand.</u></p> <p> Åtgärden avser även parodontal operation av tre tänder eller fler och vid samma operationstillfälle</p> <ul style="list-style-type: none"> – periimplantitoperation vid två implantat, eller – kirurgiskt avlägsnande av tand eller annan vävnad. <p> Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 429, 435, 436, 441, 442, 443 eller 445 för samma patient under samma dag.</p> <p> Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014

Beteendemedicinsk behandling (NR)

Förslaget innebär två nya åtgärder för beteendemedicinsk behandling. Dessa blir ersättningsberättigande i tillstånd för parodontal sjukdom, kariessjukdom, tandslitage och käkfunktionsstörning. Följdändring sker i åtgärd 201 och åtgärderna kan betalas med särskilt tandvårdsbidrag.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Beteendepåverkan får mycket goda rekommendationer i de nationella riktlinjerna för vuxentandvård. Det bör därför vara möjligt att erhålla sådan behandling inom tandvårdsstödet. I ett samarbete mellan Socialstyrelsen, Sveriges tandhygienistförening, Sveriges tandläkarförbund, Svensk förening för samhällsodontologi och lärosätena har en utbildningsplan tagits fram motsvarande 15 högskolepoäng för en påbyggnadsutbildning i Beteendemedicinsk prevention och behandling. Utbildningen som bedrivs på kvartsfart startade vid nyåret 2102/2013 i Göteborg och de första personerna har just examinerats. En utbildning har nu också startats i Umeå. TLV har tidigare avvakta med att införa åtgärder för beteendemedicinsk behandling till dess innehållet i utbildningarna blivit färdigställt. Nu har TLV tillsammans med en arbetsgrupp med externa sakkunniga personer inom ämnesområdet tagit fram ett förslag till nya åtgärder för beteendepåverkan inom tandvårdsstödet.

Vilka villkor bör finnas för att åtgärderna ska vara ersättningsberättigande?

Tre delar är nödvändiga för att kunna genomföra beteendemedicinsk behandling:

- Kunskap om den sjukdom som en beteendeförändring syftar till att påverka
- Färdighet i lämplig kommunikationsmetod för att på ett effektivt sätt kommunicera med patienten, exempelvis motiverande samtal
- Kunskap om de teorier och metoder som ligger till grund för att påverka människors beteende.

TLV har övervägt om det skulle införas ett krav på att behandlaren ska ha genomgått den specifika utbildningen för beteendepåverkan inom tandvård. Men eftersom det finns annan utbildning som ger motsvarande kompetens har detta inte bedömts lämpligt som formellt krav, gränsdragningen blir alltför komplicerad att göra. TLV föreslår därför inte något formellt krav på utbildning för att åtgärderna ska vara ersättningsberättigande inom tandvårdsstödet.

Istället föreslås att det införs villkor för att åtgärden ska vara ersättningsberättigande. Villkoren innebär att det ska finnas en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan för den enskilda patienten och att motiven till varför beteendemedicinsk behandling behöver utföras ska

beskrivas i patientjournalen.

Till vilka patienter ska åtgärder för beteendepåverkan vara riktade?

Enligt sakkunniga är beteendepåverkan avsedd för sjuka patienter. Av till exempel karies- och parodontpatienter kan cirka 10-15 procent av dem komma i fråga för detta. Beteendemedicinsk behandling är inte avsedd för en patient som enbart har hög risk för sjukdomen utan att vara sjuk. Åtgärderna bör därför vara ersättningsberättigande inom tillstånd för tandsjukdomar och käkfunktionsstörning.

Vid beteendepåverkan kan behandlingen behöva läggas upp på olika sätt dels beroende på den enskilda patienten och dels beroende på vilken sjukdom som ska behandlas. Ibland är det lämpligt att inleda med ett längre samtal på ca en timme, medan andra gånger är det mera lämpligt med flera korta besök. Därför bör åtgärderna för beteendemedicinsk behandling konstrueras så att båda sätten att behandla inryms i tandvårdsstödet. För en kortare uppföljning kan även befintlig åtgärd 312 *Uppföljande information eller instruktion vid munhälsorelaterade sjukdomar eller problem* tillämpas.

Föreslagen ändring:

Två nya åtgärder för beteendepåverkan:

313, Beteendemedicinsk behandling, 60 min eller mer

314, Beteendemedicinsk behandling

Åtgärderna blir ersättningsberättigande inom tillstånd:

- 3021, 4001, 4002, 4011, 4012 vid karies,
- 3043 vid parodontit
- 3042, 3044 vid mukositis och periimplantit
- 3161 vid käkfunktionsstörning, och
- 4071, 4072 och 4073 vid tandslitage.

Konsekvenser:

Patient:

Tandvårdsersättning lämnas för beteendemedicinsk behandling vid tandsjukdomar och käkfunktionsstörning.

Behandlare och företag:

De nya åtgärderna ger utökade möjligheter för behandling med beteendepåverkan inom tandvårdsstödet.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Liten ekonomisk påverkan på anslaget för tandvårdsstödet. Det beror på att det är en åtgärd för en mindre grupp av patienter och det finns relativt få behandlare med kompetens att utföra åtgärden.

IT-stöd:

Ändringarna medför programmering.

Beteendemedicinsk behandling, två nya åtgärder 313, 314

Villkor för åtgärderna framgår i de aktuella tillstånden, se exempel:

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)
3021	Initialkaries.	<u>För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen:</u> – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan, samt – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras.	161, 162, 201, 204, 205, 206, 311, 312, <u>313, 314</u> , 321, 362

Motsvarande tillägg i villkoren förs in i övriga tillstånd där åtgärd 313 och 314 blir ersättningsberättigande: tillstånd 3021, 3042, 3043, 3044, 3161, 4001, 4002, 4011, 4012, 4071, 4072 och 4073. Se fullständig text i bifogad föreskriftsbilaga.

311	Information eller instruktion vid munhälsorelaterade sjukdomar eller problem Åtgärden innefattar – information om orsakssamband och om skötsel av munhygien vid munhälsorelaterade sjukdomar eller problem, eller, – utförlig instruktion gällande egenvård, eller patientundervisning rörande orsaker till knäppningar och spänningstillstånd i käksystemet samt instruktion i enklare avslappningsövningar och rörelseträning. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 201, 205 eller 312, 313 eller 314 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
312	Uppföljande information eller instruktion vid munhälsorelaterade sjukdomar eller problem Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 402, 111, 112, 201, 205 eller 311, 313 eller 314 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande högst sex gånger per patient och ersättningsperiod. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
313	Beteendemedicinsk behandling, 60 min eller mer Åtgärden innefattar kvalificerad beteendepåverkan vid munhälsorelaterade sjukdomar och ska innehålla en individanpassad behandlingsplan för teoribaserad beteendepåverkan. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 201, 311, 312 eller 314 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande högst en gång per patient, ersättningsperiod och behandlare.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
314	Beteendemedicinsk behandling Åtgärden innefattar kvalificerad beteendepåverkan vid munhälsorelaterade sjukdomar och ska innehålla en individanpassad behandlingsplan för teoribaserad beteendepåverkan. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 201, 311, 312 eller 313 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014

Följdändringar:

201	Information och eller instruktion vid risk för karies, gingival eller parodontal sjukdom och eller käkfunktionsstörning munhälsorelaterade sjukdomar eller problem Åtgärden innefattar – information till patienten om orsakssamband och om skötsel av munhygien i syfte att förebygga karies, parodontit, periimplantit, tandslitage eller käkfunktionsstörning, samt eller – utförlig instruktion gällande egenvård. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 402, 111, 112, 311, 312, 313, 314, 321, 341, 342 eller 343 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
-----	---	---------------------------------	---------------------------------

Särskilt tandvårdsbidrag

6 § Patienter som har en sjukdom eller funktionsnedsättning som medför risk för försämrad tandhälsa har, i enlighet med 2 kap. 1a § lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd, rätt till särskilt tandvårdsbidrag som får användas för betalning av ersättningsberättigande förebyggande tandvårdsåtgärder.

De sjukdomar eller funktionsnedsättningar som kan berättiga till särskilt tandvårdsbidrag anges i 4 a § förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd. Socialstyrelsen föreskriver om dessa sjukdomar och funktionsnedsättningar samt om de underlag som ska styrka sjukdomen eller funktionsnedsättningen.

Särskilt tandvårdsbidrag får användas för betalning av följande tandvårdsåtgärder:

- 101, ~~402,~~ 103, ~~405,~~ 111, 112, 113, 114, 161, 162,
- 201, 204, 205, 206 och
- 311, 312, ~~313, 314,~~ 321, 341, 342, 343.

Övriga justeringar och förbättringar i regelverket

Ändring i föreskriften

Förtydligande av 2 §, Allmänna råd om tillstånd flyttas till 2 § och förtydligas

Förslaget innebär att nuvarande allmänna råd om Tillstånd flyttas från bilaga 3 till 2 § i föreskriften.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Del 1

Det statliga tandvårdsstödet är uppbyggt så att behandlaren fastställer ett tillstånd som motsvarar patientens diagnos. Därefter kan tandläkaren se vilka behandlingar (tandvårdsåtgärder) som ingår inom det statliga stödet för aktuellt tillstånd. Trots detta omnämns inte denna hanteringsordning i någon författning rörande tandvårdsstödet.

Del 2

Allmänna råd finns idag såväl i föreskriften som i bilaga 3. Alla allmänna råd i bilagan rör specifika tillstånd eller åtgärder, förutom det allmänna råd som generellt handlar om tillstånd.

Det finns behov av att förtydliga tillämpningen kring när nytt tillstånd kan behöva fastställas under en behandling. Det nuvarande allmänna rådet om tillstånd är inte helt tydligt på den punkten. Ett exempel är *Symtomgivande sprickbildning i tand* där slutbehandlingen kan bli en krona på tanden, men först efter att behandlingen lett fram till ett nytt tillstånd för omfattande förlust av tandsubstans.

Föreslagen ändring:

Del 1

Andra paragrafen förtydligas genom att en mening införs om hanteringsordningen (det är tillståndet som anger vilka behandlingsåtgärder som är ersättningsberättigande). Förtydligandet är inte avsett att innebära någon ändring i sak från dagens tillämpning.

Del 2

De generella allmänna råden kring tillstånd flyttas till föreskriftens andra paragraf. Samtidigt införs ett tillägg i de allmänna råden som förtydligar tillämpningen kring när nytt tillstånd kan behöva fastställas under en behandling.

Konsekvenser:

Patient:

Genom tillägget i 2 § framgår det tydligare hur det statliga tandvårdsstödet är uppbyggt.

Det nya allmänna rådet säkerställer att patienten får det stöd som han/hon har rätt till, i det fall en mindre skada ökar i omfång under behandlingen. Om så sker behöver tandläkaren få tillgång till ytterligare behandlingsåtgärder såsom till exempel en krona, något som inte är ersättningsberättigande vård vid exempelvis en spricka.

Behandlare och företag:

Ändringen medför att det tydligare framgår att ersättningsberättigande åtgärder utgår ifrån patientens tillstånd.

Ändringen förtydligar också att tillstånd för omfattande förlust av tandsubstans eller skadad krona kan behöva fastställas fast den inledande behandlingen utförts inom annat tillstånd. Flertalet behandlare kommer inte att märka av ändringarna eftersom tillämpningen sker på detta sätt idag. Men den gången någon behöver läsa och förstå är det tydligare och mer korrekt uttryckt.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Det nya allmänna rådet kan få en viss ekonomisk påverkan. Denna blir dock marginell, eftersom nuvarande tillämpning i stort redan utgår från denna hantering.

IT-stöd:

Ändringarna medför ingen programmering.

Ersättningsberättigande tandvård och referenspriser

2 § Behandlaren fastställer vilka tillstånd som föreligger för att sedan avgöra vilka tandvårdsåtgärder som kan berättiga till ersättning enligt lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd och under vilka förutsättningar ersättning kan lämnas för åtgärderna.

Av bilaga 1 till föreskrifterna (Ersättningsregler) framgår samtliga tillstånd, vilka tandvårdsåtgärder som kan berättiga till ersättning enligt lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd och under vilka förutsättningar ersättning kan lämnas för åtgärderna.

Av bilaga 2 till föreskrifterna (Ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder med referenspriser angivna i kronor) framgår vad som ingår i respektive ersättningsberättigande tandvårdsåtgärd samt referenspriser för åtgärden. Referenspris för specialisttandvård kan ligga till grund för beräkning av tandvårdsersättning i enlighet med 5 §.

Av bilaga 3 till föreskrifterna framgår allmänna råd till vissa tillstånd och åtgärder i bilaga 1 och 2.

Allmänna råd

Nytt tillstånd kan behöva fastställas efter att en behandling utförts. Till exempel när en tand med tillstånd avseende sjukdom har avlägsnats uppkommer nytt tillstånd för tandlöshet.

Ursprungliga tillstånd kvarstår såvida inte definitiva åtgärder slutförts. Temporära fyllningar/kronor/broar eller temporära proteser kan utföras utan att ursprungligt tillstånd ändras. Dokumentation bör ske innan behandling påbörjas. Temporära behandlingar kan exempelvis behövas om:

- förbehandling med expectansperiod behövs, eller
- en patient behöver remitteras till annan behandlare och under väntetiden behöver viss behandling.

Nytt tillstånd kan även behöva fastställas

- efter trepanation när tandsubstans förlorats eller krona skadats, eller
 - vid behandling av symtomgivande sprickbildning i tand
- och en skada, förlust eller omfattande förlust av tandsubstans uppkommer.

Följdändringar:

Hänvisningen till det allmänna rådet tas bort i den inledande texten till Bilaga 1 Ersättningsregler.

En hänvisning till 2 § med tillhörande allmänna råd förs in i den inledande texten före D-reglerna och justeras i texten före E-reglerna.

Se fullständiga justeringar i bifogad föreskriftsversion, bilaga 2 eller 3.

Undersökning, diagnostik

Inledande text 100-åtgärder

Förslaget innebär att den inledande texten för 100-åtgärderna flyttas så att den avser åtgärd 101-108.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

De generella beskrivningar som avser undersökning, riskbedömning och hälsofrämjande åtgärder är idag placerad under rubriken för samtliga 100-åtgärder. Texten som beskriver vad som ingår i en undersökning avser t ex inte åtgärder för röntgen, studiemodeller eller salivsekretionsmätning. Detta kan upplevas som ottydligt och inkonsekvent.

Föreslagen ändring:

Texten flyttas från att gälla samtliga 100-åtgärder till att läggas under en ny rubrik *Undersökning, riskbedömning och hälsofrämjande åtgärder*, som endast avser åtgärd 101-108.

Konsekvenser:

Patient:

Ändringen tydliggör för patienten vad som ingår i åtgärder för undersökning, riskbedömning och hälsofrämjande åtgärder.

Behandlare och företag:

Ändringen medför ett mer komplett regelverk där det tydligare framgår vad som ingår i en undersökning och vilka restriktioner som gäller mellan åtgärder.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Ändringen bedöms vara budgetneutral, då det inte sker någon ändring av tillämpningen av föreskriften.

IT-stöd:

Medför ingen programmering.

Inledande text 100-åtgärder

100 Undersökning, riskbedömning och hälsofrämjande åtgärder

~~I undersökningsåtgärderna ingår upptagande av anamnes- och statusuppgifter som är nödvändiga för undersökning och diagnostik samt information till patienten avseende dessa, samt i förekommande fall~~
~~— nödvändiga foton för diagnostik, behandlingsplanering och dokumentation,~~
~~— provtagning, receptföreskrivning och remisshantering inklusive dokumentation,~~
~~— undersökningsprotokoll, skriftlig prisuppgift eller skriftlig behandlingsplan enligt 10 § förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd.~~

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
	<u>Undersökning, riskbedömning och hälsofrämjande åtgärder</u> I undersökningsåtgärderna ingår upptagande av anamnes- och statusuppgifter som är nödvändiga för undersökning och diagnostik samt information till patienten avseende dessa, samt i förekommande fall — nödvändiga foton för diagnostik, behandlingsplanering och dokumentation, — provtagning, receptföreskrivning och remisshantering inklusive dokumentation, — undersökningsprotokoll, skriftlig prisuppgift eller skriftlig behandlingsplan enligt 10 § förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd.		
101	Basundersökning och diagnostik, utförd av tandläkare Åtgärden innefattar — kariesdiagnostik och diagnostik av gingivit och parodontit genom förenklad parodontal undersökning, bedömning av munslmhinnan och käkfunktionen samt identifiering av andra faktorer som visar på ett behov av en kompletterande utredning, — nödvändig bildtagning för diagnostik, samt analys av upp till fyra intraorala röntgenbilder, inklusive analys för diagnostik av karies eller marginal parodontit, — riskbedömning, — hälsoinformation, inklusive rekommendationer om egenvård, — förebyggande åtgärder upp till fem minuter i form av enklare munhygieninstruktion, borttagande av ringa mängd tandsten eller fluorbehandling av enstaka tänder. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 402111, 112, 201, 206 eller 312 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014

Röntgenåtgärder

Förslaget innebär att i referenspriset för röntgenåtgärder, som utförs av specialister inom odontologisk radiologi, ingår anamnesupptagning och remissvar.

Konsekvensutredning**Beskrivning av problemet:**

I åtgärderna för undersökning ingår remisshantering. Det avser remisshantering både för den som remitterar och för specialisttandläkaren som tar emot remissen och sedan skriver remissvar. I åtgärderna för röntgenundersökning har inte någon tid för remisshantering funnits i referensprisberäkningen. När en patient remitterats till en radiolog för röntgen- eller tomografiundersökning utförs sällan någon ytterligare undersökning än själva röntgenundersökningen, varför någon undersökningsåtgärd inte kan tillämpas. Underlagen för referensprisberäkning för röntgenåtgärderna 121-134 utförda hos specialist bör därför justeras så tid för remissvar samt för

anamnesupptagning ingår.

Föreslagen ändring:

Förtydligande om att upptagande av anamnes och remissvar ingår i åtgärderna infogas i den inledande texten till röntgen- och tomografiåtgärderna 121-126 och 131-134. I rubriktexten för åtgärd 124, Panoramaröntgen läggs ordet *undersökning* till. Utöver ändringarna i föreskriften planeras exempel på tillämpningen av röntgenåtgärder för specialist i radiologi i handboken.

Konsekvenser:

Patient:

Patienterna får tandvårdsstöd för en större del av kostnaden för röntgenundersökning hos specialisttandläkare.

Behandlare och företag:

Den föreslagna ändringen ger ett mer komplett regelverk. Referenspriset för specialisttandvård vid röntgenundersökning räknas på ett mer rättvisande underlag när specialisttandläkare i radiologi får patienter remitterade.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Försumbar påverkan på tandvårdsstödet. Det är en lite andel av utförda röntgenundersökningar som utförs hos specialist inom radiologi.

IT-stöd:

Förutom justering av rubriktexten för åtgärd 124 medför förslaget ingen programmering.

<u>Åtgärder för Röntgenåtgärderundersökning</u>			
I samtliga röntgenåtgärder ingår exponering, framtagning, analys, lagring av bilder samt skriftlig dokumentation. <u>I referenspris för specialisttandvård ingår även upptagande av anamnes och remissvar.</u>			
121	Röntgenundersökning av enskild tand Åtgärden innefattar nödvändiga intraorala bilder. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 122, 123 eller 126 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
122	Röntgenundersökning, delstatus Åtgärden innefattar nödvändiga intraorala bilder av mer än en tandposition. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 121, 123 eller 126 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
123	Röntgenundersökning, helstatus Åtgärden innefattar nödvändiga intraorala bilder som täcker samtliga tänders apikala och marginala förhållanden samt käkbenet i tandlösa områden. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 121, 122, 124 eller 126 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande högst en gång per patient och ersättningsperiod.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
124	Panoramaröntgenundersökning Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 123 eller 126 som exponeras för samma patient under samma dag och vid samma mottagning.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
125	Röntgenundersökning, extraoral Åtgärden kan användas vid samtliga extraorala röntgenundersökningar. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
126	Röntgenundersökning, omfattande Åtgärden innefattar intraoralt helstatus och panoramaröntgen exponerade samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 121, 122, 123 eller 124 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande högst en gång per patient och ersättningsperiod.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
<u>Åtgärder för Tomografiundersökningåtgärder</u>			
I samtliga åtgärder ingår exponering, rekonstruktioner och reformateringar, eventuell framkallning, analys, lagring av bilder samt skriftlig dokumentation. <u>I referenspris för specialisttandvård ingår även upptagande av anamnes och remissvar.</u> Åtgärderna innefattar undersökning inför implantatbehandling, lägesbestämning, anatomisk undersökning av tänder eller utredning av patologiska tillstånd om inte annat anges.			
131	Tomografiundersökning, en kvadrant Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 132, 133 eller 134 för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande högst en gång per patient och dag.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014

Åtgärder för tandhygienister, 102 och 105 ersätts av åtgärd 111-114

Förslaget innebär att åtgärd 102 och 105 upphör och istället införs fyra nya åtgärder för undersökning hos tandhygienist. Följdändringar i åtgärd 101, 201, 206 och 312 samt i 6 § om särskilt tandvårdsbidrag.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Numera gör alltför många patienter sina undersökningar hos tandhygienist. Idag finns det endast en undersökningsåtgärd för fullständig undersökning hos tandhygienist inom tandvårdsstödet. Tidsåtgången för undersökning av patienter med olika vårdbehov skiljer sig väsentligt. När en tandläkare undersöker en patient kan ersättning lämnas för en mer omfattande undersökningsåtgärd alternativt kan åtgärden för basundersökning kombineras med en kompletterande undersökningsåtgärd, denna möjlighet saknas för tandhygienisten.

Det är även vanligt att patienter kommer på akutbesök hos tandhygienist. Även här finns behov av en mindre omfattande undersökningsåtgärd som inte har samma innehåll som dagens åtgärd 105. Tandvårdsstödet bör följa med utvecklingen inom tandvården och innehålla åtgärder som är baserade på hur tandvården utförs och vara kostnadsberäknade utifrån tidsåtgång och materialinnehåll. Det är också av stor vikt att regelverket är så tydligt och enhetligt som möjligt.

TLV föreslår därför fler åtgärder för undersökning och diagnostik som utförs av tandhygienist och att dessa åtgärder ligger i en egen åtgärdsserie. Förslaget innebär att det bör finnas

- två olika åtgärder för basundersökning hos tandhygienist,
- en åtgärd för kompletterande undersökning eller ny diagnostik vid kontroll av behandlingsresultat,
- en separat åtgärd för akut undersökning hos tandhygienist.

Föreslagen ändring:

Åtgärd 102 och 105 upphör och följande nya åtgärder tillförs:

Åtgärd 111 - *Basundersökning, utförd av tandhygienist*. Är avsedd för undersökning av patienter med ingen eller låg sjukdomsaktivitet. Dessa har inte behov av en fullständig parodontal undersökning, istället ingår en förenklad parodontal undersökning.

Åtgärd 112 - *Basundersökning med fullständig parodontal undersökning, utförd av tandhygienist*. Är avsedd för undersökning av patienter som har behov av en fullständig parodontal undersökning.

Åtgärd 113 - *Akut undersökning, utförd av tandhygienist*. Ersättning lämnas när patienter kommer akut till tandhygienist och orsaken ska diagnosticeras.

Åtgärd 114 - *Kompletterande parodontal undersökning, kariesutredning eller undersökning för utvärdering av behandlingsresultat, utförd av tandhygienist*. Motsvarar till viss del dagens åtgärd 105. Momentet för akutbesök är borttaget.

Den nya åtgärderna innebär att följdändringar måste göras i åtgärd 101, 103, 107, 108, 201, 206 och 312.

Åtgärd 111, 112 och 114 blir ersättningsberättigande inom tillstånd 1001, *Basundersökning*. Åtgärd 113 och 114 blir ersättningsberättigande inom tillstånd 1301, *Mindre omfattande undersökning*. Åtgärd 114 blir ersättningsberättigande inom tillstånd 1302, *Utredning, omfattande*.

Förslaget är även i enlighet med tandvårdsstödet's mål på en övergripande nivå; att bibehålla en god tandhälsa hos individer med inga eller små tandvårdsbehov.

Konsekvenser:

Patient:

Det blir mer behovsanpassade åtgärder för patienter som undersöks hos tandhygienist – innehållet stämmer bättre med den behandling som utförs.

Behandlare och företag:

Tandhygienister kan använda åtgärder som är bättre anpassade till hur de arbetar.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Ringa påverkan på tandvårdsstödet. Justeringarna bedöms bli kostnadsneutrala.

IT-stöd:

Ändringarna medför programmering.

102	<p>Fullständig undersökning och diagnostik, utförd av tandhygienist Åtgärden innefattar – diagnostik av karies, gingivit och parodontit; – identifiering av andra faktorer som visar på ett behov av kompletterande utredning samt information till patienten avseende dessa; – riskbedömning; – hälsoinformation inklusive rekommendationer om egenvård; – bildtagning samt analys av upp till fyra intraorala röntgenbilder för diagnostik av karies eller marginal parodontit; – förebyggande åtgärder upp till tio minuter i form av enklare munhygieninstruktion, borttagande av ringa mängd tandsten eller fluorbehandling av enstaka tänder. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101 eller 105 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		-
105	<p>Kompletterande eller akut undersökning, kontroll av behandlingsresultat, utförd av tandhygienist Åtgärden tillämpas som en diagnostikåtgärd vid – en kompletterande fullständig parodontal undersökning efter undersökning hos tandläkare; – utvärdering av behandlingsresultat efter avslutad behandlingsserie inklusive expectansperiod; – undersökning av akuta tillstånd, eller – fördjupad kariesutredning inklusive kostanames. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 102 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
111	<p>Basundersökning, utförd av tandhygienist Åtgärden innefattar – kariesdiagnostik och diagnostik av gingivit och parodontit genom förenklad parodontal undersökning; – identifiering av andra faktorer som visar på ett behov av kompletterande utredning samt information till patienten avseende dessa; – riskbedömning; – hälsoinformation inklusive rekommendationer om egenvård; – nödvändig bildtagning för diagnostik, upp till fyra intraorala röntgenbilder, inklusive analys; – förebyggande åtgärder upp till fem minuter i form av enklare munhygieninstruktion, borttagande av ringa mängd tandsten eller fluorbehandling av enstaka tänder. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 112, 113, 114, 201, 206, eller 312 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	-
112	<p>Basundersökning med fullständig parodontal undersökning, utförd av tandhygienist Åtgärden innefattar – kariesdiagnostik och diagnostik av gingivit och parodontit genom fullständig parodontal undersökning; – identifiering av andra faktorer som visar på ett behov av kompletterande utredning samt information till patienten avseende dessa; – riskbedömning; – hälsoinformation inklusive rekommendationer om egenvård; – nödvändig bildtagning för diagnostik, upp till fyra intraorala röntgenbilder, inklusive analys; – förebyggande åtgärder upp till tio minuter i form av enklare munhygieninstruktion, borttagande av ringa mängd tandsten eller fluorbehandling av enstaka tänder. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 111, 113, 114, 201, 206 eller 312 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	-
113	<p>Akut undersökning, utförd av tandhygienist Åtgärden tillämpas som en diagnostikåtgärd vid undersökning av akuta tillstånd. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 111, 112 eller 114 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	-

114	Kompletterande parodontal undersökning eller kariesutredning, utförd av tandhygienist Åtgärden tillämpas som en diagnostikåtgärd vid fullständig parodontal undersökning – efter undersökning hos tandläkare, – efter basundersökning inom åtgärd 11 hos tandhygienist, eller – för utvärdering av behandlingsresultat efter avslutad behandlingsserie inklusive expectansperiod. Åtgärden är även ersättningsberättigande för fördjupad kariesutredning inklusive kostanames. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 111, 112 eller 113 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.	Nytt pris fastställs våren 2014	–
------------	--	---------------------------------	---

A. Undersökningar och utredningar

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)
1001	Basundersökning.	–	101, 402 , 103, 405 , 107, 108, 111, 112, 114, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 131, 132, 133, 134, 141, 161, 162, 163
1301	Mindre omfattande undersökning.	–	103, 405 , 113, 114, 115, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 131, 132, 133, 134, 141, 161, 162, 163
1302	Utredning, omfattande.	–	405 , 107, 108, 114, 115, 116, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 131, 132, 133, 134, 141, 161, 162, 163

Följdändringar, markerade med gult:

101	Basundersökning och diagnostik, utförd av tandläkare Åtgärden innefattar – kariesdiagnostik och diagnostik av gingivit och parodontit genom förenklad parodontal undersökning, bedömning av munslemhinnan och käkfunktionen samt identifiering av andra faktorer som visar på ett behov av en kompletterande utredning. – nödvändig bildtagning för diagnostik samt analys av upp till fyra intraorala röntgenbilder, inklusive analys för diagnostik av karies eller marginal parodontit, – riskbedömning, – hälsoinformation, inklusive rekommendationer om egenvård, – förebyggande åtgärder upp till fem minuter i form av enklare munhygieninstruktion, borttagande av ringa mängd tandsten eller fluorbehandling av enstaka tänder. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 402 111, 112, 201, 206 eller 312 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
------------	--	---------------------------------	---------------------------------

Motsvarande följdändringar sker även i åtgärd 103, 107 och 108.

201	Information och/eller instruktion vid risk för karies, gingival eller parodontal sjukdom och eller käkfunktionsstörning munhålsrelaterade sjukdomar eller problem Åtgärden innefattar – information till patienten om orsakssamband och om skötsel av munhygien i syfte att förebygga karies, parodontit, periimplantit, tandslitage eller käkfunktionsstörning, samt/eller – utförlig instruktion gällande egenvård. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 402 , 111, 112, 311, 312, 313, 314, 321, 341, 342 eller 343 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
206	Fluorbehandling inklusive professionell tandrengöring Åtgärden omfattar cirka 20 minuter behandlingstid. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 402 , 103, 405 , 107, 108, 111, 112, 344, 205, 321, 341, 342 eller 343 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande högst sex gånger per patient och ersättningsperiod.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
312	Uppföljande information eller instruktion vid munhålsrelaterade sjukdomar eller problem Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 402 , 111, 112, 201, 205 eller 311, 313 eller 314 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande högst sex gånger per patient och ersättningsperiod. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014

Särskilt tandvårdsbidrag

6 § Patienter som har en sjukdom eller funktionsnedsättning som medför risk för försämrad tandhälsa har, i enlighet med 2 kap. 1a § lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd, rätt till särskilt tandvårdsbidrag som får användas för betalning av ersättningsberättigande förebyggande tandvårdsåtgärder.

De sjukdomar eller funktionsnedsättningar som kan berättiga till särskilt tandvårdsbidrag anges i 4 a § förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd. Socialstyrelsen föreskriver om dessa sjukdomar och funktionsnedsättningar samt om de underlag som ska styrka sjukdomen eller funktionsnedsättningen.

Särskilt tandvårdsbidrag får användas för betalning av följande tandvårdsåtgärder:

101, ~~102~~, 103, ~~105~~, ~~111~~, ~~112~~, ~~113~~, ~~114~~, 161, 162,

201, 204, 205, 206 och

311, 312, ~~313~~, ~~314~~, 321, 341, 342, 343.

Sjukdomsförebyggande åtgärder

Åtgärd 205, 206 vid upprepad fluorbehandling, nya restriktioner

Förslaget innebär att restriktionerna för åtgärd 205 ändras så att den kan kombineras med alla åtgärder utom de som redan innehåller fluorbehandling.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

I enlighet med nationella riktlinjer har frekventa fluorbehandlingar vid risk för karies god effekt. Idag finns två åtgärder för fluorbehandling, åtgärd 205; *Fluorbehandling inklusive professionell tandrengöring i kombination med undersökningsåtgärd* och åtgärd 206; *Fluorbehandling inklusive professionell tandrengöring*. Åtgärd 205, som avser en kortare behandlingstid, kan idag endast tillämpas i samband med undersökning, åtgärd 101 och 102. Åtgärd 206 avser en behandlingstid om 20 minuter.

Det har kommit in synpunkter från behandlare på att för patienter som ofta behöver komma för fluorbehandling sätts det ibland av en kortare behandlingstid än 20 minuter. Det inträffar också att fluorbehandling behöver utföras i samband med ett annat behandlingsbesök än undersökning. Det finns då ingen åtgärd som är tillämplig.

Det bör vara möjligt att erhålla tandvårdsersättning även för åtgärd 205 som har en kortare behandlingstid både i kombination med andra åtgärder eller vid ett enskilt besök utan att undersökning utförs. Samtidigt bör då restriktioner tillföras för åtgärd 205 mot att kunna kombinera den med andra åtgärder som innehåller fluorbehandling vid samma tillfälle.

Föreslagen ändring:

Restriktionen mot att åtgärd 205 endast kan tillämpas i samband med undersökningsåtgärderna 101 och 102 tas bort och rubrik ändras till *Fluorbehandling inklusive professionell tandrengöring, kortare behandlingstid*.

Restriktioner mot andra åtgärder som innehåller fluorbehandling läggs till åtgärd 205, då det inte är rimligt att ersättning ska lämnas för mer än en åtgärd som inkluderar fluorbehandling vid samma tillfälle. Dessutom tillförs restriktioner för både åtgärd 205 och 206 att de är ersättningsberättigande högst sex gånger per patient och ersättningsperiod.

Konsekvenser:

Patient:

Patienter som är i behov av upprepad fluorbehandling vid ett flertal tillfällen kan få ersättning för behandlingen inom tandvårdsstödet.

Behandlare och företag:

Det blir enklare att planera fluorbehandling utifrån patientens behov och övrig behandling när förutsättningarna för åtgärd 205 ändras.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Ändringen medför ökade kostnader för högkostnadsskyddet med cirka 30-40 miljoner kronor.

IT-stöd:

Ändringen medför programmering.

205	<p>Fluorbehandling inklusive professionell tandrengöring i-kombination med undersökningsåtgärd, kortare behandlingstid Åtgärden omfattar cirka 10 minuter behandlingstid. <u>Åtgärden är endast ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101 eller 102 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning.</u> <u>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 206, 321, 341, 342 eller 343 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</u> <u>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</u> <u>Åtgärden är ersättningsberättigande högst sex gånger per patient och ersättningsperiod.</u></p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
206	<p>Fluorbehandling inklusive professionell tandrengöring Åtgärden omfattar cirka 20 minuter behandlingstid. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 102, 103, 105, 107, 108, 111, 112, 344, 205, 321, 341, 342 eller 343 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare. <u>Åtgärden är ersättningsberättigande högst sex gånger per patient och ersättningsperiod.</u></p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014

Sjukdomsbehandling

Åtgärd 301-302, behandling av känsliga tandhalsar, borttagande av hängande led

Förslaget innebär förtydligande vid behandling av känsliga tandhalsar samt att åtgärd 301 kan tillämpas för avlägsnande av broled vid vävnadsskada eller inför operation.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Det finns ett behov av en översyn och komplettering av åtgärd 301-303, som avser sjukdomsbehandling av åtgärder.

Översynen består av tre olika delar:

1. Med anledning av översyn av bettfysiologiområdet tillförs behandlingar till åtgärd 301-303 (se separat avsnitt i konsekvensutredningen).
2. Nuvarande åtgärder för behandling av ilningar är otydliga.
3. Det saknas åtgärder för avlägsnande av vävnadsskadande extensionsled och avlägsnande av broled inför operation.

Det har i regelverket varit otydligt vilken åtgärd som ska tillämpas vid behandlingar av ilningar som avser känsliga tandhalsar. För tillstånd 3022, *Ilning, känslig tandhals*, är både åtgärd 301 och 302 ersättningsberättigande.

Det står i åtgärd 301 att den bl. a avser ”*behandling av känsliga tandhalsar*”. I åtgärd 302 står att ”*behandling av ilningar*” ingår.

Avsikten med texten ”*behandling av ilningar*” i åtgärd 302 har varit att inkludera ilningar med annat orsaks samband än känsliga tandhalsar t ex sprickor i tänder som kan ila. Behandling av sprickor sker ofta genom att en långtidstemporär fyllning utförs. Utförande av långtidstemporär fyllning ingår dock redan i åtgärd 302.

Behandling av sprickor kan även ske med avlastning genom en mindre slipning av den isande delen eller en temporär fyllning. Dessa behandlingar ingår redan i åtgärd 301.

För att det ska framgå tydligt vilken åtgärd som ska tillämpas vid behandling av känsliga tandhalsar bör åtgärd 302 tas bort ur tillstånd 3022.

Det har inkommit frågor om olika sjukdomsbehandlingar som inte finns uppräknade i åtgärdstexterna för åtgärd 301-303 som avser sjukdoms- och smärtbehandling. Det är inte möjligt att formulera uttömmande listor över vilka behandlingar som ingår i de respektive åtgärderna

eftersom det finns så många olika orsaker och sätt att behandla sjukdom och smärta. Med en helt uttömmande uppräkningslista finns det risk för att patienter kan gå miste om tandvårdsersättning för en viktig sjukdoms- eller smärtbehandling för att denna inte finns med i listan. Enligt portalparagrafen i lagen om statligt tandvårdsstöd ska behandling av sjukdom och smärta ersättas inom tandvårdsstödet.

Det är därför uppräkningslistan av behandlingar inom åtgärd 301-303 inleds med ett *såsom*. Dock är det viktigt att så långt det är möjligt att ingruppera olika typer och omfattning av sjukdomsbehandling inom åtgärd 301, 302 och 303 för att ange avsikten med respektive åtgärd. På det sättet kan behandlare se olika typer och omfattning av behandlingar i respektive åtgärd. Vid tillfälle någon sjukdoms- eller smärtbehandling utförs som inte exakt står angiven kan behandlaren också lättare se vilken den liknar för att tillämpa avsedd åtgärd.

En typ av sjukdomsbehandling som inte funnits angiven är när broled måste tas bort utan att ny protetik ska utföras. Det kan uppkomma antingen när en operation måste utföras eller på grund av att de gett upphov till vävnadsskador och därför måste avlägsnas.

Att avlägsna tandsubstans eller befintliga kronor/broar/fyllningar som måste göras om ingår i åtgärderna för den nya protetiken när sådan ska göras. Men ibland kan extensionsled behöva avlägsnas eftersom de är vävnadsskadande och utan att någon ny protetik planeras. Det har inte varit tydligt att ersättning lämnas för någon sjukdomsbehandlande åtgärd i de fall extensionsleden är vävnadsskadande.

I samband med att en operation ska utföras kan broled behöva tas bort. Under en operation ska det vara sterildukat. För att avlägsna broled kan det vid en specialistklinik därför behövas ett extra behandlingsrum. En allmäntandläkare, som arbetar i ett rum, behöver efter det att broleden avlägsnats göra en extra omdukning från osterilt till sterilt. Broled kan ibland även tas bort av en annan tandläkare än den som ska utföra operationen.

Samtidigt ensas villkoren för behandling av postoperativa besvär i åtgärd 302 och behandling av omfattande postoperativ blödning i åtgärd 303.

Föreslagen ändring:

I åtgärd 301; *Sjukdomsbehandlande åtgärder, mindre omfattande behandling*, tillförs text om avlägsnande av vävnadsskadande extensionsled och avlägsnande av broled inför operation.

I åtgärd 302; *Sjukdomsbehandlande åtgärder, tas ”behandling av ilningar” bort.*

I tillstånd 3022 *Ilning, känslig tandhals* stryks åtgärd 302.

I åtgärd 302 tillförs samma villkor för behandling av postoperativa besvär som redan finns i åtgärd 303.

Konsekvenser:

Patient:

Vid ilningar som är orsakade av känsliga tandhalsar framgår det tydligare vilken åtgärd som ska tillämpas.

Patienter som tidigare fått betala en merkostnad utanför tandvårdsstödet för avlägsnande av vävnadsskadande extensionsled eller broled vid kirurgiska ingrepp, kan nu få ersättning även för den behandlingen inom högkostnadsskyddet.

Behandlare och företag:

Det blir tydligare för behandlaren vilken åtgärd som ska tillämpas vid ilningar och vid avlägsnande av broled som inte ingår i efterföljande protetisk behandling. Det medför färre frågor till support och därmed minskad administrativ tid.

Den föreslagna ändringen ger ett mer tydligt och komplett regelverk och en mindre risk för återkrav vid en efterhandskontroll.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Ändringen bedöms ha marginell ekonomisk påverkan på tandvårdsstödet

IT-stöd:

Ändringen medför programmering.

3022	Illing, känslig tandhals.	-	301, 302, 362
301	<p>Sjukdomsbehandlande åtgärder, mindre omfattande behandling</p> <p>Åtgärden innefattar sjukdoms- eller smärtbehandling av mindre omfattning, främst i form av justering vid dekubitus, enkel temporär fyllning, spolning vid perikoronit och andra infektioner, behandling av känsliga tandhalsar, avlägsnande av vävnadsskadande extensionsled, avlägsnande av broled inför operation, nervblockad vid orofaciala smärttillstånd (inkluderar inte anestesi vid odontologiska ingrepp), intramuskulär injektion, eller slipning av enstaka tand eller mindre korrigering av äldre laboratoriefremställd hård bettskena.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 302, 303 eller ytterligare åtgärd 301 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p>		<p>Nytt pris fastställs våren 2014</p> <p>Nytt pris fastställs våren 2014</p>
302	<p>Sjukdomsbehandlande åtgärder</p> <p>Åtgärden innefattar sjukdoms- eller smärtbehandling, främst i form av långtidstemporär fyllning, incision, spolning och tamponad vid abscess inklusive bedövning, temporär mjukrebasering av protes, en temporär krona, behandling av postoperativa besvär (med villkoret att primäringreppet är utfört på annan mottagning när denna görs av annan än den som ursprungligen gjorde behandlingen), behandling vid dry socket, smärtbehandling vid tandfrakturer inklusive temporära fyllningar, bonding av extraherad tand till granntand, behandling av ilningar akupunktur eller annan behandling av tillstånd i käkled eller käkmuskler som orsakat käkfunktionsstörning.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande för behandling när separat åtgärd för denna finns inom aktuellt tillstånd.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 301, 303 eller ytterligare åtgärd 302 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p>		<p>Nytt pris fastställs våren 2014</p> <p>Nytt pris fastställs våren 2014</p>
303	<p>Sjukdomsbehandlande åtgärder, omfattande behandling</p> <p>Åtgärden innefattar omfattande sjukdoms- eller smärtbehandling, främst i form av två eller flera långtidstemporära fyllningar, två eller flera temporära kronor, behandling av omfattande postoperativ blödning (med villkoret att primäringreppet är utfört på annan mottagning), ombyggnad av laboratoriefremställd hård bettskena för annan funktion, splinting vid parodontit när mobila tänder bondas till varandra samt vid trauma då tidskrävande åtgärder utförs, innefattande bonding till granntänder eller när exartikulerad-/subluxerad tand reponeras och splintas mot granntänder.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande för behandling när separat åtgärd för denna finns inom aktuellt tillstånd.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 301, 302 eller ytterligare åtgärd 303 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p>		<p>Nytt pris fastställs våren 2014</p> <p>Nytt pris fastställs våren 2014</p>

För övriga ändringar i åtgärd 301-302 finns separat beskrivning på annan plats i dokumentet, se även innehållsförteckningen.

Kirurgiska åtgärder

Åtgärd 441 delas upp, ny åtgärd 407, åtgärd 402 och 430 förtydligas samt översyn av text och restriktioner för samtliga kirurgiska åtgärder

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Åtgärd 441; *Plastik, enklare parodontalkirurgi vid en eller två tänder eller vid periimplantit vid ett enstaka implantat, per operationstillfälle*, har idag tillämpats både för mindre dentoalveolär kirurgi och för parodontalkirurgi. Åtgärden finns under *Parodontalkirurgiska åtgärder*, och det har varit otydligt eftersom den även innehåller behandlingar som inte avser parodontalkirurgi. Åtgärden bör därför delas så att parodontalkirurgi blir kvar medan andra delar som inte är parodontalkirurgi samlas i en ny åtgärd. Uppdelningen är också av vikt för vilka åtgärder som de nya åtgärderna för rekonstruktiv behandling med regenerativa material ska kunna kombineras med.

För åtgärd 402 uppkommer frågeställningar om vad som avses med *komplicerad*. Åtgärd 402 är avsedd att vara ersättningsberättigande när en tanduttagning är så komplicerad, att det krävs att tanden separeras (delas) eller friläggts. Förvirring har rått om åtgärden kan tillämpas vid andra tanduttagningar, som upplevs är komplicerade, när inte separation eller friläggning görs.

Även för åtgärd 430 uppkommer det ibland frågor om tillämpningen. Det bör förtydligas i åtgärdstexten och rubriken att åtgärd 430 är en tilläggsåtgärd för perioperativ kirurgi i samband

med en implantatoperation.

Frågor har även uppkommit om operationsdukning inte ingår i vissa operationsåtgärder eftersom det inte finns angivet i åtgärdstexten. Inledningstexten för de kirurgiska åtgärderna har inte varit fullständig.

Restriktionerna för vilka kirurgiska åtgärder som inte kan tillämpas vid samma tillfälle har varit ottydliga. Bland annat finns en restriktion mellan två åtgärder endast beskriven i den ena åtgärden.

Därför behövs översyn av samtliga kirurgiåtgärder.

Föreslagen ändring:

Åtgärd 441 delas upp i två separata åtgärder. Ny åtgärd 407; *Övrig dentoalveolär kirurgi eller plastikk, per operationstillfälle*, tillförs. Åtgärd 441 behålls och rubriken blir: *Parodontalkirurgisk behandling vid en eller två tänder eller kirurgisk behandling av periimplantit vid ett implantat, per operationstillfälle*. Åtgärden blir nu tydligare eftersom endast parodontal- eller periimplantitoperation ingår.

Åtgärd 407 blir ersättningsberättigande inom tillstånd 3043, 3046, 3051, 3063, 3064, 3065, 3111, 4001, 4002, 4011, 4012, 4074 och 5051.

Åtgärd 441 blir ersättningsberättigande inom tillstånd 3043, 3044 och 3046.

Åtgärd 402: Rubriken förtydligas med att ordet *komplicerad* tas bort och åtgärdstexten ”*när separation eller friläggning krävs*” lyfts upp i rubriken. Ny rubrik blir, *Tanduttagning när separation eller friläggning krävs, en tand*.

Åtgärd 430: Åtgärdstext och rubrik förtydligas med att åtgärden är en tilläggsåtgärd vid implantatoperation.

Inledningstexten för samtliga 400-åtgärder kompletteras med att *operationsuppdukning innefattas i förekommande fall*.

Ny underrubrik tillförs för åtgärd 401-407, *Tanduttagning och dentoalveolär kirurgi* samt före åtgärd 480: *Övriga åtgärder*

Restriktioner mellan de kirurgiska åtgärderna justeras och kompletteras så att de är konsekventa.

Konsekvenser:

Patient:

Patienten kan lättare utläsa när ersättning lämnas och vad som ingår i åtgärderna.

Behandlare och företag:

Ändringarna medför ett mer komplett regelverk där det tydligare framgår vad som ingår i 400-åtgärderna och vilka restriktioner som gäller mellan de kirurgiska åtgärderna. Tillämpningen underlättas för behandlaren då åtgärderna renodlas och blir tydligare för när ersättning lämnas. Det innebär mindre risk för återkrav vid efterhandskontroll och mindre tid för frågor till support.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Försumbar ekonomisk påverkan på tandvårdsstödet, eftersom ändringarna innebär marginell förändring från jämfört med nuvarande tillämpning.

IT-stöd:

Ändringen medför programmering.

Åtgärd 441 delas:

441	<p>Plastik, enklare pParodontalkirurgisk behandling -vid en eller två tänder eller kirurgisk behandling vidav periimplantit vid ett enstaka-implantat, per operationstillfälle</p> <p>Åtgärden innefattar mekanisk infektionsbehandling med uppfällning av lambå. <u>Åtgärden innefattar även parodontal mjukvävnadskirurgi med lambå vid tand.</u></p> <p>Åtgärden kan även användas för korregerande mjukvävnadskirurgi, återställande av papill, benplastik, frenulumplastik, vid preprotetisk friläggning med lambå, eller separation och extraktion av del av molar vid behandling av fraktur, karies, parodontal eller apikal sjukdom inklusive tillputsning av kvarvarande rot.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 421–426 för samma patient och tandposition under samma dag.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401, 402, 403, 406, 435 eller 436 i samma kvadrant, det vill säga tänder eller implantat i position 1 till 8 på samma sida och i samma käke, för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 407, 429, 442, 443, 444 eller 445 för samma patient under samma dag.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
-----	--	---------------------------------	---------------------------------

Efter genomförda ändringar blir åtgärd 441:

441	<p>Parodontalkirurgisk behandling vid en eller två tänder eller kirurgisk behandling av periimplantit vid ett implantat, per operationstillfälle</p> <p>Åtgärden innefattar mekanisk infektionsbehandling med uppfällning av lambå. Åtgärden innefattar även parodontal mjukvävnadskirurgi med lambå vid tand. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401, 402, 403, 406, 435 eller 436 i samma kvadrant, det vill säga tänder eller implantat i position 1 till 8 på samma sida och i samma käke, för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 407, 429, 442, 443, 444 eller 445 för samma patient under samma dag.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
-----	--	---------------------------------	---------------------------------

Och

407	<p>Övrig dentoalveolär kirurgi eller plastik, per operationstillfälle</p> <p>Åtgärden innefattar korregerande mjukvävnadskirurgi, avlägsnande av mjukvävnadsförändring, benplastik som kräver lambå, frenulumplastik, preprotetisk friläggning med lambå eller separation och extraktion av del av molar inklusive tillputsning av kvarvarande rot.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 421–428 för samma patient och tandposition under samma dag.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 441, 442, 443, 444, 445 eller 541 för samma patient under samma dag.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
-----	---	---------------------------------	---------------------------------

Åtgärd 402 förtydligas

402	<p>Tanduttagning när separation eller friläggning krävs, en tand komplicerad</p> <p>Åtgärden innefattar tanduttagning av en tand när separation eller friläggning krävs.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405 eller 441 i samma kvadrant, det vill säga tänderna i position 1 till 8 på samma sida och i samma käke, för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 442, 443, 444 eller 445 för samma patient och under samma dag.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
-----	--	---------------------------------	---------------------------------

Översyn av text och restriktioner för kirurgiska åtgärder

400 Kirurgiska åtgärder

Samtliga åtgärder i 400-serien innefattar bedövning, blodstillning, såranpassning, suturering och postoperativ information och i förekommande fall operationsuppdukning.

Åtgärden innefattar även kontroll och efterbehandling inklusive suturtagning.

Handläggning av efterbesvär upp till 14 dagar efter behandlingstillfället ingår, samt i förekommande fall kontrollröntgen.

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist tandvård fr o m 2014-09-01
<i>Tanduttagning och dentoalveolär kirurgi</i>			
401	<p>Tanduttagning, en tand</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, eller 441 i samma kvadrant, det vill säga tänderna i position 1 till 8 på samma sida och i samma käke, för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 442, 443, 444 eller 445 för samma patient och under samma dag.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist tandvård fr o m 2014-09-01
402	Tanduttagning när separation eller friläggning krävs, en tand komplicerad Åtgärden innefattar tanduttagning av en tand när separation eller friläggning krävs. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405 eller 441 i samma kvadrant, <u>det vill säga tänderna i position 1 till 8 på samma sida och i samma käke, för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</u> Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 442, 443, 444 eller 445 för samma patient och under samma dag.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
403	Tanduttagning, tillkommande, enkel Åtgärden innefattar tanduttagning av en tand inom samma område för lokalanestesi som annan behandling vid samma behandlingstillfälle. Åtgärden avser situation där tanden är enkel att extrahera, vid parodontal försvagning. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405 eller 441 i samma kvadrant, <u>det vill säga tänderna i position 1 till 8 på samma sida och i samma käke, för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</u> Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 442, 443, 444 eller 445 för samma patient och under samma dag.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
404	Kirurgiskt avlägsnande av en eller flera tänder i samma kvadrant och/eller annan vävnad, per operationstillfälle Åtgärden innefattar operation <u>med lambå, supplekting för intraoral operation, fällande av lambå, avlägsnande av käkben, separation av tand, avlägsnande av annan vävnad, urskrapning, spolning, hemostas, sårslutning samt postoperativ information och läkningskontroll.</u> Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401, 402, 403 eller 406 i samma kvadrant, <u>det vill säga tänderna i position 1 upp till 8 på samma sida och i samma käke, för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</u> Åtgärden är inte ersättningsberättigande för apikalkirurgisk behandling. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 405, 407, 441, 442, 443, 444, <u>eller 445 eller 541</u> för samma patient under samma dag <u>och med samma behandlare.</u> Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 421–426 <u>eller 541</u> , eller med utbytesåtgärd 925, <u>eller 928, 931 eller 933</u> för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
405	Omfattande dentoalveolär kirurgi Åtgärden är ersättningsberättigande vid kirurgiskt avlägsnande av en eller flera tänder vid komplicerade förhållanden, kirurgiskt avlägsnande av tänder i flera kvadranter, avlägsnande av annan vävnad vid komplicerade förhållanden, slutning av oroantral kommunikation vid extraktionskomplikation, eller komplicerad kirurgisk friläggning av tand, med anbringande av ortodontiskt förankringselement. Komplicerade förhållanden är i direkt anslutning till mandibularkanalen, mycket komplicerad rotanatomi, distoangulärt tippade tänder, inskränkt gapförmåga, horisontellt liggande tänder eller extremt högt liggande tänder i överkäken. Åtgärden innefattar <u>operationsupplekting för intraoral operation</u> , sederer med perorala läkemedel, <u>fällande av lambå, avlägsnande av käkben, separation av tand, urskrapning, spolning, hemostas, sårslutning samt postoperativ information och läkningskontroll.</u> Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärderna 401, 402, 403 eller 406 i samma kvadrant, <u>det vill säga tänderna i position 1 upp till 8 på samma sida och i samma käke, för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</u> Åtgärden är inte ersättningsberättigande för apikalkirurgisk behandling. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 407, 441, 442, 443, 444, <u>eller 445 eller 541</u> för samma patient under samma dag <u>och med samma behandlare.</u> Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 421–426 <u>eller 541</u> , eller med utbytesåtgärd 925, <u>eller 928, 931 eller 933</u> för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
406	Tanduttagning, övertalig tand Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 442, 443, 444 eller 445 för samma patient och under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404 eller 405 i samma kvadrant, <u>det vill säga tänderna i position 1 till 8 på samma sida och i samma käke, för samma patient, och under samma dag och med samma behandlare.</u>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
407	Övrig dentoalveolär kirurgi eller plastik, per operationstillfälle Åtgärden innefattar korrigerande mjukvävnadskirurgi, avlägsnande av mjukvävnadsförändring, benplastik som kräver lambå, frenulumplastik, preprotetisk friläggning med lambå eller separation och extraktion av del av molar inklusive tillputsning av kvarvarande rot. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 421–428 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 441, 442, 443, 444, 445 eller 541 för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014

Implantatkirurgiska åtgärder

420	Implantat, per styck Åtgärden innefattar implantat, täckskruv och inläkningsdistans.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
-----	--	---------------------------------	---------------------------------

421	<p>Operation avseende käkbensförankrade implantat, ett implantat Åtgärden innefattar operation, inklusive för- och efterbehandling, samt sedering med perorala läkemedel. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 407, 422, 424, eller 426 eller 441 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 423, 425, 427, 428 eller med ytterligare åtgärd 421 för samma patient under samma dag.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
422	<p>Kirurgisk friläggning av ett implantat vid tvåstegsteknik Åtgärden avser friläggning med samtidig insättning av en distanskomponent. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 407, 421, 423 eller 425 eller 441 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 424, 426 eller med ytterligare åtgärd 422 för samma patient under samma dag.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
423	<p>Operation avseende käkbensförankrade implantat, två eller tre implantat Åtgärden innefattar operation inklusive för- och efterbehandling, samt sedering med perorala läkemedel. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 407, 422, 424 eller 426 eller 441 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 421, 425, 427, 428 eller med ytterligare åtgärd 423 för samma patient under samma dag.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
424	<p>Kirurgisk friläggning av två eller tre implantat vid tvåstegsteknik Åtgärden avser friläggning med samtidig insättning av två eller tre distanskomponenter. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 407, 421, 423 eller 425 eller 441 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 422, 426 eller med ytterligare åtgärd 424 för samma patient under samma dag.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
425	<p>Operation avseende käkbensförankrade implantat, fyra eller fler implantat Åtgärden innefattar operation, inklusive för- och efterbehandling, samt sedering med perorala läkemedel. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 407, 422, 424 eller 426 eller 441 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 421, 423, 427 eller 428 för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande upp till två gånger per dag när fyra eller fler implantat installeras per käke.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
426	<p>Kirurgisk friläggning av fyra eller fler implantat vid tvåstegsteknik Åtgärden avser friläggning med samtidig insättning av fyra eller fler distanskomponenter. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 407, 421, 423 eller 425 eller 441 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 422 eller 424 för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande upp till två gånger per dag när fyra eller fler implantat frilägs per käke.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
427	<p>Benaugmentation med egen benvävnad, per operationstillfälle Åtgärden innefattar uppbyggnad av förlorat käben inför implantatinstallation där ben hämtas från den egna benvävnaden, samt sedering med perorala läkemedel. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 421, 423, 425 eller 428 för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405 eller 407 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är endast ersättningsberättigande för tandläkare med bevis om specialistkompetens i oral kirurgi eller parodontologi samt för tandläkare under specialistutbildning när behandlingen sker vid godkänd utbildningsklinik inom käkkirurgi eller parodontologi.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
428	<p>Benaugmentation med benersättningsmaterial, per operationstillfälle Åtgärden innefattar uppbyggnad av förlorat käben inför implantatinstallation med benersättningsmaterial, samt sedering med perorala läkemedel. Rekonstruktiva material ingår i åtgärden. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 421, 423, 425 eller 427 för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405 eller 407 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är endast ersättningsberättigande för tandläkare med bevis om specialistkompetens i oral kirurgi eller parodontologi samt för tandläkare under specialistutbildning när behandlingen sker vid godkänd utbildningsklinik inom käkkirurgi eller parodontologi.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
429	<p>Kirurgiskt avlägsnande av implantat, per operationstillfälle Åtgärden innefattar kirurgiskt avlägsnande av ett eller flera implantat samt sedering med perorala läkemedel. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 441, 442, 443, 444 eller 445 för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång för samma patient under samma dag.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
430	<p>Peri-operativ kirurgi vid implantatkirurgi, tillägsåtgärd Åtgärden innefattar lyft av käkhålans slemhinna för att skapa utrymme för implantatinsättning, särskild plastik vid slutning av extraktionsdefekt vid direktinstallation av implantat eller lokal benutfyllnad av incisivkanal vid installation av implantat. Åtgärden är endast ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 421, 423 eller 425. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014

435	<p>Avlägsnande av ett implantat Åtgärden innefattar avlägsnande av ett inte integrerat implantat utan operation. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 442, 443, 444 eller 445 för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 441 i samma kvadrant, det vill säga tandposition 1 till 8 på samma sida och i samma käke, för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, tandposition och ersättningsperiod.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
436	<p>Avlägsnande av implantat, enkel Åtgärden innefattar avlägsnande av ett inte integrerat implantat utan operation inom samma område för lokalanestesi som annan behandling vid samma behandlingstillfälle. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 442, 443, 444 eller 445 för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 441 i samma kvadrant, det vill säga tandposition 1 till 8 på samma sida och i samma käke, för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, tandposition och ersättningsperiod.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
Parodontalkirurgiska åtgärder			
441	<p>Plastik, enklare pParodontalkirurgisk behandling – vid en eller två tänder eller kirurgisk behandling vidav periimplantit vid ett enstaka-implantat, per operationstillfälle Åtgärden innefattar mekanisk infektionsbehandling med uppfällning av lambå. Åtgärden innefattar även parodontal mjukvävnadskirurgi med lambå vid tand. Åtgärden kan även användas för korregerande mjukvävnadskirurgi, återställande av papill, benplastik, frenulumplastik, vid preprotetisk friläggning med lambå, eller separation och extraktion av del av molar vid behandling av fraktur, karies, parodontal eller apikal sjukdom inklusive tillputsning av kvarvarande rot. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 421–426 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401, 402, 403, 406, 435 eller 436 i samma kvadrant, det vill säga tänder eller implantat i position 1 till 8 på samma sida och i samma käke, för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 407, 429, 442, 443, 444 eller 445 för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
442	<p>Parodontalkirurgisk behandling av parodontit – vid tre till sex tänder, per operationstillfälle Åtgärden avser omfattande operation vid tre till sex tänder med parodontal sjukdom och i förekommande fall samtidig operation vid periimplantit vid ett implantat. Åtgärden innefattar mekanisk infektionsbehandling med uppfällning av lambå samt i förekommande fall extraktion av tand eller borttagande av inte integrerat implantat. Åtgärden innefattar även parodontal mjukvävnadskirurgi med lambå vid tand. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 429, 435, 436, 441, 442, 444 eller 445 för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
443	<p>Kirurgisk behandling av periimplantit vid två till fyra implantat, per operationstillfälle Åtgärden avser omfattande operation vid två till fyra implantat med periimplantit och i förekommande fall samtidig operation vid parodontal sjukdom vid en till två tänder. Åtgärden innefattar mekanisk infektionsbehandling med uppfällning av lambå samt i förekommande fall borttagande av inte integrerat implantat eller extraktion av tand. Åtgärden omfattar inte borttagande av implantatbro. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 429, 435, 436, 441, 442, 444 eller 445 för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
444	<p>Omfattande parodontalkirurgisk behandling av parodontit – vid sju tänder eller fler, eller vid tre tänder eller fler i kombination med annan operation, per operationstillfälle Åtgärden avser mycket omfattande operation vid sju tänder eller fler med parodontal sjukdom i ena eller båda käkar och innefattar mekanisk infektionsbehandling med uppfällning av lambå samt i förekommande fall extraktion av tand eller borttagande av inte integrerat implantat. Åtgärden innefattar även parodontal mjukvävnadskirurgi med lambå vid tand. Åtgärden avser även parodontal operation av tre tänder eller fler och vid samma operationstillfälle – periimplantitoperation vid två implantat, eller – kirurgiskt avlägsnande av tand eller annan vävnad. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 429, 435, 436, 441, 442, 443 eller 445 för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
445	<p>Omfattande kirurgisk behandling av periimplantit vid fem implantat eller fler, eller vid tre implantat eller fler i kombination med annan operation, per operationstillfälle Åtgärden avser omfattande operation vid fem implantat eller fler med periimplantit i ena eller båda käkar. Åtgärden innefattar mekanisk infektionsbehandling med uppfällning av lambå samt i förekommande fall borttagande av inte integrerat implantat eller extraktion av tand. Åtgärden avser även omfattande periimplantitoperation vid tre implantat eller fler och vid samma operationstillfälle – operation vid parodontal sjukdom vid två tänder, eller – kirurgiskt avlägsnande av tand eller annan vävnad. Åtgärden omfattar inte borttagande av implantatbro. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 429, 435, 436, 441, 442, 443 eller 444 för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014

<i>Övriga åtgärder</i>			
480	Kontroll av koagulation, tilläggsåtgärd Åtgärden är ersättningsberättigande när fastställande av aktuellt koagulationsvärde krävs före tanduttagning eller kirurgiskt ingrepp. Åtgärden innefattar även blödningskontroll efter ingreppet. Åtgärden är endast ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 163, 341-343, åtgärder i 400-serien eller åtgärd 541. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014

Åtgärd 407 blir ersättningsberättigande inom tillstånd 3043, 3046, 3051, 3063, 3064, 3065, 3111, 4001, 4002, 4011, 4012, 4074 och 5051.

Åtgärd 441 blir ersättningsberättigande inom tillstånd 3043, 3044 och, 3046.
 För fullständiga ändringar för de aktuella tillstånden, se bifogad föreskriftsversion, bilaga 2 eller 3.

Endodonti

Ny åtgärd 542 för apikalkirurgi av ytterligare tand, restriktioner förtydligas för åtgärd 541 och inledande texten för 500-åtgärderna förtydligas.

Förslaget innebär en ny tilläggsåtgärd när flera tänder rotspetsopereras vid samma tillfälle samt att restriktionerna för åtgärd 541 framgår i åtgärdstexten. Inledande texten för 500-åtgärderna förtydligas med att friläggning och uppbyggnad av roten ingår i kofferdamläggning.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Det kan finnas situationer när en patient vid samma tillfälle har två tänder som är i behov av apikalkirurgi (rotspetsoperation). Är tänderna placerade nära varandra finns stora fördelar med att de opereras samtidigt.

Idag lämnas endast ersättning för apikalkirurgi vid en tand, åtgärd 541 *Apikalkirurgisk behandling, per operationstillfälle*. Merkostnaden för tillkommande rotspetsoperation får patienten betala utanför tandvårdsstödet. Ersättning bör lämnas för hela behandlingen.

Åtgärd 541 för apikalkirurgi är idag inte heller ersättningsberättigande tillsammans med någon annan operationsåtgärd. Det kan vara så att patienten både är i behov av annan dentoalveolär kirurgi, t.ex. att en tand behöver opereras bort, och apikalkirurgi vid annan tand. Även vid dessa tillfällen kan det finnas fördelar med att operationerna sker vid samma tillfälle och tandvårdsstöd bör lämnas för hela behandlingen.

Det har uppkommit frågeställningar om friläggning och om uppbyggnad med fyllnadsmaterial ingår i kofferdamläggning vid rotbehandling. Det finns därför behov av att ytterligare förtydliga den inledande texten. Kofferdamläggning ingår i åtgärderna för rotbehandling och avsikten är att åtgärden även inkluderar att skapa förutsättningar för detta.

Föreslagen ändring:

Ny tilläggsåtgärd, 542, för tillkommande tand när fler tänder rotspetsopereras vid samma tillfälle.

Den nya åtgärden tillämpas även då en tand eller flera tänder behöver rotspetsopereras vid samma tillfälle som annan dentoalveolär kirurgi utförs. Åtgärden blir ersättningsberättigande endast tillsammans med åtgärd 404, 405, 407 eller 541

Åtgärd 542 tillförs tillstånd 3051, *Sjukdomar i tandpulpan och de periradikulära vävnaderna* och 5041, *Ofullständig rotfyllning*.

Den inledande texten för 500 *Rotbehandlingsåtgärder*, förtydligas med att nödvändig friläggning eller uppbyggnad med fyllningsmaterial ingår i kofferdamläggning.

Konsekvenser:

Patient:

Patienter som får mer än en tand rotspetsopererad vid ett och samma tillfälle får tandvårdsersättning för hela behandlingen. Tidigare har patienter endast fått tandvårdsersättning för apikalkirurgi vid en tand och fått betala merkostnaden för apikalkirurgi vid ytterligare tand utan tandvårdsstöd. Motsvarande gäller när annan operation sker samtidigt med apikalkirurgi, patienten får nu tandvårdsstöd för båda ingreppen.

Behandlare och företag:

Den föreslagna ändringen ger ett mer komplett regelverk.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Liten påverkan på tandvårdsstödet beroende på att det är en mindre vanlig åtgärd.

IT-stöd:

Ändringen medför programmering

541	Apikalkirurgisk behandling, per operationstillfälle Åtgärden innefattar operation samt retrograd fyllning. <u>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405 eller 407 för samma patient under samma dag.</u> Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, och dag <u>och behandlare.</u>		Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
542	Apikalkirurgisk behandling, ytterligare tand vid samma operationstillfälle, tilläggsåtgärd Åtgärden innefattar operation samt retrograd fyllning. <u>Åtgärden är endast ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 407 eller 541.</u> <u>Åtgärden är inte ersättningsberättigande för samma tandposition som åtgärd 404, 405, 407 eller 541 under samma dag.</u> <u>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per tandposition, patient, dag och behandlare.</u>		Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
3051	Sjukdomar i tandpulpan och de periradikulära vävnaderna.	C.1	163, 301, 302, 303, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 441 , 480, 501, 502, 503, 504, 521, 522, 523, 541, 542	
5041	Ofullständig rotfyllning.	E.1 Ett villkor för ersättning är att tanden ska bli föremål för restaurerings- eller rehabiliteringsåtgärd <u>inom tandvårdsstödet.</u>	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 501, 502, 503, 504, 521, 522, 523, 541, 542	–

Inledande text 500-åtgärder**500 Rotbehandlingsåtgärder**

Samtliga åtgärder i 500-serien innefattar alla moment vid rotbehandling, såsom kofferdamläggning inklusive nödvändig friläggning eller uppbyggnad med fyllningsmaterial, röntgen, bakterieprov, upprepade rensningar och kontroller, fram till färdig rotfyllning och förslutning av tanden med temporär fyllning.

I förekommande fall ingår även återbesök för kontroll och behandling vid efterbesvär.

Reparativ vård

Tillstånd 4881, Lossnad fasad på krona eller lossnat inlägg tas bort, komplettering i tillstånd 4882, Lossnad permanent eller semipermanent tandstödd konstruktion.....

Konsekvensutredning**Beskrivning av problemet:**

Både tillstånd 4881 och 4882 inom området för reparativ vård (4000-tillstånd) kan tillämpas vid en skada på en krona. Det blir ibland otydligt och förvirrande vilket tillstånd som ska tillämpas. Eftersom rubriken till tillstånd 4882 tidigare justerats till att avse protetiska konstruktioner och samtliga åtgärder som finns inom tillstånd 4881 även finns inom 4882 är tillstånd 4881 överflödigt.

Utbytesåtgärd 921 behöver tillföras tillstånd 4882 för de fall en patient har en skada på en krona som kan repareras men där patienten i stället vill ha en ny krona, dvs när inte ersättning lämnas för

en ny krona. Utbytesåtgärd ska då kunna tillämpas för samtliga tänder i munnen.

Föreslagen ändring:

Tillstånd 4881 upphör.

Utbytesåtgärd 921 tillförs tillstånd 4882.

För justering av dokumentationskraven, se konsekvensutredningen för 5000-tillstånd .

Konsekvenser:

Patient:

Patienter får möjlighet att med utbytesåtgärd 921 få stöd i de fall patienten önskar en ny krona vid en liten skada som kan repareras.

Behandlare och företag:

Förenklning för behandlarna när de ska ta reda på vilket tillstånd som ska tillämpas vid skada på en krona.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Marginell ekonomisk påverkan på tandvårdsstödet.

IT-stöd:

Ändringen medför programmering.

4881	Lossnad fasad på krona eller lossnat inlägg.	D.4, D.5	301, 302, 303, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 811	921, 922
4882	Lossnad permanent eller semipermanent tandstödd protetisk konstruktion. Fraktur eller skada i permanent eller semipermanent tandstödd protetisk konstruktion.	D.1, D.2, D.4, D.5, D.6 Ny konstruktion är ersättningsberättigande för tand i position 1-6/7- eller tand i position 7 för att kunna etablera ocklusionskontakt mot antagoniserande tand eller protetisk konstruktion när tand i position 6 saknas och inte är ersatt med implantatstödd krona eller hängande led i aktuell eller antagoniserande kvadrant när reparation eller återcementering inte kan utföras. Det ska av Förutom dokumentation enligt D.1 ska det beskrivas i patientjournalen framgå varför reparation eller återcementering inte är möjlig.	301, 302, 303, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 523, och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, eller b) 708, 800, 801, 802, 803, 805, 806, 808, 811, 812, 815	921, 922

Regel D.3, rotkaries

Förslaget innebär att krona blir ersättningsberättigande vid omfattande rotkaries även i de fall det inte finns någon skada på incisala skäret vid fram- och hörntänder.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Vi får allt fler äldre personer i landet och en större andel av dessa har fler tänder kvar i munnen än tidigare generationer. Med åldern ökar risken för rotkaries, en vanlig orsak till detta är bland annat muntorrhet orsakad av medicinering.

Vid rotkaries kan en fram- eller hörntand vara så skadad att en krona är den bästa behandlingen. Villkoren i regel D.3 är dock inte uppfyllda, dvs. att det incisala skäret är skadat eller att 2/3 av tandens kronvolym är förlorad.

Vid premolarer eller molarer finns inget krav på att ocklusalytan ska vara skadad för att en krona ska vara ersättningsberättigande. För dessa tänder är redan idag en krona ersättningsberättigande vid uttalad rotkaries, dvs. när fyra ytor är skadade.

Det bör vara möjligt att få tandvårdsersättning inom tandvårdsstödet och reglerna bör gälla lika oavsett tandposition när en krona behöver göras på grund av omfattande rotkaries.

Föreslagen ändring:

Till regel D.3 förs ett nytt villkor om rotkaries.

Konsekvenser:

Patient:

Patienter får möjlighet att få tandvårdsstöd när krona behöver göras på en fram- eller hörntand på grund av rotkaries.

Behandlare och företag:

Den föreslagna ändringen ger ett mer komplett regelverk.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Ändringen kan ge en marginellt ökad kostnad för tandvårdsstödet. Kostnaden bedöms vara mycket begränsad till omfattningen eftersom ändringen främst gäller incisiver och hörntänder.

IT-stöd:

Ändringen medför ingen programmering.

D.3 Kronregel²

Krona, åtgärd 8010–803, är ersättningsberättigande vid kavitet, fraktur, förlust av tandsubstans, förlust av fyllningsmaterial eller tandslitage, som är omfattande, för tand i position 1–7.

~~tand i position 1–6, eller~~

~~tand i position 7 för att kunna etablera ocklusionskontakt mot antagoniserande tand eller protetisk konstruktion när tand i position 6 saknas och inte är ersatt med implantatstött krona eller hängande led i aktuell eller antagoniserande kvadrant.~~

Omfattande kavitet, omfattande fraktur, omfattande förlust av tandsubstans eller omfattande förlust av fyllningsmaterial innebär att

- kaviteten, frakturen, förlusten av tandsubstans eller förlusten av fyllningsmaterial omfattar minst fyra av fem ytor på premolar eller molar, eller tre av fyra ytor på framtand eller hörntand samt inbegriper incisalskåret, eller
- två tredjedelar av tandens kronans volym är förlorad.

Vid beräkningen inbegrips även ytor som har ersatts av fyllningsmaterial.

Omfattande kavitet vid sekundärkaries vid en ersättningsberättigande befintlig krona ersätts en ny krona innebär i stället att

- kariesangreppet inte kan åtgärdas utan att kronan avlägsnas, eller
- underliggande tandsubstans försvagats så mycket att kronan inte är långsiktigt hållbar.

Orsaken till varför en befintlig krona inte kan behållas ska dokumenteras i patientjournalen.

Omfattande kavitet vid rotkaries innebär istället att minst tre av fyra rotytor omfattas. I beräkningen inbegrips även rotytor som tidigare har ersatts med fyllningsmaterial.

Omfattande tandslitage vid abrasion eller attrition innebär att höjden på tandkronan reducerats med minst en tredjedel på lägsta stället eller att det finns dentinblottor på minst en tredjedel av bukkal- eller lingualytan.

Omfattande tandslitage vid erosion innebär att det finns dentinblottor på minst en tredjedel av bukkal-, lingual- eller ocklusalytan.

² Senaste lydelse TLVFS 2011:2

Rehabilitering och habilitering

Inledning 5000-regler, om dokumentation

Förslaget innebär att den inledande texten om dokumentation läggs i en ny regel E.0. Jämför regel D.1 vid Reparativ vård.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Dokumentationskraven i bilaga 1 har inte varit enhetliga under de olika avsnitten. Regel B.1 och D.1 avseende dokumentation har under E. Rehabiliterande och habiliterande vård istället varit en generell inledande text till reglerna för avsnittet, där dokumentationskrav tydliggjorts. Denna generella text har inte haft en rubricering, såsom D.1, vilket förhindrat hänvisning till dessa generella dokumentationskrav under de specifika tillståndens kolumn för "Villkor för ersättning".

Ett specifikt tillstånd, exempelvis 5037, har även ett särskilt dokumentationskrav "de skäl som föreligger för två stöd på aktuell sida ska dokumenteras i patientjournalen". Behandlare som uppfyller särskilda dokumentationskrav i visst tillstånd, har vid efterhandskontroll visats inte klara de generella dokumentationskraven. Det måste vara tydligt för behandlaren vilka krav som ställs.

Föreslagen ändring:

För att göra regelverket mer enhetligt har de generella dokumentationskraven i avsnitt E fått en rubricering benämnd E.0 *Dokumentation*.

Varje tillstånd under avsnittet, som berörs av dessa generella dokumentationskrav, har fått en hänvisning till denna regel under respektive tillståndskolumn "Villkor för ersättning". Dessutom har de tillstånd, som utöver de generella dokumentationskraven även har särskilda krav för dokumentationen, fått en förtydligande text.

Konsekvenser:

Patient:

Det berör få patienter men för den enskilda patienten kan det ersättningsgrundande beloppet räknas ner om tandläkarens ersättning dras vid en efterhandskontroll. Dessa patienter löper mindre risk att gå miste om tandvårdsersättning vid fortsatt behandling.

Behandlare och företag:

Ändringarna förenklar för behandlaren som tydligare ser vilka krav som föreskriften ställer avseende dokumentation. Minskar antalet återbetalningar med anledning av efterhandskontroller där behandlaren inte insett att det fanns flera dokumentationskrav.

Flertalet behandlare kommer inte att märka av ändringarna eftersom tillämpningen sker på detta sätt idag. Men den gången någon behöver läsa är det tydligare och mer korrekt uttryckt.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Marginell påverkan på anslaget för tandvårdsstödet. Det är endast en liten andel av behandlingarna som efterhandskontrolleras och utav dessa endast en mindre andel som inte uppfyller kraven.

IT-stöd:

Förslagen medför ingen programmering.

E.0 tillförs 5000-tillstånd, se exempel:

Motsvarande tillägg i villkoren förs in på analogt sätt i övriga 5000-tillstånd.

Se fullständiga ändringar i bifogad föreskriftsversion bilaga2 eller 3

E. Rehabiliterande och habiliterande vård

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
5001	Helt tandlös underkäke.	<u>E.0</u> , E.2, E.7, E.8, E.9 <u>När protes ska utföras är skriftlig journaldokumentation tillräcklig.</u> Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 420, 422, 423, 424, 425, 426, 480, 827, 829, <u>858</u> , 865, 871, 874, 878	–
5002	Helt tandlös överkäke.	<u>E.0</u> , E.2, E.7, E.8, E.9 <u>När protes ska utföras är skriftlig journaldokumentation tillräcklig.</u> Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 420, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 430, 480, 828, 829, <u>858</u> , 861, 862, 863, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 878	–
5005	Partiell tandlöshet oavsett antal tänder och där tandlöshetstillståndet ska åtgärdas med avtagbar protes.	<u>E.0</u> , E.5, E.8, E.9, E.11 Urtagaskrona (åtgärd <u>800</u> , 801, <u>800</u> eller 801 och 802 eller <u>800</u> eller 801 och 803) är ersättningsberättigande när den behövs för att – delprotesen ska retineras, – stödtanden ska klara belastningen, eller – delprotesen ska få en gynnsam insättnings- och uttagsriktning. Urtagaskrona är ersättningsberättigande endast i kombination med avtagbar protes. <u>Förutom dokumentation enligt E.0 ska</u> <u>dokumentation av att behandling med urtagaskrona är nödvändig ska ske med foto, modell eller befintlig aktuell röntgen tillsammans med beskrivning i patientjournalen.</u>	362, <u>800</u> , 801, 802, 803, 806, 808, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 835	–
5011	Enkelsidig friändstandlöshet där samtliga tänder i position 5–8 saknas.	<u>E.0</u> , E.2, E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13 Behandling med tandstödd bro med högst två stöd och ett hängande led distalt placerat är ersättningsberättigande. Vid implantatstödd protetik är <u>ett-högst två</u> implantat ersättningsberättigande. <u>Hängande led (åtgärd 804) är inte en ersättningsberättigande åtgärd vid enbart implantatprotetik</u>	362, 420 (högst <u>ett</u> två), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 430, 480, 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804 (högst en), 808 (högst en), <u>850</u> eller 852 (högst <u>ett</u> två), <u>858</u> (högst två))	–
5905	Sagittal bettavvikelse.	<u>E.0</u> , E.10 Funktionellt eller utseendemässigt störande överbett eller underbett. Tandreglering är ersättningsberättigande vid – horisontell överbitning 6 mm eller mer vid ofullständig läppslutning, – horisontell överbitning 9 mm eller mer utan ofullständig läppslutning, eller – negativ horisontell överbitning 2 mm eller mer. Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling i en käke om inte behandling av båda käkarna krävs för att uppnå bettfunktion. <u>Förutom dokumentation enligt E.0 ska</u> <u>motivetskäl</u> för behandling i två käkar <u>ska framgå av dokumentbeskrivningen</u> i patientjournalen.	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–

För rehabiliterande och habiliterande vård gäller generellt följande villkor för ersättning i den mån det anges för respektive tillstånd.

Vid fastställande av tillstånd se 2 § med tillhörande allmänna råd. (TLVFS 2010:2).

E.0 Dokumentation

Aktuellt tillstånd ska dokumenteras i patientjournalen innan behandling påbörjas. Dokumentation ska ske med foto eller modell om tillståndet inte redan framgår av befintlig aktuell röntgen. Vid tillstånd 5443 och 5444 samt vid tillstånd 5001 och 5002 när protes ska utföras, är skriftlig journaldokumentation tillräcklig.

Vid fastställande av tillstånd se bilaga 3 allmänna råd.

Motsvarande förtydligande om dokumentation görs i tillstånd 4882:

4882	Lossnad permanent eller semipermanent tandstödd protetisk konstruktion. Fraktur eller skada i permanent eller semipermanent tandstödd protetisk konstruktion.	D.1, D.2, D.4, D.5, D.6 Ny konstruktion är ersättningsberättigande för tand i position 1– 6 eller tand i position 7 för att kunna etablera ocklusionskontakt mot antagoniserande tand eller protetisk konstruktion när tand i position 6 saknas och inte är ersatt med implantatstödd krona eller hängande led i aktuell eller antagoniserande kvadrant när reparation eller återcementering inte kan utföras. Det ska avFörutom dokumentation enligt D.1 ska det beskrivas i patientjournalen framgå -varför reparation eller återcementering inte är möjlig.	301, 302, 303, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 523, och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, eller b) 708, <u>800</u> , 801, 802, 803, 805, 806, 808, 811, <u>812</u> , 815	<u>921</u> , 922
------	--	---	--	------------------

Tillstånd 5016 språklig ändring

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

I villkorstexten för tillstånd 5016; *Friändstandlöshet där samtliga tänder i position 1 och bakåt saknas samt tandlöshet som går över på motstående sida*, har ordet ”tandlucka” används trots att tandlösheten inte avser en tandlucka. Texten har upplevts som otydlig.

Föreslagen ändring:

Språklig ändring av villkoren för ersättning av tillstånd 5016. Texten förtydligas med att det är bredvidliggande saknade tänder som avses. Ordet *tandlucka* tas bort. Se gulmarkering nedan.

Konsekvenser:

Patient:

Patienten kan lättare förstå innehållet i tillståndet.

Behandlare och företag:

Den föreslagna ändringen följer systematiken i föreskriften och gör det lättare att läsa och hitta i tillståndstexten. Ändringen medför ett mer tydligt regelverk.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Ändringen bedöms inte ge någon påverkan på tandvårdsstödet eftersom denna ändring inte ger någon förändring av innehållet i tillstånd 5016.

IT-stöd:

Ändringen medför ingen programmering.

5016	Friändstandlöshet där samtliga tänder i position 1 och bakåt saknas samt tandlöshet som går över på motstående sida.	E.0, E.2, E.6, E.9, E.11, E.12 Implantatstödd protetik ersätts är ersättningsberättigande enligt följande. När sex tandluckor åtgärdas, räknat från position 5 och framåt, är högst fyra implantat och två hängande led (åtgärd 853) eller högst tre implantat och tre hängande led ersättningsberättigande. – När sju bredvidliggande tandluckor positioner åtgärdas, räknat från position 5 6 och framåt, är högst fyra implantat och tre hängande led eller högst tre implantat och fyra hängande led ersättningsberättigande, – När åtta bredvidliggande tandluckor positioner åtgärdas, räknat från position 5 6 och framåt, är högst fem implantat och tre hängande led i överkäken eller fyra implantat och fyra hängande led, eller tre implantat och fem hängande led ersättningsberättigande, – När nio bredvidliggande tandluckor positioner åtgärdas, räknat från position 5 6 och framåt, är högst fem implantat och fyra hängande led i överkäken eller fyra implantat och fem hängande led ersättningsberättigande, – När tio, elva eller tolv bredvidliggande tänder saknas inom position 5 6– 5 6 ersätts helkåksimplantat. Se bilaga 3 allmänna råd	362, 420 (enligt villkor), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 430, 480, <u>850</u> eller 852 (högst fem enligt villkor), 853 (högst fem enligt villkor), <u>858</u> (högst sex), 861, 862, 863, 865	–
------	--	--	--	---

Tillstånd 5031, 5036, förtydligas om separerad molar i tandposition 6 genom allmänna råd

Förslaget innebär att tillstånd 5031 eller 5036 kan tillämpas för den lucka som uppkommer efter separation av den mesiala eller distala roten av en molar i tandposition 6. Behandling med tandstödd protetik bör vara ersättningsberättigande.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Det har kommit många frågor avseende ersättningsreglerna för den tandlucka som uppstår när en molar i position 6 separeras och den ena roten extraheras. Det finns behov att förtydliga detta.

Att separera en molar och också behålla den ena roten kan i det enskilda fallet vara betydelsefullt, särskilt i de fall patienten redan har förlorat flera tänder i samma kvadrant eller om det är sista tanden i tandraden. Den kvarvarande roten kan medföra att patienten även fortsättningsvis kan ha kvar tuggkontakter i molarområdet eller vara ett stöd i bro när flera luckor finns längre fram i munnen. I de fall det uppkommer en tandlucka bör behandling med tandstödd protetik vara ersättningsberättigande. Det är dock inte möjligt att rapportera eller få tandvårdsersättning både för en krona och ett hängande led i samma tandposition.

Föreslagen ändring:

Ett allmänt råd tillförs till tillstånd 5031 och 5036 som beskriver att dessa tillstånd även kan avse den tandlucka som uppkommer efter separation av den mesiala eller distala roten av en molar i tandposition 6. Exempel som även förtydligar hur en separerad molar förhåller sig till andra tandluckor kommer att tillföras i handboken. Det allmänna rådet gäller endast för entandslucka.

Ett förtydligande tillförs tillstånd 5031 och 5036 att tandvårdsersättning inte lämnas för behandlingen med utbytesåtgärder för att behandla den tandlucka som kan uppstå efter separation av en molar.

Konsekvenser:

Patient:

Patienter med tandförluster erhåller tandvårdsstöd för behandling av den tandlucka som uppkommer efter separation av den mesiala eller distala roten av en molar i tandposition 6.

Behandlare och företag:

Den föreslagna ändringen ger ett mer tydligt och komplett regelverk. Tandläkare behöver inte vara osäkra om när tandvårdsersättning lämnas i de fall en molar separeras och luckan ska slutas.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Försumbar påverkan på tandvårdsstödet, det är ingen frekvent förekommande behandling.

IT-stöd:

Ändringen medför ingen programmering.

Allmänna råd, bilaga 3:

Entandslucka vid separation av molar i tandposition 6, tillstånd 5031 och 5036

Tillstånd 5031 eller 5036 kan även avse en tandlucka som uppkommer efter separation av den mesiala- eller distala roten av en molar i tandposition 6.

5031	Entandslucka inom position 6-6.	E.0, E.2, E.4, E.5, E.6, E.9, E.11, E.14, E.15 Tandvårdsersättning för utbytesåtgärder lämnas inte för tandslucka som uppkommer efter rotseparation i tandposition 6 Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804 (högst en), 805 (högst två)	925, 926, 928, 929, 940, 941
5036	Entandslucka inom position 6-6 när ändstödet är bräckligt.	E.0, E.2, E.4, E.5, E.6, E.9, E.11, E.14, E.15 Bron kan utsträckas med ett stöd åt aktuell sida om något av bröstöden inte bedöms ge tillräckligt god långsiktig prognos för konstruktionen på grund av - rotfyllt stöd med bräcklig rot, - kort rot, - ogynnsam rotanatomi,	362, 801 (högst fyra), 802 eller 803 (högst fyra totalt), 804 (högst en), 805 (högst fyra)	925, 926, 928, 929, 940, 941

		<ul style="list-style-type: none"> – parodontal nedbrytning, – ogynnsam påbitning, eller – kort eller bräcklig klinisk krona. <p>Ersättningsberättigande åtgärd är tandstödd bro med högst två stöd på var sida om tandluckan. Förutom dokumentation enligt E.0 ska Dde skäl som föreligger för två stöd på aktuell sida ska dokumenteras i patientjournalen. Tandvårdsersättning för utbytesåtgärder lämnas inte för <u>tandlucka som uppkommer efter rotseparation i tandposition 6.</u> Se bilaga 3 allmänna råd.</p>		
--	--	--	--	--

Tillstånd 5041 och 5051 förtydligas

Förslaget innebär ett förtydligande att behandling inom tillstånd 5041 eller 5051 endast avser tänder där den följande rehabiliterande behandlingen ingår i tandvårdsstödet.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Tillstånd 5041 *Ofullständig rotfyllning* kan tillämpas när en rotfyllning behöver göras om, trots att tanden inte uppvisar några sjukdomssymtom kliniskt eller röntgenologiskt runt roten (periradikulärt). Det kan till exempel vara när en krona eller ny fyllning ska utföras på tanden. Om rotfyllningen är otät finns risk att bakterier kan infektera rotkanalen när tanden öppnas, därför bör den otäta rotfyllningen revideras. Tillstånd 5041 kan endast tillämpas när den efterföljande behandlingen är ersättningsberättigande inom tandvårdsstödet och detta bör förtydligas.

Tillstånd 5051; *Avsaknad av retention*, kan också behöva tillämpas när en tand ska kronföras. Det kan vara så lite tandsubstans kvar att det inte går att fästa en krona utan att tanden rotbehandlas. Rotbehandling är då ersättningsberättigande inom tillstånd 5051.

I villkorstexten för tillstånden anges att; *Ett villkor för ersättning är att tanden ska bli föremål för restaurerings- eller rehabiliteringsåtgärd.* Osäkerhet har rått om tillstånden även kan tillämpas när ingen tandvårdsersättning lämnas för kronan. Det kan t ex vara kronterapi som utförs p.g.a. estetiska indikationer.

Föreslagen ändring:

Språklig ändring av villkoren för ersättning av tillstånd 5041 och 5051. Orden ”*inom tandvårdsstödet*” tillförs för att tydliggöra att tillstånden endast kan tillämpas när den påföljande behandlingen av tanden är ersättningsberättigande inom tandvårdsstödet.

Konsekvenser:

Patient:

Patienten kan lättare förstå innehållet i tillståndet.

Behandlare och företag:

Ändringen medför att det tydligare framgår när ersättning lämnas vid tillstånd 5041 och 5051

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Ändringarna bedöms ha försumbar påverkan på tandvårdsstödet anslag, eftersom det inte sker någon ändring av tillståndens innehåll.

IT-stöd:

Ändringen medför ingen programmering.

5041	Ofullständig rotfyllning.	E.0, E.1 Ett villkor för ersättning är att tanden ska bli föremål för restaurerings- eller rehabiliteringsåtgärd <u>inom tandvårdsstödet.</u>	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 501, 502, 503, 504, 521, 522, 523, 541, <u>542</u>	–
5051	Avsaknad av retention.	E.0, E.1 Ersättningsberättigande om tillståndet kräver behandling inför rehabilitering <u>inom tandvårdsstödet</u> (åtgärder inom 800-serien).	362, <u>407441</u> , 480, 501, 502, 503, 504, 522, 523	–

Tillstånd 5443, åtgärd 836 tillförs

Förslaget innebär att åtgärd 836, där bl.a. byte av samtliga proteständer ingår, blir ersättningsberättigande inom tillstånd 5443 som avser hela proteser.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

En patient som är helt tandlös och har en helprotes eller täckprotes kan behöva byta ut ett flertal proteständer. Åtgärd för byte av ett flertal proteständer saknas i tillstånd 5443.

Åtgärden är idag ersättningsberättigande för en patient som har en delprotes och där ett flertal tänder behöver bytas ut. Detta är inte konsekvent. Även patienter med helprotes eller täckprotes bör få tandvårdsersättning vid byte av ett flertal proteständer.

Föreslagen ändring:

Tillstånd 5443 förtydligas med att det även avser täckprotes. Åtgärd 836 tillförs tillstånd 5443.

Konsekvenser:

Patient:

Även patienter som har helprotes får tandvårdsersättning vid byte av ett flertal proteständer.

Behandlare och företag:

Den föreslagna ändringen ger ett mer komplett regelverk.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Ändringen har försumbar påverkan på tandvårdsstödet, eftersom den berör få patienter.

IT-stöd:

Ändringen medför programmering.

5443	Trasig eller illapassande protes hel käke, <u>avser även täckprotes</u> , i behov av reparation eller rebasering. När hel protes ändras till täckprotes genom rebasering och samtidig inmontering av förankringselement.	<u>– För att dokumentera detta tillstånd är skriftlig journaldokumentation tillräcklig.</u>	301, 302, 303, 362, 826, 831, 832, 833, 834, 835, <u>836</u> , 839, 878	–
836	Komplicerad lagning av protes Åtgärden innefattar komplicerad lagning där svetsning av nya stöd eller fästen behövs eller vid utbyte av ett flertal proteständer inklusive eventuell provning. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 832, 834, 835 eller 837 för samma patient och käke under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och mottagning.		3 670 Nytt pris fastställs våren 2014	3 985 Nytt pris fastställs våren 2014

Inledande text 800- och 850- åtgärder

Förslaget innebär att de inledande texterna till tandstött protetik och implantatprotetiska åtgärder förtydligas med att cementering respektive förslutning ingår i åtgärderna.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Det har inkommit frågor om en separat åtgärd kan tillämpas vid cementeringsmomentet för protetiska konstruktioner. Det är inte avsikten. Tid för utlämning och cementering ingår i åtgärden för konstruktionen.

Ytterligare förtydligande behövs för att undvika onödiga återkrav och missförstånd.

Föreslagen ändring:

Den inledande texten för *Tandstött protetik* förtydligas med att *cementering* ingår.

Den inledande texten för *Implantatprotetiska åtgärder* förtydligas med att *förslutning eller cementering* ingår. Text om förslutning kan därmed strykas i åtgärd 852, 861, 862, 863 och 865.

Konsekvenser:

Patient:

Patienten riskerar inte att få betala extra för moment som redan ingår i åtgärden.

Behandlare och företag:

Försumbar påverkan då flertalet tandläkare redan inkluderar utlämning och cementering på det sätt som förslaget avser.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Försumbara. Flertalet tandläkare tillämpar åtgärderna korrekt.

IT-stöd:

Medför ingen programmering.

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
Tandstöd protetik			
Samtliga åtgärder för tandstöd protetik innefattar bedövning, material, nödvändig friläggning (undantaget friläggning med lambå), exkavering och i förekommande fall preprotetiska fyllningar eller preprotetisk bettslipning, provisorium, cementering samt kontroll och eventuell justering upp till tre månader efter slutförande av åtgärden. I åtgärderna ingår även tandtekniskt arbete inklusive materialkostnad om inte annat anges samt i förekommande fall även kontrollröntgen.			

Implantatprotetiska åtgärder

Samtliga åtgärder vid implantatbehandling innefattar material om inte annat anges, ~~läckhåttor eller~~ provisorium på implantatet, **förslutning, cementering** samt kontroll och eventuell justering upp till tre månader efter slutförande av åtgärden.

I åtgärderna ingår även tandtekniskt arbete inklusive materialkostnad om inte annat anges samt i förekommande fall preprotetisk bettslipning eller kontrollröntgen.

Åtgärd 811 och regel D.5, E.5

Förslaget innebär att blockeringen mot åtgärd 811, cementering av lossnad protetiska konstruktion... tas bort. Det innebär i sin tur att ersättning lämnas när en lossnad krona återcementeras på en nygjord pelare.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Omgörningsreglerna D.5 och E.5 innebär att när en åtgärd för en tandstöd konstruktion slutförts, är en ny likadan åtgärd i samma tandposition, eller åtgärd 811 för återcementering, inte ersättningsberättigande inom två år. Detta såvida inte något av undantagen enligt regel D.6 eller E.9 uppkommit.

I de fall en äldre krona lossnar och den kan återcementeras efter att en pelare utförts på tanden är åtgärd 811 för cementering inte ersättningsberättigande. Det beror på att åtgärd 811 är blockerad mot pelare (åtgärd 802/803) i andra strecksatsen i regel D.5 och E.5. Det är inte avsikten att cementering av kronan ska vara blockerad, men IT-systemet kan inte känna av mot vilken åtgärd 811 ska blockeras i det individuella fallet. Återcementering av en krona som är äldre än två år, som kan vara lämplig i det enskilda fallet, bör vara ersättningsberättigande inom tandvårdsstödet.

Föreslagen ändring:

Åtgärd 811 stryks i andra strecksatsen i regel D.5 och regel E.5 (är markerad med **gult** i föreskriftstexten nedan)

Konsekvenser:

Patient:

Patienter kan erhålla tandvårdsersättning när en befintlig krona återcementeras på en ny pelare. Idag är det inte möjligt utan det är en kostnad utanför tandvårdsstödet.

Behandlare och företag:

Regelverket blir som de flesta behandlaren redan tror att det är. Det vill säga när det är en krona som är äldre än två år, ska återcementeras bör det vara ersättningsberättigande inom tandvårdsstödet. Frågor till support om detta upphör när blockeringen i IT-systemet tas bort.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Försumbar påverkan på tandvårdsstödet eftersom det är en sällan förekommande åtgärd med lågt pris och som sällan utförs högt upp i högkostnadstrappan.

IT-stöd:

Ändringen medför programmering.

D.5 Tandstött protetik, utförd inom reparativ vård, som görs om³

Inom två år efter slutförande av

- åtgärd 800, 801 eller 815 är åtgärd 800, 801, 811 eller 815 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- åtgärd 802 eller 803 är åtgärd 802, eller 803 eller 811 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- åtgärd 806 är åtgärd 806 eller 811 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- åtgärd 808 är åtgärd 808 eller 811 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- åtgärd 800 eller 801 lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 921 eller 922 för samma tandposition, eller
- åtgärd 800 eller 801 lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 925, 926, 927, 931, 932, eller 940 eller 943 för bredvidliggande tandposition.

Om åtgärd 800 eller 801 utförts på båda tänderna som utbytesåtgärder beräknas på enligt regel E.4 lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 925, 926, 927, 929, 930, 931, 932, 934, 940, eller 941, 943 eller 944 för aktuell tandposition.

E.5 Tandstött protetik, utförd inom rehabiliterande vård, som görs om

Inom två år efter slutförande av

- åtgärd 800, 801, 804 eller 815 är åtgärd 800, 801, 804, 811–815, 420–428, 430, 850, 852, eller 853 eller 858 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- åtgärd 802 eller 803 är åtgärd 802, eller 803 eller 811 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- åtgärd 806 är åtgärd 806 eller 811 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- åtgärd 808 är åtgärd 808 eller 811 inte ersättningsberättigande för samma tandposition, eller
- åtgärd 800 eller 801 på en av tänderna som utbytesåtgärd beräknas på enligt regel E.4 lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 925, 926, 927, 931, 932, eller 940 eller 943 för bredvidliggande tandposition.

Om åtgärd 800 eller 801 utförts på båda ~~de~~ tänderna som utbytesåtgärder beräknas på enligt regel E.4 lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 925, 926, 927, 929, 930, 931, 932, 934, 940, eller 941, 943 eller 944 för aktuell tandposition.

E.5 gäller inte för åtgärd 804 när den har använts tillsammans med åtgärd 805 i samma konstruktion.

Åtgärd 811–814, tillstånd 5445, 4882 och 5447

Förslaget innebär att rubrikerna för åtgärd 812-814 förtydligas. I åtgärd 812 inryms även när stiftförankring och kompositfyllning utförs efter att rotbehandling skett genom en krona, samt reparation av barkonstruktion. Åtgärden blir även ersättningsberättigande inom tillstånd 4882. Ett mindre förtydligande görs i åtgärd 813 och 814 och åtgärd 811 tillförs tillstånd 5447.

Konsekvensutredning**Beskrivning av problemet:**

Av rubrikerna för åtgärd 812-814 är det svårt att utläsa vad åtgärderna innehåller. Vid rotbehandling genom en befintlig krona, separat eller ingående i en bro, utförs i vissa fall en stiftförankring innan trepanationshålet fylls med kompositfyllning för att förbättra prognosen för tanden och kronan. Det har inkommit frågor om vilka åtgärder som kan tillämpas. Det är olyckligt

³ Senaste lydelse TLVFS 2012:2

när regelverket inte är helt tydligt om vilken åtgärd som ska tillämpas. Det är naturligt att denna behandling kan inrymmas i åtgärd 812 och det bör därför tydligt skrivas ut. Åtgärden bör även vara ersättningsberättigande inom tillstånd 4882 för enskild krona.

Idag saknas åtgärd för reparation av en bar som går av. Det är en ovanlig händelse men om det inträffar gäller det patienter med få tänder kvar. Även i dessa fall bör tandvårdsersättning lämnas. Behandlingen bör inrymmas inom tillstånd 5445.

Åtgärd 811 är ersättningsberättigande vid cementering av en lossnad protetisk konstruktion, dvs även implantatkronor/broar. Åtgärden är ersättningsberättigande inom tillstånd 4882, 5445, 5448 och 5449. Men åtgärden saknas inom tillstånd 5447. Det är ovanligt att hela implantatbroar är cementerade men detta tillstånd tillämpas även när en mindre implantatbro eller implantatkrona lossnar i en käke som är helt tandlös, men har flera implantatkonstruktioner.

Föreslagen ändring:

Rubrikerna för åtgärd 812–814 förtydligas.

I åtgärd 812 tillförs en strecksats om att intraradikulär stiftförankring och kompositfyllning vid trepanationshål genom krona innefattas i åtgärden. Det tillförs också att åtgärd 812 även innefattar reparation av barkonstruktion med tandteknisk insats.

Åtgärd 812 tillförs tillstånd 4882.

Tillstånd 5445 förtydligas med att reparation av barkonstruktion innefattas.

Åtgärd 811 tillförs tillstånd 5447.

Konsekvenser:

Patient:

Patienter får tandvårdsstöd för fler behandlingar som innebär reparation eller återcementering. Det blir även lättare för patienter att förstå vad de olika åtgärderna innehåller.

Behandlare och företag:

Tydligare och enklare för behandlare att se vilken åtgärd som ska tillämpas vid olika typer av reparationer. Tydligare texter innebär att tandläkare lättare ser vad som är ersättningsberättigande och det medför färre frågor till support.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Försumbar påverkan på anslaget för tandvårdsstödet. Det är få ändringar i sak.

IT-stöd:

Ändringarna medför programmering.

Reparation av tandstöd protetik			
Åtgärd 811- 814 Samtliga åtgärder innefattar kontroll och justering upp till tre månader efter slutförandet av åtgärden.			
811	Cementering av lossnad protetisk konstruktion per stöd Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, tandposition, dag och behandlare.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
812	Bröreparation 1 Reparation av krona, bro eller barkonstruktion Åtgärden innefattar reparation utan tandteknisk insats vid – Bröreparation utan tandteknisk insats vid porslins- eller akrylatfraktur som lagas med komposit, reparation av lödfaktur, eller – uppbyggnad av hängande led när tandrot avlägsnats från krona i bro- eller – intraradikulär stiftförankring och kompositfyllning vid trepanationshål genom krona . Åtgärden innefattar även reparation av barkonstruktion med tandteknisk insats. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, tandposition , dag och behandlare.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
813	Bröreparation 2 med tandteknisk insats Åtgärden innefattar bröreparation med tandteknisk insats – när ny brodel ska kopplas till befintlig bro, eller – vid brokoppling mellan två befintliga brodelar. Åtgärden innefattar preparation, avtryck och teknikerframställning av brokopplingsdelar och återcementering . I åtgärden ingår i förekommande fall provisorier. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, brokonstruktion, dag och behandlare.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014

814	Broreparation 3med tandteknisk insats, omfattande Åtgärden innefattar broreparation med omfattande tandteknisk insats när befintlig bro avlägsnas och nytt akryl- eller porslinsarbete behöver utföras efter reparation. I åtgärden ingår återcementering samt i förekommande fall provisorier. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, brokonstruktion, dag och behandlare.		Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
5445	Lossnad permanent eller semipermanent tandstödd bar- eller brokonstruktion. Fraktur eller skada i tandstödd bar- eller brokonstruktion vilket inkluderar när ett stöd har extraherats under bro och krona byggs om till ett hängande led.	E.0 Ny konstruktion ersätts enligt respektive tillstånd för tandlöshet när reparation eller återcementering inte kan utföras. Det Förutom dokumentation enligt E.0 ska av dokumentationen beskrivas i patientjournalen framgå varför reparation, återcementering eller nyframställning av del av konstruktionen inte är möjlig.	301, 302, 303, 362, 701, 702, 703, 704, 705, 811, 812, 813, 814, 815	–
4882	Lossnad permanent eller semipermanent tandstödd protetisk konstruktion. Fraktur eller skada i permanent eller semipermanent tandstödd protetisk konstruktion.	D.1, D.2, D.4, D.5, D.6 Ny konstruktion är ersättningsberättigande för tand i position 1–6, eller tand i position 7 för att kunna etablera ocklusionskontakt mot antagoniserande tand eller protetisk konstruktion när tand i position 6 saknas och inte är ersatt med implantatstödd krona eller hängande led i aktuell eller antagoniserande kvadrant när reparation eller återcementering inte kan utföras. Det ska av Förutom dokumentation enligt D.1 ska det beskrivas i patientjournalen framgå varför reparation eller återcementering inte är möjlig.	301, 302, 303, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 523, och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, eller b) 708, 800 , 801, 802, 803, 805, 806, 808, 811, 812 , 815	921 , 922
5447	Implantatkonstruktion i helt tandlös käke med – fraktur, annan skada eller slitage, – skadade komponenter, – bristfällig passform, – ny implantat- eller tandförlust när implantatkonstruktion ska byggas om, byggas ut till helkäksimplantat eller ändras till täckprotes, eller – ny implantat- eller tandförlust i käke som medför att samtliga tänder förlorats och nytt delimplantat placeras bredvid befintlig implantatkonstruktion. Helt tandlös käke som har implantat installerade men med avsaknad av permanent suprakonstruktion.	E.0 , E.2, E.6, E.7, E.9 Ny konstruktion är ersättningsberättigande vid – implantat-, distans- eller tandförlust som innebär att befintlig konstruktion inte kan behållas eller byggas om med ett långsiktigt hållbart resultat, – fraktur i broskelett som inte kan repareras med ett långsiktigt hållbart resultat, – bristfällig passform som medför att konstruktionen inte kan användas, eller – fraktur eller slitage av sådan grad att retention av fasad- eller ocklusalmaterial inte är möjlig. Det Förutom dokumentation enligt E.0 ska av dokumentationen beskrivas i patientjournalen framgå varför ombyggnad eller reparation inte är möjlig. Vid utbyggnad till helkäksimplantat är upp till två implantat per sida ersättningsberättigande i underkäken och upp till tre implantat per sida ersättningsberättigande i överkäken. Vid ombyggnad till täckprotes är ett implantat per sida som saknar implantat ersättningsberättigande i underkäken och upp till två implantat per sida som saknar implantat ersättningsberättigande i överkäken.	301, 302, 303, 362, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 429, 480, 811 , 815, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 852 , 853, 858 , 861 , 862 , 863 , 864 , 865 , 867 , 874, 875, 876, 877, 878, 880 , 881, 882, 883, 884, 886 , 888, 889, 890	–

Åtgärd 871, 873, 863 och 865, rubrikerna förtydligas

Förslaget innebär förtydligande av att åtgärd 871 kan tillämpas vid täckprotes på implantat i underkäken oavsett antal implantat. Förtydligande sker på motsvarande sätt även av rubrikerna till åtgärd 873, 863 och 865.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Det har rätt osäkerhet om vad som gäller när en täckprotes i underkäken planeras och behöver utföras på annat antal implantat än två.

Skälen till fler implantat än två i underkäken eller fyra i överkäken kan vara:

- Den planerade behandlingen är en implantatstödd bro, men placeringen medför ny bedömning: att det endast går att göra en täckprotes

- Käkens storlek, ocklusion etc. kan medföra att det inte skulle vara enligt vetenskap och beprövad erfarenhet att endast använda två implantat i underkäken eller fyra i överkäken.
- 4-6 implantat sätts in för att en bro ska utföras och ett eller flera av dem förloras vid inläkningen.

Även i dessa fall bör en täckprotes på implantat vara ersättningsberättigande. Operation och själva implantaten ingår i tillstånd 5001 för helt tandlös underkäke. Eventuell merkostnad för protesen när den stöder på fler implantat får betalas av patienten.

Det kan även inträffa att två implantat installeras i underkäken för att en täckprotes ska utföras och ett av dem förloras. I dessa fall bör en täckprotes på endast ett implantat i underkäken vara ersättningsberättigande.

Analogt med ovanstående bör rubriken för åtgärd 873, som avser täckprotes på fyra implantat i överkäken, förtydligas så att det framgår att en täckprotes är ersättningsberättigande även i det fall fler än fyra implantat installerats och en täckprotes utförs.

Motsvarande förtydliganden bör även göras för åtgärd 863 och 865 för implantatbroar.

Föreslagen ändring:

Rubriken för åtgärd 871 justeras så att en täckprotes i underkäken är ersättningsberättigande oavsett antal implantat och förtydligas med att åtgärden avser täckprotes på två implantat i överkäken.

Rubriken för åtgärd 873 förtydligas med att åtgärden kan avse fyra implantat eller fler.

Rubriken för åtgärd 863 förtydligas med att åtgärden kan avse sex implantat eller fler.

Rubriken för åtgärd 865 förtydligas med att åtgärden kan avse fyra implantat eller fler.

Följdändring: Rubriken justeras för allmänna råden till tillstånd 865.

Konsekvenser:

Patient:

Patienter riskerar inte att bli utan tandvårdsstöd för behandling med implantatbro eller täckprotes på implantat i helt tandlös käke när fler implantat än de som anges i åtgärdsrubriken har installerats. När täckprotes på implantat utförs i underkäken får patienter tandvårdsersättning oavsett antal implantat.

Behandlare och företag:

Den föreslagna ändringen ger ett mer tydligt regelverk.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Ändringen medför inga ökade kostnader för tandvårdsstödet. Referenspriserna för åtgärd 871 och 873 räknas även fortsättningsvis på två respektive fyra implantat och referenspriserna för åtgärd 863 och 865 på sex respektive fyra implantat.

IT-stöd:

Ändringen medför rubrikändring men ingen övrig programmering.

871	Implantatstött täckprotes, överkäke, två implantat, eller implantatstött täckprotes underkäke, oavsett antal implantat Åtgärden innefattar prefabricerade tänder, förankringselement och implantatkomponenter, utom implantat.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
872	Implantatstött täckprotes, överkäke, tre implantat Åtgärden innefattar prefabricerade tänder, förankringselement och implantatkomponenter, utom implantat. Åtgärden är inte ersättningsberättigande för underkäke.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
873	Implantatstött täckprotes, överkäke, fyra implantat eller fler Åtgärden innefattar prefabricerade tänder, förankringselement och implantatkomponenter, utom implantat. Åtgärden är inte ersättningsberättigande för underkäke.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014

863	Implantatförankrad bro, överkäke, sex implantat <u>eller fler</u> Åtgärden avser hel käke och innefattar prefabricerade tänder, fräst eller gjutet broskelett och implantatkomponenter, utom implantat <u>och distanser</u> . Åtgärden innefattar även förslutning.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
865	Implantatförankrad bro, underkäke, fyra implantat <u>eller fler</u> Åtgärden avser hel käke och innefattar prefabricerade tänder, fräst eller gjutet broskelett och implantatkomponenter, utom implantat <u>och distanser</u> . Åtgärden innefattar även förslutning. Se bilaga 3 allmänna råd.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014

Allmänna råd:

Åtgärd 865 Implantatförankrad bro, underkäke, fyra implantat eller fler

Där prognosen bedöms vara god kan i speciella fall en bro på tre implantat vara ersättningsberättigande. Faktorer som kan påverka är implantatplacering, käkens storlek, krafter i bettet och benkvalitet.

Åtgärd 881-883 förtydligas, restriktioner läggs in, ny åtgärd 880 för av- och återmontering av implantatkonstruktioner på ett till två implantat

Förslaget innebär att åtgärd 883 förtydligas och restriktion att åtgärderna är ersättningsberättigande en gång per käke och dag tillförs åtgärd 881, 883 och 884.

En ny åtgärd 880 tillförs. Den kan användas vid av- och återmontering av mindre implantatkonstruktioner vid behandling av periimplantit eller byte av frakturerad fäst- eller centrumskruv.

Åtgärd 880 förs in i tillstånd 3042, 3044, 3046 samt 5447–5449.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Det har saknats möjlighet att erhålla tandvårdsersättning när en implantatkonstruktion i en- eller tvåtandsluckor monteras av och återmonteras vid behandling av mukosit/periimplantit eller för byte av en frakturerad fästskruv.

Det har inte varit helt tydligt hur åtgärd 881 ska tillämpas vid mindre omfattande reparation utan tandteknisk insats. Till exempel om åtgärden är ersättningsberättigande per tandposition, skada, käke eller dag. Det senare gäller även för åtgärd 883 och 884. Behov av att förtydliga åtgärdstexterna finns därför.

Föreslagen ändring:

Åtgärd 881 förtydligas med att åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och behandlare.

En ny åtgärd 880, *Av- och återmontering av implantatförankrad konstruktion på ett till två implantat*, tillförs. Åtgärden förs in i tillstånd 3042, *Mukosit*, 3044, *Periimplantit* och 3046, *Andra sjukdomar och tillstånd i tandköttet och vävnaderna kring tänder och implantat*.

Åtgärd 880 tillämpas även för ev byte av frakturerad fästskruv eller centrumskruv och förs också in i tillstånd 5447, 5548 och 5449 vilka avser skador vid implantatkonstruktioner.

Åtgärd 882: Ordet *bro* ändras i rubrik- och åtgärdstext till *konstruktion*. Åtgärden förtydligas med att den avser implantatkonstruktioner på sammanlagt tre implantat eller fler.

Åtgärd 883 och 884 förtydligas med att eventuell provning ingår. Åtgärd 883 förtydligas med att den avser reparation av festsittande implantatkonstruktion. I åtgärd 883 tas texten om anpassning till ny brodel bort då den varit otydlig och istället tillförs text om när nytt porslin på upp till tre led måste utföras. Restriktioner tillförs att åtgärd 883 och 884 är ersättningsberättigande en dag per patient, käke, dag och behandlare.

Konsekvenser:*Patient:*

Patienter får tandvårdsstöd även när mindre implantatkonstruktioner måste av- och återmonteras, till exempel vid behandling av periimplantit eller byte av fästskruv. Det blir lättare för patienten att se när åtgärderna för reparation är ersättningsberättigande.

Behandlare och företag:

Tydligare texter innebär att tandläkare lättare ser vad som är ersättningsberättigande och det medför färre frågor till support.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Försumbar påverkan eftersom det är sällan förekommande åtgärder.

IT-stöd:

Ändringen medför programmering

Reparation av implantat och implantatstödd protetik Åtgärd 881–889 innefattar kontroll och justering upp till tre månader efter slutförandet av åtgärden.			
880	Av- och återmontering av implantatförankrad konstruktion på ett till två implantat Åtgärden innefattar avmontering av implantatförankrad konstruktion på ett eller två implantat, återmontering och förslutning samt i förekommande fall byte av frakturerad fästskruv eller centrumskruv. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång för aktuell skada eller aktuell behandling även om behandlingen innefattar flera besök.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
881	Reparation av implantatförankrad konstruktion, mindre omfattande Åtgärden innefattar b re reparation utan tandteknisk insats. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och behandlare.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
882	Av- och återmontering av implantatförankrad brekonstruktion på tre eller flera implantat Åtgärden innefattar avmontering av implantatförankrad b re konstruktion, återmontering och förslutning samt i förekommande fall byte av frakturerad fästskruv eller centrumskruv eller avlägsnande av inte integrerat implantat. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång för aktuell skada eller aktuell behandling vid en eller flera b re konstruktioner stödda på sammanlagt upp tre till sju implantat även om behandlingen innefattar flera besök. Åtgärden är ersättningsberättigande två gånger för aktuell skada eller aktuell behandling vid en eller flera b re konstruktioner stödda på sammanlagt åtta implantat eller fler även om behandlingen innefattar flera besök.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
883	Reparation/ombyggnad av fast implantatförankrad konstruktion med tandteknisk insats Åtgärden innefattar avmontering, reparation eller ombyggnad, till exempel: – utbyte av enstaka en eller flera proteständer eller delar av basmaterialet, – anpassning till ny brodel – reparation av porslinsfraktur eller nytt porslin upp till tre led, samt provning i förekommande fall , återmontering, förslutning och efterkontroll. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och behandlare.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
884	Reparation/ombyggnad av implantatförankrad bro där omfattande tandteknisk insats krävs Åtgärden innefattar avmontering, reparation eller ombyggnad, till exempel: – utbyte av samtliga proteständer, eller delar av basmaterialet – utförande av metallbacking, lasersvetsning, alternativt lödning och förstärkning, – svetsning eller lödning till ny brodel, – reparation av porslinsfraktur/eller nytt porslin mer än tre led, samt provning i förekommande fall , återmontering, förslutning och efterkontroll. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och behandlare.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014

3042	Mukositis vid implantat.	–	162, 301, 302, 303, 311, 312, 313, 314, 341, 362, 480, 880, 882
3043	Parodontit.	Se bilaga 3 allmänna råd.	162, 301, 302, 303, 311, 312, 341, 342, 343, 362, 401, 402, 403, 404, 441, 442, 444, 480
3044	Periimplantit.	–	162, 301, 302, 303, 311, 312, 313, 314, 341, 342, 343, 362, 405, 429, 435, 436, 441, 443, 445, 480, 880, 882
3046	Andra sjukdomar och tillstånd i tandkötet och vävnaderna kring tänder och tandimplantat.	Se bilaga 3 allmänna råd.	162, 163, 301, 302, 303, 311, 312, 341, 342, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 429, 435, 436, 441, 442, 443, 446, 448, 480, 880, 882

För ändringar i tillstånd 5447–5449 se bifogad föreskriftsbilaga.

Regel E.7 förtydligas samt tas bort ur tillstånd 5448-5449 Justering i regel E.6 och E.7.

Regel E.7 reglerar implantat som görs om, hel käke, och bör därför inte finnas inom tillstånd 5448 och 5449 som avser behandling i partiellt tandlösa käkar. Åtgärd 853 tillförs regel E.6 och E.7 och reglerna justeras språkligt.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Vid justeringar i regelverket som gjordes till den 1 januari 2013 tillfördes följande strecksats om hela implantatbroar, åtgärd 861-863 och 865, i regel E.6 som reglerar implantat som görs om i partiellt tandlösa käkar:

-Inom två år efter slutförande av...åtgärd 861-863 eller 865 är åtgärd 861-865, 867, 881 eller 883-890 inte ersättningsberättigande för samma käke.

Texten avser de tillfällen inom tillstånd 5016 eller 5035 då 10-12 tänder inom tandposition 6-6 saknas men en eller flera molarer finns kvar och en hel implantatbro har utförts.

I och med tillförandet av strecksatsen i regel E.6 borde samtidigt regel E.7 tagits bort ur tillstånd 5448 och 5449, som tillämpas vid behandling av skadade implantatkonstruktioner vid friändstandlöshet och i luckor, men så skedde inte.

Den angivna strecksatsen anger att om en hel implantatbro utförts är inte en ny hel implantatbro, implantatstött täckprotes eller delimplantat ersättningsberättigande inom två år i samma käke. I den angivna texten finns åtgärd 890 för implantatkrona vid delimplantat med, men åtgärd 853 för hängande led saknas.

På motsvarande sätt bör det näst sista stycket kompletteras med åtgärd 853 och 890. Idag anges att om en täckprotes på implantat utförts är inte åtgärder för en hel implantatbro ersättningsberättigande inom ett år. Detsamma bör gälla åtgärder för delimplantat.

Regel E.7 är språkligt otydlig i och med att åtgärderna för implantatoperationer och implantatkonstruktioner inte har särskrivits.

Föreslagen ändring:

Regel E.7 tas bort ur tillstånd 5448 och 5449. Regel E.7 särskrivs på motsvarande sätt som regel E.6.

Åtgärd 853 tillförs sjätte strecksatsen i regel E.6 och femte strecksatsen i regel E.7.

Åtgärd 890 och 853 tillförs näst sista stycket i regel E.7.

Konsekvenser:

Patient:

Troligen mycket liten påverkan för patienterna. Omgörning av hel implantatkonstruktion inom två år är inte vanlig och att endast göra om en mindre del av konstruktionen torde vara mycket ovanligt.

Behandlare och företag:

Ändringar som majoriteten av tandläkare inte kommer att märka. Det är en ovanlig omgöring och flertalet tandläkare tror redan att reglerna tillämpas enligt förslaget. Men den gången någon läser omgörningsregel E.6 och E.7 är de tydligare och mer lättförståeliga.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Försumbar påverkan på tandvårdsstödet.

IT-stöd:

Ändringen medför ingen programmering

Nedan visas den ovan beskrivna ändringen i tillstånd 5448-5449 samt regel E.6 och E.7 med **gulmarkering**. Övriga ändringar i dessa tillstånd beskrivs separat på annan plats i dokumentet.

5448	<p>Implantatkonstruktion i frändstandlöshet eller i två-, tre-, fyra- eller flertandslucka med</p> <ul style="list-style-type: none"> - fraktur, annan skada eller slitage, - skadade komponenter, - bristfällig passform som orsakar periimplantit, - ny implantat- eller tandförlust när befintlig implantatkonstruktion ska byggas om eller byggas ut, eller - infraposition 2 mm eller mer i överkäken inom tandposition 3-3. <p>Installerat implantat i frändstandlöshet eller i två-, tre-, fyra- eller flertandslucka med avsaknad av permanent suprakonstruktion när</p> <ul style="list-style-type: none"> - implantat inte har installerats under pågående ersättningsperiod, eller - implantat har installerats med utbytesåtgärd. 	<p>E.0, E.2, E.6, E.7, E.9, E.13</p> <p>Ny konstruktion är ersättningsberättigande vid</p> <ul style="list-style-type: none"> - implantat-, distans- eller tandförlust som innebär att befintlig konstruktion inte kan behållas eller byggas om med ett långsiktigt hållbart resultat, - fraktur i broskelett som inte kan repareras med ett långsiktigt hållbart resultat, - bristfällig passform som medför att konstruktionen inte kan användas, - fraktur eller slitage av sådan grad att retention av fasad- eller ocklusalmaterial inte är möjlig, eller - vid infraposition när det inte går att bygga om befintlig konstruktion. <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska Det beskrivas ska av dokumentation i patientjournalen framgå-varför ombyggnad eller reparation inte är möjlig.</p>	301, 302, 303, 362, 429, 480, 811, 815, 853, 858 , 861 , 862 , 863 , 864 , 865 , 867 , 880 , 881, 882, 883, 884, 886 , 888, 889, 890	-
5449	<p>Implantatkonstruktion i en-eller två-tandslucka med</p> <ul style="list-style-type: none"> - fraktur, annan skada eller slitage, - skadade komponenter, - bristfällig passform som orsakar periimplantit, eller - ny implantat- eller tandförlust bredvid ett befintligt implantat när befintlig implantatkonstruktion ska byggas om eller byggas ihop med tand, eller - infraposition 2 mm eller mer i överkäken inom tandposition 3-3. 	<p>E.0, E.2, E.6, E.7, E.9, E.13</p> <p>Ny konstruktion är ersättningsberättigande vid</p> <ul style="list-style-type: none"> - implantat-, distans- eller tandförlust som innebär att befintlig implantatkonstruktion inte kan behållas eller byggas om med ett långsiktigt hållbart resultat, - fraktur, skadade komponenter eller slitage av sådan grad att reparation inte är möjlig, - bristfällig passform som medför att konstruktionen inte kan användas, eller - vid infraposition när det inte går att bygga om befintlig konstruktion. <p>Det Förutom dokumentation enligt E.0 ska av dokumentation det beskrivas i patientjournalen framgå-varför ombyggnad eller reparation inte är möjlig.</p>	301, 302, 303, 362, 429, 480, 811, 853 , 858 , 880 , 881, 883, 886 , 888, 889, 890	-

E.6 Implantat, del av käke, som görs om eller utbytesåtgärd implantat, som görs om

Inom två år efter slutförande av

- åtgärd 421, 423 eller 425 är åtgärd 421, 423 eller 425 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- åtgärd 422, 424 eller 426 är åtgärd 422, 424 eller 426 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- ~~åtgärd 420 är åtgärd 420 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,~~
- ~~åtgärd 858 är åtgärd 858 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,~~
- ~~åtgärd 850, 852, 853 eller 890 är åtgärd 815, 850, 852, 853, 881, 883, 884, 886- eller 888-890 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,~~
- ~~åtgärd 850, 852, 853 eller 890 är åtgärd 801-804 inte ersättningsberättigande vid rehabilitering av tandluckan för ett stöd på vardera sidan om tvåtandslucka alternativt två stöd på vardera sidan om tvåtandslucka med bräckligt ändstöd,~~
- åtgärd 852, 853 eller 890 är åtgärd 801-804 inte ersättningsberättigande vid rehabilitering av tandluckan för två stöd på vardera sidan om tre- eller flertandslucka, eller
- åtgärd 861-863 eller 865 är åtgärd ~~853~~, 861-86~~53~~, 86~~75~~, 881 eller 883-890 inte ersättningsberättigande för samma käke.

Inom två år efter att implantat installerats inom utbytesåtgärd ~~925, eller 928, 931 eller 933~~ är åtgärd ~~800 eller 801~~ inte ersättningsberättigande för ett stöd på vardera sidan vid en-~~eller två~~tandslucka.

Inom två år efter att implantat installerats inom utbytesåtgärd ~~925, eller 928, 931 eller 933~~ är åtgärd 804 inte ersättningsberättigande för samma tandposition.

Inom två år efter slutförande av

- utbytesåtgärd ~~925, eller 928, 931 eller 933~~ är åtgärd 420-428 inte ersättningsberättigande eller lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd ~~925, eller 928, 931 eller 933~~ för samma tandposition, eller
- utbytesåtgärd 926, ~~927, eller 929, 930, 932 eller 934~~ är åtgärd 815, ~~850~~, 852, 853, ~~858~~, 881, 883 eller 890 inte ersättningsberättigande eller lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd ~~926, eller 927, 929, 930, 932 eller 934~~ för samma tandposition.

E.7 Implantat som görs om, hel käke

Inom två år efter slutförande av

- åtgärd 423 eller 425 är åtgärd 423 eller 425 inte ersättningsberättigande för samma käke,
- åtgärd 424 eller 426 är åtgärd 424 eller 426 inte ersättningsberättigande för samma käke,
- åtgärd 427 eller 428 är åtgärd 427 eller 428 inte ersättningsberättigande för samma käke,
- ~~åtgärd 858 är åtgärd 858 inte ersättningsberättigande för samma käke~~
- ~~åtgärd~~ 861–863 eller 865 är åtgärd 815, ~~853~~, 861–86~~53~~, 86~~75~~, 871–878, 881 eller 883–890 inte ersättningsberättigande för samma käke.

Inom två år efter slutförande av åtgärd 420 är åtgärd 420 inte ersättningsberättigande för samma tandposition.

~~Inom två år efter slutförande av åtgärd 864 eller 867 är åtgärd 815, 864, 867, 874–878, 881 eller 883–890 inte ersättningsberättigande för samma käke.~~

Inom två år efter slutförande av åtgärd 874–876 är åtgärd 874–876 inte ersättningsberättigande för samma käke.

Inom ett år efter slutförande av åtgärd 871–873 är åtgärd 832–837, 839, ~~853~~, 858, 861–863, 865, ~~864, 867~~, 871–873, 877, 878 eller ~~886~~890 inte ersättningsberättigande för samma käke.

Inom ett år efter slutförande av åtgärd 878 är åtgärd 878 inte ersättningsberättigande för samma tandposition.

Åtgärd för distans rapporteras separat vid implantatkrona (852) och implantatbroar (åtgärd 861-863, 865)

Förslaget innebär att åtgärd för distans rapporteras separat när sådan används. Kostnaden för distanser tas bort ur åtgärd 852 för implantatkrona och åtgärd 861-863 och 865 för implantatbroar.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Den information TLV fått via besök på tandvårdskliniker och tandtekniska laboratorier samt genom en enkätundersökning till tandläkare om bl.a. arbetsmetoder visar att idag utförs en stor andel av implantatkonstruktionerna på fixturnivå. Samtidigt kommer fler rapporter om ökad risk för implantatfrakturer när konstruktioner utförs på fixturnivå. Sakkunniga inom området rekommenderar därför att separata distanser används. När implantatkonstruktionen utförs på implantat som inte är parallella, och distanser skruvas fast separat, minskar risken för försämrad passform och spänningar i konstruktionen.

Åtgärderna för implantatkonstruktioner inom tandvårdsstödet inkluderar idag distanser. Det betyder att referenspriserna för implantatkonstruktioner inkluderar kostnaden och ersättning lämnas för distanser även om sådana inte används. Det kan finnas en risk för ett ekonomiskt incitament till att distanser inte används och det vore olyckligt ifall tandvårdsstödet skulle styra mot en metod som ger ökad risk för komplikationer. Stödet bör vara neutralt och ersättning lämnas för den vård som utförs.

Om det finns en separat åtgärd för distanser kan den rapporteras för sig när sådana används vid behandling med implantatkronor och implantatbroar.

Det finns fördelar med att det blir en ny åtgärd för distans inom *implantatprotetiska åtgärder* i stället för åtgärd 886 så att det tydligare syns vilken ändring som skett och att det är en åtgärd som även kan tillämpas vid framställning av nya konstruktioner.

Däremot bör distanser även fortsättningsvis ingå i åtgärderna för täckproteser. Det beror på att vid täckproteser (åtgärd 871–873) används vanligen distans och i vissa åtgärder ingår en annan typ av distans (med kula eller locator). Om distanserna skulle tas bort även i dessa åtgärder behövs troligen en speciell åtgärd för distans för täckprotes. TLV anser att det är bättre att avvakta med den ändringen och se utvecklingen an.

En annan fördel med om distanser inte längre ingår i åtgärder för implantatkronor och implantatbroar är att den separata åtgärden för distans därmed kan tillföras tillstånd 5450 och 5451 för långtidstemporära och semipermanenta konstruktioner på implantat utan att stödet ersätter

dubbla uppsättningar distanser när den permanenta konstruktionen utförs. Motsvarande kan åtgärden också tillföras tillstånd 5042 i de fall betthöjd eller ocklusionsplan ska förändras och en långtidstemporär konstruktion ska utföras i ett nytt ocklusionsläge och den befintliga distansen måste bytas för att det ska vara möjligt.

Om distanser tas bort ur åtgärderna för implantatkrona och implantatbroar kan åtgärd 864 och 867 tas bort. Det innebär en förenkling av regelverket vid reparation och omgörning när nya implantatbroar utförs på befintliga implantat. Däremot behålls åtgärd 890 för implantatkrona som används bland annat vid reparation eller omgörning av annan orsak, till exempel vid dysfunktionell ocklusion. Det förenklar också omgörningsreglerna.

Som en följd av förslaget bör 4 § om slutförd åtgärd avseende åtgärder för implantatprotetik justeras.

Sammanfattning, när distanser tas bort ur åtgärd för implantatkrona, 852, och åtgärder för implantatbroar, 861-863 och 865 :

- försvinner eventuell vårdstyrande effekt
- lämnas ersättning för distans endast när distans används
- blir distanser ersättningsberättigande när semipermanenta och långtidstemporära konstruktioner utförs
- kan åtgärd 864 och 867 tas bort. Det medför mer enhetliga regler vid reparation.

Föreslagen ändring:

I åtgärd 852, 861-863 och 865 tas kostnaden för distans bort.

Ny åtgärd 858 för distans tillförs. Åtgärden innefattar permanent distans som skruvas fast separat och som är industriellt framställd eller fräst. Åtgärden innefattar även industriellt framställd eller fräst distans för skruvretinerad implantatkrona på vilken porslin kan brännas direkt. Åtgärden innefattar även läkhätta. Åtgärd 858 blir ersättningsberättigande inom tillstånd 5001, 5002, 5011, 5012, 5013, 5014, 5015, 5016, 5034, 5035, 5042, 5071, 5072, 5447, 5448, 5449, 5450 och 5451.

Åtgärd 864 och 867 upphör.

Följd-justering i åtgärd 888 och 889.

Åtgärd 858 förs in i E-reglerna: E.2, E.4, E.5, E.6, E.7 och E.9.

I 4 § om slutförd åtgärd förs ordet *komponenten* in i satsen om implantatprotetik. Samtidigt stryks den sista meningen om implantatbehandling i definitionerna om *Påbörjad åtgärd* respektive *Slutförd åtgärd*.

Övergångsregler kommer att tillföras för behandlingar där permanent distans satts på plats före den 1 september, men åtgärden för implantatkonstruktion färdigställs senare.

Konsekvenser:

Patient:

Patienter får tandvårdsersättning för distanser när de användas. Vidare kan ersättning även lämnas när långtidstemporära eller semipermanenta konstruktioner utförs på implantat, idag får patienten betala den kostnaden själv.

Behandlare och företag:

För tandläkare som utförs implantatkronor/broar på fixturnivå sker ingen ändring. Tandläkare som använder distanser rapporterar åtgärd för dessa när de används. Enklare och mer konsekventa åtgärder för behandlare som gör nya implantatbroar på befintliga implantat.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Marginell påverkan på kostnaderna, det rör relativt få åtgärder men det kan bli fler tandläkare som börjar använda distanser.

IT-stöd:

Ändringarna medför programmering.

Implantatprotetiska åtgärder			
Samtliga åtgärder vid implantatbehandling innefattar material om inte annat anges, <u>låkhåttor eller</u> provisorium på implantatet, <u>förslutning, cementering</u> samt kontroll och eventuell justering upp till tre månader efter slutförande av åtgärden.			
I åtgärderna ingår även tandtekniskt arbete inklusive materialkostnad om inte annat anges samt i förekommande fall preprotetisk bettslipning eller kontrollröntgen.			
851	Har upphävts genom (TLVFS 2010:2).		
852	Implantatförankrad krona Åtgärden innefattar <u>krona inkluderande distans eller annan kopplingsdel mot implantatet vid singel- och delimplantat samt i förekommande fall</u> protetisk cylinder och fästskruv. <u>Åtgärden innefattar även förslutning.</u>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014

För fler ändringar i åtgärd 852, se beskrivning av uppdelning av åtgärd 801 och 852 i nästkommande avsnitt.

858	Distans inklusive centrumskruv, per styck <u>Åtgärden innefattar permanent distans som skruvas fast separat och som är industriellt framställd eller fräst.</u> <u>Åtgärden innefattar även industriellt framställd eller fräst distans för skruvretinerad implantatkrona på vilken porslin kan brännas direkt.</u> <u>Åtgärden innefattar läkhätta.</u> <u>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 871-873, 889 eller med utbytesåtgärd 926 eller 929 för samma tandposition under samma ersättningsperiod.</u>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
-----	---	---------------------------------	---------------------------------

861	Implantatförankrad bro, överkäke, fyra implantat Åtgärden avser hel käke och innefattar prefabricerade tänder, fräst eller gjutet broskelett och implantatkomponenter, utom implantat <u>och distanser.</u> <u>Åtgärden innefattar även förslutning.</u>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
862	Implantatförankrad bro, överkäke, fem implantat Åtgärden avser hel käke och innefattar prefabricerade tänder, fräst eller gjutet broskelett och implantatkomponenter, utom implantat <u>och distanser.</u> <u>Åtgärden innefattar även förslutning.</u>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
863	Implantatförankrad bro, överkäke, sex implantat eller fler Åtgärden avser hel käke och innefattar prefabricerade tänder, fräst eller gjutet broskelett och implantatkomponenter, utom implantat <u>och distanser.</u> <u>Åtgärden innefattar även förslutning.</u>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
864	Suprakonstruktion för implantatförankrad bro, överkäke Åtgärden avser hel käke och innefattar prefabricerade tänder och fräst eller gjutet broskelett. <u>Åtgärden innefattar inte implantat eller implantatkomponenter.</u> <u>Åtgärden avser endast suprakonstruktionen, inklusive tandtekniska kopplingsdelar mot implantat samt fästskruvar.</u> <u>Åtgärden innefattar även förslutning.</u> <u>Har upphävts genom (TLVFS 2014:X).</u>		
865	Implantatförankrad bro, underkäke, fyra implantat eller fler Åtgärden avser hel käke och innefattar prefabricerade tänder, fräst eller gjutet broskelett och implantatkomponenter, utom implantat <u>och distanser.</u> <u>Åtgärden innefattar även förslutning.</u> Se bilaga 3 allmänna råd.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
867	Suprakonstruktion för implantatförankrad bro, underkäke Åtgärden avser hel käke och innefattar prefabricerade tänder och fräst eller gjutet broskelett. <u>Åtgärden innefattar inte implantat eller implantatkomponenter.</u> <u>Åtgärden avser endast suprakonstruktionen, inklusive tandtekniska kopplingsdelar mot implantat samt fästskruvar.</u> <u>Åtgärden innefattar även förslutning.</u> <u>Har upphävts genom (TLVFS 2014:X).</u>		

885	Har upphävts genom (TLVFS 2010:2).		
886	Distans inklusive centrumskruv, per styck Åtgärden är ersättningsberättigande = vid reparation; = vid utbyggnad eller ombyggnad; = vid utbyggnad av täckprotes till helkåksimplantat; = vid käke där implantat finns installerade och implantatkonstruktion ska utföras, eller = när täckprotes utförs och befintlig protes används. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 852 eller 889 för samma tandposition eller för åtgärd 861–863, 865 eller 871–873 för samma käke under samma ersättningsperiod. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med utbytesåtgärd 926, 927, 929, 930, 932 eller 934 för samma tandposition under samma ersättningsperiod. <u>Har upphävts genom (TLVFS 2014:X).</u>		
887	Har upphävts genom (TLVFS 2010:2).		

888	Fästskruv, per styck Åtgärden är endast ersättningsberättigande vid reparation. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 850, 852 eller 890 för samma tandposition eller med åtgärd 864 eller 867-861-863, 865 eller 874-876 för samma käke under samma ersättningsperiod.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
889	Centrumskrav, per styck Åtgärden är endast ersättningsberättigande vid reparation. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 852 eller 88658 för samma tandposition under samma dag.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
890	Implantatförankrad krona på befintligt implantat-distans/kopplingsdel Åtgärden innefattar krona samt i förekommande fall protetisk cylinder och fästskruv. Åtgärden innefattar även förslutning.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014

Åtgärd in i 858 förs 5000-tillstånd där implantatbehandling är ersättningsberättigande samt i tillämpliga E-regler, se exempel nedan:

För att se samtliga 5000-tillstånd och E-regler, se bifogad föreskriftsversion bilaga 2 eller 3.

5001	Helt tandlös underkäke.	E.0, E.2, E.7, E.8, E.9 När protes ska utföras är skriftlig journaldokumentation tillräcklig. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 420, 422, 423, 424, 425, 426, 480, 827, 829, 858, 865, 871, 874, 878	–
5002	Helt tandlös överkäke.	E.0, E.2, E.7, E.8, E.9 När protes ska utföras är skriftlig journaldokumentation tillräcklig. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 420, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 430, 480, 828, 829, 858, 861, 862, 863, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 878	–
5011	Enkelsidig friändstandlöshet där samtliga tänder i position 5–8 saknas.	E.0, E.2, E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13 Behandling med tandstödd bro med högst två stöd och ett hängande led distalt placerat är ersättningsberättigande. Vid implantatstödd protetik är ett högst två implantat ersättningsberättigande. Hängande led (åtgärd 804) är inte en ersättningsberättigande åtgärd vid enbart implantatprotetik	362, 420 (högst entvå), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 430, 480, 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804 (högst en), 808 (högst en), 850 eller 852 (högst entvå), 858 (högst två)	–
5042	Förändringar i vertikal käkrelation eller omfattande abrasion, attrition eller erosion av flera tänder när skäl föreligger för att förändra betthöjd eller ocklusionsplan genom preprotetisk eller annan förberedande bettanpassning.	E.0 Skena eller bettspärplåt för vertikal platsberedning är ersättningsberättigande vid vertikal utrymmesbrist eller instabil ocklusion. När betthöjdsförändring behöver utföras är långtidstemporär krona eller bro ersättningsberättigande – för tänder med omfattande abrasion, attrition eller erosion när kronterapi är ersättningsberättigande enligt tillstånd 4072 eller 4073, eller – för tänder eller implantat när tillstånd 5071 eller 5072 föreligger. Förutom dokumentation enligt E.0 med foto eller mätteH ska behovet av att förändra betthöjd eller ocklusionsplan beskrivas i patientjournalen.	362, 809, 846, 847, 848, 856, 857, 858	–
5450	Installerade implantat utan suprakonstruktion i helt tandlös käke, två-, tre-, fyra- eller flertandslucka eller friändstandlöshet när utvärdering eller belastning behövs innan permanent implantatkonstruktion kan utföras.	E.0, E.2 Långtidstemporär konstruktion är ersättningsberättigande när utvärdering eller belastning av implantat behövs under minst sex månader på grund av – osäker prognos för implantat, – reoperation efter förlust av implantat som ska ingå i planerad konstruktion, – kompletterande operation av implantat som ska ingå i planerad konstruktion, eller – osäker prognos för grann tand till den planerade konstruktionen. Förutom dokumentation enligt E.0 ska skälen för utvärdering eller belastning ska dokumenteras beskrivas i patientjournalen. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 856, 857, 858	–
5451	Installerade implantat utan suprakonstruktion hos patient när nedsatt hälsa dokumenterats i anamnestiska uppgifter.	E.0, E.2 Semipermanent eller långtidstemporär konstruktion är ersättningsberättigande när ingen ytterligare protetisk behandling planeras på implantaten för patient när hälsotillståndet förhindrar utförande av permanent konstruktion.	362, 854, 855, 856, 857, 858	–

E.2 Begränsning implantatstödd protetik

Under en ersättningsperiod ersätts högst sex implantat (åtgärd 420), ~~eller sex implantatkronor~~ (åtgärd 850, 852- eller 890) **och sex distanser (åtgärd 858)** i överkäken och **högst** fyra implantat, ~~eller fyra implantatkronor~~ **och fyra distanser** i underkäken.

För tandposition ~~6–7~~ eller 8 i partiellt tandlösa käkar är inte åtgärd 420–426, ~~852–857, 886~~ eller 890 ersättningsberättigande, eller lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 925–934~~29~~. ~~Om ett implantat inte kan placeras inom position 5–5 i partiellt tandlösa käkar ersätts i stället ett implantat med permanent, semipermanent eller långtidstemporär implantatkrona i position 6. Vid tillämpning av utbytesåtgärd i tvåtandslucka tandposition 5 och 6 lämnas tandvårdsersättning för överkonstruktionen med utbytesåtgärd 926 eller 927, eller alternativt med utbytesåtgärd 929 eller 930 i de fall åtgärd 801 utförts inom två år på en av stödtänderna som utbytet beräknas på.~~

Endast operation avseende de implantat som är ersättningsberättigande för respektive tillstånd eller operation avseende utbytesåtgärder ingår.

Ändring i 4 §:

Definitioner

4 §⁴

Infraocklusion

Med infraocklusion avses en tand som efter förväntat avslutat tandframbrutt har en tuggyta som är lägre än omgivande tänder i käken beroende på hindrad eller ofullständig eruption (tandframbrutt) eller ankylos (sammanväxt mellan tandrot och käkben).

Om en hel sida saknar kontakt (beroende på annat skäl än ofullständig eruption) betraktas detta inte som infraocklusion utan som ett lateralt öppet bett.

Partiellt erupterad tand

En partiellt erupterad/semiretinerad (delvis frambruten) tand bedöms som tandlöshet när tillstånd ska fastställas, om tanden inte kan användas till att fästa en konstruktion på.

Ny tandposition

Ny tandposition föreligger för en tand när den har ersatt en annan tands plats i tandbågen med minst hälften av den ersatta tandens bredd.

Påbörjad åtgärd

En åtgärd är påbörjad för

- rotbehandling när trepanation skett,
- fyllningsterapi när preparation av kavitet skett,
- tandstödd protetik när slutlig preparation inför definitivavtryck skett,
- avtagbar protetik när definitivavtryck tagits,
- bettskena, annan skena eller klammerplåt när avtryck tagits,
- implantatkirurgi, antingen när ett implantat installerats eller när benaugmentation utförts,
- implantatprotetik när definitivavtryck tagits, eller
- tandreglering när apparatur utlämnats.

~~Implantatbehandling är påbörjad när implantatkirurgi påbörjats.~~

Slutförd åtgärd

En åtgärd är slutförd för

- rotbehandling när rotfyllningen är utförd,
- fyllningsterapi när fyllningen är utförd,
- tandstödd protetik när konstruktionen är utlämnad,
- avtagbar protetik när protesen är utlämnad,
- bettskena, annan skena eller klammerplåt när den är utlämnad,
- implantatkirurgi när samtliga implantat är installerade,

⁴ Senaste lydelse TLVFS 2010:2

- implantatprotetik när konstruktionen **eller komponenten** är utlämnad, eller
- tandreglering när apparatur är avlägsnad och retention är inledd.

~~Implantatbehandling är slutförd när konstruktionen är utlämnad.~~

Om det finns särskilda skäl får, vid tandstödd protetik, avtagbar protetik och implantatprotetik, åtgärden anses slutförd vid annan tidpunkt än när konstruktionen är utlämnad.

Ortodonti

900-åtgärder – förenklad rubriktext

Förslaget innebär ingen ändring i sak utan endast att orden *enkel, okomplicerad, normal och komplicerad tas bort ur rubriktexterna för åtgärd 901-908.*

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

För åtgärder som avser tandreglering används orden *enkel, okomplicerad, normal och komplicerad behandling* för att i rubriken förklara vad åtgärden innefattar. I åtgärdsrubrikerna anges även den aktiva tiden för tandregleringsbehandlingen för respektive åtgärd. Det har upplevts som otydligt med ovanstående värdeladdade ord. En behandling kan vara och upplevas som komplicerad trots att den pågår kortare tid än två år.

Föreslagen ändring:

Orden *enkel, okomplicerad normal och komplicerad* behandling byts i rubriken för samtliga åtgärder som avser tandreglering, åtgärd 901-908 till ordet *aktiv behandling* för att tydliggöra vilken behandlingstid som avses.

I åtgärd 904 och 908 görs ett tillägg i rubriken med *"mer än två år"*, så att behandlingstiden även framgår där.

Konsekvenser:

Patient:

Patienten kan tydligare avgöra om ersättning lämnats för rätt åtgärd, då det i rubriken anges hur lång den aktiva behandlingen ska ha varit.

Behandlare och företag:

Det tydliggörs att det är längden på behandlingen som avgör vilken åtgärd som ska tillämpas, inte hur komplicerad behandlingen varit.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Ändringen bedöms inte påverka tandvårdsstödet anslagsutnyttjande, då det inte sker någon ändring av åtgärdens innehåll.

IT-stöd:

Ändringen medför programmering eftersom rubriktexter måste justeras.

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
Tandreglering Samtliga åtgärder för tandreglering innefattar fotodokumentation, vid behov kefalometrisk mätning och analys, fullständig ortodontisk behandling, allt ortodontiskt material av standardkaraktär, retentionsapparatur (fast eller avtagbar) samt besök för kontroll av retentionsapparatur upp till ett år efter avslutad aktiv behandling tills behandlingen anses avslutad.			
901	Tandreglering, en käke, enkelaktiv behandling högst 1 år	Nytt pris våren 2014	Nytt pris våren 2014
902	Tandreglering, en käke, okompliceradaktiv behandling 1 år till 1,5 år	Nytt pris våren 2014	Nytt pris våren 2014
903	Tandreglering, en käke, normalaktiv behandling 1,5 år till 2 år	Nytt pris våren 2014	Nytt pris våren 2014

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
904	Tandreglering, en käke, kompliceradaktiv behandling mer än 2 år Åtgärden innefattar en komplicerad behandling där aktiv behandlingstid är mer än två år. Åtgärden innefattar också komplexa tandregleringsbehandlingar i samarbete med behandlare inom protetik, käkkirurgi eller plastikkirurgi.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
905	Tandreglering, två käkar, enkelaktiv behandling högst 1 år	Nytt pris våren 2014	Nytt pris våren 2014
906	Tandreglering, två käkar, okompliceradaktiv behandling 1 år till 1,5 år	Nytt pris våren 2014	Nytt pris våren 2014
907	Tandreglering, två käkar, normalaktiv behandling 1,5 år till 2 år	Nytt pris våren 2014	Nytt pris våren 2014
908	Tandreglering, två käkar, kompliceradaktiv -behandling mer än 2 år Åtgärden innefattar en komplicerad behandling där aktiv behandlingstid är mer än två år. Åtgärden innefattar också komplexa tandregleringsbehandlingar i samarbete med behandlare inom protetik, käkkirurgi eller plastikkirurgi.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014

Ändringar efter strukturell genomgång av referenspriserna

Åtgärd 801 och 852 delas upp i enstaka och flera samma dag

Förslaget innebär att det finns en särskild åtgärd för när endast en (1) krona utförs. De nuvarande åtgärderna 801 och 852 används som tidigare när mer än en krona eller hängande led utförs i en käke vid samma tillfälle.

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Referenspriserna för de ersättningsberättigande åtgärderna i tandvårdsstödet ska så långt det är möjligt vara kostnadsbaserade och varje åtgärd ska bära sina egna kostnader.

Utredningar visar att det är en betydande skillnad i tidsåtgång per krona, både för tandläkarens och tandteknikerns del, när endast en enda krona utförs jämfört med när flera kronor utförs i samma käke vid samma tillfälle. Detta gäller kronor både vid tandstödd och vid implantatstödd protetik.

Under hösten 2012 genomfördes en tidsstudie på tandtekniska laboratorier för att kvalitetssäkra underlagen för beräkning av den tandtekniska delen av referenspriserna. Under våren 2013 gjorde TLV ca 60 intervjuer med kliniskt arbetande tandhygienister och tandläkare från privat och offentlig vård, vid små och stora kliniker och i mindre och större orter i landet. Av intervjuerna var cirka 40 intervjuer med tandläkare, både från allmäntandvård och från specialisttandvård.

Till detta sändes även en enkät ut till drygt 500 tandläkare och 250 tandhygienister över landet som 47 % respektive 46 % besvarade. Frågorna vid intervjuerna och enkäterna var desamma.

När det gäller svaren från tandläkare avseende vilken tidsåtgång som används vid olika behandlingar var svaren från intervjuerna och enkäterna mycket samstämmiga och just vad gäller de protetiska åtgärderna i stort sett identiska.

Utöver detta har TLV besökt några större vårdgivare som gjort egna tidmätningar. Dessa liksom tidigare tidsberäkningar har stämts av med svaren från enkäter och intervjuer.

Det finns inom varje åtgärd alltid vissa skillnader i hur omfattande eller komplicerad behandlingen inom åtgärden är. Till exempel kan tidsåtgången för en fyllning eller extraktion skilja mellan olika tillfällen av olika skäl. Det kan det även göra när en krona ska utföras. Men när det gäller kronor är det dessutom alltid en betydande skillnad per krona om en eller flera utförs samtidigt i samma käke. Exempelvis görs arbetet för avtryckstagning och cementering för en tandläkare endast en gång oavsett om en eller flera kronor ska utföras. En tandtekniker utför på samma sätt sitt arbete på en (1) modell oavsett antalet kronor, vilket därmed ger en mer rationell framställning när fler

kronor utförs samtidigt.

Den stora skillnaden i tidsåtgång finns mellan när en eller två kronor utförs i samma käke vid samma tillfälle. När konstruktioner med fler än två kronor utförs i samma käke vid samma tillfälle tillkommer ofta provningar så att tiden per krona oavsett om två, tre eller fler kronor utförs är relativt konstant. Kostnaderna för att framställa en eller flera kronor vid samma tillfälle skiljer så mycket att en uppdelning av åtgärderna bör ske för att referenspriserna ska vara kostnadsbaserade.

För patienter och behandlare inom tandvården bör det inte bli svårt att förstå ändringen. Åtgärd 801 och 852 används precis som tidigare utom i det fall när endast en krona per käke utförs. Vid tillstånd 5071 och 5072 samt 5447-5449 behålls åtgärd 890 för implantatkrona beroende på att här kan en eller flera kronor utföras samt för att följa regleringen i regel E.11.

Alternativ lösning

Alternativet är att inte dela upp åtgärderna 801 och 852 för en och flera kronor utan behålla en åtgärd för krona som tidigare. Vid ett sådant alternativ får referenspriset för åtgärd 801 och 852 räknas om med en faktor för att det i genomsnitt utförs flera kronor. Ingående indirekta material och arbete såsom modeller, inslagning, avtryckstagning etc. måste också anpassas.

Exempel: i åtgärden för en krona ingår tre modeller, en inslagning och material för 1,3 avtryck. Om det endast finns en åtgärd för krona skulle det vid en bro med sex kronor bli: 18 modeller, 6 inslagningar och 8 definitivavtryck och det är inte rimligt. Detsamma gäller arbetstiden för vissa moment som mångdubblas varför omräkning måste ske utifrån tidmätningar. Referenspriset skulle med detta alternativ komma att *spegla ett genomsnitt av kostnaderna* för att framställa tandstödda kronor.

Vid alternativet med endast en åtgärd för krona/implantatkrona kan det upplevas enklare för patienter att förstå åtgärdslistan.

Med bakgrund av att referenspriset för varje åtgärd ska vara beräknat efter kostnaderna för den aktuella åtgärden föreslår dock TLV att åtgärd 801 och 852 delas.

Föreslagen ändring:

Kostnaderna för att framställa en eller flera kronor vid samma tillfälle skiljer så mycket att en uppdelning av åtgärderna bör ske för att referenspriserna ska vara kostnadsbaserade.

För patienter och behandlare inom tandvården bör det inte bli svårt att förstå ändringen. Åtgärd 801 och 852 används precis som tidigare utom i det fall när endast en krona utförs.

Åtgärd 801 delas upp i

- åtgärd 800, när en krona utförs i en käke vid samma tillfälle
- åtgärd 801, när mer än en krona, vilket inkluderar krona och hängande led, utförs i samma käke vid samma tillfälle.

Åtgärd 852 delas upp i

- åtgärd 850, när en implantatkrona utförs i en käke vid samma tillfälle
- åtgärd 852, när mer än en implantatkrona, vilket inkluderar krona och hängande led, utförs i samma käke vid samma tillfälle.

Åtgärd 800 blir ersättningsberättigande i tillstånd 4002, 4012, 4072, 4073, 4076, 4078, 4081, 4882, 5005, 5071 och 5072.

Åtgärd 850 blir ersättningsberättigande i samma tillstånd där åtgärd 852 finns.

Följdändringar i D- och E-regler, i rubrikerna för några utbytesåtgärder samt i de allmänna råden till åtgärd 801.

Konsekvenser:

Patient:

Patienter får mer tandvård ersättning per krona när endast en krona utförs jämfört med när flera kronor eller led utförs i samma käke vid samma tillfälle.

Behandlare och företag:

Förslaget innebär att referenspriset bättre följer kostnaderna när en respektive flera kronor utförs i en käke vid samma tillfälle. Åtgärd 801 och 852 tillämpas som tidigare utom i det fall endast en krona utförs. Reglerna för kronor är för övrigt oförändrade med anledning av förslaget.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Liten påverkan på kostnaderna, det finns både patienter som får en enstaka krona och andra som får flera kronor utförda vid ett tillfälle. Referenspriserna för åtgärderna bör vara neutrala oavsett om delning av åtgärd 801 och 852 sker eller inte. Referenspriset för åtgärd 800/850 blir högre och för åtgärd 801/852 något lägre än om det finns ett enda referenspris för 801 och 852.

IT-stöd:

Ändringarna medför programmering.

800	Permanent tandstödd krona, en per käke Åtgärden innefattar laboratoriefremställd krona eller onlay. Åtgärden innefattar även krona eller onlay framställd med CadCam-teknik. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 801 eller 804 i samma käke, för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och behandlare. Se bilaga 3 allmänna råd.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
801	Laboratoriefremställd krona Permanent tandstödd krona, flera i samma käke Åtgärden tillämpas när flera kronor, eller krona och hängande led, utförs i samma käke vid samma tillfälle. Åtgärden avser både enstaka-separata kronor och brostöd. Åtgärden innefattar laboratoriefremställd krona eller onlay. Åtgärden innefattar även krona eller onlay framställd med CadCam-teknik. och kronor framställda med CadCam-teknik. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 800 i samma käke, för samma patient under samma dag. Se bilaga 3 allmänna råd.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
804	Hängande led vid tandstödd protetik, per led Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 800 i samma käke, för samma patient under samma dag.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014

Åtgärd 800 blir ersättningsberättigande inom tillstånd 4002, 4012, 4072, 4073, 4076, 4078, 4081, 4772, 4882 och 5005 samt förs in i regel D.1, D.3, D.4, D.5, D.6, D.7, E.4, E.5, E.9 och E.14.

Se i bifogad föreskriftsversion, bilaga 2 eller 3.

Följdändringar sker även i rubrikerna för utbytesåtgärd 928, 929, 930, 933, 934, 941 och 944. Se exempel, se vidare i bifogad föreskriftsversion, bilaga 2 eller 3.

928	Utbytesåtgärd. Operation avseende ett käkbensförankrat implantat inklusive eventuell friläggning och distansanslutning vid tillstånd 5031, eller 5033, 5036 eller 5037 när åtgärd 800 eller 801 har utförts inom två år på en eller båda stötdänderna som utbytet beräknas på. Implantat ingår Utbyte sker mot åtgärd 804. Åtgärden innefattar operation inklusive för- och efterbehandling, sederling med perorala läkemedel samt implantat. Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 404 eller 405 för samma patient och tandposition under samma dag.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
------------	---	---------------------------------	---------------------------------

Implantatprotetiska åtgärder

Samtliga åtgärder vid implantatbehandling innefattar material om inte annat anges, ~~läkhättor~~ eller provisorium på implantatet, **förslutning, cementering** samt kontroll och eventuell justering upp till tre månader efter slutförande av åtgärden.

I åtgärderna ingår även tandtekniskt arbete inklusive materialkostnad om inte annat anges samt i förekommande fall preprotetisk bettslipning eller kontrollröntgen.

850	Implantatförankrad krona, en per käke Åtgärden innefattar i förekommande fall protetisk cylinder och fästskruv. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 852 eller 853 i samma käke, för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och behandlare.	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
851	Har upphävts genom (TLVFS 2010:2).		

852	<p>Implantatförankrad krona, flera i samma käke <u>Åtgärden tillämpas när flera implantatkronor, eller implantatkrona och hängande led, utförs i samma käke vid samma tillfälle.</u> Åtgärden innefattar krona inkluderande distans eller annan kopplingsdel mot implantatet vid singel- och delimplantat samt i förekommande fall protetisk cylinder och fästskruv. Åtgärden innefattar även förslutning. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 850 i samma käke, för samma patient under samma dag.</p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014
853	<p>Hängande led vid implantatförankrad bro <u>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 850 i samma käke, för samma patient under samma dag.</u></p>	Nytt pris fastställs våren 2014	Nytt pris fastställs våren 2014

Åtgärd 850 blir ersättningsberättigande inom tillstånd 5011, 5012, 5013, 5014, 5015, 5016, 5034 och 5035 och förs in i regel E.2, E.5, E.6 och i E.9. Se i bifogad föreskriftsversion.

Övergångsregler

Nya övergångsregler från den 1 september 2014

Konsekvensutredning

Beskrivning av problemet:

Vanligtvis innebär inte ändringar i det statliga tandvårdsstödet några problem ur ett övergångsperspektiv eftersom de flesta åtgärder påbörjas och avslutas under samma dag. En åtgärd ska rapporteras då behandlingen anses slutförd enligt det statliga tandvårdsstödet och då tillämpas det regelverk som är gällande vid det tillfället.

Det finns dock behov av övergångsregler för vissa ändringar i ersättningsregler och åtgärdslista. De behövs för åtgärder som pågår under en längre tid och innehållet eller villkoren för åtgärden ändras. Vid detta ändringstillfälle har vi identifierat följande behov:

- När avtryck tagits för en mjukplastskena, åtgärd 604, men skenan inte lämnats ut till patient innan föreslagna nya regler träder i kraft. I dessa fall kan patienter riskera att gå miste om ersättning, eftersom det föreslås en begränsning av antalet mjukplastskenor som kan ingå i det statliga tandvårdsstödet under en ersättningsperiod.
- Patienter kan vara under pågående implantatbehandling när de nya regelförslagen träder i kraft. Behandlarens kostnadsförslag baseras på dagens regler där distanser ingår i implantatåtgärden. Föreslagen ändring innebär att distanser ersätts som separat åtgärd. I de fall distanser har satts före den 1 september och implantatkonstruktionen lämnas ut efter detta datum och mer än 14 dagar efter distansen satts på plats, förlorar patienten tandvårdsersättning för distansen om det inte finns övergångsregler. Eftersom det exempelvis på grund av komplikationer vid behandlingen kan dröja en lång tid innan implantatbehandlingen är slutförd finns behov av övergångsregler under en längre tid.
- För de fall behandling med ortodontisk slutning av tvåtandslucka enligt utbytesåtgärd 943 eller 944 påbörjats före 1 september 2014. Åtgärderna upphör från och med den 1 september 2014, men måste vara möjliga att rapportera tills behandlingen är slutförd.

Föreslagen ändring:

Åtgärd 604 som påbörjats före den 1 september 2014 kan inrapporteras fram till den 31 oktober 2014, det vill säga två månader efter att de föreslagna regeländringarna trätt i kraft.

För pågående behandlingar med implantat där permanent distans satts på plats före den 1 september 2014 kan åtgärd 858 inrapporteras tillsammans med 850, 852, 861-63 eller åtgärd 865 fram till och med 31 december 2015.

För ortodontisk behandling inom utbytesåtgärd 943 eller 944 som påbörjats före den 1 september 2014 kan åtgärderna rapporteras längst till och med den 31 augusti 2016

Konsekvenser:

Patient:

Samtliga övergångsregler syftar till att minska risken för att patienten går miste om tandvårdsersättning när nya regler träder i kraft.

Behandlare och företag:

Behandlaren kan slutföra påbörjade berörda åtgärder i nu gällande regelverk.

Ekonomiska konsekvenser för tandvårdsstödet:

Övergångsreglerna bedöms få en marginell påverkan på anslaget utnyttjande.

IT-stöd:

Övergångsreglerna medför programmering av IT-stödet.

1. Denna författning⁵ träder i kraft den 1 september 2014.
2. För behandling med åtgärd 604 där avtryck tagits före den 1 september 2014 gäller äldre lydelse, dock längst till och med 31 oktober 2014.
3. För behandling med åtgärd 850, 852, 861–863 eller åtgärd 865 där permanent distans satts på plats före den 1 september 2014 gäller att åtgärd 858 kan rapporteras samtidigt som åtgärd 850, 852, 861–863 eller 865 slutförs. Denna övergångsregel gäller dock längst till och med den 31 december 2015.
4. För behandling inom utbytesåtgärd 943 eller 944 som påbörjats före den 1 september 2014 gäller äldre lydelse, dock kan åtgärderna rapporteras längst till och med den 31 augusti 2016.

⁵ TLVFS 2014:X

Föreskrifter om ändring i Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets föreskrifter och allmänna råd (TLVFS 2008:1) om statligt tandvårdsstöd;

TLVFS 2014:X
Utkom från trycket
xx juni 2014
Omtryck

beslutade den xx april samt den xx maj 2014.

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket föreskriver med stöd av 2, 5 och 22 §§ förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd i fråga om Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets föreskrifter och allmänna råd (TLVFS 2008:1) om statligt tandvårdsstöd

dels att 2 § ska ha följande lydelse,

dels att bilaga 1–3 ska ha följande lydelse,

och beslutar om följande allmänna råd till 2 §.

Föreskrifterna och de allmänna råden kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft.¹

Inledande bestämmelse

1 § I denna föreskrift ges kompletterande bestämmelser till lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd.

De ord och benämningar som används i föreskrifterna har samma betydelse som i lagen.

Ersättningsberättigande tandvård och referenspriser

2 §² ~~Behandlaren fastställer vilka tillstånd som föreligger för att sedan avgöra vilka tandvårdsåtgärder som kan berättiga till ersättning enligt lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd och under vilka förutsättningar ersättning kan lämnas för åtgärderna. Av bilaga 1 till föreskrifterna (Ersättningsregler) framgår samtliga tillstånd. vilka tandvårdsåtgärder som kan berättiga till ersättning enligt lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd och under vilka förutsättningar ersättning kan lämnas för åtgärderna.~~

Av bilaga 2 till föreskrifterna (Ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder med referenspriser angivna i kronor) framgår vad som ingår i respektive ersättningsberättigande tandvårdsåtgärd samt referenspriser för åtgärden. Referenspris för specialisttandvård kan ligga till grund för beräkning av tandvårdsersättning i enlighet med 5 §.

Av bilaga 3 till föreskrifterna framgår allmänna råd **till vissa tillstånd och åtgärder i bilaga 1 och 2. (TLVFS 2014:X).**

¹ Senaste omtryck TLVFS 2013:2

² Senaste lydelse TLVFS 2013:2

Allmänna råd

Nytt tillstånd kan behöva fastställas efter att en behandling utförts. Till exempel när en tand med sjukdom har avlägsnats uppkommer ett nytt tillstånd för tandlöshet.

Ursprungliga tillstånd kvarstår såvida inte definitiva åtgärder slutförts. Temporära fyllningar/kronor/broar eller temporära proteser kan utföras utan att ursprungligt tillstånd ändras. Dokumentation bör ske innan behandling påbörjas. Temporära behandlingar kan till exempel behövas om:

- förbehandling med expektansperiod behövs, eller
- en patient behöver remitteras till annan behandlare och under väntetiden behöver viss behandling.

Nytt tillstånd kan även behöva fastställas

- efter trepanation när tandsubstans förlorats eller krona skadats, eller
- vid behandling av symtomgivande sprickbildning i tand och en skada, förlust eller omfattande förlust av tandsubstans uppkommer. (TLVFS 2014:X)

Tandvårdsersättning

3 § När patientens sammanlagda kostnader för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder, beräknade enligt 2 kap. 4 § andra stycket lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd, under en ersättningsperiod överstiger 3 000 kronor lämnas tandvårdsersättning med

- 50 procent av den del av kostnaderna som överstiger 3 000 kronor men inte 15 000 kronor, och
- 85 procent av den del som överstiger 15 000 kronor.

Definitioner

4 §³

Infraokklusion

Med infraokklusion avses en tand som efter förväntat avslutat tandframbrött har en tuggyta som är lägre än omgivande tänder i käken beroende på hindrad eller ofullständig eruption (tandframbrött) eller ankylos (sammanväxt mellan tandrot och käkben).

Om en hel sida saknar kontakt (beroende på annat skäl än ofullständig eruption) betraktas detta inte som infraokklusion utan som ett lateralt öppet bett.

Partiellt erupterad tand

En partiellt erupterad/semiretinerad (delvis frambruten) tand bedöms som tandlöshet när tillstånd ska fastställas, om tanden inte kan användas till att fästa en konstruktion på.

Ny tandposition

Ny tandposition föreligger för en tand när den har ersatt en annan tands plats i tandbågen med minst hälften av den ersatta tandens bredd.

Påbörjad åtgärd

En åtgärd är påbörjad för

- rotbehandling när trepanation skett,

³ Senaste lydelse TLVFS 2010:2

- fyllningsterapi när preparation av kavitet skett,
- tandstödd protetik när slutlig preparation inför definitivavtryck skett,
- avtagbar protetik när definitivavtryck tagits,
- bettskena, annan skena eller klammerplåt när avtryck tagits,
- implantatkirurgi, antingen när ett implantat installerats eller när benaugmentation utförts,
- implantatprotetik när definitivavtryck tagits, eller
- tandreglering när apparatur utlämnats.

~~Implantatbehandling är påbörjad när implantatkirurgi påbörjats.~~

Slutförd åtgärd

En åtgärd är slutförd för

- rotbehandling när rotfyllningen är utförd,
- fyllningsterapi när fyllningen är utförd,
- tandstödd protetik när konstruktionen är utlämnad,
- avtagbar protetik när protesen är utlämnad,
- bettskena, annan skena eller klammerplåt när den är utlämnad,
- implantatkirurgi när samtliga implantat är installerade,
- implantatprotetik när konstruktionen **eller komponenten** är utlämnad, eller
- tandreglering när apparatur är avlägsnad och retention är inledd.

~~Implantatbehandling är slutförd när konstruktionen är utlämnad.~~

Om det finns särskilda skäl får, vid tandstödd protetik, avtagbar protetik och implantatprotetik, åtgärden anses slutförd vid annan tidpunkt än när konstruktionen är utlämnad. (TLVFS 2014:X).

Allmänna råd

Slutförd åtgärd är inte alltid detsamma som avslutad behandling inom åtgärden. Till exempel är åtgärd för protes slutförd och rapporteras när protesen är utlämnad. Behandling som ingår i åtgärd för protes innefattar även efterkontroll och justering upp till tre månader.

Att en protetisk konstruktion är utlämnad bör innebära att patienten fått den i munnen för användning.

Särskilda skäl för annan tidpunkt för slutförd protetisk konstruktion kan till exempel vara då ytterligare protetisk konstruktion ska utföras vilken måste inpassas till den utlämnade konstruktionen. I detta fall bör ersättning lämnas när nästa konstruktion inpassats. (TLVFS 2009:6).

Referenspris för specialisttandvård

5 § Referenspris för specialisttandvård kan endast ligga till grund för beräkning av tandvårdsersättning, under förutsättning att

- en patient remitterats av en behandlare inom tandvård eller övrig hälso- och sjukvård till tandläkare med bevis om specialistkompetens, och
- tandvårdsåtgärderna utförs av denne inom dennes specialistområde.

Om det finns särskilda skäl får referenspris för specialisttandvård ligga till grund för beräkning av tandvårdsersättning vid ytterligare behandling inom specialistområdet utöver vad som anges i remissen.

Behandling som en patient remitterats för är slutförd när slutligt remissvar har skickats.

När den behandling som en patient remitterats för är slutförd, får inte referenspris för specialisttandvård ligga till grund för beräkning av tandvårdsersättning, för eventuella ytterligare tandvårdsåtgärder som tandläkaren med bevis om specialistkompetens utför på patienten. (TLVFS 2012:2).

Allmänna råd

Särskilda skäl för när referenspris för specialisttandvård kan ligga till grund för beräkning av tandvårdsersättning vid ytterligare ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder inom specialistområdet utöver vad som anges i remissen, kan vara när tandvårdsåtgärder behöver utföras som ett led i eller som en förutsättning för den remitterade behandlingen. (TLVFS 2012:2).

Särskilt tandvårdsbidrag

6 §⁴ Patienter som har en sjukdom eller funktionsnedsättning som medför risk för försämrad tandhälsa har, i enlighet med 2 kap. 1a § lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd, rätt till särskilt tandvårdsbidrag som får användas för betalning av ersättningsberättigande förebyggande tandvårdsåtgärder.

De sjukdomar eller funktionsnedsättningar som kan berättiga till särskilt tandvårdsbidrag anges i 4 a § förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd. Socialstyrelsen föreskriver om dessa sjukdomar och funktionsnedsättningar samt om de underlag som ska styrka sjukdomen eller funktionsnedsättningen.

Särskilt tandvårdsbidrag får användas för betalning av följande tandvårdsåtgärder:

- 101, ~~102~~, 103, ~~105~~, 111, 112, 113, 114, 161, 162,
- 201, 204, 205, 206 och
- 311, 312, **313, 314**, 321, 341, 342, 343. (TLVFS 2014:X).

Övergångsbestämmelser

Denna författning⁵ träder i kraft den 1 januari 2009 ~~och gäller för tandvårdsåtgärder som påbörjas från och med dagen för ikraftträdandet. För sådana tandvårdsåtgärder som har påbörjats före utgången av december 2008 gäller tidigare bestämmelser, enligt förordning (2008:844) om ändring i förordning (2008:193) om statligt tandvårdsstöd.~~

Denna författning⁶ träder i kraft den 1 juli 2009.

Denna författning⁷ träder i kraft den 1 januari 2010.

Denna författning⁸ träder i kraft den 1 juli 2010.

Denna författning⁹ träder i kraft den 1 september 2011.

Denna författning¹⁰ träder i kraft den 1 januari 2013.

Denna författning¹¹ träder i kraft den 1 september 2013.

1. Denna författning¹² träder i kraft den 1 september 2014.

⁴ Senaste lydelse TLVFS 2012:2

⁵ TLVFS 2008:1.

⁶ TLVFS 2009:1.

⁷ TLVFS 2009:6.

⁸ TLVFS 2010:2.

⁹ TLVFS 2011:2.

¹⁰ TLVFS 2012:2.

¹¹ TLVFS 2013:2.

2. För behandling med åtgärd 604 där avtryck tagits före den 1 september 2014 gäller äldre lydelse, dock längst till och med den 31 oktober 2014.
3. För behandling med åtgärd 850, 852, 861–863 eller åtgärd 865 där permanent distans satts på plats före den 1 september 2014 gäller att åtgärd 858 kan rapporteras samtidigt som åtgärd 850, 852, 861-863 eller 865 slutförs. Denna övergångsregel gäller dock längst till och med den 31 december 2015.
4. För behandling inom utbytesåtgärd 943 eller 944 som påbörjats före den 1 september 2014 gäller äldre lydelse, dock kan åtgärderna rapporteras längst till och med den 31 augusti 2016.

TANDVÅRDS- OCH LÄKEMEDELSFÖRMÅNSVERKET

STIG NYMAN

Leif Lundquist

¹² TLVFS 2014:X

Bilaga 1 Ersättningsregler

För ersättningsreglerna används följande huvudrubriker:

- A. Undersökningar och utredningar
- B. Hälsöfrämjande insatser
- C. Behandlingar av sjukdoms- och smärttillstånd
- D. Reparativ vård
- E. Rehabiliterande och habiliterande vård

Vid fastställande av tillstånd se bilaga 3 allmänna råd.

A. Undersökningar och utredningar

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)
1001	Basundersökning.	–	101, 102 , 103, 105 , 107, 108, 111, 112, 114, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 131, 132, 133, 134, 141, 161, 162, 163
1301	Mindre omfattande undersökning.	–	103, 105 , 113, 114, 115, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 131, 132, 133, 134, 141, 161, 162, 163
1302	Utredning, omfattande.	–	105 , 107, 108, 114, 115, 116, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 131, 132, 133, 134, 141, 161, 162, 163

B. Hälsöfrämjande insatser

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)
2021	Förhöjd risk för karies.	B.1	161, 162, 201, 204, 205, 206, 362
2041	Förhöjd risk för parodontit.	B.1	201
2051	Förhöjd risk för periimplantit.	B.1	201
2061	Förhöjd risk för bettdysfunktion/käkfunktionsstörning.	B.1	201, 362, 601, 602, 604, 605 606
2071	Förhöjd risk för erosion, abrasion eller attrition.	B.1	201, 204, 205, 206, 362

För hälsöfrämjande insatser gäller, i den mån det anges för respektive tillstånd, följande villkor för ersättning.

B.1 Dokumentation

Riskbedömning ska dokumenteras.

C. Behandlingar av sjukdoms- och smärttillstånd

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)
3021	Initialkaries.	För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan, samt – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras.	161, 162, 201, 204, 205, 206, 311, 312, 313, 314, 321, 362
3022	Illning, känslig tandhals.	–	301, 302 , 362
3041	Gingivit.	–	162, 301, 311, 312, 341, 362, 480
3042	Mukositis vid implantat.	– För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan, samt – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras.	162, 301, 302, 303, 311, 312, 313, 314, 341, 362, 480, 880, 882
3043	Parodontit.	För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan, samt – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras. Åtgärd 446 är ersättningsberättigande vid djup bedefekt och furkationsinvolvering. Vid lokal mjukvävnadsretraktion är åtgärd 446 endast ersättningsberättigande för behandling med emaljmatrixprotein. Åtgärd 447 är endast ersättningsberättigande vid djup bedefekt. Åtgärd 448 är endast ersättningsberättigande vid lokal mjukvävnadsretraktion. Se bilaga 3 allmänna råd.	162, 301, 302, 303, 311, 312, 313, 314, 341, 342, 343, 362, 401, 402, 403, 404, 407, 441, 442, 444, 446, 447, 448, 480
3044	Periimplantit.	För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan, samt – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras.	162, 301, 302, 303, 311, 312, 313, 314, 341, 342, 343, 362, 405, 429, 435, 436, 441, 443, 445, 480, 880, 882
3045	Perikoronit.	–	301, 302, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480
3046	Andra sjukdomar och tillstånd i tandkötet och vävnaderna kring tänder och tandimplantat.	Åtgärd 446 är endast ersättningsberättigande för behandling med emaljmatrix-protein vid lokal mjukvävnadsretraktion vid tand. Åtgärd 448 är endast ersättningsberättigande vid lokal mjukvävnadsretraktion vid tand. Se bilaga 3 allmänna råd.	162, 163, 301, 302, 303, 311, 312, 341, 342, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 429, 435, 436, 441, 442, 443, 446, 448, 480, 880, 882
3051	Sjukdomar i tandpulpan och de periradikulära vävnaderna.	C.1	163, 301, 302, 303, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 441, 480, 501, 502, 503, 504, 521, 522, 523, 541, 542
3061	Luxation av tand vid trauma.	–	301, 302, 303, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480
3062	Gingival påbitning.	–	301, 302, 303, 362, 601, 602, 604, 605

TLVFS 2014:X

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)
3063	Rotfraktur, tvär.	C.1	301, 302, 303, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 441 , 480, 501, 502, 503, 504, 521, 522, 523
3064	Rotfraktur, längs.	-	301, 302, 303, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 441 , 480
3065	Kron-rotfraktur.	C.1	301, 302, 303, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 441 , 480, 501, 502, 503, 504, 521, 522, 523
3071	Afte inklusive traumatiskt sår.	-	301, 302, 303, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 831
3072	Protesstomatit.	-	301, 302, 303, 831, 833
3073	Proteskavsår.	-	301, 831
3111	Inflammationer och andra besvär i spottkörtlar, munslimhinna, läppar, tunga och angränsande vävnader.	-	162, 163, 301, 302, 303, 362, 404, 405, 407, 441 , 480
3121	Retinerad tand.	-	163, 301, 302, 303, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480
3122	Övertalig tand.	-	362, 404, 405, 406, 480
3151	Elongerad tand.	-	301, 302, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480
3161	Käkfunktionsstörning.	För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: - en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan, samt - motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras.	301, 302, 303, 311, 312, 313, 314 , 362, 601, 602, 603, 604, 605 606

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)
3162	<p>Instabil okklusion</p> <ul style="list-style-type: none"> – vid käkledsmärta längre än tre månader, – vid symtomatisk käkledsartros, – på grund av otillräckligt antal tandpar i okklusion samt med smärta från käksystemet, eller – på grund av tvångsföring samt med smärta från käksystemet. 	<p>Behandling med okklusionskorrigering är ersättningsberättigande när det krävs för att åtgärda instabil okklusion</p> <ul style="list-style-type: none"> – vid käkledsmärta längre än tre månader, – vid symtomatisk käkledsartros, – på grund av otillräckligt antal tandpar i okklusion samt med smärta från käksystemet, eller – på grund av tvångsföring samt med smärta från käksystemet. <p>I patientjournalen ska patientens symtom beskrivas samt varför behandling måste utföras.</p> <p>Oklusionsavvikelsen ska dokumenteras med foto eller modeller. Om detta inte är möjligt ska okklusionsavvikelsen beskrivas i patientjournalen tillsammans med orsaken till varför annan dokumentation inte kan utföras.</p> <p>Otillräckligt antal tandpar i okklusion</p> <p>Otillräckligt antal tandpar i okklusion föreligger när det</p> <ul style="list-style-type: none"> – på aktuell sida saknas okklusion mellan det sista tandparet, eller – vid frontalt öppna bett endast finns okklusionskontakt mellan de två mest distala tandparen eller färre. 	607, 846, 848

För behandlingar av sjukdoms- och smärttillstånd gäller, i den mån det anges för respektive tillstånd, följande villkor för ersättning.

C.1 Undantag rotbehandlingsåtgärder

Rotbehandlingsåtgärder (500-serien) är inte ersättningsberättigande för tand i position 8.

D. Reparativ vård

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
4001	Kavitet i tand på grund av primärkaries.	<p>D.2, D.4, D.5, D.7</p> <p>För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen:</p> <ul style="list-style-type: none"> – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan, samt – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras. 	161, 162, 301, 302, 303, 311, 312, 313, 314, 321, 322, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 441 , 480, 501, 502, 503, 504, 521, 522, 701, 702, 703, 704, 705, 706	921, 922
4002	Omfattande kavitet i tand på grund av primärkaries.	<p>D.1, D.2, D.3, D.4, D.5, D.6, D.7</p> <p>För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen:</p> <ul style="list-style-type: none"> – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan, samt – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras. 	161, 162, 301, 302, 303, 311, 312, 313, 314, 321, 322, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 441 , 480, 501, 502, 503, 504, 521, 522, och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, eller b) 800, 801, 802, 803	922
4011	Kavitet i tand på	D.2, D.4, D.5, D.7	161, 162, 301, 302, 303,	921, 922

TLVFS 2014:X

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
	grund av sekundärkaries.	För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan, samt – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras.	311, 312, 313, 314, 321, 322, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 444, 480, 501, 502, 503, 504, 521, 522, 701, 702, 703, 704, 705, 706	
4012	Omfattande kavitet i tand på grund av sekundärkaries.	D.1, D.2, D.3, D.4, D.5, D.6, D.7 För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan, samt – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras.	161, 162, 301, 302, 303, 311, 312, 313, 314, 321, 322, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 444, 480, 501, 502, 503, 504, 521, 522, 523, och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, eller b) 800, 801, 802, 803	922
4071	Tandslitage på grund av erosion, abrasion eller attrition.	D.2, D.4, D.5 För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan, samt – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras.	205, 206, 301, 302, 303, 311, 312, 313, 314, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 501, 502, 503, 504, 521, 522, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707	921, 922
4072	Omfattande tandslitage på grund av abrasion eller attrition in i dentinet.	D.1, D.2, D.3, D.4, D.5, D.6 För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan, samt – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras.	205, 206, 301, 302, 303, 311, 312, 313, 314, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 501, 502, 503, 504, 521, 522, 523, och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, eller b) 800, 801, 802, 803	922
4073	Omfattande tandslitage på grund av erosion in i dentinet.	D.1, D.2, D.3, D.4, D.5, D.6 För åtgärd 313 och 314 ska följande dokumenteras i patientjournalen: – en individanpassad behandlingsplan för beteendepåverkan, samt – motivering till varför beteendemedicinsk behandling ska utföras.	204, 205, 206, 301, 302, 303, 311, 312, 313, 314, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 501, 502, 503, 504, 521, 522, 523, och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, eller b) 800, 801, 802, 803	922
4074	Kavitet i tand på grund av extern resorption.	D.4, D.5	362, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 444, 480, 701, 702, 703, 704, 705, 706	921, 922
4075	Infraocklusion.	D.4, D.5	362, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708	921, 922
4076	Infraocklusion där minst en tredjedel av kronhöjden är under ocklusionsplanet.	D.1, D.4, D.5, D.6 Krona är ersättningsberättigande för tand tand i position 1–67, eller tand i position 7 för att kunna etablera ocklusionskontakt mot antagoniserande tand eller protetisk konstruktion när tand i position 6 saknas och inte är ersatt med implantatstödd krona eller hängande led i aktuell eller antagoniserande kvadrant.	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, eller b) 800, 801, 802, 803	922
4077	Mineraliseringsstörning med defekt av ringa	D.4, D.5 Ersättningsberättigande endast för	362, 701, 702, 703, 707, 708	921

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
	omfattning.	tand i position 3–3.		
4078	Extremt missfärgad tand.	D.1, D.5, D.6 Ersättningsberättigande endast för missfärgad tandsubstans på nonvital tand i position 3–3 i överkäken. Missfärgningen ska omfatta minst en tredjedel av tandkronans buckalyta och ska vara mörkare än mörkaste färg på en Vita-skala (Lumin® VacuumFarbskala, Vita Zahnfabrik, H. Rauter GmbH & Co., Bad Säckingen, Tyskland) samt avvika jämfört med omgivande tänder.	362, 800, 801, 802, 803	–
4079	Symtomgivande sprickbildning i tand.	D.2, D.4, D.5	301, 302, 303, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 501, 502, 503, 504, 521, 522, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708	921, 922
4080	Fraktur eller förlust av tandsubstans. Innefattar inte abrasion, attrition eller erosion.	D.2, D.4, D.5, D.7	301, 302, 303, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 501, 502, 503, 504, 521, 522, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708	921, 922
4081	Omfattande fraktur eller omfattande förlust av tandsubstans. Innefattar inte abrasion, attrition eller erosion.	D.1, D.2, D.3, D.4, D.5, D.6, D.7	301, 302, 303, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 501, 502, 503, 504, 521, 522, 523, och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, eller b) 800, 801, 802, 803	922
4471	Bristande kontaktpunkt mellan två tänder.	D.4, D.5 Ersättningsberättigande endast för tandposition 4–8. Minst en av de approximala tandytorna ska ha en fyllning.	341, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 704, 705, 706, 707, 708	922
4771	Fraktur eller förlust av fyllningsmaterial utan samtidig karieslesion.	D.4, D.5, D.7	301, 302, 303, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708	921, 922
4772	Omfattande fraktur eller omfattande förlust av fyllningsmaterial utan samtidig karieslesion.	D.1, D.2, D.3, D.4, D.5, D.6, D.7	301, 302, 303, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 501, 502, 503, 504, 521, 522, 523 och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708 eller b) 800, 801, 802, 803	922
4881	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:X). Lossnad fasad på krona eller lossnat inlägg.</i> D.4, D.5 301, 302, 303, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 811 921, 922			
4882	Lossnad permanent eller semipermanent tandstöd protetisk konstruktion. Fraktur eller skada i permanent eller semipermanent	D.1, D.2, D.4, D.5, D.6 Ny konstruktion är ersättningsberättigande för tand i position 1–67, eller tand i position 7 för att kunna etablera oekklusionskontakt mot antagande tand eller protetisk konstruktion när tand	301, 302, 303, 362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 523 och a) 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708 eller b) 708, 800, 801, 802, 803,	921, 922

TLVFS 2014:X

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
	tandstött protetisk konstruktion.	i position 6 saknas och inte är ersatt med implantatstött krona eller hängande led i aktuell eller antagoniserande kvadrant när reparation eller återcementering inte kan utföras. Förutom dokumentation enligt D.1 ska det beskrivas av dokumentation i patientjournalen framgå varför reparation eller återcementering inte är möjlig.	805, 806, 808, 811, 812, 815	
4883	Omfattande kavitet, omfattande fraktur, omfattande förlust av tandsubstans, omfattande förlust av fyllningsmaterial eller omfattande tandslitage i tand när utvärdering av kariologisk, endodontisk, bettfysiologisk eller parodontal behandling behöver göras före permanent rehabilitering.	D.1, D.3, D.5, D.6, D.7 Långtidstemporär krona är ersättningsberättigande vid omfattande defekt när utvärdering av behandling av karies eller parodontit, rotbehandling eller behandling av käkfunktionsstörning behöver göras under minst sex månader på grund av att prognosen är osäker för den permanenta behandlingen.	362, 802, 803, 809	–
4884	Omfattande kavitet, omfattande fraktur, omfattande förlust av tandsubstans, omfattande förlust av fyllningsmaterial eller omfattande tandslitage i tand – hos patient när nedsatt hälsa dokumenterats i anamnestiska uppgifter, eller – för tand med tveksam prognos.	D.1, D.3, D.5, D.6, D.7 Semipermanent eller långtidstemporär krona är ersättningsberättigande när ingen ytterligare protetisk behandling planeras – för patient när hälsotillståndet förhindrar att hela tandvårdsbehovet kan tillgodoses, eller – för aktuell tand med tveksam prognos.	362, 802, 803, 807, 809	–

För reparativ vård gäller följande villkor för ersättning i den mån det anges för respektive tillstånd. (TLVFS 2011:2).

För fastställande av tillstånd se 2 § med tillhörande allmänna råd.

D.1 Dokumentation¹³

Innan behandling påbörjas med åtgärd 804–808 ska aktuellt tillstånd dokumenteras. Dokumentation ska ske med foto eller modell om tillståndet inte redan framgår av befintlig aktuell röntgen. Om dokumentation enligt ovan inte är möjlig innan behandling påbörjas ska den ske så snart det är möjligt. (TLVFS 2014:X).

D.2 Undantag rotbehandlingsåtgärder

Rotbehandlingsåtgärder (500-serien) är inte ersättningsberättigande för tand i position 8.

¹³Senaste lydelse TLVFS 2011:2

D.3 Kronregel¹⁴

Krona, åtgärd 804–803, är ersättningsberättigande vid kavitet, fraktur, förlust av tandsubstans, förlust av fyllningsmaterial eller tandslitage, som är omfattande, för tand i position 1–67, eller ~~tand i position 7 för att kunna etablera ocklusionskontakt mot antagoniserande tand eller protetisk konstruktion när tand i position 6 saknas och inte är ersatt med implantatstött krona eller hängande led i aktuell eller antagoniserande kvadrant.~~

Omfattande kavitet, omfattande fraktur, omfattande förlust av tandsubstans eller omfattande förlust av fyllningsmaterial innebär att

- kaviteten, frakturen, förlusten av tandsubstans eller förlusten av fyllningsmaterial omfattar minst fyra av fem ytor på premolar eller molar, eller tre av fyra ytor på framtand eller hörntand samt inbegriper incisalskåret, eller

- två tredjedelar av ~~tandens~~ kronans volym är förlorad.

Vid beräkningen inbegrips även ytor som har ersatts av fyllningsmaterial.

~~Omfattande kavitet~~ Vid sekundärkaries vid en ~~ersättningsberättigande~~ befintlig krona ~~ersätts en ny krona när~~ innebär i stället att

- kariesangreppet inte kan åtgärdas utan att kronan avlägsnas, eller
- underliggande tandsubstans försvagats så mycket att kronan inte är långsiktigt hållbar.

Orsaken till varför en befintlig krona inte kan behållas ska dokumenteras i patientjournalen.

~~Omfattande kavitet vid rotkaries~~ innebär i stället att minst tre av fyra rotytor omfattas. I beräkningen inbegrips även rotytor som tidigare har ersatts med fyllningsmaterial.

Omfattande tandslitage vid abrasion eller attrition innebär att höjden på tandkronan reducerats med minst en tredjedel på lägsta stället eller att det finns dentinblottor på minst en tredjedel av buccal- eller lingualytan.

Omfattande tandslitage vid erosion innebär att det finns dentinblottor på minst en tredjedel av buccal-, lingual- eller ocklusalytan. (TLVFS 2014:X).

D.4 Utbytesåtgärd krona¹⁵

Om patienten väljer en behandling i form av en krona (åtgärd 800, 801, 800 eller 801 och 802, eller 800 eller 801 och 803) och regel D.3 inte är tillämplig, används utbytesåtgärd 921 om behandlingen avser en fram- eller hörntand, eller utbytesåtgärd 922 om behandlingen avser en premolar eller en molar.

Tandvårdsersättning beräknas motsvarande åtgärd 703 om behandlingen avser en fram- eller hörntand, eller motsvarande åtgärd 706 om behandlingen avser en molar eller premolar. Tandvårdsersättning beräknas dock på det lägsta av följande tre belopp

- referenspriset för den ersättningsberättigande åtgärden (703 för fram- eller hörntand, 706 för molar eller premolar),
- referenspriset för faktiskt utförd utbytesåtgärd, eller
- vårdgivarens pris för faktiskt utförd utbytesåtgärd (921 eller 922). (TLVFS 2014:X).

¹⁴ Senaste lydelse TLVFS 2011:2

¹⁵ Senaste lydelse TLVFS 2011:2

D.5 Tandstöd protetik, utförd inom reparativ vård, som görs om¹⁶

Inom två år efter slutförande av

- åtgärd 800, 801 eller 815 är åtgärd 800, 801, 811 eller 815 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- åtgärd 802 eller 803 är åtgärd 802, eller 803 eller 811 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
 - åtgärd 806 är åtgärd 806 eller 811 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
 - åtgärd 808 är åtgärd 808 eller 811 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- åtgärd 800 eller 801 lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 921 eller 922 för samma tandposition, eller
 - åtgärd 800 eller 801 lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 925, 926, 927, 931, 932, eller 940 eller 943 för bredvidliggande tandposition.

Om åtgärd 800 eller 801 utförts på båda tänderna som utbytesåtgärder beräknas på enligt regel E.4 lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 925, 926, 927, 929, 930, 931, 932, 934, 940, eller 941, 943 eller 944 för aktuell tandposition. (TLVFS 2014:X).

D.6 Undantag från D.5¹⁷

Efter förhandsprövning är åtgärd 800, 801, 802, 803, 806, 808, 811 eller 815 ersättningsberättigande eller lämnas tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 921, 922, 925, eller 926, 927, 931 eller 932 inom två år från det att åtgärd 800, 801, 802, 803, 806, 808 eller 815 eller utbytesåtgärd 921, 922, 925, 926, 927, 929, 930, 931, 932, 934, 940, eller 941, 943 eller 944 slutförts om

- patienten kan lastas för att behandlingen behöver göras om,
- konstruktionen på ingående tand utsatts för yttre våld, eller
- konstruktionen på ingående tand behöver göras om på grund av ny skada i annan tandposition än vad den ursprungliga konstruktionen avser.

Vad som anges i första stycket ska i motsvarande mån gälla även när en tand som använts för beräkning av ersättning vid utbytesåtgärd behöver behandlas. (TLVFS 2014:X).

D.7 Reparativa åtgärder, krona eller utbytesåtgärder vid karies, fraktur, förlust av tandsubstans eller förlust av fyllningsmaterial¹⁸

Vid karies, fraktur, förlust av tandsubstans eller förlust av fyllningsmaterial är reparativa åtgärder, 701–708, eller krona, åtgärd 801–803, ersättningsberättigande, eller lämnas tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 921–922 endast vid

- dentinkariesangrepp som måste åtgärdas, eller
- fraktur, förlust av tandsubstans eller förlust av fyllningsmaterial av sådan omfattning att skadan måste åtgärdas med reparation. (TLVFS 2014:X).

¹⁶ Senaste lydelse TLVFS 2012:2

¹⁷ Senaste lydelse TLVFS 2012:2.

¹⁸ Senaste lydelse TLVFS 2011:2.

E. Rehabiliterande och habiliterande vård

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
5001	Helt tandlös underkäke.	E.0, E.2, E.7, E.8, E.9 När protes ska utföras är skriftlig journaldokumentation tillräcklig. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 420, 422, 423, 424, 425, 426, 480, 827, 829, 858, 865, 871, 874, 878	–
5002	Helt tandlös överkäke.	E.0, E.2, E.7, E.8, E.9 När protes ska utföras är skriftlig journaldokumentation tillräcklig. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 420, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 430, 480, 828, 829, 858, 861, 862, 863, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 878	–
5005	Partiell tandlöshet oavsett antal tänder och där tandlöshetstillståndet ska åtgärdas med avtagbar protes.	E.0, E.5, E.8, E.9, E.11 Urtagskrona (åtgärd 800, 801, 800 eller 801 och 802, eller 800 eller 801 och 803) är ersättningsberättigande när den behövs för att – delprotesen ska retineras, – stötdanden ska klara belastningen, eller – delprotesen ska få en gynnsam insättnings- och uttagsriktning. Urtagskrona är ersättningsberättigande endast i kombination med avtagbar protes. Förutom dokumentation enligt E.0 ska Ddokumentation av att behandling med urtagaskrona är nödvändig ska ske med foto, modell eller befintlig aktuell röntgen tillsammans med beskrivning i patientjournalen.	362, 800, 801, 802, 803, 806, 808, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 835	–
5010	Enkelsidig frändstandlöshet där samtliga tänder i position 6–8 saknas.	E.0, E.2, E.6, E.9, E.11, E.12 Vid implantatstött protetik är ett implantat i position 6 ersättningsberättigande	362, 420 (högst en), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 430, 480, 850 eller: 852 (högst en), 858 (högst en)	–
5011	Enkelsidig frändstandlöshet där samtliga tänder i position 5–8 saknas.	E.0, E.2, E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13 Behandling med tandstött bro med högst två stöd och ett hängande led distalt placerat är ersättningsberättigande. Vid implantatstött protetik är ett högst två implantat ersättningsberättigande. Hängande led (åtgärd 804) är inte en ersättningsberättigande åtgärd vid enbart implantatprotetik.	362, 420 (högst två), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 430, 480, 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804 (högst en), 808 (högst en), 850 eller 852 (högst två), 858 (högst två)	–
5012	Enkelsidig frändstandlöshet där samtliga tänder i position 4–8 saknas.	E.0, E.2, E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13 Behandling med tandstött bro med högst två stöd och ett hängande led är ersättningsberättigande. Vid implantatstött protetik är högst två implantat och ett hängande led (åtgärd 853) ersättningsberättigande. Hängande led (åtgärd 804) är inte en ersättningsberättigande åtgärd vid enbart implantatprotetik. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 420 (högst två), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 430, 480, 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804 (högst en), 808 (högst en), 850 eller 852 (högst två), 853 (högst en), 858 (högst två)	–
5013	Enkelsidig frändstandlöshet där samtliga tänder i position 3–8 saknas.	E.0, E.2, E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13 Vid implantatstött protetik är högst två tre implantat och ett hängande led	362, 420 (högst två), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427,	–

Tillstånds-kod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
		(åtgärd 853) eller högst två implantat och två hängande led ersättningsberättigande. Se bilaga 3 allmänna råd.	428, 430, 480, 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804 (högst en), 808 (högst en), 850 eller 852 (högst tvåtre), 853 (högst en två), 858 (högst tre)	
5014	Enkelsidig frändstandlöshet där samtliga tänder i position 2-8 saknas.	E.0, E.2, E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13 Vid implantatstött protetik är högst tre implantat och ett två hängande led (åtgärd 853) eller högst två implantat och tvåtre hängande led ersättningsberättigande. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 420 (högst tre enligt villkor), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 430, 480, 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804 (högst en), 808 (högst en), 850 eller 852 (högst tre enligt villkor), 853 (högst tvåtre enligt villkor), 858 (högst tre)	-
5015	Enkelsidig frändstandlöshet där samtliga tänder i position 1-8 saknas.	E.0, E.2, E.5, E.6, E.9, E.11, E.12 Vid implantatstött protetik är högst fyra implantat och två hängande led (åtgärd 853) eller högst tre implantat och tvåtre hängande led (åtgärd 853) eller högst två implantat och tre hängande led ersättningsberättigande. Se bilaga 3 allmänna råd.	362 och a) 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804 (högst en), eller b) 420 (högst tre fyra ...enligt villkor), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 430, 480, 850 eller 852 (högst tre fyra enligt villkor), ...853 (högst tre enligt villkor), ...858 (högst fyra)	-
5016	Frändstandlöshet där samtliga tänder i position 1 och bakåt saknas samt tandlöshet som går över på motstående sida.	E.0, E.2, E.6, E.9, E.11, E.12 Implantatstött protetik ersättningsberättigande enligt följande. När sex tandluckor åtgärdas, räknat från position 5 och framåt, är högst fyra implantat och två hängande led (åtgärd 853) eller högst tre implantat och tre hängande led ersättningsberättigande. - När -sju bredvidliggandetandluckorpositioner åtgärdas, räknat från position 56 och framåt, är högst fyra implantat och tre hängande led eller högst tre implantat och fyra hängande led ersättningsberättigande. - När -åtta bredvidliggandetandluckorpositioner åtgärdas, räknat från position 56 och framåt, är högst fem implantat och tre hängande led i överkäken eller fyra implantat och fyra hängande led, eller tre	362, 420 (enligt villkor), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 430, 480, 850 eller 852 (högst fem enligt villkor), 853 (högst fem enligt villkor), 858 (högst sex), 861, 862, 863, 865	-

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
		implantat och fem hängande led ersättningsberättigande. – När nio bre vidliggandetandhåkerpositioner åtgärdas, räknat från position 56 och framåt, är högst fem implantat och fyra hängande led i överkäken eller fyra implantat och fem hängande led ersättningsberättigande. – När tio, elva eller tolv bredvidliggande tänder saknas inom position 56–56 ersätts helkäksimplantat. Se bilaga 3 allmänna råd.		
5031	Entandslucka inom position 6–6.	E.0, E.2, E.4, E.5, E.6, E.9, E.11, E.14, E.15 Tandvårdsersättning för utbytesåtgärder lämnas inte för tandlucka som uppkommer efter rotseparation i tandposition 6. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804 (högst en), 805 (högst två)	925, 926, 928, 929, 940, 941
5033	Tvåtandslucka. Avsaknad av två bredvidliggande tänder varav minst en inom position 56–56.	E.0, E.2, E.4, E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13, E.14, E.15 Vid tandstödd protetik med tandlöshet i position 56 och 67 kan bron utsträckas till position 78. Vid tvåtandslucka i position 6–7 är ett implantat i position 6 ersättningsberättigande. Hängande led i tandposition 7 är inte ersättningsberättigande vid implantatstödd protetik. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 420 (högst två), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 430, 480, 801 (högst två), 802 eller 803 (högst två totalt), 804 (högst två), 805 (högst två), 850 eller 852 (högst två), 853 (högst en), 858 (högst två)	–925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 943, 944
5034	Tretandslucka.	E.0, E.2, E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13 Vid tandstödd broprotetik är högst två brostöd på var sida om tandluckan ersättningsberättigande. Implantatstödd protetik är ersättningsberättigande enligt följande. – När tre tänder saknas inom position 65–56 är högst två implantat och ett hängande led ersättningsberättigande. – När tand i position 4, 5, 6 saknas är högst två implantat ersättningsberättigande. – När tand i position 5, 6, 7 saknas är ett två implantat ersättningsberättigande. Se bilaga 3 allmänna råd.	362, 420 (högst två), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 430, 480, 801 (högst fyra), 802 eller 803 (högst fyra totalt), 804 (högst tre), 805 (högst fyra), 808 (högst en), 850 eller 852 (högst två), 853 (högst en), 858 (högst två)	–
5035	Fyra- eller flertandslucka.	E.0, E.2, E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13 Vid tandstödd protetik är högst fyra hängande led och högst två brostöd på var sida om tandluckan ersättningsberättigande. Implantatstödd protetik är ersättningsberättigande enligt följande. Saknade tänder inom position 56–56 ersätts med högst – två implantat när två bredvidliggande tänder saknas inom position 5–5, – två implantat och ett hängande led när tre bredvidliggande tänder saknas inom position 56–56, – tre implantat och ett hängande led eller två implantat och två hängande led	362, 420 (enligt villkor), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 430, 480, 801 (högst fyra), 802 eller 803 (högst fyra totalt), 804 (högst fyra), 805 (högst fyra), 808 (högst en), 850 eller 852 (högst fem enligt villkor), 853 (högst fem enligt villkor), 858 (högst sex), 861, 862, 863, 865	–

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
		<p>när fyra bredvidliggande tänder saknas inom position 56-56,</p> <p>– tre implantat och två hängande led eller två implantat och tre hängande led när fem bredvidliggande tänder saknas inom position 56-56,</p> <p>– fyra implantat och två hängande led eller tre implantat och tre hängande led när sex bredvidliggande tänder saknas inom position 56-56,</p> <p>– fyra implantat och tre hängande led eller tre implantat och fyra hängande led när sju bredvidliggande tänder saknas inom position 56-56,</p> <p>– fem implantat och tre hängande led i överkäken eller fyra implantat och fyra hängande led eller tre implantat och fem hängande led när åtta bredvidliggande tänder saknas inom position 56-56, eller</p> <p>– fem implantat och fyra hängande led i överkäken eller fyra implantat och fem hängande led när nio bredvidliggande tänder saknas inom position 56-56.</p> <p>När tio, elva eller tolv bredvidliggande tänder saknas inom position 56-56 ersätts helkäksimplantat.</p> <p>Se bilaga 3 allmänna råd.</p>		
5036	Entandslucka inom position 6-6 när ändstödet är bräckligt.	<p>E.0, E.2, E.4, E.5, E.6, E.9, E.11, E.14, E.15</p> <p>Bron kan utsträckas med ett stöd åt aktuell sida om något av brostöden inte bedöms ge tillräckligt god långsiktig prognos för konstruktionen på grund av</p> <ul style="list-style-type: none"> – rotfyllt stöd med bräcklig rot, – kort rot, – ogynnsam rotanatomi, – parodontal nedbrytning, – ogynnsam påbitning, eller – kort eller bräcklig klinisk krona. <p>Ersättningsberättigande åtgärd är tandstödd bro med högst två stöd på var sida om tandluckan.</p> <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska de skäl som föreligger för två stöd på aktuell sida ska dokumenteras beskrivas i patientjournalen.</p> <p>Tandvårdsersättning för utbytesåtgärder lämnas inte för tandslucka som uppkommer efter rotseparation i tandposition 6.</p> <p>Se bilaga 3 allmänna råd.</p>	362, 801 (högst fyra), 802 eller 803 (högst fyra totalt), 804 (högst en), 805 (högst fyra)	925, 926, 928, 929, 940, 941
5037	Tvåtandslucka. Avsaknad av två bredvidliggande tänder varav minst en inom position 56-56 när ändstödet är bräckligt.	<p>E.0, E.2, E.4, E.5, E.6, E.9, E.11, E.12, E.13, E.14, E.15</p> <p>Bron kan utsträckas med ett stöd åt aktuell sida om något av brostöden inte bedöms ge tillräckligt god långsiktig prognos för konstruktionen på grund av</p> <ul style="list-style-type: none"> – rotfyllt stöd med bräcklig rot, – kort rot, – ogynnsam rotanatomi, – parodontal nedbrytning, – ogynnsam påbitning, eller – kort eller bräcklig klinisk krona. <p>Vid Ersättningsberättigande åtgärd är tandstödd bro är med högst två stöd på</p>	362, 420 (högst två), 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 430, 480, 801 (högst fyra), 802 eller 803 (högst fyra totalt), 804 (högst två), 805 (högst fyra), 850 eller 852 (högst två), 853 (högst en), 858 (högst två)	–925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 943, 944

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
		<p>var sida om tandluckan ersättningsberättigande. Vid tandlöshet i position 5 och 6 kan bron utsträckas till position 8.</p> <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska Öde skäl som föreligger för två stöd på aktuell sida ska dokumenteras beskrivas i patientjournalen.</p> <p>Vid tvåtandslucka i position 6–7 är ett implantat i position 6 ersättningsberättigande. Hängande led i tandposition 7 är inte ersättningsberättigande vid implantatstött protetik.</p> <p>Se bilaga 3 allmänna råd.</p>		
5041	Ofullständig rotfyllning.	<p>E.0, E.1</p> <p>Ett villkor för ersättning är att tanden ska bli föremål för restaurerings- eller rehabiliteringsåtgärd inom tandvårdsstödet.</p>	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 501, 502, 503, 504, 521, 522, 523, 541, 542	–
5042	Förändringar i vertikal käkrelation eller omfattande abrasion, attrition eller erosion av flera tänder när skäl föreligger för att förändra betthöjd eller ocklusionsplan genom preprotetisk eller annan förberedande bett-anpassning.	<p>E.0</p> <p>Skena eller bettspärrplåt för vertikal platsberedning är ersättningsberättigande vid vertikal utrymnesbrist eller instabil ocklusion.</p> <p>När betthöjdsförändring behöver utföras är långtidstemporär krona eller bro ersättningsberättigande</p> <ul style="list-style-type: none"> – för tänder med omfattande abrasion, attrition eller erosion när kronterapi är ersättningsberättigande enligt tillstånd 4072 eller 4073, eller – för tänder eller implantat när tillstånd 5071 eller 5072 föreligger. <p>Förutom dokumentation enligt E.0 med foto eller modell ska behovet av att förändra betthöjd eller ocklusionsplan beskrivas i patientjournalen.</p>	362, 809, 846, 847, 848, 856, 857, 858	–
5043	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2010:2).</i>			
5044	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2010:2).</i>			
5045	Partiell tandlöshet inom tandposition 6–6 när utvärdering av kariologisk, endodontisk, bettfysiologisk eller parodontal behandling behöver göras före permanent rehabilitering.	<p>E.0, E.5, E.9</p> <p>Långtidstemporär bro är ersättningsberättigande vid partiell tandlöshet när utvärdering av behandling av karies, parodontal behandling, rotbehandling eller behandling av käkfunktionsstörning behöver göras under minst sex månader på grund av att prognosen är osäker för den permanenta behandlingen.</p>	362, 802, 803, 809	–
5046	Partiell tandlöshet inom tandposition 6–6 – hos patient när nedsatt hälsa dokumenterats i anamnestiska uppgifter, eller – i bett med tveksam prognos.	<p>E.0, E.5, E.9</p> <p>Semipermanent eller långtidstemporär bro är ersättningsberättigande när ingen ytterligare protetisk behandling planeras</p> <ul style="list-style-type: none"> – för patient när hälsotillståndet förhindrar utförande av permanent konstruktion, eller – i bett med tveksam prognos. 	362, 802, 803, 807, 809	–
5051	Avsaknad av retention.	<p>E.0, E.1</p> <p>Ersättningsberättigande om tillståndet kräver behandling inför rehabilitering inom tandvårdsstödet (åtgärder inom 800-serien).</p>	362, 407, 441, 480, 501, 502, 503, 504, 522, 523	–

TLVFS 2014:X

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
5061	Parodontalt skadat bett med behov av protetisk stabilisering som inte är parodontalt sanerat eller när sjukdomsprogressionen inte avstannat.	<p>E.0, E.5, E.9 Behandling är ersättningsberättigande förutsatt tandmobilitet av minst grad II samt benförlust på motsvarande minst halva rothöjden på 60 procent av antalet tänder i aktuell käke inom tandposition 6–6. 60 procent av 12 eller 11 tänder motsvarar 7 tänder, av 10 tänder motsvarar 6 tänder, av 9 eller 8 tänder motsvarar 5 tänder, av 7 eller 6 tänder motsvarar 4 tänder.</p> <p>Tandmobilitet grad II innebär mobilitet överstigande 1 mm i horisontell riktning mätt vid tandkronan.</p> <p>Benförlusten mäts där den parodontala skadan är mest omfattande vid respektive tand.</p> <p>Endast sammanbunden konstruktion är ersättningsberättigande.</p>	362, 802, 803, 804, 805, 807, 809	–
5062	Parodontalt skadat bett med behov av protetisk stabilisering som är parodontalt sanerat och sjukdomsprogressionen har avstannat.	<p>E.0, E.5, E.8, E.9 Patienten ska ha genomgått utvärderad parodontal sanering och sjukdomsprogressionen bedöms ha avstannat.</p> <p>Behandling är ersättningsberättigande – förutsatt att det efter parodontalbehandlingen föreligger tandmobilitet av minst grad II samt benförlust på motsvarande minst en tredjedel av rothöjden på 50 procent av antalet tänder i aktuell käke inom tandposition 6–6. 50 procent av 12 eller 11 tänder motsvarar 6 tänder, av 10 tänder motsvarar 5 tänder, av 9 eller 8 tänder motsvarar 4 tänder, av 7 eller 6 tänder motsvarar 3 tänder.</p> <p>– efter tandregleringsbehandling som utförts på grund av parodontal sjukdom inom tillstånd 5914, eller</p> <p>– för permanent protetisk konstruktion när semipermanent eller långtids-temporär konstruktion utförts inom tillstånd 5061.</p> <p>Tandmobilitet grad II innebär mobilitet överstigande 1 mm i horisontell riktning mätt vid tandkronan.</p> <p>Benförlusten mäts där den parodontala skadan är mest omfattande vid respektive tand.</p> <p>Endast sammanbunden konstruktion är ersättningsberättigande.</p>	362, 801, 802, 803, 804, 805, 808	–
5071	Dysfunktionell ocklusion i samband med protetisk behandling inom annat ersättningsberättigande tillstånd.	<p>E.0, E.1, E.5, E.6, E.7, E.8, E.9, E.13 Behandling av dysfunktionell ocklusion i motstående eller aktuell käke i samband med protetisk behandling inom annat tillstånd som ingår i tandvårdsstödet är endast ersättningsberättigande när det krävs för att skapa förutsättningar för funktionell ocklusion eller för att den protetiska behandlingen ska vara möjlig att genomföra. Tillstånd 5071 tillämpas för behandling av tänder, inklusive tänder och implantat med befintlig konstruktion, som inte ryms inom annat ersättningsberättigande tillstånd.</p> <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska</p>	362, och a) 701–708, eller b) 800, 801, 802, 803, 804, 808, 815, 824, 825, 826, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 845, 852 , 853, 858, 864 , 867 , 861, 862, 863, 865, 877, 878, 881, 883, 884, 890	–

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
		<p>Øokklusionsavvikelsen ska dokumenteras med foto eller modeller och med beskrivning i patientjournalen av varför behandling måste utföras.</p> <p>Protetisk behandling är ersättningsberättigande för att uppnå</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocklusionskontakter inom tandposition 6–6, – upp till tio ockluderande tandpar inom tandposition 7–7, – upp till tio ockluderande tandpar till tandposition 8 om övriga molarer i samma kvadrant saknas, eller – molarstöd mot avtagbar permanent protes i motstående käke. <p>Interfererande kontakter</p> <p>Endast bettslipning är ersättningsberättigande när interferenser medför att kontakt saknas mellan antagoniserande tandpar vid mindre vertikal avvikelse och funktionell ocklusion bedöms kunna nås genom slipning upp till totalt 1 mm på de interfererande kontakterna.</p> <p>Krona är ersättningsberättigande om sådan bettslipning inte är möjlig.</p> <p>Bethöjning</p> <p>När det föreligger utrymmesbrist eller bettavvikelse med risk för vävnadsskada är protetisk behandling för bethöjning ersättningsberättigande vid höjning av bettet med 2 mm eller mer. Bethöjningen ska motsvara en höjning med 2 mm eller mer mätt vid incisivpinnen i en artikulator.</p> <p>Korrektion av ocklusionsplan</p> <p>Vid avvikande ocklusionsplan är behandling ersättningsberättigande för att etablera fungerande artikulation.</p> <p>När tillstånd 5071 föreligger för båda tänderna i ett antagoniserande tandpar</p> <p>Krona är ersättningsberättigande för båda tänderna i ett antagoniserande tandpar</p> <ul style="list-style-type: none"> – om avståndet mellan dem efter möjlig bettslipning är 2 mm eller mer och var och en av tänderna avviker 1 mm eller mer från ocklusionsplanet, – vid avvikelse i transversalled som medför att ocklusionskontakt saknas, eller – om fungerande ocklusion eller artikulation annars inte kan uppnås. 		
5072	Dysfunktionell ocklusion som kräver protetisk korrektion på grund av otillräckligt antal ockluderande tandpar, tvångsföring eller vävnadsskada.	<p>E.0, E.1, E.5, E.6, E.7, E.8, E.9</p> <p>Behandling är ersättningsberättigande när det krävs för att skapa förutsättningar för funktionell ocklusion.</p> <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska</p> <p>Øokklusionsavvikelsen ska dokumenteras med foto eller modeller. Beskrivning av otillräckligt antal ockluderande tandpar, tvångsföring eller vävnadsskada samt varför behandling måste utföras ska dokumenteras i patientjournalen.</p>	362, och a) 701–708, eller b) 800, 801, 802, 803, 804, 808, 815, 824, 825, 826, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 845, 852, 853, 858, 864,	–

Tillstånds-kod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättnings-berättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytes-åtgärder (se bil. 2)
		<p>Vid enbart frontalt öppet bett är protetisk behandling ersättningsberättigande för att uppnå</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocklusionskontakter bilateralt tandposition 3–6, – upp till tre ockluderande tandpar bilateralt inom tandposition 4–7, eller – upp till tre ockluderande tandpar till tandposition 8 om övriga molarer i samma kvadrant saknas. <p>Vid post normalt bett som inte är djupt är protetisk behandling ersättningsberättigande för att uppnå</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocklusionskontakter bilateralt inom tandposition 3–6 samt frontal kontakt vid framåtgåddning, – upp till tre ockluderande tandpar bilateralt inom tandposition 4–7 samt frontal kontakt vid framåtgåddning, eller – upp till tre ockluderande tandpar till tandposition 8 om övriga molarer i samma kvadrant saknas. <p>Vid övriga avvikelser är protetisk behandling ersättningsberättigande för att uppnå</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocklusionskontakter inom tandposition 6–6, – upp till tio ockluderande tandpar inom tandposition 7–7, eller – upp till tio ockluderande tandpar till tandposition 8 om övriga molarer i samma kvadrant saknas. <p>Otillräckligt antal ockluderande tandpar</p> <p>Otillräckligt antal ockluderande tandpar föreligger när det för tandposition 4–7 på aktuell sida finns färre än två ockluderande tandpar. Till färre än två ockluderande tandpar räknas även när en tand har tuggkontakt mot två tänder i motstående käke.</p> <p>Interfererande kontakter</p> <p>Endast bettslipning är ersättningsberättigande</p> <ul style="list-style-type: none"> – när interferenser medför att kontakt saknas mellan antagoniserande tandpar vid mindre vertikal avvikelse och funktionell ocklusion bedöms kunna nås genom slipning upp till totalt 1 mm på de interfererande kontakterna, eller – vid tvångsföring när funktionell ocklusion bedöms kunna nås genom slipning. <p>Krona är ersättningsberättigande i ovan angivna fall om bettslipning inte är möjlig.</p> <p>Krona för båda tänderna i ett antagoniserande tandpar</p> <p>Krona är ersättningsberättigande för båda tänderna i ett antagoniserande tandpar</p> <ul style="list-style-type: none"> – om avståndet mellan dem efter möjlig bettslipning är 2 mm eller mer och var och en av tänderna avviker 1 mm eller mer från ocklusionsplanet, 	<p>867-861, 862, 863, 865, 881, 883, 884, 890</p>	

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
		<ul style="list-style-type: none"> – vid avvikelser i transversalled som medför att ocklusionskontakt saknas, eller – om fungerande ocklusion eller artikulation annars inte kan uppnås. 		
5443	Trasig eller illapassande protes hel käke, avser även täckprotes , i behov av reparation eller rebasering. När hel protes ändras till täckprotes genom rebasering och samtidig inmontering av förankringselement.	–För att dokumentera detta tillstånd är skriftlig journaldokumentation tillräcklig.	301, 302, 303, 362, 826, 831, 832, 833, 834, 835, 836 , 839, 878	–
5444	Trasig, illapassande delprotes i behov av reparation eller rebasering. Delprotes som måste byggas till.	E.8, E.9 För att dokumentera detta tillstånd är skriftlig journaldokumentation tillräcklig	301, 302, 303, 362, 826, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 878	–
5445	Lossnad permanent eller semipermanent tandstöd bar- eller brokonstruktion. Fraktur eller skada i tandstöd bar- eller brokonstruktion vilket inkluderar när ett stöd har extraherats under bro och krona byggs om till ett hängande led.	E.0 Ny konstruktion ersätts enligt respektive tillstånd för tandlöshet när reparation eller återcementering inte kan utföras. Förutom dokumentation enligt E.0 ska det beskrivas ska av dokumentation i patientjournalen framgå varför reparation, återcementering eller nyframställning av del av konstruktionen inte är möjlig.	301, 302, 303, 362, 701, 702, 703, 704, 705, 811, 812, 813, 814, 815	–
5446	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2010:2).</i>			
5447	Implantatkonstruktion i helt tandlös käke med <ul style="list-style-type: none"> – fraktur, annan skada eller slitage, – skadade komponenter, – bristfällig passform, – ny implantat- eller tandförlust när implantatkonstruktion ska byggas om, byggas ut till helkäksimplantat eller ändras till täckprotes, eller – ny implantat- eller tandförlust i käke som medför att samtliga tänder förlorats och nytt delimplantat placeras bredvid befintlig implantatkonstruktion. Helt tandlös käke som har implantat installerade men med avsaknad av permanent suprakonstruktion.	E.0, E.2, E.6, E.7, E.9 Ny konstruktion är ersättningsberättigande vid <ul style="list-style-type: none"> – implantat-, distans- eller tandförlust som innebär att befintlig konstruktion inte kan behållas eller byggas om med ett långsiktigt hållbart resultat, – fraktur i broskelett som inte kan repareras med ett långsiktigt hållbart resultat, – bristfällig passform som medför att konstruktionen inte kan användas, eller – fraktur eller slitage av sådan grad att retention av fasad- eller ocklusalmaterial inte är möjlig. Förutom dokumentation enligt E.0 ska det beskrivas ska av dokumentation i patientjournalen framgå varför ombyggnad eller reparation inte är möjlig. Vid utbyggnad till helkäksimplantat är upp till två implantat per sida ersättningsberättigande i underkäken och upp till tre implantat per sida ersättningsberättigande i överkäken. Vid ombyggnad till täckprotes är ett implantat per sida som saknar implantat ersättningsberättigande i underkäken och upp till två implantat per sida som saknar implantat ersättningsberättigande i överkäken.	301, 302, 303, 362, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 429, 480, 811 , 815, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 852 , 853 , 858 , 861 , 862 , 863 , 864 – 865 , 867 , 874, 875, 876, 877, 878, 880 , 881, 882, 883, 884, 886 – 888 , 889, 890	–
5448	Implantatkonstruktion i friändstandlöshet eller i två-, tre-, fyra- eller	E.0, E.2, E.6, E.7 , E.9, E.13 Ny konstruktion är ersättningsberättigande vid	301, 302, 303, 362, 429, 480, 811, 815, 853, 858 , 861 , 862 ,	–

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
	<p>flertandslucka med</p> <ul style="list-style-type: none"> – fraktur, annan skada eller slitage, – skadade komponenter, – bristfällig passform som orsakar periimplantit, – ny implantat- eller tandförlust när befintlig implantatkonstruktion ska byggas om eller byggas ut, eller – infraposition 2 mm eller mer i överkäken inom tandposition 3–3. <p>Installerat implantat i frändstandlöshet eller i två-, tre-, fyra- eller flertandslucka med avsaknad av permanent suprakonstruktion när</p> <ul style="list-style-type: none"> – implantat inte har installerats under pågående ersättningsperiod, eller – implantat har installerats med utbytesåtgärd. 	<p>– implantat-, distans- eller tandförlust som innebär att befintlig konstruktion inte kan behållas eller byggas om med ett långsiktigt hållbart resultat,</p> <p>– fraktur i broskelett som inte kan repareras med ett långsiktigt hållbart resultat,</p> <p>– bristfällig passform som medför att konstruktionen inte kan användas,</p> <p>– fraktur eller slitage av sådan grad att retention av fasad- eller ocklusalmaterial inte är möjlig, eller</p> <p>– vid infraposition när det inte går att bygga om befintlig konstruktion.</p> <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska Det beskrivas ska av dokumentation i patientjournalen framgå varför ombyggnad eller reparation inte är möjlig.</p>	863, 864-865, 867-880, 881, 882, 883, 884, 886-888, 889, 890	
5449	<p>Implantatkonstruktion i en- eller tvåtandslucka med</p> <ul style="list-style-type: none"> – fraktur, annan skada eller slitage, – skadade komponenter, – bristfällig passform som orsakar periimplantit, eller – ny implantat- eller tandförlust bredvid ett befintligt implantat när befintlig implantatkonstruktion ska byggas om eller byggas ihop med tand, eller – infraposition 2 mm eller mer i överkäken inom tandposition 3–3. 	<p>E.0, E.2, E.6, E.7, E.9, E.13</p> <p>Ny konstruktion är ersättningsberättigande vid implantat-, distans- eller tandförlust som innebär att befintlig implantatkonstruktion inte kan behållas eller byggas om med ett långsiktigt hållbart resultat,</p> <p>– fraktur, skadade komponenter eller slitage av sådan grad att reparation inte är möjlig,</p> <p>– bristfällig passform som medför att konstruktionen inte kan användas, eller</p> <p>– vid infraposition när det inte går att bygga om befintlig konstruktion.</p> <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska Det beskrivas ska av dokumentation i patientjournalen framgå varför ombyggnad eller reparation inte är möjlig.</p>	301, 302, 303, 362, 429, 480, 811, 853, 858, 880, 881, 883, 886-888, 889, 890	–
5450	<p>Installerade implantat utan suprakonstruktion i helt tandlös käke, två-, tre-, fyra- eller flertandslucka eller frändstandlöshet när utvärdering eller belastning behövs innan permanent implantatkonstruktion kan utföras.</p>	<p>E.0, E.2</p> <p>Långtidstemporär konstruktion är ersättningsberättigande när utvärdering eller belastning av implantat behövs under minst sex månader på grund av</p> <ul style="list-style-type: none"> – osäker prognos för implantat, – reoperation efter förlust av implantat som ska ingå i planerad konstruktion, – kompletterande operation av implantat som ska ingå i planerad konstruktion, eller – osäker prognos för granntand till den planerade konstruktionen. <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska Sskälen för utvärdering eller belastning ska dokumenteras beskrivas i patientjournalen.</p> <p>Se bilaga 3 allmänna råd.</p>	362, 856, 857, 858	–

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
5451	Installerade implantat utan suprakonstruktion hos patient när nedsatt hälsa dokumenterats i anamnestiska uppgifter.	E.0, E.2 Semipermanent eller långtidstemporär konstruktion är ersättningsberättigande när ingen ytterligare protetisk behandling planeras på implantaten för patient när hälsotillståndet förhindrar utförande av permanent konstruktion.	362, 854, 855, 856, 857, 858	–
5901	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2010:2).</i>			
5903	Ansikts- och käkmissbildning.	E.0, E.10	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–
5904	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2010:2).</i>			
5905	Sagittal bettavvikelse.	E.0, E.10 Funktionellt eller utseendemässigt störande överbett eller underbett. Tandreglering är ersättningsberättigande vid – horisontell överbitning 6 mm eller mer vid ofullständig läppslutning, – horisontell överbitning 9 mm eller mer utan ofullständig läppslutning, eller – negativ horisontell överbitning 2 mm eller mer. Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling i en käke om inte behandling av båda käkarna krävs för att uppnå bettfunktion. Förutom dokumentation enligt E.0 ska skälen Motivet för behandling i två käkar ska framgå av dokumentation beskrivas i patientjournalen.	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–
5906	Vertikal bettavvikelse.	E.0, E.10 Omfattande avsaknad av tandkontakt mellan tandbågarna vid sammanbitning som orsakar en funktionell störning. Tandreglering är ersättningsberättigande vid – öppet bett när det för tandposition 4–7 finns färre än två ockluderande tandpar per sida, eller – lateralt eller anteriort öppet bett 4 mm eller mer. Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling av två käkar.	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–
5907	Funktionell och transversell bettavvikelse.	E.0, E.10 Funktionellt störande tvångsföring med glidning mer än 2 mm som bedöms att inte kunna slipas in eller transversell avvikelse när det finns färre än två ockluderande tandpar per sida. Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling i en käke om inte behandling av båda käkarna krävs för att uppnå bettfunktion. Förutom dokumentation enligt E.0 ska Motivetskälen för behandling i två käkar ska framgå av dokumentation beskrivas i patientjournalen.	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 845, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
5908	Vävnadsskadande bettavvikelse.	<p>E.0, E.10</p> <p>Bettavvikelse som orsakar tand- eller mjukvävnadsskada.</p> <p>Tandreglering är ersättningsberättigande vid</p> <ul style="list-style-type: none"> – djupt bett med gingivalt trauma och som inte kan slipas in, eller – tandskador motsvarande omfattande tandslitage vid attrition. <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska tand- eller mjukvävnadsskadan ska dokumenteras med foto eller modell samt beskrivas i patientjournalen. Det ska av dokumentation-i patientjournalen även framgå beskrivas varför tandreglering är nödvändig i ena eller båda käkarna.</p>	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 845, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–
5909	Tandpositionsavvikelse, trångställning.	<p>E.0, E.10</p> <p>Trångställning i överkäken från tandposition 3–3 med sammanlagt platsunderskott 8 mm eller mer.</p> <p>Trångställning i underkäken från tandposition 3–3 med sammanlagt platsunderskott 8 mm eller mer, samt</p> <ul style="list-style-type: none"> – att det finns en gingival retraktion som kan härledas till tandpositionsavvikelsen, eller – att en tand är utblockerad motsvarande minst tre fjärdedelar av tandens bredd. <p>Mätning av trångställningen sker från distalytans prominens mellan tandposition 3–3. Platsunderskottet utgör skillnaden mellan detta mått och de enskilda tändernas sammanlagda bredd tandposition 3–3.</p> <p>Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling i en käke om inte behandling i båda käkar krävs för att uppnå bettfunktion eller för att tandbågen i andra käken inte ska påverkas negativt.</p> <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska skälen Motivet för behandling i två käkar ska framgå av dokumentation beskrivas i patientjournalen.</p>	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
5910	Tandpositionsavvikelse, glesställning.	<p>E.0, E.10</p> <p>Glesställning i överkäken inom tandposition 3–3 vid</p> <ul style="list-style-type: none"> – lokaliserad glesställning med diastema 4 mm eller mer i ett approximalrum, – lokaliserad glesställning med diastema i två eller tre approximalrum vardera 3 mm eller mer, eller – utspridd glesställning med sammanlagt platsöverskott 10 mm eller mer inom tandposition 3–3 varav minst ett diastema uppgår till minst 3 mm eller mer. <p>Mätning av glesställningen sker från distalytans prominens mellan tandposition 3–3. Platsöverskottet utgör skillnaden mellan detta mått och de enskilda tändernas sammanlagda bredd tandposition 3–3.</p> <p>Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling av två käkar i de fall behandlingen av överkäken kräver att behandling måste genomföras i underkäken för att tandförflyttningen i överkäken inte ska hindras.</p> <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska skälenMotivet för behandling i två käkar ska framgå av dokumentationbeskrivas i patientjournalen.</p>	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–
5911	Tandpositionsavvikelse, felställning.	<p>E.0, E.10</p> <p>Tand eller tänder i överkäken inom tandposition 3–3 som är roterade 45 grader eller mer.</p> <p>Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling i en käke om inte behandling av båda käkarna krävs för att uppnå bettfunktion och erhålla önskad tandförflyttning.</p> <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska skälenMotivet för behandling i två käkar ska framgå av dokumentationbeskrivas i patientjournalen.</p>	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–
5912	Tandpositionsavvikelse, tandretention.	<p>E.0, E.10</p> <p>Retinerad tand i tandposition 3–3 som är viktig för bettfunktionen.</p> <p>Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling i en käke om inte behandling av båda käkarna krävs för att uppnå bettfunktion och erhålla önskad tandförflyttning.</p> <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska skälenMotivet för behandling i två käkar ska framgå av dokumentationbeskrivas i patientjournalen.</p>	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–

Tillståndskod	Tillstånd	Villkor för ersättning (kodförklaring, se nedan)	Koder för ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder (se bilaga 2)	Koder för utbytesåtgärder (se bil. 2)
5913	Tandpositionsavvikelse, avvikande frambrott.	<p>E.0, E.10</p> <p>Tand med avvikande frambrott inom tandposition 3–3 som är viktig för bettfunktionen eller tand inom tandposition 5–5 som stör bettfunktionen.</p> <p>Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling i en käke om inte behandling av båda käkarna krävs för att uppnå bettfunktion och erhålla önskad tandförflyttning.</p> <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska skälenMotivet för behandling i två käkar ska framgå av dokumentationbeskrivas i patientjournalen.</p>	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–
5914	<p>Bett- och tandpositionsavvikelse orsakad av parodontal sjukdom.</p> <p>Tandpositionsavvikelse eller behov av tandpositionsförändring i kombination med protetiskt rehabiliteringsbehov.</p> <p>Mindre funktionell bettavvikelse.</p> <p>Bettavvikelse i kombination med protetiskt rehabiliteringsbehov.</p>	<p>E.0,</p> <p>Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling av tänder med bennedbrytning om minst en tredjedel av rothöjden i tandposition 3–3. Tänderna ska efter utvärderad parodontal behandling ha felställning med elongation av tänder, solfjäderformad spridning eller traumatisk påbitning som inte kan korrigeras med bettslipning.</p> <p>Tandreglering är ersättningsberättigande för kombinationsbehandling med ersättningsberättigande protetisk</p> <ul style="list-style-type: none"> – vid utrymmesbrist, – för att rätta upp tänder och därigenom undvika rotbehandling, – för distalisering av tand vid friändstandlöshet, eller – när planerade stödtänder inte kan skapa tillräcklig retention. <p>Vid funktionellt störande tvångsföring när funktionell okklusion bedöms kunna nås genom slipning är endast slipning ersättningsberättigande.</p> <p>I kombination med protetisk rehabilitering vid utrymmesbrist eller vid mindre omfattande upprätning av tänder är tandreglering med avtagbar apparatur ersättningsberättigande om inte annan tandregleringsbehandling krävs för att uppnå bettfunktion och för att erhålla önskad tandförflyttning.</p> <p>Det ska av dokumentation i patientjournal framgå varför tandreglering är nödvändig samt varför behandling med avtagbar apparatur eller inslipning inte är möjlig.</p> <p>Tandreglering är ersättningsberättigande för behandling i en käke om inte behandling av båda käkarna krävs för att uppnå bettfunktion och erhålla önskad tandförflyttning.</p> <p>Förutom dokumentation enligt E.0 ska skälenMotivet för behandling i två käkar ska framgå av dokumentationbeskrivas i patientjournalen.</p>	362, 401, 402, 403, 404, 405, 480, och a) 845, 847, eller b) 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908	–

För rehabiliterande och habiliterande vård gäller **generellt** följande villkor för ersättning i den mån det anges för respektive tillstånd.

Vid fastställande av tillstånd se 2 § med tillhörande allmänna råd.

E.0 Dokumentation

Aktuellt tillstånd ska dokumenteras i patientjournalen innan behandling påbörjas. Dokumentation ska ske med foto eller modell om tillståndet inte redan framgår av befintlig aktuell röntgen. (TLVFS 2014:X). ~~Vid tillstånd 5443 och 5444 samt vid tillstånd 5001 och 5002 när protes ska utföras, är skriftlig journaldokumentation tillräcklig.~~

~~Vid fastställande av tillstånd se bilaga 3 allmänna råd. (TLVFS 2010:2).~~

E.1 Undantag rotbehandlingsåtgärder

Rotbehandlingsåtgärder (500-serien) är inte ersättningsberättigande för tand i position 8.

E.2 Begränsning implantatstöd protetik¹⁹

Under en ersättningsperiod ersätts högst sex implantat (åtgärd 420), ~~eller~~ sex implantatkronor (åtgärd 850, 852 eller 890) och sex distanser (åtgärd 858) i överkäken och högst fyra implantat, ~~eller~~ fyra implantatkronor och fyra distanser i underkäken.

För tandposition 6, 7 eller 8 i partiellt tandlösa käkar är inte åtgärd 420–426, ~~8520–8578, 886~~ eller 890 ersättningsberättigande, eller lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 925–93429. ~~Om ett implantat inte kan placeras inom position 5–5 i partiellt tandlösa käkar ersätts i stället ett implantat med permanent, semipermanent eller långtidstemporär implantatkrona i position 6. Vid tillämpning av utbytesåtgärd i tvåtandslucka tandposition 5 och 6 lämnas tandvårdsersättning för överkonstruktionen med utbytesåtgärd 926 eller 927, eller alternativt med utbytesåtgärd 929 eller 930 i de fall åtgärd 801 utförts inom två år på en av stötdänderna som utbytet beräknas på.~~

Endast operation avseende de implantat som är ersättningsberättigande för respektive tillstånd eller operation avseende utbytesåtgärder ingår. (TLVFS 2014:X).

E.3 Fabrikat har upphävts genom (TLVFS 2010:2).

E.4 Utbytesåtgärd implantat²⁰

Om patienten vid tillstånd 5031, ~~eller 5033, 5036 eller 5037~~ väljer en behandling i form av ett implantat används utbytesåtgärd 925 och 926. Tandvårdsersättning beräknas utifrån ett belopp som motsvarar det lägsta av följande belopp

- referenspriserna för åtgärd 801 x 2 och 804 x 1,
- vårdgivarens pris för de faktiskt utförda utbytesåtgärderna, eller
- referenspriserna för de faktiskt utförda utbytesåtgärderna.

~~Om patienten vid tvåtandslucka (tillstånd 5033 eller 5037) väljer en behandling i form av ett implantat med en implantatkrona och ett hängande led används utbytesåtgärd 925 och 927. Tandvårdsersättning beräknas utifrån ett belopp som motsvarar det lägsta av följande belopp~~

¹⁹ Senaste lydelse TLVFS 2012:2.

²⁰ Senaste lydelse TLVFS 2012:2.

- referenspriserna för åtgärd 801 x 2 och 804 x 2,
- vårdgivarens pris för de faktiskt utförda utbytesåtgärderna, eller
- referenspriserna för de faktiskt utförda utbytesåtgärderna.

Om patienten vid tvåtandslucka (tillstånd 5033 eller 5037) väljer en behandling i form av två implantat används utbytesåtgärd 931 och 932. Tandvårdsersättning beräknas utifrån ett belopp som motsvarar det lägsta av följande belopp

- referenspriserna för åtgärd 801 x 2 och 804 x 2,
- vårdgivarens pris för de faktiskt utförda utbytesåtgärderna, eller
- referenspriserna för de faktiskt utförda utbytesåtgärderna.

Tandvårdsersättning för utbytesåtgärderna beräknas vid entandslucka för ett stöd på vardera sidan om luckan och ett hängande led. ~~Tandvårdsersättning för utbytesåtgärderna beräknas vid tvåtandslucka för ett stöd på vardera sidan om luckan och två hängande led.~~

Om åtgärd 800 eller 801 utförts inom två år på en av stödtänderna som utbytet beräknas på ska utbytesåtgärd 928 och 929 ~~eller 928 och 930~~ användas när ett implantat utförs ~~och utbytesåtgärd 933 och 934 när två implantat utförs~~. Om åtgärd 800 eller 801 har utförts på båda stödtänderna som utbytet beräknas på, lämnas tandvårdsersättning endast för utbytesåtgärd 928 när ett implantat utförs ~~och endast för utbytesåtgärd 933 när två implantat utförs~~.

När utbytesåtgärd tillämpas för tandluckor med en tand emellan lämnas tandvårdsersättning motsvarande ~~eller tvåtandslucka enligt första, andra respektive tredje~~ stycket för den första tandluckan. Tand som använts för beräkning av tandvårdsersättning i en tandlucka, kan inte användas för beräkning av tandvårdsersättning i ytterligare tandlucka. (TLVFS 2014:X).

E.5 Tandstött protetik, utförd inom rehabiliterande vård, som görs om21

Inom två år efter slutförande av

- åtgärd 800, 801, 804 eller 815 är åtgärd 800, 801, 804, 811–815, 420–428, 430, 850, 852, ~~eller 853 eller 858~~ inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- åtgärd 802 eller 803 är åtgärd 802, ~~eller 803 eller 811~~ inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- åtgärd 806 är åtgärd 806 eller 811 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- åtgärd 808 är åtgärd 808 eller 811 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,

eller

- åtgärd 800 eller 801 på en av tänderna som utbytesåtgärd beräknas på enligt regel E.4 lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 925, 926, ~~927, 931, 932,~~ eller 940 ~~eller 943~~ för bredvidliggande tandposition.

Om åtgärd 800 eller 801 utförts på båda ~~de~~ tänderna som utbytesåtgärder beräknas på enligt regel E.4 lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 925, 926, ~~927, 929, 930, 931, 932, 934, 940, eller 941, 943 eller 944~~ för aktuell tandposition.

E.5 gäller inte för åtgärd 804 när den har använts tillsammans med åtgärd 805 i samma konstruktion. (TLVFS 2014:X).

E.6 Implantat, del av käke, som görs om eller utbytesåtgärd implantat, som görs om²²

Inom två år efter slutförande av

²¹ Senaste lydelse TLVFS 2012:2

²² Senaste lydelse TLVFS 2012:2.

- åtgärd 421, 423 eller 425 är åtgärd 421, 423 eller 425 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- åtgärd 422, 424 eller 426 är åtgärd 422, 424 eller 426 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- åtgärd 420 är åtgärd 420 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- åtgärd 858 är åtgärd 858 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- åtgärd 850, 852, 853 eller 890 är åtgärd 815, 850, 852, 853, 881, 883, 884, ~~886~~ eller 888–890 inte ersättningsberättigande för samma tandposition,
- åtgärd 850, 852, 853 eller 890 är åtgärd 801–804 inte ersättningsberättigande för rehabilitering av tandluckan för ett stöd på vardera sidan om tvåtandslucka alternativt två stöd på vardera sidan om tvåtandslucka med bräckligt ändstöd,
- åtgärd 852, 853 eller 890 är åtgärd 801–804 inte ersättningsberättigande vid rehabilitering av tandluckan för två stöd på vardera sidan om tre- eller flertandslucka, eller
- åtgärd 861–863 eller 865 är åtgärd 853, 861–865, 865, ~~867~~, 881 eller 883–890 inte ersättningsberättigande för samma käke.

Inom två år efter att implantat installerats inom utbytesåtgärd 925, ~~eller 928, 931 eller 933~~ är åtgärd 800 eller 801 inte ersättningsberättigande för ett stöd på vardera sidan vid en ~~eller två~~tandslucka.

Inom två år efter att implantat installerats inom utbytesåtgärd 925, ~~eller 928, 931 eller 933~~ är åtgärd 804 inte ersättningsberättigande för samma tandposition.

Inom två år efter slutförande av

- utbytesåtgärd 925, ~~eller 928, 931 eller 933~~ är åtgärd 420–428 inte ersättningsberättigande eller lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 925, ~~eller 928, 931 eller 933~~ för samma tandposition, eller
- utbytesåtgärd 926, ~~927, eller 929, 930, 932 eller 934~~ är åtgärd 815, 850, 852, 853, 858, 881, 883 eller 890 inte ersättningsberättigande eller lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 926, ~~927, eller 929, 930, 932 eller 934~~ för samma tandposition. (TLVFS 2014:X).

E.7 Implantat som görs om, hel käke²³

Inom två år efter slutförande av

- åtgärd 423 eller 425 är åtgärd 423 eller 425 inte ersättningsberättigande för samma käke,
- åtgärd 424 eller 426 är åtgärd 424 eller 426 inte ersättningsberättigande för samma käke,
- åtgärd 427 eller ~~428~~, är åtgärd 427 eller 428 inte ersättningsberättigande för samma käke,
- åtgärd 858 är åtgärd 858 inte ersättningsberättigande för samma käke,
- åtgärd 861–863 eller 865 är åtgärd ~~423–428~~, 815, 853, 861–865, 865, ~~867~~, 871–878, 881 eller 883–890 inte ersättningsberättigande för samma käke.

Inom två år efter slutförande av åtgärd 420 är åtgärd 420 inte ersättningsberättigande för samma tandposition.

Inom två år efter slutförande av åtgärd 874–876 är åtgärd 874–876 inte ersättningsberättigande för samma käke.

Inom ett år efter slutförande av åtgärd 871–873 är åtgärd 832–837, 839, 853, 858, 861–863, 864, ~~867~~, 871–873, 877, ~~878~~ eller ~~886~~890 inte ersättningsberättigande för samma käke.

²³ Senaste lydelse TLVFS 2010:2.

TLVFS 2014:X

Inom ett år efter slutförande av åtgärd 878 är åtgärd 878 inte ersättningsberättigande för samma tandposition. (TLVFS 2014:X).

E.8 Avtagbar protetik som görs om

Inom ett år efter slutförande av åtgärd 824–828 är ny åtgärd 824–828 eller åtgärd 832–837 inte ersättningsberättigande för samma käke.

Undantag gäller när tänder i protesområdet extraherats inom ett år innan åtgärd 824-828 slutförts. I dessa fall är åtgärd 833 ersättningsberättigande en gång inom ett år efter att åtgärd 824-828 slutförts. (TLVFS 2012:2).

E.9 Undantag från E.5–E.8 samt E.15²⁴

Efter förhandsprövning är åtgärd 420–428, 430, 804–804, 808, 811–815, 850, 852–853, 858, 861–~~867~~863, 865, 874–876, 881 eller 883–890 ersättningsberättigande eller lämnas tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 925, 926, 928 eller 929–944 inom två år från det att åtgärd 420–428, 804–804, 808, 815, 850, 852–853, 858, 861–~~867~~3, 865, 874–876, 890 eller utbytesåtgärd 925, 926, 928, 929, 940 eller 941–944 slutförts om

- patienten kan lastas för att behandlingen behöver göras om,
- konstruktionen på ingående tand eller implantat utsatts för yttre våld, eller
- konstruktionen på ingående tand eller implantat behöver göras om på grund av ny skada i annan tandposition än vad den ursprungliga konstruktionen avser.

Vad som anges i första stycket ska i motsvarande mån gälla även när en tand som använts för beräkning av ersättning av utbytesåtgärd behöver behandlas.

Om den behandling som ska göras om har utförts inom reparativ vård (tillstånd inom 4000-serien) ska regel D.6 tillämpas.

I fall när utbytesåtgärd 925, eller 928, ~~931~~ eller ~~933~~ slutförts men implantatet inte kan användas är åtgärd 801 eller 804 ersättningsberättigande efter förhandsprövning.

Efter förhandsprövning är åtgärd 824–828, 832–837, 871–873 eller 878 ersättningsberättigande inom ett år från det att åtgärd 824–828, 871–873 eller 878 slutförts om

- patienten kan lastas för att behandlingen behöver göras om,
- konstruktionen, tand eller implantat som konstruktionen stödjer på, utsatts för yttre våld, eller

– konstruktionen behöver åtgärdas på grund av ny skada i annan tandposition än vad den ursprungliga konstruktionen avser. (TLVFS 2014:X).

E.10 Tandreglering

För tandreglering gäller att avvikelserna ska vara funktionellt eller utseendemässigt tydligt störande och av en omfattning som svarar mot följande behandlingsbehov

- stort behov: utseendemässigt eller funktionellt starkt störande anomalier, innefattande prenormala tvångsbett, djupbett med gingivalt trauma, extrema öppna bett, tvångsförande och artikulationsstörande kors- och saxbett, uttalade frontala trång- eller glesställningar, postnormala bett med stort horisontellt överbett, retinerade hörntänder, estetiskt eller funktionellt störande rotationer eller omfattande aplasier i sidosegment,

²⁴ Senaste lydelse TLVFS 2013:2.

– mycket stort behov: utseendemässigt eller funktionellt handikappande anomalier, innefattande LKG-defekter, extrema post- och prenatala bett, retinerade incisiver i överkäken eller omfattande aplasier. (TLVFS 2010:2).

E.11 Befintligt implantat²⁵

Vid fastställande av tillstånd 5005, 5014–5016, 5031 eller 5033–5037 ska redan befintligt implantat eller befintlig implantatstödd krona bredvid saknad tand likställas med tandlöshet. För de tillstånd där E.11 gäller är högst samma antal åtgärd 850 och 852 som 420 ersättningsberättigande under samma ersättningsperiod. (TLVFS 2014:X).

E.12 Befintligt hängande led

Vid fastställande av tillstånd 5014–5016, 5033–5035 eller 5037 ska befintligt hängande led, bredvid saknad tand eller bredvid implantat där regel E.11 är tillämplig, likställas med tandlöshet. (TLVFS 2010:2).

E.13 Kopplad konstruktion mellan tand och implantat

Kopplade konstruktioner mellan tand och implantat är ersättningsberättigande inom tandposition 6–6. Hängande led i tandposition 6 är inte ersättningsberättigande. (TLVFS 2010:2).

E.14 Utbytesåtgärd ortodonti²⁶

Om patienten vid tillstånd 5031 eller 5036 väljer en behandling i form av ortodontisk slutning av tandluckan lämnas tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 940. Tandvårdsersättning beräknas utifrån ett belopp som motsvarar det lägsta av följande belopp

- referenspriserna för åtgärd 801 x 2 och 804 x 1,
- vårdgivarens pris för faktiskt utförd utbytesåtgärd, eller
- referenspriset för faktiskt utförd utbytesåtgärd.

~~Om patienten vid tvåtandslucka (tillstånd 5033 eller 5037) väljer en behandling i form av ortodontisk slutning av tandluckan lämnas tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 943. Tandvårdsersättning beräknas utifrån ett belopp som motsvarar det lägsta av följande belopp~~

- ~~– referenspriserna för åtgärderna 801 x 2 och 804 x 2,~~
- ~~– vårdgivarens pris för faktiskt utförd utbytesåtgärd, eller~~
- ~~– referenspriset för faktiskt utförd utbytesåtgärd.~~

Tandvårdsersättning för utbytesåtgärderna beräknas vid entandslucka för ett stöd på vardera sidan om luckan och ett hängande led. ~~Tandvårdsersättning för utbytesåtgärderna beräknas vid tvåtandslucka för ett stöd på vardera sidan om luckan och två hängande led.~~

Om åtgärd 800 eller 801 utförts inom två år på en av stödtänderna som utbytet beräknas på, lämnas tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 941 vid entandslucka ~~och utbytesåtgärd 944 vid tvåtandslucka~~. Om åtgärd 800 eller 801 har utförts på båda stödtänderna som utbytet beräknas på, lämnas ingen tandvårdsersättning.

När utbytesåtgärd tillämpas för tandluckor med en tand emellan lämnas tandvårdsersättning motsvarande en ~~eller två~~tandslucka enligt första ~~respektive andra~~ stycket för den första

²⁵ Senaste lydelse TLVFS 2010:2.

²⁶ Senaste lydelse TLVFS 2010:2.

TLVFS 2014:X

tandluckan. Tand som använts för beräkning av tandvårdsersättning i en tandlucka, kan inte användas för beräkning av tandvårdsersättning i ytterligare tandlucka. (TLVFS 2014:X).

E.15 Utbytesåtgärd ortodonti, som görs om²⁷

Inom två år efter slutförande av utbytesåtgärd 940, eller 941, ~~943 eller 944~~ är åtgärd 800, 801 eller 804 inte ersättningsberättigande för samma tandposition eller för ett stöd på vardera sidan vid en ~~eller två~~ tandlucka.

Inom två år efter slutförande av utbytesåtgärd 940, eller 941, ~~943 eller 944~~ lämnas inte tandvårdsersättning för utbytesåtgärd 925, 926, 928 eller 929-934 eller är åtgärd 420-428, 850, 852,- 853 eller 890 inte ersättningsberättigande för samma tandposition. (TLVFS 2014:X).

²⁷ Senaste lydelse TLVFS 2010:2.

Bilaga 2 Ersättningsberättigande tandvårdsåtgärder med referenspriser angivna i kronor

För de ersättningsberättigande tandvårdsåtgärderna används följande serier:

- 100 Undersökning, riskbedömning och hälsofrämjande åtgärder
- 200 Sjukdomsförebyggande åtgärder
- 300 Sjukdomsbehandlande åtgärder
- 400 Kirurgiska åtgärder
- 500 Rotbehandlingsåtgärder
- 600 Bettfysiologiska åtgärder
- 700 Reparativa åtgärder
- 800 Protetiska åtgärder
- 900 Tandreglering och utbytesåtgärder

100 Undersökning, riskbedömning och hälsofrämjande åtgärder

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
<p>Undersökningsåtgärder, riskbedömning och hälsofrämjande åtgärder I undersökningsåtgärderna ingår upptagande av anamnes- och statusuppgifter som är nödvändiga för undersökning och diagnostik samt information till patienten avseende dessa, samt i förekommande fall</p> <ul style="list-style-type: none"> - nödvändiga foton för diagnostik, behandlingsplanering och dokumentation, - provtagning, receptförskrivning och remisshantering inklusive dokumentation, - undersökningsprotokoll, skriftlig prisuppgift eller skriftlig behandlingsplan enligt 10 § förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd. 			
101	<p>Basundersökning och diagnostik, utförd av tandläkare Åtgärden innefattar</p> <ul style="list-style-type: none"> - kariesdiagnostik och diagnostik av gingivit och parodontit genom förenklad parodontal undersökning, bedömning av munslemhinnan och käkfunktionen samt identifiering av andra faktorer som visar på ett behov av en kompletterande utredning, - nödvändig bildtagning för diagnostik, samt analys av upp till fyra intraorala röntgenbilder, inklusive analys för diagnostik av karies eller marginal parodontit, - riskbedömning, - hälsoinformation, inklusive rekommendationer om egenvård, - förebyggande åtgärder upp till fem minuter i form av enklare munhygieninstruktion, borttagande av ringa mängd tandsten eller fluorbehandling av enstaka tänder. <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 402111, 112, 201, 206 eller 312 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
102	<p>Har upphävts genom (TLVFS 2014:X). Fullständig undersökning och diagnostik, utförd av tandhygienist Åtgärden innefattar</p> <ul style="list-style-type: none"> - diagnostik av karies, gingivit och parodontit, - identifiering av andra faktorer som visar på ett behov av kompletterande utredning samt information till patienten avseende dessa, - riskbedömning, - hälsoinformation inklusive rekommendationer om egenvård, - bildtagning samt analys av upp till fyra intraorala röntgenbilder för diagnostik av karies eller marginal parodontit, - förebyggande åtgärder upp till tio minuter i form av enklare munhygieninstruktion, borttagande av ringa mängd tandsten eller fluorbehandling av enstaka tänder. <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101 eller 105 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>	695	-

TLVFS 2014:X

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist-tandvård fr o m 2014-09-01
103	Akut eller kompletterande undersökning, utförd av tandläkare Åtgärden tillämpas som en enskild diagnostikåtgärd vid <ul style="list-style-type: none"> – akut eller kompletterande undersökning, eller – kontroll av befintlig sjukdom eller behandlingsresultat. Åtgärden tillämpas som en kompletterande åtgärd till 101 eller 102 när vidare undersökning behövs inför bett-rehabilitering eller vid munhålsorelaterade sjukdomar eller problem. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 107 eller 108 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.		
104	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2012:2).</i>		
105	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:X).</i> Fullständig undersökning och diagnostik, utförd av tandhygienist Kompletterande eller akut undersökning, kontroll av behandlingsresultat, utförd av tandhygienist Åtgärden tillämpas som en diagnostikåtgärd vid <ul style="list-style-type: none"> — en kompletterande fullständig parodontal undersökning efter undersökning hos tandläkare, — utvärdering av behandlingsresultat efter avslutad behandlingsserie inklusive expectansperiod, — undersökning av akuta tillstånd, eller — fördjupad kariesutredning inklusive kostanamnes. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 102 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.	545	–
106	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2012:2).</i>		
107	Omfattande akut eller kompletterande undersökning, utförd av tandläkare Åtgärden tillämpas som en enskild diagnostikåtgärd vid <ul style="list-style-type: none"> – omfattande akut eller kompletterande undersökning, eller – omfattande kontroll av befintlig sjukdom eller behandlingsresultat. Åtgärden tillämpas som en kompletterande åtgärd till 101, 111 eller 102/112 när vidare, mer omfattande, undersökning behövs inför bett-rehabilitering eller av munhålsorelaterade sjukdomar eller problem. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 103, 108 eller ytterligare 107 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.		
108	Utredning inklusive undersökning, utförd av tandläkare Åtgärden tillämpas när omfattande undersökning och utredning om sammantaget 60 minuter eller mer krävs inför bett-rehabilitering eller av munhålsorelaterade sjukdomar eller problem. Åtgärden kan tillämpas som en enskild åtgärd eller som en kompletterande åtgärd till 101, 111 eller 102/112. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 103, 107 eller ytterligare 108 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.		
111	Basundersökning, utförd av tandhygienist Åtgärden innefattar <ul style="list-style-type: none"> – kariesdiagnostik och diagnostik av gingivit och parodontit genom förenklad parodontal undersökning, – identifiering av andra faktorer som visar på ett behov av kompletterande utredning samt information till patienten avseende dessa, – riskbedömning, – hälsoinformation inklusive rekommendationer om egenvård, – nödvändig bildtagning för diagnostik, upp till fyra intraorala röntgenbilder, inklusive analys, – förebyggande åtgärder upp till fem minuter i form av enklare munhygieninstruktion, borttagande av ringa mängd tandsten eller fluorbehandling av enstaka tänder. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 112, 113, 114, 201, 206 eller 312 för samma patient under samma dag och vid		

Åtgärds- kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
	<p>samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
112	<p>Basundersökning med fullständig parodontal undersökning, utförd av tandhygienist Åtgärden innefattar – kariesdiagnostik och diagnostik av gingivit och parodontit genom fullständig parodontal undersökning, – identifiering av andra faktorer som visar på ett behov av kompletterande utredning samt information till patienten avseende dessa, – riskbedömning, – hälsoinformation inklusive rekommendationer om egenvård, – nödvändig bildtagning för diagnostik, upp till fyra intraorala röntgenbilder, inklusive analys, – förebyggande åtgärder upp till tio minuter i form av enklare munhygieninstruktion, borttagande av ringa mängd tandsten eller fluorbehandling av enstaka tänder. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 111, 113, 114, 201, 206 eller 312 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
113	<p>Akut undersökning, utförd av tandhygienist Åtgärden tillämpas som en diagnostikåtgärd vid undersökning av akuta tillstånd. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 111, 112 eller 114 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
114	<p>Kompletterande parodontal undersökning eller kariesutredning utförd av tandhygienist Åtgärden tillämpas som en diagnostikåtgärd vid fullständig parodontal undersökning – efter undersökning hos tandläkare, – efter basundersökning inom åtgärd 111 hos tandhygienist, eller – för utvärdering av behandlingsresultat efter avslutad behandlingsserie inklusive expektansperiod. Åtgärden är även ersättningsberättigande för fördjupad kariesutredning inklusive kostanames. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 111, 112 eller 113 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
Konsultationsåtgärder			
115	<p>Konsultation specialisttandvård Åtgärden är ersättningsberättigande för en patient som remitterats för konsultation till en tandläkare med bevis om specialistkompetens. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 103, 107, 108, 116 eller 121–134 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>	–	

TLVFS 2014:X

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
116	Konsultation specialisttandvård, omfattande Åtgärden är ersättningsberättigande för en patient som remitterats för omfattande konsultation, när 60 minuter eller mer krävs, till en tandläkare med bevis om specialistkompetens. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 103, 107, 108, 115 eller 121–134 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.	–	
Åtgärder för Röntgenåtgärderundersökning I samtliga röntgenåtgärder ingår exponering, framtagning, analys, lagring av bilder samt skriftlig dokumentation. I referenspris för specialisttandvård ingår även upptagande av anamnes och remissvar.			
121	Röntgenundersökning av enskild tand Åtgärden innefattar nödvändiga intraorala bilder. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 122, 123 eller 126 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning.		
122	Röntgenundersökning, delstatus Åtgärden innefattar nödvändiga intraorala bilder av mer än en tandposition. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 121, 123 eller 126 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning.		
123	Röntgenundersökning, helstatus Åtgärden innefattar nödvändiga intraorala bilder som täcker samtliga tänder apikala och marginala förhållanden samt käkbenet i tandlösa områden. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 121, 122, 124 eller 126 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande högst en gång per patient och ersättningsperiod.		
124	Panoramaröntgenundersökning Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 123 eller 126 som exponeras för samma patient under samma dag och vid samma mottagning.		
125	Röntgenundersökning, extraoral Åtgärden kan användas vid samtliga extraorala röntgenundersökningar. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.		
126	Röntgenundersökning, omfattande Åtgärden innefattar intraoralt helstatus och panoramaröntgen exponerade samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 121, 122, 123 eller 124 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande högst en gång per patient och ersättningsperiod.		
Åtgärder för Tomografiåtgärderundersökning I samtliga åtgärder ingår exponering, rekonstruktioner och reformateringar, eventuell framkallning, analys, lagring av bilder samt skriftlig dokumentation. I referenspris för specialisttandvård ingår även upptagande av anamnes och remissvar. Åtgärdena innefattar undersökning inför implantatbehandling, lägesbestämning, anatomisk undersökning av tänder eller utredning av patologiska tillstånd om inte annat anges.			
131	Tomografiundersökning, en kvadrant Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 132, 133 eller 134 för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande högst en gång per patient och dag.		

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
132	Tomografiundersökning, två kvadranter Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 131, 133 eller 134 för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande högst en gång per patient och dag.		
133	Tomografiundersökning, tre kvadranter, sinus, käkled eller traumautredning Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 131, 132 eller 134 för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande högst en gång per patient och dag.		
134	Tomografiundersökning, fyra kvadranter Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 131, 132 eller 133 för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande högst en gång per patient och dag.		
Övriga åtgärder vid undersökning och diagnostik			
141	Studiemodeller, för behandlingsplanering Åtgärden innefattar studiemodeller avseende båda käkarna och index. Åtgärden är endast ersättningsberättigande när studiemodeller behövs för behandlingsplanering. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.		
161	Salivsekretionsmätning Åtgärden innefattar – information om provtagningen, – insamlande av saliv, – mätning av sekretionsvärden, – dokumentation, samt – eventuellt remissvar. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.		
162	Laboratoriekostnader vid mikrobiologisk undersökning Åtgärden innefattar endast laboratoriekostnaden. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.		
163	Biopsi inklusive laboratorieundersökning (PAD) Åtgärden innefattar tagande av biopsi samt kostnaden för den histologiska analysen, dokumentation samt skriftligt svar. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.		
191	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2012:2).</i>		

200 Sjukdomsförebyggande åtgärder

Åtgärdena i 200-serien innefattar information och förebyggande behandling vid risk för **tandsjukdom munhälsorelaterade sjukdomar eller problem.**

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01

TLVFS 2014:X

201	<p>Information och/eller instruktion vid risk för karies, gingival-eller parodontal-sjukdom och käkfunktionsstörning munhälsorelaterade sjukdomar eller problem</p> <p>Åtgärden innefattar</p> <ul style="list-style-type: none"> – information till patienten om orsakssamband och om skötsel av munhygien i syfte att förebygga karies, parodontit, periimplantit, tandslitage eller käkfunktionsstörning, samteller – utförlig instruktion gällande egenvård. <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 102, 111, 112, 311, 312, 313, 314, 321, 341, 342 eller 343 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
202	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2012:2).</i>		
203	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2012:2).</i>		
204	<p>Profylaxskena, per skena</p> <p>Åtgärden innefattar avtryckstagning samt framställning, utprovning och utlämning av skena.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande två gånger per patient, dag och behandlare.</p>		
205	<p>Fluorbehandling inklusive professionell tandrengöring, i kombination med undersökningsåtgärd kortare behandlingstid</p> <p>Åtgärden omfattar cirka 10 minuter behandlingstid.</p> <p>Åtgärden är endast ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101 eller 102 för samma patient under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 206, 321, 341, 342 eller 343 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande högst sex gånger per patient och ersättningsperiod.</p>		
206	<p>Fluorbehandling inklusive professionell tandrengöring</p> <p>Åtgärden omfattar cirka 20 minuter behandlingstid.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 102, 103, 105, 107, 108, 111, 112, 311, 314, 205, 321, 341, 342 eller 343 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande högst sex gånger per patient och ersättningsperiod.</p>		

300 Sjukdomsbehandlande åtgärder

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
301	<p>Sjukdomsbehandlande åtgärder, mindre omfattande behandling</p> <p>Åtgärden innefattar sjukdoms- eller smärtbehandling av mindre omfattning, främst i form av justering vid dekubitus, enkel temporär fyllning, spolning vid perikoronit och andra infektioner, behandling av känsliga tandhalsar, avlägsnande av vävnadsskadande extensionsled, avlägsnande av broled inför operation, nervblockad vid orofaciala smärttillstånd; (inkluderar inte anestesi vid odontologiska ingrepp), intramuskulär injektion, eller slipning av enstaka tand, eller mindre korrigering av äldre laboratoriefremställd hård bettskena.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 302, 303 eller ytterligare åtgärd 301 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p>		

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
302	<p>Sjukdomsbehandlande åtgärder</p> <p>Åtgärden innefattar sjukdoms- eller smärtbehandling, främst i form av långtidstemporär fyllning, incision, spolning och tamponad vid abscess inklusive bedövning, temporär mjukrebasering av protes, en temporär krona, behandling av postoperativa besvär (med villkoret att primäringreppet är utfört på annan mottagning när denna görs av annan än den som ursprungligen gjorde behandlingen), behandling vid dry socket, smärtbehandling vid tandfrakturer inklusive temporära fyllningar, bonding av extraherad tand till grann tand, behandling av ilningarakupunktur eller annan behandling av tillstånd i käkled eller käkmskler som orsakat käkfunktionsstörning.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande för behandling när separat åtgärd för denna finns inom aktuellt tillstånd.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 301, 303 eller ytterligare åtgärd 302 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p>		
303	<p>Sjukdomsbehandlande åtgärder, omfattande behandling</p> <p>Åtgärden innefattar omfattande sjukdoms- eller smärtbehandling, främst i form av två eller flera långtidstemporära fyllningar, två eller flera temporära kronor, behandling av omfattande postoperativ blödning (med villkoret att primäringreppet är utfört på annan mottagning), ombyggnad av laboratorieframställd hård bettskena för annan funktion, splinting vid parodontit när mobila tänder bondas till varandra samt vid trauma då tidskrävande åtgärder utförs, innefattande bonding till grann tänder eller när exartikulerad/-subluxerad tand reponeras och splintas mot grann tänder.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande för behandling när separat åtgärd för denna finns inom aktuellt tillstånd.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 301, 302 eller ytterligare åtgärd 303 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p>		
311	<p>Information eller instruktion vid munhälsorelaterade sjukdomar eller problem</p> <p>Åtgärden innefattar</p> <ul style="list-style-type: none"> – information om orsakssamband och om skötsel av munhygien vid munhälsorelaterade sjukdomar eller problem, eller – utförlig instruktion gällande egenvård, eller – patientundervisning rörande orsaker till knäppningar och spänningstillstånd i käksystemet samt instruktion i enklare avslappningsövningar och rörelseträning. <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 201, 205 eller 312, 313 eller 314 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
312	<p>Uppföljande information eller instruktion vid munhälsorelaterade sjukdomar eller problem</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 101, 402, 111, 112, 201, 205, eller 311, 313 eller 314 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande högst sex gånger per patient och ersättningsperiod.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
313	<p>Beteendemedicinsk behandling, 60 minuter eller mer</p> <p>Åtgärden innefattar kvalificerad beteendepåverkan vid munhälsorelaterade sjukdomar och ska innehålla en individanpassad behandlingsplan för teoribaserad beteendepåverkan.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 201, 311, 312 eller 314 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande högst en gång per patient, ersättningsperiod och behandlare.</p>		

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
314	<p>Beteendemedicinsk behandling Åtgärden innefattar kvalificerad beteendepåverkan vid munhälsorelaterade sjukdomar och ska innehålla en individanpassad behandlingsplan för teoribaserad beteendepåverkan. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 201, 311, 312 eller 313.</p>		
321	<p>Icke-operativ behandling av kariessjukdom Åtgärden innefattar professionell tandrengöring, med intensiv fluor-behandling som har evidens som tilläggsmetod till regelbunden användning av fluortandkräm, antimikrobiell behandling eller kost-rådgivning. Åtgärden är ersättningsberättigande vid en fördjupad kostrådgivning endast om denna har sin bakgrund i en kostanammes. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 201, 205 eller 206 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
322	<p>Stegvis exkavering Åtgärden innefattar i förekommande fall kontrollröntgen. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och tand-nummer. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 301, 302, 303, 701, 702, 703, 704, 705, 706 eller 707 för samma patient och tand-nummer under samma dag.</p>		
341	<p>Behandling av parodontal sjukdom eller periimplantit, mindre omfattning Åtgärden innefattar deputation/mekanisk infektionsbehandling vid mindre omfattande parodontala problem eller vid enstaka implantat. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 201, 205, 206, 342 eller 343 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
342	<p>Behandling av parodontal sjukdom eller periimplantit, större omfattning Åtgärden innefattar omfattande behandling av periimplantit vid flera implantat eller deputation/mekanisk infektionsbehandling vid parodontala problem, när det finns ett flertal fördjupade tandköttsfickor eller furkationsinvolveringar. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 201, 205, 206, 341 eller 343 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
343	<p>Behandling av parodontal sjukdom eller periimplantit, särskilt tidskrävande behandling Åtgärden innefattar mycket omfattande behandling av periimplantit eller deputation/mekanisk infektionsbehandling vid mycket omfattande parodontala problem, som kräver särskilt tidskrävande behandling om 90 minuter eller mer i total tidsåtgång. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 201, 205, 206, 341 eller 342 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare och högst fyra gånger under en ersättningsperiod.</p>		
362	<p>Lustgassedering, per gång Åtgärden innefattar information om lustgassedering, introduktion med syrgas, lustgasupptrappning, lustgasavtrappning, syrgasavtrappning samt kort övervakning efter slutförd sedering.</p>		

400 Kirurgiska åtgärder

Samtliga åtgärder i 400-serien innefattar bedövning, blodstillning, såranpassning, suturering och postoperativ information **samt i förekommande fall operationsuppdukning.**

Åtgärderna innefattar även kontroll och efterbehandling inklusive suturtagning.

Handläggning av efterbesvär upp till 14 dagar efter behandlingstillfället ingår, samt i förekommande fall kontrollröntgen.

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
Tanduttagning och dentoalveolär kirurgi			
401	<p>Tanduttagning, en tand Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405 eller 441 i samma kvadrant, det vill säga tänderna i position 1 till 8 på samma sida och i samma käke, för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 442, 443, 444 eller 445 för samma patient och under samma dag.</p>		
402	<p>Tanduttagning, när separation eller friläggning krävs, en tand, komplicerad Åtgärden innefattar tanduttagning av en tand när separation eller friläggning krävs. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405 eller 441 i samma kvadrant, det vill säga tänderna i position 1 till 8 på samma sida och i samma käke, för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 442, 443, 444 eller 445 för samma patient och under samma dag.</p>		
403	<p>Tanduttagning, tillkommande, enkel Åtgärden innefattar tanduttagning av en tand inom samma område för lokalanestesi som annan behandling vid samma behandlingstillfälle. Åtgärden avser situation där tanden är enkel att extrahera, vid parodontal försvagning. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405 eller 441 i samma kvadrant, det vill säga tänderna i position 1 till 8 på samma sida och i samma käke, för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 442, 443, 444 eller 445 för samma patient och under samma dag.</p>		
404	<p>Kirurgiskt avlägsnande av en eller flera tänder i samma kvadrant och/eller annan vävnad, per operationstillfälle Åtgärden innefattar operation med lambå . suppedukning för intraoral operation, fällande av lambå, avlägsnande av käkben, separation av tand, avlägsnande av annan vävnad, urskrapning, spolning, hemostas, såröverslutning samt postoperativ information och läkningskontroll. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401, 402, 403 eller 406 i samma kvadrant, det vill säga tänderna i position 1 upp till 8 på samma sida och i samma käke, för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är inte ersättningsberättigande för apikalkirurgisk behandling. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 405, 407, 441, 442, 443, 444, eller 445 eller 541 för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 421–4268 eller 541, eller med utbytesåtgärd 925 eller; 928, 931 eller 933 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		

Åtgärds- kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
405	<p>Omfattande dentoalveolär kirurgi Åtgärden är ersättningsberättigande vid kirurgiskt avlägsnande av en eller flera tänder vid komplicerade förhållanden, kirurgiskt avlägsnande av tänder i flera kvadranter, avlägsnande av annan vävnad vid komplicerade förhållanden, slutning av oroantral kommunikation vid extraktionskomplikation, eller komplicerad kirurgisk friläggning av tand, med anbringande av ortodontiskt förankringselement. Komplicerade förhållanden är i direkt anslutning till mandibularkanal, mycket komplicerad rotanatomi, distoangulärt tippade tänder, inskränkt gapförmåga, horisontellt liggande tänder eller extremt högt liggande tänder i överkäken.</p> <p>Åtgärden innefattar operationsuppdukning för intraoral operation, sederung med perorala läkemedel, fällande av lambå, avlägsnande av käkben, separation av tand, urskrapning, spolning, hemostas, sårslutning samt postoperativ information och läkningskontroll.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärderna 401, 402, 403 eller 406 i samma kvadrant, det vill säga tänderna i position 1 upp till 8 på samma sida och i samma käke, för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande för apikalkirurgisk behandling.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 407, 441, 442, 443, 444, eller 445 eller 541 för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 421–426 eller 541, eller med utbytesåtgärd 925 eller 928, 931 eller 933 för samma patient och tandposition under samma dag.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
406	<p>Tanduttagning, övertalig tand Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 442, 443, 444 eller 445 för samma patient och under samma dag.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404 eller 405 i samma kvadrant, det vill säga tänderna i position 1 till 8 på samma sida och i samma käke, för samma patient, och under samma dag och med samma behandlare.</p>		
407	<p>Övrig dentoalveolär kirurgi eller plastikk, per operationstillfälle Åtgärden innefattar korrigerande mjukvävnadskirurgi, avlägsnande av mjukvävnadsförändring, benplastikk som kräver lambå, frenulumplastikk, preprotetisk friläggning med lambå eller separation och extraktion av del av molar inklusive tillputsning av kvarvarande rot.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 421–428 för samma patient och tandposition under samma dag.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 441, 442, 443, 444, 445 eller 541 för samma patient under samma dag.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>		
Implantatkirurgiska åtgärder			
420	<p>Implantat, per styck Åtgärden innefattar implantat, täckskruv och inläkningsdistans.</p>		
421	<p>Operation avseende käkbensförankrade implantat, ett implantat Åtgärden innefattar operation, inklusive för- och efterbehandling, samt sederung med perorala läkemedel.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 407, 422, 424, eller 426 eller 441 för samma patient och tandposition under samma dag.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 423, 425, 427, 428 eller med ytterligare åtgärd 421 för samma patient under samma dag.</p>		
422	<p>Kirurgisk friläggning av ett implantat vid tvåstegsteknik Åtgärden avser friläggning med samtidig insättning av en distanskomponent.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405,</p>		

Åtgärds- kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
	<p>407, 421, 423; eller 425 eller 441 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 424, 426 eller med ytterligare åtgärd 422 för samma patient under samma dag.</p>		
423	<p>Operation avseende käkbensförankrade implantat, två eller tre implantat Åtgärden innefattar operation inklusive för- och efterbehandling, samt sedering med perorala läkemedel. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 407, 422, 424; eller 426 eller 441 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 421, 425, 427, 428 eller med ytterligare åtgärd 423 för samma patient under samma dag.</p>		
424	<p>Kirurgisk friläggning av två eller tre implantat vid tvåstegsteknik Åtgärden avser friläggning med samtidig insättning av två eller tre distanskomponenter. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 407, 421, 423; eller 425 eller 441 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 422, 426 eller med ytterligare åtgärd 424 för samma patient under samma dag.</p>		
425	<p>Operation avseende käkbensförankrade implantat, fyra eller fler implantat Åtgärden innefattar operation, inklusive för- och efterbehandling, samt sedering med perorala läkemedel. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 407, 422, 424; eller 426 eller 441 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 421, 423, 427 eller 428 för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande upp till två gånger per dag när fyra eller fler implantat installeras per käke.</p>		
426	<p>Kirurgisk friläggning av fyra eller fler implantat vid tvåstegsteknik Åtgärden avser friläggning med samtidig insättning av fyra eller fler distanskomponenter. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 407, 421, 423; eller 425 eller 441 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 422 eller 424 för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande upp till två gånger per dag när fyra eller fler implantat friläggs per käke.</p>		
427	<p>Benaugmentation med egen benvävnad, per operationstillfälle Åtgärden innefattar uppbyggnad av förlorat käkben inför implantat-installation där ben hämtas från den egna benvävnaden, samt sedering med perorala läkemedel. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 421, 423, 425 eller 428 för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405 eller 407 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är endast ersättningsberättigande för tandläkare med bevis om specialistkompetens i oral kirurgi eller parodontologi samt för tandläkare under specialistutbildning när behandlingen sker vid godkänd utbildningsklinik inom käkkirurgi eller parodontologi.</p>		

Åtgärds- kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
428	<p>Benaugmentation med benersättningsmaterial, per operationstillfälle Åtgärden innefattar uppbyggnad av förlorat käkben inför implantat-installation med benersättningsmaterial, samt sedering med perorala läkemedel. Rekonstruktiva material ingår i åtgärden. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 421, 423, 425 eller 427 för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405 eller 407 för samma patient och tandposition under samma dag. Åtgärden är endast ersättningsberättigande för tandläkare med bevis om specialistkompetens i oral kirurgi eller parodontologi samt för tandläkare under specialistutbildning när behandlingen sker vid godkänd utbildnings-klinik inom käkkirurgi eller parodontologi.</p>		
429	<p>Kirurgiskt avlägsnande av implantat, per operationstillfälle Åtgärden innefattar kirurgiskt avlägsnande av ett eller flera implantat samt sedering med perorala läkemedel. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 441, 442, 443, 444 eller 445 för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång för samma patient under samma dag.</p>		
430	<p>Peri-operativ kirurgi vid implantatkirurgi, tilläggsåtgärd Åtgärden innefattar lyft av käkhålans slemhinna för att skapa utrymme för implantatinsättning, särskild plastik vid slutning av extraktionsdefekt vid direktinstallation av implantat eller lokal benutfyllnad av incisivkanal vid installation av implantat. Åtgärden är endast ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 421, 423 eller 425. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare.</p>		
435	<p>Avlägsnande av ett implantat Åtgärden innefattar avlägsnande av ett inte integrerat implantat utan operation. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 442, 443, 444 eller 445 för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 441 i samma kvadrant, det vill säga tandposition 1 till 8 på samma sida och i samma käke, för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, tandposition och ersättningsperiod.</p>		
436	<p>Avlägsnande av implantat, enkel Åtgärden innefattar avlägsnande av ett inte integrerat implantat utan operation inom samma område för lokalanestesi som annan behandling vid samma behandlingstillfälle. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 442, 443, 444 eller 445 för samma patient under samma dag. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 441 i samma kvadrant, det vill säga tandposition 1 till 8 på samma sida och i samma käke, för samma patient under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, tandposition och ersättningsperiod.</p>		

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
<i>Parodontalkirurgiska åtgärder</i>			
441	<p>Plastik, enklare pParodontalkirurgisk behandling -vid en eller två tänder eller kirurgisk behandling vidav periimplantit vid ett enstaka implantat, per operationstillfälle</p> <p>Åtgärden innefattar mekanisk infektionsbehandling med uppfällning av lambå. Åtgärden innefattar även parodontal mjukvävnadskirurgi med lambå vid tand. Åtgärden kan även användas för korrigerande mjukvävnadskirurgi, återställande av papill, benplastik, frenulumplastik, vid preprotetisk friläggning med lambå, eller separation och extraktion av del av molar vid behandling av fraktur, karies, parodontal eller apikal sjukdom inklusive tillputsning av kvarvarande rot.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 421–426 för samma patient och tandposition under samma dag.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401, 402, 403, 406, 435 eller 436 i samma kvadrant, det vill säga tänder eller implantat i position 1 till 8 på samma sida och i samma käke, för samma patient under samma dag och med samma behandlare.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 407, 429, 442, 443, 444 eller 445 för samma patient under samma dag.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>		
442	<p>Parodontalkirurgisk behandling av parodontit vid tre till sex tänder, per operationstillfälle</p> <p>Åtgärden avser omfattande operation vid tre till sex tänder med parodontal sjukdom och i förekommande fall samtidig operation vid periimplantit vid ett implantat.</p> <p>Åtgärden innefattar mekanisk infektionsbehandling med uppfällning av lambå samt i förekommande fall extraktion av tand eller borttagande av inte integrerat implantat. Åtgärden innefattar även parodontal mjukvävnadskirurgi med lambå vid tand.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 429, 435, 436, 441, 442, 444 eller 445 för samma patient under samma dag.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>		
443	<p>Kirurgisk behandling av periimplantit vid två till fyra implantat, per operationstillfälle</p> <p>Åtgärden avser omfattande operation vid två till fyra implantat med periimplantit och i förekommande fall samtidig operation vid parodontal sjukdom vid en till två tänder.</p> <p>Åtgärden innefattar mekanisk infektionsbehandling med uppfällning av lambå samt i förekommande fall borttagande av inte integrerat implantat eller extraktion av tand.</p> <p>Åtgärden omfattar inte borttagande av implantatbro.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 429, 435, 436, 441, 442, 444 eller 445 för samma patient under samma dag.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>		

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
444	<p>Omfattande parodontalkirurgisk behandling av parodontit vid sju tänder eller fler, eller vid tre tänder eller fler i kombination med annan operation, per operationstillfälle</p> <p>Åtgärden avser mycket omfattande operation vid sju tänder eller fler med parodontal sjukdom i ena eller båda käkar och innefattar mekanisk infektionsbehandling med uppfällning av lambå samt i förekommande fall extraktion av tand eller borttagande av inte integrerat implantat. Åtgärden innefattar även parodontal mjukvävnadskirurgi med lambå vid tand.</p> <p>Åtgärden avser även parodontal operation av tre tänder eller fler och vid samma operationstillfälle</p> <ul style="list-style-type: none"> – periimplantitoperation vid två implantat, eller – kirurgiskt avlägsnande av tand eller annan vävnad. <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 429, 435, 436, 441, 442, 443 eller 445 för samma patient under samma dag.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>		
445	<p>Omfattande kirurgisk behandling av periimplantit vid fem implantat eller fler, eller vid tre implantat eller fler i kombination med annan operation, per operationstillfälle</p> <p>Åtgärden avser omfattande operation vid fem implantat eller fler med periimplantit i ena eller båda käkar.</p> <p>Åtgärden innefattar mekanisk infektionsbehandling med uppfällning av lambå samt i förekommande fall borttagande av inte integrerat implantat eller extraktion av tand.</p> <p>Åtgärden avser även omfattande periimplantitoperation vid tre implantat eller fler och vid samma operationstillfälle</p> <ul style="list-style-type: none"> – operation vid parodontal sjukdom vid två tänder, eller – kirurgiskt avlägsnande av tand eller annan vävnad. <p>Åtgärden omfattar inte borttagande av implantatbro.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 429, 435, 436, 441, 442, 443 eller 444 för samma patient under samma dag.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>		
446	<p>Rekonstruktiv behandling med membran (GTR) eller emaljmatrixprotein, tilläggsåtgärd, per operationstillfälle</p> <p>Åtgärden tillämpas som en tilläggsåtgärd vid lambåoperation av tand med djup benefekt eller furkationsinvolvering. Åtgärden är även ersättningsberättigande för behandling med emaljmatrixprotein vid lokal mjukvävnadsretraktion vid tand. Rekonstruktiva material ingår i åtgärden.</p> <p>Åtgärden är endast ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 441–445.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 447 eller 448 för samma patient under samma dag.</p> <p>Åtgärden är endast ersättningsberättigande för tandläkare med bevis om specialistkompetens i parodontologi samt för tandläkare under specialistutbildning när behandlingen sker vid godkänd utbildningsklinik inom parodontologi.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>		
447	<p>Rekonstruktiv behandling med benersättningsmaterial, tilläggsåtgärd, per operationstillfälle</p> <p>Åtgärden tillämpas som en tilläggsåtgärd vid lambåoperation av tand med djup benefekt. Rekonstruktiva material ingår i åtgärden.</p> <p>Åtgärden är endast ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 441–445.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 446 eller 448 för samma patient under samma dag.</p> <p>Åtgärden är endast ersättningsberättigande för tandläkare med bevis om specialistkompetens i parodontologi samt för tandläkare under specialistutbildning när behandlingen sker vid godkänd utbildningsklinik inom parodontologi.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>		

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
448	<p>Fritt bindvävstransplantat vid lambåoperation, tilläggsåtgärd, per operationstillfälle</p> <p>Åtgärden tillämpas som en tilläggsåtgärd vid lambåoperation vid lokal mjukvävnadsretraktion vid tand.</p> <p>Åtgärden är endast ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 441, 442 eller 444.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 446 eller 447 för samma patient under samma dag.</p> <p>Åtgärden är endast ersättningsberättigande för tandläkare med bevis om specialistkompetens i parodontologi samt för tandläkare under specialistutbildning när behandlingen sker vid godkänd utbildningsklinik inom parodontologi.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>		
Övriga åtgärder			
480	<p>Kontroll av koagulation, tilläggsåtgärd</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande när fastställande av aktuellt koagulationsvärde krävs före tanduttagning eller kirurgiskt ingrepp. Åtgärden innefattar även blödningskontroll efter ingreppet.</p> <p>Åtgärden är endast ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 163, 341-343, åtgärder i 400-serien eller åtgärd 541.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och dag.</p>		
491	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2012:2).</i>		
492	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2012:2).</i>		

500 Rotbehandlingsåtgärder

Samtliga åtgärder i 500-serien innefattar alla moment vid rotbehandling, såsom kofferdamläggning **inklusive nödvändig friläggning eller uppbyggnad med fyllningsmaterial**, röntgen, bakterieprov, upprepade rensningar och kontroller, fram till färdig rotfyllning och förslutning av tanden med temporär fyllning.

I förekommande fall ingår även återbesök för kontroll och behandling vid efterbesvär.

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
501	<p>Rensning och rotfyllning, en rotkanal</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 502, 503, 504 eller 521 för samma patient och tand under samma dag och med samma behandlare.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, tandnummer, dag och behandlare.</p>		
502	<p>Rensning och rotfyllning, två rotkanaler</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 501, 503, 504 eller 521 för samma patient och tand under samma dag och med samma behandlare.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, tandnummer, dag och behandlare.</p>		

TLVFS 2014:X

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
503	<p>Rensning och rotfyllning, tre rotkanaler Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 501, 502, 504 eller 521 för samma patient och tand under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, tandnummer, dag och behandlare.</p>		
504	<p>Rensning och rotfyllning, fyra eller fler rotkanaler Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 501, 502, 503 eller 521 för samma patient och tand under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, tandnummer, dag och behandlare.</p>		
521	<p>Akut endodontisk behandling Åtgärden innefattar akut endodontisk behandling, med trepanation och cayumextirpation, samt provisorisk fyllning. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 501, 502, 503 eller 504 för samma patient och tand under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är under samma ersättningsperiod endast ersättningsberättigande en gång för samma patient, tandnummer och behandlare.</p>		
522	<p>Komplicerad kanallokalisation Åtgärden är ersättningsberättigande för fastställande av rensdjup vid – lokalisation av trång oblitererad eller kraftigt krökt kanal, eller – kanallokalisation genom laboratoriefremställd krona. Vidgning av rotkanal ingår inte i åtgärden. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, tandnummer, behandlare och ersättningsperiod.</p>		
523	<p>Stiftborttagning Åtgärden innefattar avlägsnande av stift i rotkanal före rotfyllningsåtgärd eller vid ny stiftförankring vid protetik. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, tandposition och ersättningsperiod.</p>		
541	<p>Apikalkirurgisk behandling, per operationstillfälle Åtgärden innefattar operation samt retrograd fyllning. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405 eller 407 för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, och dag och behandlare.</p>		
542	<p>Apikalkirurgisk behandling, ytterligare tand vid samma operationstillfälle, tilläggsåtgärd Åtgärden innefattar operation samt retrograd fyllning. Åtgärden är endast ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 404, 405, 407 eller 541. Åtgärden är inte ersättningsberättigande för samma tandposition som åtgärd 404, 405, 407 eller 541 under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per tandposition, patient, dag och behandlare.</p>		
591	<p>Har upphävts genom (TLVFS 2012:2).</p>		

600 Bettfysiologiska åtgärder

Samtliga åtgärder i 600-serien omfattar i förekommande fall tandtekniskt arbete inklusive materialkostnad.

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
601	<p>Bettskena i hård akrylat i överkäken, utförd på bettfysiologisk indikation, per skena Åtgärden innefattar laboratoriefremställd bettskena (stabiliseringsskena, Shoreskena, molarstödsskena, Hawleypått/Dessnerplåt). Åtgärden innefattar avtryck, anpassning och inslipning samt uppföljning av skenans funktion upp till tre månader efter utlämnandet. Åtgärden är ersättningsberättigande högst två gånger per patient och ersättningsperiod.</p>		
602	<p>Bettskena i hård akrylat i underkäken, utförd på bettfysiologisk indikation, per skena Åtgärden innefattar laboratoriefremställd bettskena (stabiliseringsskena, molarstödsskena). Åtgärden innefattar avtryck, anpassning och inslipning samt uppföljning av skenans funktion upp till tre månader efter utlämnandet. Åtgärden är ersättningsberättigande högst två gånger per patient och ersättningsperiod.</p>		
603	<p>Reponeringsskena, per skena Åtgärden innefattar laboratoriefremställd reponeringsskena i överkäke. Åtgärden innefattar avtryck, anpassning och inslipning samt uppföljning av skenans funktion upp till sex månader efter utlämnandet. Åtgärden är endast ersättningsberättigande för tandläkare med bevis om specialistkompetens i bettfysiologi samt för tandläkare under specialistutbildning när behandlingen sker vid godkänd utbildningsklinik inom bettfysiologi. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient och ersättningsperiod.</p>	-	
604	<p>Mjukplastskena, laboratoriefremställd, förturförd på bettfysiologiska behandlingindikationer, per skena Åtgärden innefattar avtryck i båda käkar, index, anpassning och inslipning, samt uppföljning av skenans funktion och effekt upp till tre månader efter utlämnandet. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande högst två gånger per ersättningsperiod.</p>		
605	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:X).</i>		
606	<p>Motorisk aktivering Åtgärden innefattar instruktion och information till rörelseträning, koordinationsträning, hållningsträning, biofeedback eller tøjning. I åtgärden ingår även reponering. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande högst sex gånger per patient och ersättningsperiod.</p>		
607	<p>Bettslipning för oklusal stabilisering Åtgärden innefattar slipning av tänder eller protetiska konstruktioner för att skapa stabilitet mellan över- och underkäke. Åtgärden innefattar puts, polering, fluorbehandling och uppföljning, samt i förekommande fall modeller för provslipning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, dag och behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande högst tre gånger per patient och ersättningsperiod.</p>		
691	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2012:2).</i>		

700 Reparativa åtgärder

Samtliga åtgärder i 700-serien innefattar bedövning, exkavering, material och nödvändig friläggning (undantaget friläggning med lambå), putsning och polering, anpassning av ocklusion mot motstående käke, torrläggning (friläggning och anläggande av matris och kofferdam) samt i förekommande fall kontrollröntgen.

Fyllningar utförda med fyllningsmaterial avsedda för permanent bruk är ersättningsberättigande. Till fyllningsmaterial avsedda för permanent bruk räknas även inlägg eller fasader.

I förekommande fall ingår även återbesök för kontroll och justering.

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
701	Fyllning av en yta på framtand eller hörntand Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 322, 702, 703, 704, 705, 706 eller 707 eller ytterligare 701 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.		
702	Fyllning av två ytor på framtand eller hörntand Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 322, 701, 703, 704, 705, 706 eller 707 eller ytterligare 702 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.		
703	Fyllning av tre eller flera ytor på framtand eller hörntand Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 322, 701, 702, 704, 705, 706 eller 707 eller ytterligare 703 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.		
704	Fyllning av en yta på molar eller premolar Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 322, 701, 702, 703, 705, 706 eller 707 eller ytterligare 704 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.		
705	Fyllning av två ytor på molar eller premolar Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 322, 701, 702, 703, 704, 706 eller 707 eller ytterligare 705 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.		
706	Fyllning av tre eller flera ytor på molar eller premolar Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 322, 701, 702, 703, 704, 705 eller 707 eller ytterligare 706 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.		
707	Krona i plastiskt material, klinikframställd Åtgärden avser omfattande fyllning på tand, där samtliga väggar eller ytor på molar, premolar, hörntand eller framtand är skadade. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 322, 701, 702, 703, 704, 705 eller 706 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, tandnummer, dag och behandlare.		
708	Stiftförankring i rotkanal vid fyllningsterapi Åtgärden avser cementerat stift för fyllning i rotfylld kanal. Åtgärden är endast ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 707 eller 811. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, tandnummer, dag och behandlare.		

800 Protetiska åtgärder

Åtgärds- kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
Tandstödd protetik			
Samtliga åtgärder för tandstödd protetik innefattar bedövning, material, nödvändig friläggning (undantaget friläggning med lambå), exkavering och i förekommande fall preprotetiska fyllningar eller preprotetisk bettslipning, provisorium, cementering samt kontroll och eventuell justering upp till tre månader efter slutförande av åtgärden. I åtgärderna ingår även tandtekniskt arbete inklusive materialkostnad om inte annat anges samt i förekommande fall även kontrollröntgen.			
800	Permanent tandstödd krona, en per käke Åtgärden innefattar laboratorieframställd krona eller onlay. Åtgärden innefattar även krona eller onlay framställd med CadCam-teknik. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 801 eller 804 i samma käke, för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och behandlare. Se bilaga 3 allmänna råd.		
801	Laboratorieframställd Permanent tandstödd krona, flera i samma käke Åtgärden tillämpas när flera kronor, eller krona och hängande led, utförs i samma käke vid samma tillfälle. Åtgärden avser både enstaka separata kronor och brostöd. Åtgärden innefattar laboratorieframställd krona eller onlay. och kronor Åtgärden innefattar även krona eller onlay framställda med CadCam-teknik. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 800 i samma käke, för samma patient under samma dag. Se bilaga 3 allmänna råd.		
802	Laboratorieframställd pelare med intraradikulärt stift Åtgärden innefattar alla typer av gjutna pelare, med eller utan kappa samt i en eller flera rotkanaler.		
803	Klinikframställd pelare med intraradikulärt stift Åtgärden avser klinikframställd pelare med cementerat stift i rotfylld kanal.		
804	Hängande led vid tandstödd protetik, per led Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 800 i samma käke, för samma patient under samma dag.		
805	Emaljretinerad konstruktion, laboratorieframställd, per stöd		
806	Radikulärförankring vid avtagbar protes Åtgärden inkluderar pelare och rothätta med förankringselement.		
807	Semipermanent krona eller hängande led, per led Åtgärden avser konstruktion med gjuten eller fräst inre del.		
808	Innerkrona för teleskop- och konuskonstruktioner Åtgärden används även för annan innerkrona som behövs vid en ersättningsberättigad konstruktion till exempel vid koppling med implantat.		
809	Långtidstemporär laboratorieframställd krona eller hängande led, per led Konstruktionen ska ha en beräknad livslängd om minst sex månader.		
Reparation av tandstödd protetik			
Åtgärd 811–814 Samtliga åtgärder innefattar kontroll och justering upp till tre månader efter slutförandet av åtgärden.			
811	Cementering av lossnad protetisk konstruktion, per stöd Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, tandposition, dag och behandlare.		

TLVFS 2014:X

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
812	<p>Bröreparation 1 Reparation av krona, bro eller barkonstruktion</p> <p>Åtgärden innefattar reparation utan tandteknisk insats vid – bröreparation utan tandteknisk insats vid porslins- eller akrylatfraktur som lagas med komposit, reparation av lödfaktur, eller, – uppbyggnad av hängande led när tandrot avlägsnats från krona i bro, eller – intraradikulär stiftförankring och kompositfyllning vid trepanationshål genom krona.-</p> <p>Åtgärden innefattar även reparation av barkonstruktion med tandteknisk insats. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, tandposition-dag och behandlare.</p>		
813	<p>Bröreparation 2 med tandteknisk insats</p> <p>Åtgärden innefattar bröreparation med tandteknisk insats – när ny brodel ska-kopplas till befintlig bro, eller – vid brokoppling mellan två befintliga brodelar. Åtgärden innefattar preparation, avtryck, och teknikerframställning av brokopplingsdelar och återcementering.</p> <p>I åtgärden ingår i förekommande fall provisorier. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, brokonstruktion, dag och behandlare.</p>		
814	<p>Bröreparation 3 med tandteknisk insats, omfattande</p> <p>Åtgärden innefattar bröreparation med omfattande tandteknisk insats när befintlig bro avlägsnas och nytt akryl- eller porslinsarbete behöver utföras efter reparation. I åtgärden ingår återcementering samt i förekommande fall provisorier. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, brokonstruktion, dag och behandlare.</p>		
815	<p>Sadelkrona Åtgärden avser krona i befintlig bro vid reparation.</p>		
<p>Avtagbar protetik Samtliga åtgärder vid avtagbar protetik innefattar material (inklusive proteständer) samt tandtekniskt arbete inklusive materialkostnad om inte annat anges. I åtgärderna innefattas även kontroll och justering upp till tre månader efter slutförandet av åtgärden om inget annat anges i åtgärdstexten. Justering innefattas dock inte om tandborttagning i protesområdet skett inom ett år innan proteserna slutförts.</p>			
821	<p><i>Har upphävts genom (TLVFS 2012:2).</i></p>		
822	<p>Partiell protes för temporärt bruk, en till tre tänder Åtgärden innefattar bockade klamrar samt kontroll och justering upp till en månad efter slutförande av åtgärden. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och behandlare.</p>		
823	<p>Partiell protes för temporärt bruk, fyra eller fler tänder Åtgärden innefattar bockade klamrar samt kontroll och justering upp till en månad efter slutförande av åtgärden. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och behandlare.</p>		
824	<p>Partiell protes med gjutet skelett, klammerförankrad Åtgärden innefattar gjutna klamrar och klamrar i draget material.</p>		
825	<p>Komplicerad partiell protes med stöd av urtagskrona, innerkrona eller attachments Åtgärden innefattar gjutna klamrar och klamrar i draget material.</p>		
826	<p>Attachments, per styck</p>		
827	<p>Hel underkäksprotes Även dentalt stödd täckprotes är ersättningsberättigande enligt denna åtgärd.</p>		

Åtgärds- kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
828	Hel överkäksprotes Även dentalt stödd täckprotes är ersättningsberättigande enligt denna åtgärd.		
829	Immediatprotes, hel käke Åtgärden innefattar inte justering. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och behandlare.		
Reparation av avtagbar protes Samtliga åtgärderna innefattar material (inklusive eventuella proteständer) samt tandtekniskt arbete inklusive materialkostnad om inte annat anges. Åtgärd 832–839 innefattar kontroll och justering upp till tre månader efter slutförandet av åtgärden.			
831	Justering av avtagbar protes Åtgärden innefattar justering av tidigare utförd protes. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och mottagning.		
832	Lagning av protes eller tillsättning av protestand Åtgärden innefattar lagning av protes utan avtryck. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och mottagning.		
833	Rebasering av protes Åtgärden avser permanent rebasering. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 834 eller 835 för samma patient och käke under samma dag och vid samma mottagning. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och mottagning.		
834	Lagning av protes där avtryck krävs Åtgärden innefattar lagning där avtryck krävs. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 832, 833, 835, 836 eller 837 för samma patient och käke under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och mottagning.		
835	Rebasering och lagning av protes Åtgärden innefattar permanent rebasering och samtidig lagning av protes där avtryck krävs. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 832, 833, 834, 836, 837 eller 839 för samma patient och käke under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och mottagning.		
836	Komplicerad lagning av protes Åtgärden innefattar komplicerad lagning där svetsning av nya stöd eller fästen behövs eller vid utbyte av ett flertal proteständer inklusive eventuell provning. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 832, 834, 835 eller 837 för samma patient och käke under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och mottagning.		
837	Komplicerad lagning av protes där uppväxning och gjutning av ny del utförs vilken svetsas till befintlig protes Åtgärden innefattar komplicerad lagning där uppväxning och gjutning av ny del utförs vilken svetsas till befintlig protes. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 832, 834, 835 eller 836 för samma patient och käke under samma dag och med samma behandlare. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och mottagning.		

TLVFS 2014:X

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
838	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2012:2).</i>		
839	Inmontering av förankringselement, per käke Åtgärden innefattar rebasering av täckprotes med samtidig inmontering av förankringselement. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 832, 833, 834, 835, 836 eller 837 för samma käke och patient, under samma dag och med samma behandlare.		
Övriga åtgärder i samband med protetisk behandling Samtliga åtgärder innefattar material samt tandtekniskt arbete inklusive materialkostnad om inte annat anges.			
845	Ocklusionskorrigerande bettslipning Åtgärden innefattar slipning av flera tänder eller protetiska konstruktioner för att utjämna ocklusala interferenser eller anpassa ocklusionsplanet. Åtgärden innefattar puts, polering, fluorbehandling och uppföljning, samt i förekommande fall modeller för provslipning . Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, ersättningsperiod och behandlare.		
846	Skena, hel eller i-cementerad i sektioner, för vertikal platsberedning eller bettstabilisering Åtgärden innefattar laboratoriefremställd skena, hel eller i sektioner (av typ Dählskena) . Åtgärden innefattar avtryck, anpassning och inslipning samt uppföljning av dess funktion och effekt upp till sex månader efter utlämnandet. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke , ersättningsperiod och behandlare.		
847	Klammerplåt Åtgärden innefattar bettspärplåt eller bettkorrigeringsplåt. Åtgärden innefattar avtryck, anpassning, kontroller och justering samt uppföljning av funktion och effekt upp till sex månader efter utlämnandet. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, ersättningsperiod och behandlare.		
848	Bethöjning eller uppbyggnad för ocklusal stabilisering med fyllningsmaterial, per tandposition Åtgärden innefattar uppbyggnad med komposit- eller glasjonomermaterial inklusive inslipning och puts. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per tandposition och ersättningsperiod.		
Implantatprotetiska åtgärder Samtliga åtgärder vid implantatbehandling innefattar material om inte annat anges, läkhättor eller provisorium på implantatet, förslutning, cementering samt kontroll och eventuell justering upp till tre månader efter slutförande av åtgärden. I åtgärdena ingår även tandtekniskt arbete inklusive materialkostnad om inte annat anges samt i förekommande fall preprotetisk bettslipning eller kontrollröntgen.			
851	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2010:2).</i>		
850	Implantatförankrad krona, en per käke Åtgärden innefattar i förekommande fall protetisk cylinder och fästskruv. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 852 eller 853 i samma käke för samma patient under samma dag. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och behandlare.		

Åtgärds- kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
852	<p>Implantatförankrad krona, flera i samma käke Åtgärden tillämpas när flera implantatkronor, eller implantatkrona och hängande led, utförs i samma käke vid samma tillfälle. Åtgärden innefattar krona inkluderande distans eller annan kopplingsdel mot implantatet vid singel- och delimplantat samt i förekommande fall protetisk cylinder och fästskruv. Åtgärden innefattar även förslutning. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 850 i samma käke, för samma patient under samma dag.</p>		
853	<p>Hängande led vid implantatförankrad bro Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 850 i samma käke, för samma patient under samma dag.</p>		
854	<p>Semipermanent krona eller hängande led på implantat, per led Åtgärden avser konstruktion med metallskelett.</p>		
855	<p>Fästskruv och cylinder vid semipermanent krona på implantat, per implantat</p>		
856	<p>Långtidstemporär laboratorieframställd krona eller hängande led på implantat, per led Konstruktionen ska ha en beräknad livslängd om minst sex månader.</p>		
857	<p>Fästskruv och cylinder vid långtidstemporär laboratorieframställd krona på implantat, per implantat</p>		
858	<p>Distans inklusive centrumskruv, per styck Åtgärden innefattar permanent distans som skruvas fast separat och som är industriellt framställd eller fräst. Åtgärden innefattar även industriellt framställd eller fräst distans för skruvretinerad implantatkrona på vilken porslin kan brännas direkt. Åtgärden innefattar läkhätta. Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 871-873, 889 eller med utbytesåtgärd 926 eller 929 för samma tandposition under samma ersättningsperiod.</p>		
861	<p>Implantatförankrad bro, överkäke, fyra implantat Åtgärden avser hel käke och innefattar prefabricerade tänder, fräst eller gjutet broskelett och implantatkomponenter, utom implantat och distanser. Åtgärden innefattar även förslutning.</p>		
862	<p>Implantatförankrad bro, överkäke, fem implantat Åtgärden avser hel käke och innefattar prefabricerade tänder, fräst eller gjutet broskelett och implantatkomponenter, utom implantat och distanser. Åtgärden innefattar även förslutning.</p>		
863	<p>Implantatförankrad bro, överkäke, sex implantat eller fler Åtgärden avser hel käke och innefattar prefabricerade tänder, fräst eller gjutet broskelett och implantatkomponenter, utom implantat och distanser. Åtgärden innefattar även förslutning.</p>		
864	<p><i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:X).</i> Suprakonstruktion för implantatförankrad bro, överkäke Åtgärden avser hel käke och innefattar prefabricerade tänder och fräst eller gjutet broskelett. Åtgärden innefattar inte implantat eller implantatkomponenter. Åtgärden avser endast suprakonstruktionen, inklusive tandtekniska kopplingsdelar mot implantat samt fästskruvar. Åtgärden innefattar även förslutning.</p>	32-710	34-610
865	<p>Implantatförankrad bro, underkäke, fyra implantat eller fler Åtgärden avser hel käke och innefattar prefabricerade tänder, fräst eller gjutet broskelett och implantatkomponenter, utom implantat och distanser. Åtgärden innefattar även förslutning. Se bilaga 3 allmänna råd.</p>		

TLVFS 2014:X

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
867	<p><i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:X). Suprakonstruktion för implantatförankrad bro-, underkäke</i> <i>Åtgärden avser hel käke och innefattar prefabricerade tänder och fräst eller gjutet broskelett.</i> <i>Åtgärden innefattar inte implantat eller implantatkomponenter.</i> <i>Åtgärden avser endast suprakonstruktionen, inklusive tandtekniska kopplingsdelar mot implantat samt fästskruvar.</i> <i>Åtgärden innefattar även förslutning.</i></p>		
871	<p>Implantatstöd täckprotes, överkäke, två implantat, eller implantatstöd täckprotes, underkäke, oavsett antal implantat Åtgärden innefattar prefabricerade tänder, förankringselement och implantatkomponenter, utom implantat.</p>		
872	<p>Implantatstöd täckprotes, överkäke, tre implantat Åtgärden innefattar prefabricerade tänder, förankringselement och implantatkomponenter, utom implantat. Åtgärden är inte ersättningsberättigande för underkäke.</p>		
873	<p>Implantatstöd täckprotes, överkäke, fyra implantat eller fler Åtgärden innefattar prefabricerade tänder, förankringselement och implantatkomponenter, utom implantat. Åtgärden är inte ersättningsberättigande för underkäke.</p>		
874	<p>Tillägg för alveolarbar vid implantat, två implantat</p>		
875	<p>Tillägg för alveolarbar vid implantat, tre implantat</p>		
876	<p>Tillägg för alveolarbar vid implantat, fyra implantat</p>		
877	<p>Implantatstöd täckprotes, exklusive implantat, implantatkomponenter och förankringselement Åtgärden innefattar endast täckprotesen, såsom när en gammal täckprotes behöver göras om eller då en implantatförankrad bro behöver tas bort och ersättas med en täckprotes.</p>		
878	<p>Förankringselement täckprotes, tillägg, per styck Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 871, 872 eller 873 för samma patient och käke under samma dag och vid samma mottagning.</p>		
<p>Reparation av implantat och implantatstöd protetik Åtgärd 881–889 innefattar kontroll och justering upp till tre månader efter slutförandet av åtgärden.</p>			
880	<p>Av- och återmontering av implantatförankrad konstruktion på ett till två implantat Åtgärden innefattar avmontering av implantatförankrad konstruktion på ett eller två implantat, återmontering och förslutning samt i förekommande fall byte av frakterad fästskruv eller centrumskrav. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång för aktuell skada eller aktuell behandling även om behandlingen innefattar flera besök.</p>		
881	<p>Reparation av implantatförankrad konstruktion, mindre omfattande Åtgärden innefattar reparation utan tandteknisk insats. Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och behandlare.</p>		

Åtgärds- kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
882	<p>Av- och återmontering av implantatförankrad brökonstruktion på tre eller flera implantat</p> <p>Åtgärden innefattar avmontering av implantatförankrad brökonstruktion, återmontering och förslutning samt i förekommande fall byte av frakturerad fästskruv eller centrumskrav eller avlägsnande av inte integrerat implantat.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång för aktuell skada eller aktuell behandling vid en eller flera brökonstruktioner stödda på sammanlagt upp till sju implantat även om behandlingen innefattar flera besök.</p> <p>Åtgärden är ersättningsberättigande två gånger för aktuell skada eller aktuell behandling vid en eller flera brökonstruktioner stödda på sammanlagt åtta implantat eller fler även om behandlingen innefattar flera besök.</p>		
883	<p>Reparation/ombyggnad av fast implantatförankrad konstruktion med tandteknisk insats</p> <p>Åtgärden innefattar avmontering, reparation eller ombyggnad, till exempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> – utbyte av enstaka eller flera proteständer eller delar av basmaterialet, anpassning till ny brödel – reparation av porslinsfraktur eller nytt porslin upp till tre led, samt provning i förekommande fall, återmontering, förslutning och efterkontroll. <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och behandlare.</p>		
884	<p>Reparation/ombyggnad av implantatförankrad bro där omfattande tandteknisk insats krävs</p> <p>Åtgärden innefattar avmontering, reparation eller ombyggnad, till exempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> – utbyte av samtliga proteständer eller delar av basmaterialet, – utförande av metallbacking, lasersvetsning, alternativt lödning och förstärkning, – svetsning eller lödning till ny brödel, – reparation av porslinsfraktur/ eller nytt porslin mer än tre led, samt provning i förekommande fall, återmontering, förslutning och efterkontroll. <p>Åtgärden är ersättningsberättigande en gång per patient, käke, dag och behandlare.</p>		
885	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2010:2).</i>		
886	<p><i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:X). Distans inklusive centrumskrav, per styck</i></p> <p><i>Åtgärden är ersättningsberättigande vid reparation, vid utbyggnad eller ombyggnad, vid utbyggnad av täckprotes till helkäksimplantat, vid käke där implantat finns installerade och implantatkonstruktion ska utföras, eller när täckprotes utförs och befintlig protes används.</i></p> <p><i>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 852 eller 889 för samma tandposition eller för åtgärd 861–863, 865 eller 871–873 för samma käke under samma ersättningsperiod.</i></p> <p><i>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med utbytesåtgärd 926, 927, 929, 930, 932 eller 934 för samma tandposition under samma ersättningsperiod. 1-2051-205</i></p>		
887	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2010:2).</i>		
888	<p>Fästskruv, per styck</p> <p>Åtgärden är endast ersättningsberättigande vid reparation.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 850, 852 eller 890 för samma tandposition eller med åtgärd 864 eller 867-861–863, 865 eller 874–876 för samma käke under samma ersättningsperiod.</p>		
889	<p>Centrumskrav, per styck</p> <p>Åtgärden är endast ersättningsberättigande vid reparation.</p> <p>Åtgärden är inte ersättningsberättigande tillsammans med åtgärd 852 eller 886-858 för samma tandposition under samma dag.</p>		
890	<p>Implantatförankrad krona på befintligt implantat-distans/kopplingsdel</p> <p>Åtgärden innefattar krona samt i förekommande fall protetisk cylinder och fästskruv.</p> <p>Åtgärden innefattar även förslutning.</p>		

TLVFS 2014:X

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
891	<i>Har upphävts genom (TLVFS 2012:2).</i>		

900 Tandreglering och utbytesåtgärder

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
<p>Tandreglering Samtliga åtgärder för tandreglering innefattar fotodokumentation, vid behov kefalometrisk mätning och analys, fullständig ortodontisk behandling, allt ortodontiskt material av standardkaraktär, retentionsapparat (fast eller avtagbar) samt besök för kontroll av retentionsapparat upp till ett år efter avslutad aktiv behandling tills behandlingen anses avslutad.</p>			
901	Tandreglering, en käke, enkelaktiv behandling högst 1 år		
902	Tandreglering, en käke, okomplieeradaktiv behandling 1 år till 1,5 år		
903	Tandreglering, en käke, normalaktiv behandling 1,5 år till 2 år		
904	Tandreglering, en käke, -komplieeradaktiv behandling mer än 2 år Åtgärden innefattar en komplieerad behandling där aktiv behandlingstid är mer än två år. Åtgärden innefattar också komplexa tandregleringsbehandlingar i samarbete med behandlare inom protetik, käkkirurgi eller plastikkirurgi.		
905	Tandreglering, två käkar, enkelaktiv behandling högst 1 år		
906	Tandreglering, två käkar, okomplieeradaktiv behandling 1 år till 1,5 år		
907	Tandreglering, två käkar, normalaktiv behandling 1,5 år till 2 år		
908	Tandreglering, två käkar, komplieeradaktiv behandling mer än 2 år Åtgärden innefattar en komplieerad behandling där aktiv behandlingstid är mer än två år. Åtgärden innefattar också komplexa tandregleringsbehandlingar i samarbete med behandlare inom protetik, käkkirurgi eller plastikkirurgi.		

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
<p>Utbytesåtgärder Utbytesåtgärder används när patienten väljer en annan behandling än den som är ersättningsberättigande för aktuellt tillstånd. En sådan annan behandling är i sig inte ersättningsberättigande men ersättning motsvarande de ersättningsberättigande åtgärderna ingår i tandvårdsstödet. För att rapportera utbytt behandling används utbytesåtgärder. Utbytesåtgärdernas referenspriser är detsamma som referenspriserna för respektive ersättningsberättigande åtgärd eller behandling.</p> <p>Om patienten väljer en krona när i stället en fyllning är ersättningsberättigande är referenspriset för utbytesåtgärden motsvarande en tretytsfyllning. För fram- eller hörntand innebär det åtgärd 703 och för premolar eller molar åtgärd 706.</p> <p>Om patienten väljer implantatbehandling eller ortodontisk slutning av en eller två tandlucka i stället för den ersättningsberättigande behandlingen som är tandstött protetik, är referenspriserna för utbytesåtgärderna motsvarande referenspriserna för två kronor och ett hängande led (åtgärd 801 x 2 och åtgärd 804) respektive för två kronor och två hängande led (åtgärd 801 x 2 och åtgärd 804 x 2).</p> <p>Utbytesåtgärderna för behandling med implantat är uppdelade i en kirurgisk och en protetisk åtgärd vilka avslutas var för sig. Samtliga åtgärder innefattar behandling och material, inklusive provisorium på implantat, fram till behandlingen är slutförd. Vidare ingår implantat och implantatkomponenter samt tandtekniskt arbete inklusive materialkostnad om inte annat anges. Även efterkontroller och justering ingår liksom, i förekommande fall, kontrollröntgen.</p> <p>I utbytesåtgärderna för ortodontisk slutning av tandlucka innefattas fotodokumentation, vid behov kefalometrisk mätning och analys, fullständig ortodontisk behandling, allt ortodontiskt material av standardkaraktär, retentionsapparat (fast eller avtagbar) samt besök för kontroll av retentionsapparat upp till ett år efter avslutad aktiv behandling tills behandlingen anses avslutad. Om ytterligare tandlucka skapas i terapeutiskt syfte för att kunna genomföra behandlingen ingår slutning av den terapeutiskt skapade luckan i behandlingen av den ursprungliga tandluckan.</p>			
921	<p>Utbytesåtgärd. Krona i stället för ersättningsberättigande fyllning, fram- eller hörntand Utbyte sker mot åtgärd 703. Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 701, 702, 703 eller 708 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.</p>		
922	<p>Utbytesåtgärd. Krona i stället för ersättningsberättigande fyllning, molar eller premolar Utbyte sker mot åtgärd 706. Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 704, 705, 706, 707 eller 708 för samma patient och tandnummer under samma dag och med samma behandlare.</p>		
925	<p>Utbytesåtgärd. Operation avseende ett käkbensförankrat implantat inklusive eventuell friläggning och distansanslutning vid tillstånd 5031, eller 5033, 5036 eller 5037. Implantat ingår Utbyte sker mot åtgärd 801. Åtgärden innefattar operation inklusive för- och efterbehandling, sedering med perorala läkemedel samt implantat. Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 404 eller 405 för samma patient och tandposition under samma dag.</p>		
926	<p>Utbytesåtgärd. En implantatförankrad krona på ett käkbensförankrat implantat vid tillstånd 5031, eller 5033, 5036 eller 5037 Utbyte sker mot åtgärd 801 och åtgärd 804. Åtgärden innefattar implantatkrona inkluderande distans eller annan kopplingsdel mot implantatet samt protetisk cylinder och eventuell fästskruv. Åtgärden innefattar även förslutning.</p>		
927	<p>Har upphävts genom (TLVFS 2014:X) Utbytesåtgärd. En implantatförankrad krona och ett hängande led på ett käkbensförankrat implantat vid tillstånd 5033 eller 5037 Utbyte sker mot åtgärd 801 och två åtgärd 804. Åtgärden innefattar implantatkrona inkluderande distans eller annan kopplingsdel mot implantatet, protetisk cylinder och eventuell fästskruv samt ett hängande led. Åtgärden innefattar även förslutning.</p>		

TLVFS 2014:X

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
928	<p>Utbytesåtgärd. Operation avseende ett käkbensförankrat implantat inklusive eventuell friläggning och distansanslutning vid tillstånd 5031, eller 5033, 5036 eller 5037 när åtgärd 800 eller 801 har utförts inom två år på en eller båda stödtänderna som utbytet beräknas på. Implantat ingår</p> <p>Utbyte sker mot åtgärd 804.</p> <p>Åtgärden innefattar operation inklusive för- och efterbehandling, sedering med perorala läkemedel samt implantat.</p> <p>Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 404 eller 405 för samma patient och tandposition under samma dag.</p>	2 130	2 255
929	<p>Utbytesåtgärd. En implantatförankrad krona på ett käkbensförankrat implantat vid tillstånd 5031, eller 5033, 5036 eller 5037 när åtgärd 800 eller 801 har utförts inom två år på en av stödtänderna som utbytet beräknas på</p> <p>Utbyte sker mot åtgärd 801.</p> <p>Åtgärden innefattar implantatkrona inkluderande distans eller annan kopplingsdel mot implantatet vid singel- och delimplantat samt protetisk cylinder och fästskruv.</p> <p>Åtgärden innefattar även förslutning.</p>		
930	<p><i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:X)</i>Utbytesåtgärd. En implantatförankrad krona och ett hängande led på ett käkbensförankrat implantat vid tillstånd 5033 eller 5037 när åtgärd 801 har utförts inom två år på en av stödtänderna som utbytet beräknas på</p> <p>Utbyte sker mot åtgärd 801 och åtgärd 804.</p> <p>Åtgärden innefattar implantatkrona inkluderande distans eller annan kopplingsdel mot implantatet, protetisk cylinder och eventuell fästskruv samt ett hängande led.</p> <p>Åtgärden innefattar även förslutning.</p>		
931	<p><i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:X)</i>Utbytesåtgärd. Operation avseende två käkbensförankrade implantat i tvåtandslucka vid tillstånd 5033 eller 5037 inklusive eventuell friläggning och distansanslutning. Implantaten ingår</p> <p>Utbyte sker mot åtgärd 801 och åtgärd 804.</p> <p>Åtgärden innefattar operation inklusive för- och efterbehandling, sedering med perorala läkemedel samt implantat.</p> <p>Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 404 eller 405 för samma patient och tandposition under samma dag.</p>		
932	<p><i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:X)</i>Utbytesåtgärd. Två implantatförankrade kronor på två käkbensförankrade implantat vid tillstånd 5033 eller 5037</p> <p>Utbyte sker mot åtgärd 801 och åtgärd 804.</p> <p>Åtgärden innefattar två implantatkronor inkluderande distanser eller annan kopplingsdel mot implantaten samt protetiska cylindrar och fästskruvar.</p> <p>Åtgärden innefattar även förslutning.</p>		
933	<p><i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:X)</i>Utbytesåtgärd. Operation avseende två käkbensförankrade implantat i tvåtandslucka vid tillstånd 5033 eller 5037 inklusive eventuell friläggning och distansanslutning när åtgärd 801 har utförts inom två år på en eller båda stödtänderna som utbytet beräknas på. Implantaten ingår</p> <p>Utbyte sker mot två åtgärd 804.</p> <p>Åtgärden innefattar operation inklusive för- och efterbehandling, sedering med perorala läkemedel samt implantat.</p> <p>Åtgärden kan inte kombineras med åtgärd 404 eller 405 för samma patient och tandposition under samma dag.</p>		

Åtgärds-kod	Åtgärd	Referenspris fr o m 2014-09-01	Referenspris specialist- tandvård fr o m 2014-09-01
934	<p><i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:X)</i>Utbytesåtgärd. Två implantatförantrade kronor på två käkbenförantrade implantat vid tillstånd 5033 eller 5037 när åtgärd 801 har utförts inom två år på en av stödtänderna som utbytet beräknas på</p> <p>Utbyte sker mot åtgärd 801. Åtgärden innefattar två implantatkronor inkluderande distanser eller annan kopplingsdel mot implantaten samt protetiska cylindrar och fästskruvar. Åtgärden innefattar även förslutning.</p>		
940	<p>Utbytesåtgärd. Ortodontisk slutning av entandslucka</p> <p>Utbyte sker mot åtgärd 804 och två åtgärd 801. Åtgärden innefattar ortodontisk behandling för att sluta luckan.</p>		
941	<p>Utbytesåtgärd. Ortodontisk slutning av entandslucka när åtgärd 800 eller 801 har utförts inom två år på en av stödtänderna som utbytet beräknas på</p> <p>Utbyte sker mot åtgärd 801 och åtgärd 804. Åtgärden innefattar ortodontisk behandling för att sluta luckan.</p>		
943	<p><i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:X)</i>Utbytesåtgärd. Ortodontisk slutning av tvåtandslucka</p> <p>Utbyte sker mot två åtgärd 801 och två åtgärd 804. Åtgärden innefattar ortodontisk behandling för att sluta luckan.</p>	14 030	15 480
944	<p><i>Har upphävts genom (TLVFS 2014:X)</i>Utbytesåtgärd. Ortodontisk slutning av tvåtandslucka när åtgärd 801 har utförts inom två år på en av stödtänderna som utbytet beräknas på</p> <p>Utbyte sker mot åtgärd 801 och två åtgärd 804. Åtgärden innefattar ortodontisk behandling för att sluta luckan.</p>	9 145	9 995
990	<p><i>Har upphävts genom (TLVFS 2010:2).</i></p>		

Förslag, inte beslutad

Bilaga 3 Allmänna råd till Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets föreskrifter om statligt tandvårdsstöd

Tillstånd

Dessa allmänna råd har genom (TLVFS 2014:X) ersatts av allmänna råd i anslutning till 2 §.

Tillstånd 3043, 3046. Överextenderade kronor/broar som ger vävnadsskada

Parodontal sjukdom eller annan vävnadsskada bör i första hand behandlas med åtgärder inom 300- och 400-serien. I vissa fall när en överextenderad krona orsakar parodontit eller annan vävnadsskada kan överskott behöva slipas bort eller kronan eller bron behöva avlägsnas som en del i infektionsbehandlingen för att behandlingen ska lyckas. När det är nödvändigt bör en ny konstruktion vara ersättningsberättigande om behandling av tandlösheten omfattas av tandvårdsstödet eller tandpositionen inryms inom regel D.3. Dokumentation av att behandlingen är nödvändig kan ske med foto eller befintlig aktuell röntgen tillsammans med beskrivning i patientjournalen.

Tänder kvar under behandling för att retinera provisorisk ersättning vid tillstånd 5001, 5002, 5012, 5013, 5014, 5015, 5016, 5034, 5035

Vid uppräknade tillstånd för tandlöshet kan tänder som ska tas bort behöva behållas en tid under en behandling. Det kan till exempel behövas för att kunna retinera en temporär bro eller protes under behandlingstiden. Det innebär att det vid tidpunkter under en behandling finns fler tänder kvar än vad tillståndet anger. Beskrivning i patientjournal med motivering för varför tänder med extraktionsdiagnos behålls fram till färdig konstruktion bör finnas. Rapportering av åtgärder sker inom det tillstånd som den slutliga konstruktionen ska utföras.

Exempel: Tillstånd 5016 Friändstandlöshet vänster överkäke som går över till 13. En behandling med delimplantat 12–25 planeras. Tänderna 21 och 24 behålls under läknings- och behandlingstiden för att kunna retinera en temporär protes. Åtgärd för operation av implantat och åtgärd för implantat rapporteras inom tillstånd 5016. Tänderna 21 och 24 extraheras i samband med distansanslutning/definitivavtryck. (TLVFS 2010:2).

Emaljretinerad konstruktion som provisorisk ersättning vid tillstånd 5031, 5033, 5036, 5037

Vid en- eller tvåtandlucka kan en emaljretinerad bro behöva användas som temporär lösning under läkningstid. I de fall det i den dokumenterade behandlingsplanen framgår att konstruktionen är avsedd som temporär terapi bör såväl den emaljretinerade bron som den slutliga terapin vara ersättningsberättigande. (TLVFS 2010:2).

Entandslucka vid separation av molar i tandposition 6, tillstånd 5031 och 5036

Tillstånd 5031 eller 5036 kan även avse en tandlucka som uppkommer efter separation av den mesiala eller distala roten av en molar i tandposition 6. (TLVFS 2014:X).

Bräckligt ändstöd vid tillstånd 5036 och 5037

Rotfyllt stöd med bräcklig rot kan till exempel vara vid

- rot med stift vars dimension överstiger omgivande dentinväggars sammanlagda tjocklek eller har en ogynnsam riktning som avviker från rotkanalen, eller

– rot vars övre begränsning ligger nära benkanten vilket inte medger cervikal omkramning av kronan.

Ogynnsam rotanatomi kan till exempel vara vid

- tunn, gracil rot, eller
- konisk rot.

Kort rot bör anses föreligga när längden är mindre än två tredjedelar av normal rotlängd.

Parodontal nedbrytning som medför bräckligt ändstöd kan till exempel vara

- när benstödet är mindre än hälften av ursprungligt benstöd,
- vid vertikal benficka, eller
- vid ogynnsam/ökad mobilitet.

Ogynnsam påbitning kan föreligga

– vid ogynnsamma bettförhållanden som till exempel djupbett, korsbett, saxbett eller inverteringar, eller

– ogynnsamma belastningsförhållanden till exempel när få tänder ockluderar eller vid uttalad bruxism.

Kort/bräcklig klinisk krona kan till exempel vara vid

- låg dentinpelare, eller
- dentinpelare med fyllningar vilka utgör mer än hälften av volymen.

Bräckligt ändstöd kan även anses föreligga när flera av ovanstående förhållanden finns samtidigt även om inte vart och ett av dem skulle medföra att ändstödet är bräckligt. (TLVFS 2010:2).

Tillstånd 5450. Utvärdering eller belastning av implantat innan permanent konstruktion kan utföras

Utvärdering av implantat innan permanent konstruktion utförs kan vara nödvändig vid osäker prognos för enskilda implantat. Belastning av installerade implantat innan permanent konstruktion utförs kan vara nödvändig under

- läkningstid vid reoperation eller kompletterande operation, eller
- expectansperiod när osäker prognos föreligger för granntand till den planerade implantatkonstruktionen.

Osäker prognos för implantat kan vara vid

- bentransplantat, eller
- marginal benförlust vid implantatet under inläkning.

Reoperation efter implantatförlust kan vara när nytt implantat måste installeras istället för förlorat implantat och övriga installerade implantat måste belastas under läkningstiden.

Kompletterande operation kan vara

– när granntand bredvid den planerade konstruktionen har förlorats efter implantatinstallation, eller

– vid andra tillfällen när fler implantat behövs för att konstruktion ska kunna utföras.

Osäker prognos för granntand till den planerade konstruktionen kan vara när trauma eller annan skada på granntand konstaterats efter implantatinstallation. (TLVFS 2012:2)

TLVFS 2014:X

Åtgärd 800 och 801 Laboratoriefremställd-Permanent tandstödd krona

Med onlay bör avses en laboratorie- eller Cadcamframställd kronersättning för en tand där samtliga kuspar eller samtliga kuspar utom en är skurna.

Åtgärd 865 Implantatförankrad bro, underkäke, fyra implantat eller fler

Där prognosen bedöms vara god kan i speciella fall en bro på tre implantat vara ersättningsberättigande. Faktorer som kan påverka är implantatplacering, käkens storlek, krafter i bettet och benkvalitet.

Slutförd åtgärd

Dessa allmänna råd har genom (TLVFS 2009:6) ersatts av allmänna råd i anslutning till 4 §.

Diagnos/tillstånd 4882, 5036, 5037, 5445

Dessa allmänna råd har upphört att gälla genom (TLVFS 2010:2).

Diagnos/tillstånd 4882, 5445, 5446

Dessa allmänna råd har upphört att gälla genom (TLVFS 2010:2).

Diagnos/tillstånd 5005

Dessa allmänna råd har upphört att gälla genom (TLVFS 2010:2).

Diagnos/tillstånd 5071

Dessa allmänna råd har upphört att gälla genom (TLVFS 2012:2).

Diagnos/tillstånd 5071 och 5072

Dessa allmänna råd har upphört att gälla genom (TLVFS 2010:2).

Diagnos/tillstånd 5072

Dessa allmänna råd har upphört att gälla genom (TLVFS 2012:2).

Diagnos/tillstånd 5445

Dessa allmänna råd har upphört att gälla genom (TLVFS 2010:2).

Diagnos/tillstånd 5446

Dessa allmänna råd har upphört att gälla genom (TLVFS 2010:2).

Diagnos/tillstånd 5446 och regel E.11

Ombyggnad/tillbyggnad av befintlig implantatkonstruktion vid ny tand- eller implantatförlust

Dessa allmänna råd har upphört att gälla genom (TLVFS 2010:2).

Regel E.4, E.5, E.6 och E.9

Dessa allmänna råd har upphört att gälla genom (TLVFS 2010:2).

Åtgärd 101–105

Dessa allmänna råd har upphört att gälla genom (TLVFS 2010:2).

Kompletteringsåtgärd, specialist, 491, 492, 591, 691, 891

Dessa allmänna råd har upphört att gälla genom (TLVFS 2012:2).

Beställningsadress:
Fritzes kundservice, 106 47 Stockholm
Fax: 08-598 191 91, Telefon: 08-598 191 90
e-post: order.fritzes@nj.se,
hemsida: www.fritzes.se

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, 08-568 420 50
Tryck: AJ E-Print AB